

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HODNOCENÍ UKONČENÝCH IPN

ZÁVĚREČNÁ EVALUAČNÍ ZPRÁVA

PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Ing. Lubor Hruška, Ph.D. a kol.

Tento dokument zpracovala společnost

PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Švabinského 1749/19,
702 00 Moravská Ostrava

IČ: 28576217, Tel.: +420 595 136 023,

<http://rozvoj-obce.cz/>

E-mail: info@rozvoj-obce.cz

Autorský kolektiv:

- Ing. Lubor Hruška, Ph.D. – odborný garant
- PhDr. Ladislava Zapletalová
- Ing. Hana Doleželová, Ph.D.
- Ing. Ivana Foldynová
- Ing. Vlastimil Starý
- Ing. Michal Samiec
- Mgr. Lukáš Dědič
- Mgr. Martina Baranová

Zadavatel:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Karmelitská 7
118 12 Praha 1

V Ostravě, dne 24. 7. 2013

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK.....	4
MANAŽERSKÉ SHRNUÍ.....	6
ÚVOD	20
0.1. Předmět a cíl evaluační zprávy	20
0.2. Evaluační otázky a úkoly	21
0.3. Hodnocené IPn	22
0.4. Metodika evaluace	23
1 METODIKA II	25
1.1. Identifikace projektu	25
1.2. Popis projektu	26
1.3. Evaluace projektu	32
1.4. Evaluační otázky.....	34
A. Relevance.....	34
B. Efektivnost.....	41
C. Efektivita.....	50
D. Dopad.....	59
E. Udržitelnost.....	63
1.5. Shrnutí evaluace projektu METODIKA II	67
2 RŠPP – VIP II	71
2.1. Identifikace projektu	71
2.2. Popis projektu	72
2.3. Evaluace projektu	82
2.4. Evaluační otázky.....	84
A. Relevance.....	84
B. Efektivnost.....	91
C. Efektivita.....	104
D. Dopad.....	112
E. Udržitelnost.....	119
2.5. Shrnutí evaluace projektu RŠPP-VIP II.....	121
3 KURIKULUM G	124
3.1. Identifikace projektu	124
3.2. Popis projektu	125
3.3. Evaluace projektu	136
3.4. Evaluační otázky.....	138
A. Relevance.....	138
B. Efektivnost.....	144
C. Efektivita.....	154
D. Dopad.....	163
E. Udržitelnost.....	171
3.5. Shrnutí evaluace projektu KURIKULUM G.....	173
4 KOORDINÁTOR S 1	177
4.1. Identifikace projektu	177
4.2. Popis projektu	178

4.3.	<i>Evaluace projektu</i>	<i>183</i>
4.4.	<i>Evaluační otázky.....</i>	<i>185</i>
	<i>A. Relevance</i>	<i>185</i>
	<i>B. Efektivnost</i>	<i>190</i>
	<i>C. Efektivita</i>	<i>196</i>
	<i>D. Dopad.....</i>	<i>204</i>
	<i>E. Udržitelnost.....</i>	<i>211</i>
4.5.	<i>Shrnutí evaluace projektu KOORDINÁTOR S1</i>	<i>213</i>
5	EVALUAČNÍ ÚKOLY	216
5.1.	<i>Komplexní zhodnocení IPn a jejich přínosu pro systém počátečního vzdělávání</i>	<i>216</i>
5.2.	<i>Návrh procesních a věcných doporučení, jež se budou týkat další implementace OP VK a obsahu PO 4.....</i>	<i>220</i>
5.3.	<i>Komparace metodické podpory zavádění ŠVP do praxe středních odborných škol, středních odborných učilišť a gymnázií.....</i>	<i>223</i>
5.4.	<i>Identifikace zjištění z evaluovaných projektů a z nich vyplývající doporučení využitelná pro přípravu programového období 2014 – 2020.....</i>	<i>225</i>
6	NÁVRH INTERVENCE FONDŮ EU NA PODPORU POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	229
6.1.	<i>Současný stav podpory počátečního vzdělávání</i>	<i>229</i>
6.2.	<i>Závěry a vyhodnocení programovacího období 2007 -2013.....</i>	<i>231</i>
6.3.	<i>Programovací období 2014 – 2020.....</i>	<i>234</i>

SEZNAM ZKRATEK

CATI	Computer-assisted telephone interviewing
CAWI	Computer-assisted web interviewing
ČŠI	Česká školní inspekce
DAC	Výbor pro rozvojovou pomoc (Development Assistance Committee).
DUM	Digitální učební materiály
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EA	Evaluační aktivita
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EJP	Evropské jazykové portfolio
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
ESOMAR	Světová organizace pro výzkum veřejného mínění a marketingový výzkum
EU	Evropská Unie
GG	Globální grant
GV	Gymnaziální vzdělávání
ICT / IT	Informační a komunikační technologie / Informační technologie
IPn	Individuální projekt národní
IPo	Individuální projekt ostatní
IPPP	Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR
ITI	Integrované teritoriální investice
IVP	Individuální vzdělávací plán
KA	Klíčová aktivita
KÚ	Krajský úřad
LRE	Learning Resource Exchange
MI	Monitorovací indikátor
MO	Monitorovací období
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Monitorovací zpráva
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NNO	Nestátní nezisková organizace
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NÚV	Národního ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPPA	Operační program Praha - Adaptabilita
OPRLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PESS	Politika ekonomické a sociální soudržnosti
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
PR	Public relations
RLZ	Rozvoj lidských zdrojů
RVP	Rámcový vzdělávací program
SERR	Společný evropský referenční rámec pro jazyky
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SPCH	Specifické poruchy chování
SPU	Specifické poruchy učení

SŠ	Střední škola
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SZZ	Státní závěrečná zkouška
ŠPP	Školní poradenské pracoviště / školní poradenský pracovník
ŠVP	Školní vzdělávací program
VÚP	Výzkumný ústav pedagogický
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola
ZUV	Základní umělecké vzdělávání
ZV	Základní vzdělávání

MANAŽERSKÉ SHRNUÍ

Projekt „Hodnocení ukončených IPn“ byl realizován společností PROCES-Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.

Závěrečná evaluační zpráva je zpracována v rámci „Hodnocení ukončených IPn“ pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT). Cílem ex-post evaluace je zhodnocení čtyř individuálních projektů národních (IPn) financovaných Operačním programem vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) 2007-2013, které byly realizovány v rámci „Prioritní osy 4 – Systémový rámec celoživotního učení“ a v rámci oblasti podpory 4a.1 Systémový rámec počátečního vzdělávání.

Klíčová zjištění jsou shrnuta v následujících kapitolách a jsou součástí hodnocení jednotlivých IPn.

PROJEKT Č. 1: METODIKA II

Klíčová zjištění evaluátora projektu METODIKA II jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt METODIKA II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivita a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny byla stěžejní zejména metodická podpora prostřednictvím Metodického portálu RVP.cz v podobě digitálních učebních materiálů a článků, lze však konstatovat, že i všechny ostatní moduly byly pro uživatele velmi přínosné.
- A.3 Projekt METODIKA II probíhá ve fázi udržitelnosti na základě resortního úkolu. Realizací návazného projektu nebo zvýšením financování by však mohlo být dosaženo opět velmi pozitivních výsledků jako v průběhu realizace projektu METODIKA II. V udržovacím období je využitelnost portálu sice možná, ale nižší.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, Metodický portál RVP.cz jako hlavní výstup projektu METODIKA II slouží mnoha dalším projektům jako rozcestník nebo místo pro jejich prezentaci. Výrazná spolupráce byla navázána v rámci projektu KURIKULUM G.
- A.5 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro rozšiřování odbornosti pedagogů, možnost sdílení zkušeností, čerpání materiálů a pro propagaci dalších projektů.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Bylo dosaženo plánovaných cílů i většiny plánovaných výstupů.
- B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům (např. s nízkým zájmem středních odborných škol publikovat příspěvky), které však neměly v konečném důsledku nijak výrazně negativní vliv.
- B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.
- B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1** Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. V rámci jednotlivých klíčových aktivit nedošlo zcela ke splnění všech výstupů (viz evaluační otázka B. 1), které byly původně definovány v projektové žádosti. Tato skutečnost byla kompenzována výraznou úsporou v rámci projektu ve výši 17 386 870,86 Kč. Monitorovací indikátory byly splněny zcela.
- C.2** Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek i konec projektu posunut o tři měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků. Také je nutno podotknout, že rizika stanovená na začátku projektu měla určitý vliv na výsledky projektu (nepřehlednost portálu, pochybná kvalita některých materiálů) a nebyla opatřením na jejich eliminaci věnována dostatečná pozornost.
- C.3** V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změna partnera projektu, když původní partner VÚP se sloučil s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT a následně figuroval pod názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Další důležitou změnou byla změna monitorovacích indikátorů v devátém monitorovacím období a potažmo i mírná změna plánovaných výstupů.
- C.4** Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů. Někteří uživatelé kritizovali odbornost recenzentů, kteří rozhodovali o publikování příspěvků.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1** Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.
- D.2** Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že dopad na přímé příjemce je příznivý. Velké pozitivum projektu tkví ve snadné přístupnosti jeho výstupů i nepřímým příjemcům.
- D.3** Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména následujícími parametry, jež byly naplněny – došlo k růstu možností dalšího vzdělávání konkrétních jedinců a došlo k ulehčení každodenní práce učitelů formou sídlení informací. Nemalý vliv mají výstupy projektu také na kurikulární reformu.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

- E.1** Projekt pokračuje ve fázi udržitelnosti jako resortní úkol, je v současné době v gesci NÚV. Vzhledem k omezenému množství pracovníků a finančních prostředků vyhrazených pro projekt v této fázi však nevykazuje projekt tak kvalitní výsledky, jako tomu bylo v době jeho realizace.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

- *Hospodárností* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 74 886 591,18 Kč, dle závěrečného vyúčtování finančních prostředků bylo v rámci projektu uspořeno 17 386 870,86 Kč (23,22 % plánovaného rozpočtu). Výsledná úspora je tedy vysoká.

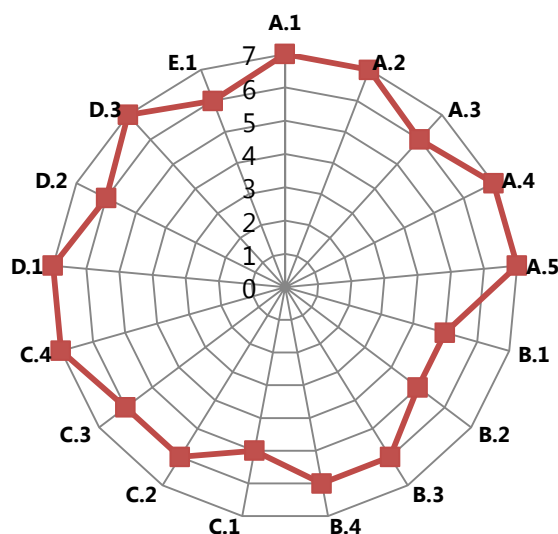
- *Efektivností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (vytvoření metodického portálu poskytující metodickou podporu, vzdělávání a sdílení zkušeností a materiálů), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly rovněž splněny. Projekt má navíc další přidanou hodnotu v jeho rozšiřitelnosti i ve spolupráci s ostatními projekty.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt METODIKA II formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

Tabulka 1: SWOT analýza projektu METODIKA II

Silné stránky	Slabé stránky
• Vysoký zájem cílové skupiny o účast v projektu. • Zapojení cílové skupiny do tvorby obsahu Metodického portálu RVP.cz. • Užitečnost obsahu ve zkvalitňování výuky. • Propojení metodického portálu se systémem LRE. • Dobrá publicita projektu. • Spokojenost uživatelů s projektem. • Vznik metodických materiálů.	• Mírná nepřehlednost Metodického portálu RVP.cz. • Pomalé vyhledávání materiálů. • Nízká kvalita některých materiálů. • Nezáměr některých pedagogů o výstupy projektu.
Příležitosti	Hrozby
• Další zvyšování kvality počátečního vzdělávání uplatněním moderních technologií. • Zvýšení využívání ICT technologií učiteli a zvyšování jejich počítačové gramotnosti. • Tvorba dalších komunit, sdílení zkušeností a materiálů mezi uživateli. • Metodický portál je vhodný k provazbě s dalšími projekty a jejich propagaci.	• Úpadek Metodického portálu ve fázi udržitelnosti. • Nízká ochota pedagogů odborných škol a základních uměleckých škol ke sdílení zkušeností a publikaci materiálů (obava z konkurenčního prostředí a ztráty vlastního know-how). • Nedůvěra učitelů k novým informačním a komunikačním technologiím.

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 1: Hodnocení evaluačních otázek projektu METODIKA II

Vysvětlení hodnotící škály: hodnocení na 7 bodové škále <1;7>, kde 1 znamená nejhorší stav a 7 nejlepší stav.

A.1 - Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?

A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?

A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?

B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?

B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?

B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?

C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?

C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?

C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?

D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?

D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

PROJEKT Č. 2: RŠPP-VIP II

Klíčová zjištění evaluátora projektu RŠPP-VIP II jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt RŠPP-VIP II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 Aktivity projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vzájemné setkávání a komunikace mezi jednotlivými členy projektu a působení na cílovou skupinu, vytvoření školních poradenských pracovišť a systému poradenství v rámci celé ČR.

A.3 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak nejedná se o zbývající hodnocené IPn v rámci této závěrečné zprávy, nýbrž většinou o předchozí a navazující projekty (VIP-Kariéra a RAMPS-VIP III) a projekty s příbuznou tematikou (SIM, CPIV), kde docházelo ke spolupráci a doplnění činností. Vzhledem k velmi pozitivním přínosům pro jednotlivé školy provozující poradenská pracoviště i ostatní školy v ČR (zajištěním telefonické poradenské linky a další podpory) je žádoucí pokračovat v podobných projektových aktivitách, zejména pro školy, kterým nebylo umožněno se projektu účastnit, přestože měly zájem.

A.4 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro rozvoj školních poradenských pracovišť na stávajících školách a rozšíření ŠPP na školy nové. Důležitým faktem je také vzdělávání školních pedagogických pracovníků, zvyšování jejich odbornosti.

■ **B: Hodnocení efektivnosti**

B.1 Bylo dosaženo cílů a výstupů, které byly zadavateli projektu stanoveny. Přes všechny problémy se nakonec podařilo vyřešit i problém s dodávkou diagnostických nástrojů do škol, který způsobil prodloužení projektu o 3 měsíce.

B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům. Na začátku projektu se odsouval termín realizace. V průběhu realizace se projekt potýkal s odchodem odborníků a jejich obtížným nahrazováním. Zásadním problémem bylo dlouhodobé nedořešení situace ohledně diagnostických nástrojů (viz výše).

B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.

B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ **C: Hodnocení hospodárnosti**

C.1 Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. Klíčové aktivity byly s drobnými nedostatky splněny, čemuž odpovídá i naplnění počtu výstupů a dokonce přesah v rámci monitorovacích indikátorů. V rámci projektu došlo k úspoře ve výši 6 915 331,11 Kč.

C.2 Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek projektu se posunul o 7 měsíců a konec realizace projektu byla prodloužena o další 3 měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků.

C.3 V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změny klíčových aktivit a smluvních vztahů a prodloužení realizace projektu o 3 měsíce.

C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ **D: Hodnocení dopadů**

D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.

D.2 Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že větší dopad mají výstupy projektu zejména na přímé příjemce, na nepřímé příjemce byl dopad velmi diskutabilní.

D.3 Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména následujícími parametry – došlo k vytvoření nebo rozvoji stávajících školních poradenských pracovišť, k růstu významu pracovního postavení odborníků v rámci školních poradenských pracovišť, k vytvoření pracovních pozic pro tyto odborníky.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

E.1 Udržitelnost projektu je zajištěna zejména v navazujícím projektu RAMPS-VIP III.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

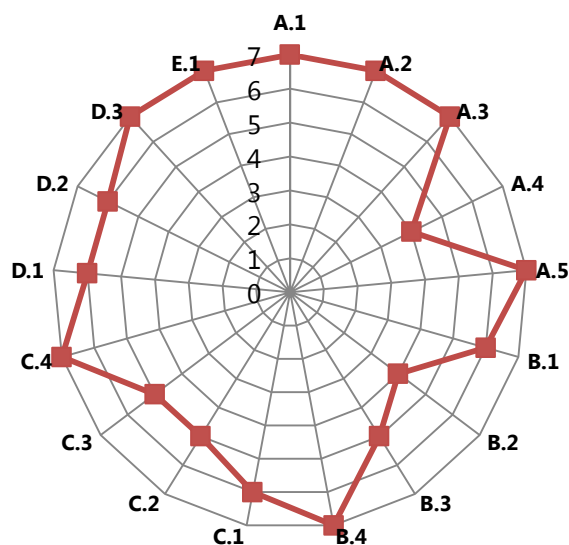
- *Hospodárností* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 139 757 085 Kč, došlo k úspoře **6 915 331,11 Kč** (4,95 % plánovaného rozpočtu).
- *Efektivností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn cíl (ačkoli v projektové žádosti značně vágně formulován a redefinován v monitorovacích zprávách) a plánované aktivity byly téměř kompletně naplněny.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt RŠPP-VIP II formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

Tabulka 2: SWOT analýza projektu RŠPP-VIP II

Silné stránky	Slabé stránky
- Vytvoření Školních poradenských pracovišť na vybraných školách. - Významná pomoc v překonávání problémů se začleňováním dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávání, pomoc s nasměrováním jejich lepší profesní či studijní orientace, atd. - Vznik celorepublikové telefonické poradenské linky. - Vznik krizové intervenční databáze.	- Nižší zájem o projekt ve středních odborných školách a učilištích. - Slabá propagace projektu - Posun a prodloužení projektu.
Příležitosti	Hrozby
- Potřebnost projektu i vzhledem ke vztahu vývoje ekonomické situace rodin, růstu nezaměstnanosti, rozšiřujícího se sociálně patologického chování v rodinách a s tím souvisejících dopadů. - Vysoká využitelnost výsledků v dalších projektových aktivitách a programovém období.	Hledání kvalitní náhrady za proškolené odborníky, kteří pracoviště opustili.

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 2: Hodnocení evaluačních otázek projektu RŠPP-VIP II

Vysvětlení hodnotící škály: hodnocení na 7 bodové škále <1;7>, kde 1 znamená nejhorší stav a 7 nejlepší stav.

A.1 - Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?

A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?

A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?

B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?

B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?

B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?

C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?

C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?

C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?

D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?

D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

PROJEKT Č. 3: KURIKULUM G

Klíčová zjištění evaluátora projektu KURIKULUM G jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt Kurikulum G se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 Aktivity projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vzájemně

setkávání a komunikace mezi členy cílové skupiny, vytvoření snadno dostupných metodických materiálů.

- A.3 Pokud MŠMT zařadí některé aktivity do svých standardních činností, může řada výstupů projektu (např. internetová komunita) fungovat i po skončení projektu.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak byly podstoupeny kroky k minimalizaci překryvů a zajištění synergie mezi projekty.
- A.5 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro související oblasti zabývající se trhem práce.

■ B: Hodnocení efektivity

- B.1 Bylo dosaženo cíle, který byl zadavateli projektu stanoven (všechny skupiny podílející se na růstu kvality gymnaziálního vzdělávání dostaly řadu podnětů a nástrojů k zvládnutí kurikulární reformy). S drobnými výhradami bylo dosaženo také plánovaných výstupů.
- B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům (např. nevhodné načasování termínů některých aktivit, které vyplynulo v nízkou nebo žádnou účast členů cílové skupiny), které však neměly v konečném důsledku nijak výrazně negativní vliv.
- B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.
- B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Realizace jednotlivých aktivit byla v částečném nesouladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu ve výši cca 9 mil. Kč je odpovídající, monitorovací indikátory byly naplněny.
- C.2 Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek i konec projektu posunut o tři měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků. Také je nutno podotknout, že plánovaná rizika neměla vliv na řešení projektu.
- C.3 V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změna partnera projektu, když původní partner VÚP se sloučil s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT a následně figuroval pod názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Další změnou byla změna počtu monitorovacích indikátorů.
- C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.
- D.2 Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že větší dopad mají výstupy projektu na přímé příjemce, avšak i na nepřímé příjemce není dopad zanedbatelný.
- D.3 Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména dvěma parametry, jež byly naplněny – došlo k růstu významu pracovního postavení konkrétních jedinců a došlo k ulehčení každodenní práce učitelů formou sídlení informací.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

- E.1 Jedním z klíčových cílů projektu je poskytnout pedagogům specifické profesní dovednosti spojené především s tvorbou ŠVP. Cíl byl naplněn, bude tedy tato kompetence v budoucnu

využívána. Projekt sice předpokládá přenos dovedností dál, avšak náležitě organizace a splnění realizačních podmínek to nelze plně předpokládat. Řešitelé jednoznačně prohlašují, že plnění cílů a výstupy jsou i po jeho skončení udržitelné, ovšem je třeba zmínit, že ne zcela bez další finanční podpory ze státního rozpočtu ČR.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

- *Hospodárností* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 39 947 814,62 Kč, došlo k úspoře 9 052 873,62 Kč (22,66 % plánovaného rozpočtu).
- *Efektivností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (všichni pedagogové – i koordinátoři a školy jako instituce – podílející se na růstu kvality středoškolského, konkrétně gymnaziálního vzdělání dostali řadu podnětů a konkrétních nástrojů, aby kurikulární reformu cestou ŠVP zvládli, při čemž se nejedná pouze o nástroje s krátkodobou využitelností), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly s drobnými výhradami (nižší počet "minikonferencí" z důvodů organizačních obtíží apod.) rovněž plněny.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt KURIKULUM G formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

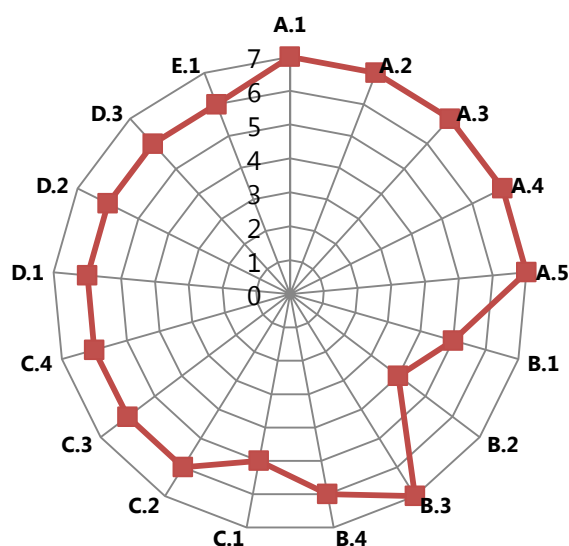
Tabulka 3: SWOT analýza projektu KURIKULUM G

Silné stránky	Slabé stránky
- Vysoký zájem členů cílové skupiny o účast v projektu. - Zapojení cílové skupiny do realizace vývoje a inovace prostředí internetové komunity a jeho implementace na Metodický portál www.rvp.cz. - Nenaplnění obav z nedůvěry části pedagogů k novým technologiím. - Ochota pedagogů k vzájemnému setkávání a předávání zkušeností a informací. - K úspěšné realizaci projektu pomohlo také zajištění publicity projektu, přestože byla částí respondentů hodnocena jen jako průměrná. Byla vytvořena řada publikací, propagačních materiálů a proběhly informační akce.	- Špatné načasování aktivit – buď na období velkého vytížení členů cílových skupin (konec školního roku, příprava maturit), nebo na prázdninové měsíce. - Ostatní faktory, kvůli kterým se cílová skupina nemohla aktivit zúčastnit (neochota zaměstnavatele umožnit zaměstnancům tyto aktivity). - Opakované změny na pozici hlavního manažera projektu i personální změny na straně příjemce podpory (MŠMT). - Vliv na projekt mělo také slučování partnera projektu (VÚP) s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT. - Neschválená podstatná změna projektu – nebyla možnost efektivně využít finance uspořené v prvním roce realizace projektu. - Problémy při realizaci výběrových řízení –

	zájemci na dodavatele služeb nesplňovali požadavky a bylo nutné výběrové řízení opakovat.
Příležitosti	Hrozby
• Umožnění koordinátorům a učitelům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. • Vznik originálních metodických materiálů založených na autentické zkušenosti škol volně dostupných i po skončení projektu. • Vznik nových možností pro vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami. Vzdělávání formou „peer aktivit“, kdy dochází k přenosu zkušeností mezi členy stejné skupiny lidí. Zkušenosti ze zahraničí potvrzují, že se jedná o velmi efektivní způsob. Naplnění prostřednictvím – řízených návštěv, internetové komunity, virtuálních hospitací. • Objektívni vyhodnocení míry úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích a vznik doporučení pro gymnázia a decizní sféru – výzkum Kvalitní škola.	• Přetrvávající nedůvěra pedagogických pracovníků na gymnáziích ke smyslu reformy. • Nízká ochota pedagogů ke sdílení zkušeností (obava z konkurenčního prostředí a ztráty vlastního know-how). • Únava pedagogických pracovníků gymnázií po náročné práci na ŠVP pro nižší stupeň víceletého gymnázia. • Nízká informovanost škol o realizaci reformy. • Nízká informovanost zřizovatelů o podstatě reformy a kritériích kvality škol • Nedůvěra učitelů k novým informačním a komunikačním technologiím

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 3: Hodnocení evaluačních otázek projektu KURIKULUM G

Vysvětlení hodnotící škály: hodnocení na 7 bodové škále <1;7>, kde 1 znamená nejhorší stav a 7 nejlepší stav.

A.1 - Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

- A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?
- A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?
- A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?
- B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?
- B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?
- B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?
- B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?
- C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?
- C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou popsány v projektových žádostech?
- C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?
- C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?
- D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?
- D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?
- D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?
- E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

PROJEKT Č. 4: KOORDINÁTOR S1

Klíčová zjištění evaluátora projektu KOORDINÁTOR S1 jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt Koordinátor S1 se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivity projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vhodné metodické vedení od zkušených školitelů a poskytnutí vhodných metodických materiálů.
- A.3 Další projektové aktivity jsou možné, ale jsou limitovány na aktualizaci stávajících ŠVP, případně konzultaci proškolených pracovníků.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak lze konstatovat, že projekt přišel se zpožděním, navíc některé činnosti jsou řešeny duplicitně v jiných projektech.
- A.5 Využitelnost výstupů do dalšího programovacího období je vysoká, při zachování stávajícího stavu kurikulární reformy však není již možno uvažovat o tvorbě nových ŠVP, což využití snižuje.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Některé cíle a zejména výstupy se nepodařilo naplnit tak, jak byly stanoveny v projektové žádosti.
- B.2 V souvislosti s pozdní realizací projektu se jeho část stala neinovativní, což spolu s krátkou dobou trvání nakonec vyústilo ve snížení plánovaných proškolených osob.
- B.3 Většina aktivit by nemohla být realizována bez podpory OP VK, projekt tedy z tohoto aspektu nebyl zbytečný.
- B.4 Pro školy, kde ještě nebyl plně vytvořen a zaběhnut ŠVP, byly aktivity projektu přínosné. Pro zbytek přínosné příliš nebyly, většina z nich se ani projektu neúčastnila. Zapojené osoby využily poznatky k aktualizaci a zdokonalení ŠVP a při zavádění samotného ŠVP (více v kapitole se zhodnocením evaluační otázky D.2).

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Realizace jednotlivých aktivit byla v souladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu byla ve výši cca 2 mil. Kč. Nevhodným načasováním projektu (doba realizace 9 měsíců) bylo proškoleno 36 % osob oproti původnímu plánu při zahájení realizace projektu. Monitorovací indikátory byly naplněny.
- C.2 Klíčové aktivity byly až na některé výjimky implementovány tak, jak byly popsány v projektových žádostech.
- C.3 V projektu existovaly podstatné změny, kdy jedna měla zásadní vliv na předem stanovený obsah klíčové aktivity a harmonogram, ostatní změny neměly významný vliv na realizaci projektu.
- C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.
- D.2 Očekávané i neočekávané dopady na přímé i nepřímé příjemce byly mírně pozitivní.
- D.3 Výstupy projektu měly pozitivní vliv na cílovou skupinu.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

- E.1 Pozitivní přínosy budou pokračovat i po ukončení projektu.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

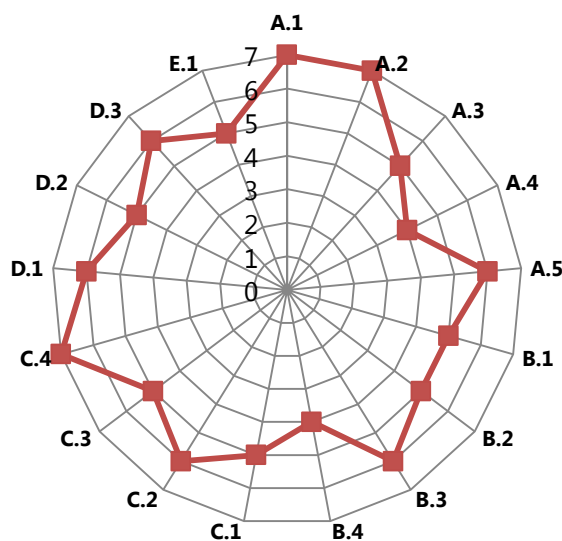
- *Hospodárností* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož upravený rozpočet počítal s náklady ve výši 12 247 501 Kč, došlo k úspoře 2 051 978,86 (zhruba 16,8 % plánovaných výdajů).
- *Efektivností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelností* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (všichni pedagogové – i koordinátoři a školy jako instituce – podílející se na růstu kvality středoškolského, konkrétně středního odborného vzdělání dostali řadu materiálů a dalšího vzdělávání, aby kurikulární reformu cestou ŠVP zvládli), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly s některými výhradami rovněž plněny.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt KOORDINÁTOR S1 formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

Tabulka 4: SWOT analýza projektu KOORDINÁTOR S1

Silné stránky	Slabé stránky
- Využití výsledků z předchozích pilotních projektů. - Proškolení 107 lektorů tvorby a realizace ŠVP na SOŠ a SOU. - Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP na SOŠ a SOU. - Ochota pedagogů k vzájemnému setkávání a předávání zkušeností a informací. - Vznik metodických materiálů zavádění ŠVP. - Dobrá publicita projektu.	- Nízký zájem o účast v projektu, většina škol už měla svůj ŠVP vytvořen a zaveden. - Špatné načasování projektu, realizace projektu byla odkládána a projekt přišel pozdě (většina škol už měla svůj ŠVP vytvořen a zaveden). - Ostatní faktory, kvůli kterým se cílová skupina nemohla aktivit zúčastnit (neochota zaměstnavatele umožnit zaměstnancům tyto aktivity). - Z důvodu nezájmu byly sníženy počty proškolených pracovníků tvorby ŠVP. - Problémy při realizaci výběrových řízení z důvodu administrativní náročnosti.
Příležitosti	Hrozby
- Umožnění koordinátorům a vedoucím pracovníkům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. - Vznik originálních metodických materiálů založených na autentické zkušenosti škol volně dostupných i po skončení projektu.	Přetrvávající nedůvěra pedagogických pracovníků na SOŠ a SOU ke smyslu kurikulární reformy.

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 4: Hodnocení evaluačních otázek projektu KOORDINÁTOR S1

Vysvětlení hodnotící škály: hodnocení na 7 bodové škále <1;7>, kde 1 znamená nejhorší stav a 7 nejlepší stav.

A.1 - Do jaké míry byly navrženy projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

- A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?*
- A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?*
- A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?*
- B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?*
- B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?*
- B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?*
- B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?*
- C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?*
- C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?*
- C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?*
- C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?*
- D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?*
- D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?*
- D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?*
- E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?*

ÚVOD

0.1. PŘEDMĚT A CÍL EVALUAČNÍ ZPRÁVY

Závěrečná evaluační zpráva je zpracována v rámci „Hodnocení ukončených IPn“ pro Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (dále jen MŠMT). Cílem ex-post evaluace je zhodnocení čtyř individuálních projektů národních (IPn) financovaných Operačním programem vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) 2007-2013, které byly realizovány v rámci „Prioritní osy 4 – Systémový rámec celoživotního učení“, v rámci oblasti podpory 4a.1 Systémový rámec počátečního vzdělávání.

Hlavní výstupy evaluace jsou rozděleny následovně:

- **Vstupní zpráva** – Vypracována v úvodu projektu. Ve vstupní zprávě je navržen design výzkumu, jeho východiska, postupy a metody, popis použitých dat a informací.
- **Závěrečná zpráva** – V závěrečné zprávě jsou vypracovány odpovědi a zhodnocení všech evaluačních otázek k jednotlivým projektům, včetně shrnutí dosažených poznatků. Na základě této evaluace jsou zpracovány zadané evaluační úkoly.

Předmětem hodnocení je zejména plnění cílů projektu, způsob realizace klíčových aktivit projektu, přínos pro cílové skupiny projektu, publicita projektu, udržitelnost základních záměrů projektu, návaznost na další dopady v rámci operačního programu, atd. Hodnocení je prováděno na základě odpovědí na sadu evaluačních otázek rozdělených do jednotlivých témat (relevance, efektivnost, efektivita, dopad, udržitelnost). Evaluační otázky jsou stanoveny dle základních hodnotících kritérií Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a Výboru OECD pro rozvojovou pomoc (DAC).

Hodnocené IPn jsou zařazeny do Systémového rámce počátečního vzdělávání. Dle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti počáteční vzdělávání zahrnuje veškerou přípravu na povolání ve školách, které se uskutečňuje v rámci povinné školní docházky a soustavné přípravy na budoucí povolání (viz § 5, písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti)¹ před prvním vstupem jednotlivce na trh práce. Počáteční vzdělávání vede k získání určitého stupně vzdělání a zahrnuje vzdělávání základní, střední a terciární.

Počáteční vzdělávání je pojato v rámci OP VK odlišně od výše zmíněného zákona. V tomto operačním programu je tímto pojmem míněno vzdělávání primární a sekundární, samostatně je vymezeno vzdělávání terciární, které je vymezeno samostatnou prioritní osou. V rámci této evaluační zprávy bude využito pojmu definovaného v OP VK.

¹ d) soustavnou přípravou na budoucí povolání doba denního studia na střední škole, konzervatoři, vyšší odborné škole a jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky a doba prezenčního studia na vysoké škole, a to včetně prázdnin, které jsou součástí školního nebo akademického roku

0.2. EVALUAČNÍ OTÁZKY A ÚKOLY

V rámci evaluační činnosti bylo vymezeno zodpovězení evaluačních otázek a zpracování evaluačních úkolů.

EVALUAČNÍ OTÁZKY

Evaluační otázky jsou stanoveny dle základních hodnotících kritérií Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj a Výbor OECD pro rozvojovou pomoc (DAC). Podstatou evaluačních otázek je zhodnocení naplňování 3E principu (účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti). Naplněním evaluačních otázek budou vypracovány také evaluační úkoly.

A. Relevance (Relevance)

- A.1 Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?
- A.2 Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?
- A.3 Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?
- A.4 Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?
- A.5 Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B. Efektivnost / účelnost (Effectiveness)

- B.1 Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?
- B.2 Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?
- B.3 Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?
- B.4 Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C. Efektivita / účinnost (Efficiency)

- C.1 Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?
- C.2 Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?
- C.3 Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?
- C.4 Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D. Dopad (Impact)

- D.1 V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?
- D.2 Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?
- D.3 Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E. Udržitelnost (Sustainability)

E.1 Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

EVALUAČNÍ ÚKOLY

1. Zhodnocení výše uvedených IPn a jejich přínosu pro systém počátečního vzdělávání ČR.
2. Návrh procesních a věcných doporučení, jež se budou týkat další implementace OP VK a obsahu PO 4.
3. Komparace metodické podpory zavádění ŠVP do praxe u středních odborných škol, středních odborných učilišť a u gymnázií.
4. Identifikace a popis zjištění a na jejich základě formulace doporučení využitelných pro přípravu programového období 2014-2020.

0.3. HODNOCENÉ IPn

Předmětem evaluace je zhodnocení IPn, které byly realizovány v rámci Prioritní osy 4 Systémový rámec celoživotního učení (Konvergence), v oblasti podpory Systémový rámec počátečního vzdělávání. Jedná se o následující 4 IPn:

Tabulka 5: Stručné shrnutí hodnocených IPn

METODIKA II	Systematická podpora učitelů v oblasti metodiky a didaktiky učení, rozvoj učících se virtuálních komunit, efektivní způsoby vzdělávání.	7.1.2009 – 6.1.2012	MŠMT	NÚOV, VÚP	74.877.059,- Kč
RŠPP - VIP II	Inovace a rozšíření systému školních poradenských služeb prostřednictvím působení školních psychologů a školních speciálních pedagogů přímo na vybraných 140 základních a středních školách v ČR.	1.7.2009 – 30.9.2011	MŠMT	IPPP ČR	139.757.085,- Kč
KURIKULUM G	Zvýšení kvality vzdělávání na gymnáziích posílením kompetencí koordinátorů školních vzdělávacích programů a učitelů gymnázií.	7.1.2009 – 6.1.2012	MŠMT	VÚP	39.927.757,-Kč
KOORDINÁTOR S1	Realizace systémových aktivit na podporu kurikulární reformy.	1.2.2009 – 31.10.2009	MŠMT	NIDV, NÚOV	12.247.501.-Kč

0.4. METODIKA EVALUACE

Zpracování evaluace bylo založeno na kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu. Záměrem evaluátora bylo získat dostatečné množství dat a informací pro objektivní posouzení realizace.

Výběr metod a zdrojů vychází z principů triangulace a participace. Je-li to možné (tj. existují-li takové zdroje), jsou odpovědi k evaluačním úkolům formulovány na základě dat a informací získaných z více (nejlépe tří) na sobě nezávislých zdrojů, případně jsou data a informace zpracovány a ověřeny prostřednictvím nejméně tří metod. Princip participace pak poukazuje na potřebu zapojení dotčených subjektů a využití co nejvíce informací a dat z hodnoceného prostředí.

V případě tohoto projektu se jednalo o triangulaci zejména dat z primárního průzkumu, analýzy sekundárních dat a projektové dokumentace.

Hlavním zdrojem informací jsou sekundární data. Po zisku dat a dokumentů proběhl desk-research, základních dokumentů kurikulární reformy:

- Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (tzv. Bílá kniha)
- Programová dokumentace OPVK
- Rámcové vzdělávací programy
- Výroční zprávy OPVK
- Metodiky, manuály a příručky tvorby a realizace ŠVP
- Vybrané ŠVP středních odborných škol, středních odborných učilišť a gymnázií
- Ukázky učebních plánů
- Odborné publikace
- Veřejné a neveřejné databáze
- Česká republika v Education at a Glance 2013

Desk-research byl dále proveden nad projektovou dokumentací jednotlivých individuálních projektů, mezi niž patří:

- Projektové žádosti zpracované v informačním systému BENEFIT a jejich přílohy
- Monitorovací zprávy a jejich přílohy
- Závěrečné zprávy a Souhrnné zprávy
- Zprávy o udržitelnosti
- Podstatné změny projektu
- Prezenční listiny účastníků školení, konferencí a seminářů
- Přehledy zapojených účastníků
- Záznamy z jednání
- Finanční vypořádání
- Informace o publicitě
- Zprávy ze závěrečných auditů)
- Ostatní data v rámci informačního systému MONIT7+

Dalším zdrojem je vlastní průzkum prováděný pomocí polostrukturovaných rozhovorů se zástupci cílových skupin a potenciálních uživatelů v rámci kvantitativního dotazníkového průzkumu formou kombinace metod CAWI (Computer Assisted Web Interview) a CATI (Computer Assisted Telephonic Interview). Sesbíraná data pomocí polostrukturovaných rozhovorů jsou statisticky vyhodnocena a interpretována. Data byla po kontrole zpracována a vyhodnocena ve statistickém softwaru IBM SPSS verze 20. Prostřednictvím statistické analýzy byly získány tabulky třídění 1. a 2. stupně. Komentovány jsou statisticky významné rozdíly na hladině významnosti 95 %. Případné odchylky číselných údajů uvedených v grafech a tabulkách na úrovni +/- 1 % jsou důsledkem zaokrouhlení. Metodika zpracování výzkumu odpovídá standardům sdružení ESOMAR.

Dotazníkový průzkum byl realizován od 2. 5. 2013 do 31. 5. 2013, vyhodnocení dotazníkového průzkumu je součástí Přílohy č. 1.

Průzkum je prováděn na dvou základních souborech:

1. Cílová skupina uživatelů (účastníci projektu).
2. Skupina potenciálních uživatelů. Cílem průzkumu potenciálních uživatelů je zjistit informovanost škol o projektech (a jejich dopadech) a jejich motivaci k využívání výsledků projektu.

Základem pro hodnocení je tzv. **expertní panel**, složený z týmu expertů, který bude evaluaci provádět na základě metody sémantického diferenciálu, kterou vyvinul americký psycholog Charles Osgood. Jednotlivé evaluační otázky (17 evaluačních otázek) jsou ohodnoceny na **7 bodové škále <1;7>, kde 1 značí nejhorší stav a 7 nejlepší stav**. Metoda umožňuje kombinovat kvantitativní přístup s kvalitativním přístupem založeným na expertní znalosti. Výsledky hodnocení jednotlivých evaluačních otázek, na kterých se expertní panel jednohlasně usnesl, jsou vizualizovány prostřednictvím jednoduchých paprskovitých grafů (nazývaných Améba či Drážďanská hvězda). U každé evaluační otázky je hodnota slovně okomentována. Metodický postup byl ověřen v rámci evaluací použitých v mezinárodních projektech.

Expertní panel zastupují následující osoby:

- Ing. Lubor Hruška, Ph.D.
- Ing. Hana Doleželová, Ph.D.
- PhDr. Ladislava Zapletalová
- Ing. Ivana Foldynová
- Mgr. Martina Baranová

Na závěr hodnocení evaluačních otázek jednotlivých projektů jsou stručně shrnuty nejvýznamnější poznatky z hodnocení. Na základě zjištěných informací je vytvořena SWOT analýza projektu a projekty jsou hodnoceny prostřednictvím teorie změny (diagramy teorie změny jsou součástí Přílohy č. 2).

V rámci hodnocení byl dodržen etický kodex evaluátora, kdy byly splněny kritéria odbornosti, integrity a zodpovědnosti. Hodnocení bylo objektivní, nezávislé a nestranné. Pro evaluační činnost bylo využito metodologicky ověřených postupů a zohledněny evaluační standardy a další odborná doporučení. Byly rozlišeny závěry získané na základě sběru empirických dat a jejich analýzy a vlastní závěry na základě zkušeností a odborné praxe.

1 METODIKA II

1.1. IDENTIFIKACE PROJEKTU

Název projektu:	Metodická podpora růstu kvality učitelské profese
Zkratka projektu:	METODIKA II
Příjemce:	MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
IČ příjemce:	00022985
Partneři projektu:	Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV)
Číslo projektu:	CZ.1.07/4.1.00/06.0002
Číslo operačního programu:	CZ.1.07
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Číslo prioritní osy:	7.4a
Název prioritní osy:	Systémový rámec celoživotního učení (Konvergence)
Číslo oblasti podpory:	7.4a.1
Název oblasti podpory:	Systémový rámec počátečního vzdělávání
Datum zahájení realizace:	07.01.2009
Datum ukončení realizace:	06.01.2012
Doba trvání projektu:	36 měsíců
Plánovaná finanční podpora:	74 877 059,18 Kč
Plátce DPH vůči aktivitám:	Ne

1.2. POPIS PROJEKTU

Projekt „Metodická podpora růstu kvality učitelé profese“ (zkrácený název METODIKA II) je zaměřen na systematickou podporu učitelů v oblasti metodiky a didaktiky učení, rozvoj učících se virtuálních komunit a efektivní způsoby vzdělávání. Projekt má přispět ke zkvalitnění učitelé profese, která je spojena se schopností efektivně využívat různých forem a metod učení, se vzájemným sdílením zkušeností a s celoživotním učením pedagogů.

Zmíněná problematika je řešena pomocí internetového média – Metodický portál www.rvp.cz.

Realizátorem projektu je Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (divize VÚP a NÚOV).

Projekt vznikl na základě potřeby zlepšit kvalitu práce pedagogů a vedoucích školských pracovníků, která je klíčem k úspěšné realizaci změn ve školství. Výchozím předpokladem byla nutnost zaměření učitelů na nové způsoby práce, které mají zajišťovat trvalý zájem žáků o vzdělávání, příznivé klima pro výuku a maximální efektivitu vzdělávání u každého jedince. Pro realizaci této změny je stěžejní především osvojení nových dovedností učitelů, jako např. využívání nových metodických postupů a technologií ve výuce nebo schopnosti spolupráce. K osvojení potřebných dovedností je nutno zajistit pedagogům vzdělávání a metodickou podporu, která měla být řešena vznikem Metodického portálu RVP.cz, jako média dostupného přes internet, kde významným aspektem je zejména zlepšení efektivity využitého času učitelů.

Většina informací o projektu v této kapitole je čerpána z projektové žádosti vytvořené před zahájením realizace projektu. Porovnání projektové žádosti a skutečných výsledků po ukončení projektu je provedeno v evaluační části této zprávy.

CÍLE PROJEKTU

Na začátku realizace projektu byly dle projektové žádosti stanoveny následující cíle projektu:

1. Zvýšení kvality počátečního vzdělávání uplatněním nejmodernějších technologií, které zrychlí přenos informací k učitelům a zefektivní využití nových trendů ve vzdělávání.
2. Poskytování široké a on-line dostupné metodické podpory učitelům a vedoucím školským pracovníkům.
3. Provozování rozsáhlého národního internetového úložiště kvalitních a garantovaných učebních materiálů do výuky.
4. Vytvoření nových možností spolupráce pro vzájemně se učící učitele.
5. Zvýšení využívání informačních a komunikačních technologií učiteli pro sebevzdělávání i výuku.

Celkovým výstupem bude respektovaný, živý portál věnovaný podpoře učitelů v jejich profesi.

CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

Projekt se na začátku měl zaměřit na cílovou skupinu pedagogů základních, základních uměleckých a středních škol, včetně vedoucích pracovníků škol a školských zařízení. Motivace cílové skupiny byla založena na řešení potřeb učitelů v oblasti metodické podpory, tedy zejména sdílet zkušenosti učitelů mezi školami, zkušenosti s využitím konkrétních materiálů k výuce, šablony různých pomůcek. Vytvářet materiály, které podle svých potřeb dále snadno upraví, materiály ověřené v praxi a nevyžadující zvláštní a drahý software apod. Potřeba příspěvků tematicky zaměřených na zkušenosti s realizací

ŠVP, motivaci žáků, řešení problémových situací ve výuce, způsoby integrace předmětů, hodnocení klíčových kompetencí apod.

Cílová skupina byla identifikována a popsána před začátkem realizace projektu v projektové žádosti, kde bylo definováno, jak by se měla cílová skupina zapojit do využívání výsledků projektu nebo samotného průběhu a jak k tomu má být motivována. V projektové žádosti jsou shrnuty také očekávané přínosy projektu pro cílovou skupinu.

ZAPOJENÍ CÍLOVÝCH SKUPIN DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

- Návštěvy portálu a čerpání z jeho obsahu – pročitání příspěvků, stažení učebních materiálů apod.
- Publikování vlastních příspěvků či učebních materiálů, popřípadě spoluvytváření nového obsahu v on-line prostředí.
- Absolvování vzdělávání pomocí e-learningových kursů.
- Zapojování se do komunikace uvnitř virtuálních komunit podle jejich odborného zájmu.
- Využívání různých funkcí portálu, např. hodnocení příspěvků či tvorba komentářů k nim.

MOTIVACE CÍLOVÉ SKUPINY DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

- Motivace k využívání portálu:
 - Snadná dostupnost materiálů a jejich komplexnost (vše na jedné adrese).
 - Bezplatnost služeb a informací.
 - Aktuálnost (rychlá reakce na aktuální potřeby).
 - Zaručená kvalita (odborná garance).
 - Uživatelsky přívětivé prostředí.
 - Možnost snadné a bezpečné komunikace s kolegy řešícími stejné problémy.
 - Aktualizace a doplňování portálu o další příspěvky.
- Motivace k autorství na portálu:
 - Finanční honorář pro autora příspěvku.
 - Zpětná vazba ze strany recenzenta i od jiných uživatelů, kterou lze využít k inovacím ve vlastní práci.
- Motivace k využití e-learningu:
 - Časová efektivnost.
 - Možnost vytvoření individuálního vzdělávacího plánu.
 - Garance kvality vzdělání.

V průběhu projektu měly být průběžně monitorovány potřeby uživatelů, realizační tým měl na ně reagovat při tvorbě obsahu. V rámci projektu se měly využívat poznatky partnerů projektu VÚP v Praze a NÚOV o potřebách pedagogů a řídicích pracovníků. K monitoringu měly být využity jak prostředky internetové komunikace, tak i osobní setkávání a orientační průzkumy.

PŘÍNOSY PRO CÍLOVOU SKUPINU DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Základním přínosem pro cílovou skupinu pedagogů mělo být výrazné zlepšení podmínek pro profesní růst. Metodický portál má efektivním způsobem podporovat výběr obsahu zaměřeného na oblast

osobnostní, oborovou, pedagogicko-psychologickou i organizační, podle jejich aktuálních potřeb. Mezi hlavní přínosy patří získávání aktuálních a důležitých informací, možnost absolvování e-learningových vzdělávacích akcí a diskusí s kolegy z jiných škol. Portál má díky své podstatě zvyšovat schopnosti pedagogů používat moderní technologické prostředky k celoživotnímu učení.

Jako přínos pro vedoucí pracovníky byla v projektové žádosti uvedena možnost cíleného plánování profesionalizace učitelského sboru a získání přístupu k informacím o trendech v rozvoji škol, včetně zahraničních zkušeností.

Pro žáky měl být projekt přínosný především v tom, že se ve výuce odrazí nově nabyté kompetence a zkušenosti učitelů získané prostřednictvím portálu. Efekt projektu a jeho výsledků se má projevit zejména v zajímavější, pestřejší, efektivnější a kvalitnější výuce, v rozvoji klíčových kompetencí žáků a v lepších výsledcích vzdělávání, schopnosti učit se a chuti celoživotně se vzdělávat.

PLÁNOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU

AKTIVITA 01 - METODICKÉ MATERIÁLY

Podstatou aktivity bylo vyhledávání autorů a zajištění základního obsahu portálu, který měl být rovnoměrně rozdělen v rámci jednotlivých sekcí portálu.

V rámci této aktivity byly plánovány následující výstupy:

- 2500 nových metodických příspěvků
- 4100 digitálních učebních materiálů
- Sborníky
- 1 DVD

AKTIVITA 02 - TECHNOLOGIE PRO VZDĚLÁVÁNÍ

Hlavním smyslem aktivity bylo vytvořit podnětné on-line prostředí podporující interakci, komunikaci a předávání zkušeností mezi učiteli. Ústřední myšlenkou je ověřený poznatek, že aktivní uživatelé portálu (tzv. komunita) mají daleko větší množství informací, nápadů a dovedností, nežli jediný autor (organizace) provozující daný web. Moderní technické prostředky umožňují, aby obsah webu nevytvářela pouze malá skupina vyvolených autorů, ale dovolují spoluvytvářet nebo ovlivňovat obsah všem zájemcům.

Jako výstup této aktivity měl být propracovaný systém moderních nástrojů (Web 2.0) užívaných na Metodickém portálu, který umožní aktivním pedagogům participovat na obsahu dle předem stanovených a zveřejněných pravidel.

AKTIVITA 03 - E-LEARNING

Cílem aktivity bylo vytvoření e-learningového prostoru pro vzdělávání a poskytnutí e-learningových kurzů, kterých mělo být cílovým skupinám nabídnuto celkem 15.

Jako výstup aktivity bylo v projektové dokumentaci uvedeno e-learningové prostředí umožňující vkládat kdykoliv nové kurzy a během realizace mělo být vytvořeno a následně ověřeno celkem 15 kurzů. Pilotními kurzy mělo projít v průběhu 3 let postupně 500 účastníků. Po pilotním ověření měly být všechny kurzy volně k dispozici uživatelům Metodického portálu pro absolvování distanční formou studia. Projektová dokumentace dále uvádí jako další výstupy odborné a regionální konference.

POPIS PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTU

Dle informací ze souhrnné zprávy a závěrečné monitorovací zprávy lze projekt rozdělit do 3 základních fází, přičemž souběžně s realizací projektu docházelo k permanentnímu příjmu a publikaci materiálů na Metodickém portálu RVP.cz. Průběžně byla také zajišťována PR aktivita související zejména s podporou učitelů k návštěvě a využívání portálu.

STRUČNÝ POPIS ZÁKLADNÍCH FÁZÍ PROJEKTU

- 1. Vývojová fáze (Leden 2009 – Září 2009)** – Projekt METODIKA II navázal na projekt METODIKA. Metodický portál jako výstup tohoto projektu byl v první fázi renovován, došlo k výrazné přeměně designu a struktury, portál byl doplněn o nové nástroje. V rámci této fáze byly vyvinuty všechny stěžejní moduly (Články, upraven modul DUM, modul WIKI, Diskuze, Blogy, Digifolio a E-learning). Byly vyvinuty také nástroje, které umožňují příjem materiálů a jejich úpravu.
- 2. Stabilizační fáze (Září 2009 – Prosinec 2010)** – Období provázely následující činnosti:
 - Propagační kampaň formou regionálních konferencí, tiskových zpráv apod., které podávaly veřejnosti informace o nové podobě a funkcích Metodického portálu RVP.cz.
 - Další nutné úpravy prostředí Metodického portálu RVP.cz
 - Úprava nastavení procesů zpracování příspěvků.
 - Pořádání školení pracovníků, kteří měli portálu pomoci zpracovat velké množství příspěvků.
 - Implementace modulů Odkazy, Profil uživatele, učitelský Spomocník.
 - Vyvinutí nových e-learningových kurzů, které byly nabízeny učitelské veřejnosti ke vzdělávání.
 - Publikace sborníku Výběr z Inspiromatů.
 - Uspořádání národní konference v Brně (výstupem z konference opět sborník).
- 3. Fáze ukončování projektu a přípravy na udržitelnost (Leden 2011 – Prosinec 2011)** – V rámci této fáze byly připravovány různé scénáře udržitelnosti portálu. Zároveň bylo zpracovávalo velké množství příspěvků tak, aby byl splněn cíl projektu. Zároveň bylo na základě zpětné vazby od uživatelů upravováno prostředí portálu. Byla změněna titulní stránka portálu a zařazeny nové moduly – EJP, Profil Škola²¹, AudioVideo. Pedagogům bylo nabídnuto požadované množství e-kurzů k ověření, a tím došlo ke splnění monitorovacích indikátorů projektu. Zároveň byl vydán další sborník s názvem Výběr z Digifolia a byla uspořádána závěrečná národní konference v Praze.

PUBLICITA PROJEKTU

Dle projektové žádosti měla být publicita projektu zajištěna pomocí následujících prostředků:

- **Informační a komunikační materiál** – jedná se např. o plakáty, letáky, brožury, informační sdělení, studie, prezenční listiny, certifikáty atd. Plakáty a letáky měly být umístěvané na školách, elektronický newsletter rozesílán na všechny školy a další instituce. Sborníky výběru příspěvků měly být distribuovány do všech typů škol a sloužit jako propagační materiály upozorňující na nabídku portálu
- **Propagační materiály** – předměty, které zástupci cílové skupiny mohli využívat při své činnosti a které mají zároveň viditelně označené identifikační prvky ESF, MŠMT a OP VK. Tyto předměty měly vycházet z potřeb cílových skupin (mohlo se jednat např. o pomůcky k výuce, IT předměty, kancelářské předměty, psací potřeby a kalendáře, atd.).

- **Zvláštní tiskové a mediální zprávy** – v průběhu projektu měly být pravidelně využívány tiskové zprávy.
- **Oznámení ve všech mediálních prezentacích** – Na všech akcích mělo být uváděno, že je projekt financován z fondů EU a ze státního rozpočtu ČR, všechny materiály měly být označeny logy ESF, MŠMT a OP VK.
- **Informace účastníků projektu o spolufinancování projektu z fondů EU na všech dokumentech** – Všechny materiály měly být označovány logy ESF, MŠMT a OP VK a ve všech uvedena informace o spolufinancování projektu z fondů EU a ze státního rozpočtu.
- **Informační akce** – V projektové žádosti jsou pod touto položkou uvedeny konference (uskutečnění dvou konferencí zaměřených zejména na využívání IT technologií ve vzdělání s podporou Metodického portálu) a prezentační akce, na kterých měla být odborná veřejnost seznamována s možnostmi portálu. Na všech akcích měla proběhnout prokazatelná propagace projektu, a to v různé podobě: označením všech materiálů pro účastníky logy ESF, MŠMT a OP VK, uvedením informace o spolufinancování projektu z fondů EU a ze státního rozpočtu, umístěním vlajek ESF v místnostech, distribucí propagačních materiálů účastníkům.
- **Oznámení ve všech vzdělávacích materiálech** – Všechny materiály měly být označovány logy ESF, MŠMT a OP VK a ve všech uvedena informace o spolufinancování projektu z fondů EU a ze státního rozpočtu.
- **Internetové stránky projektu** – Součástí Metodického portálu RVP.cz měla být rubrika informující o samotném projektu. Hlavní stránka i všechny materiály, které si uživatelé tisknou, měly být opatřeny logy nebo informací o spolufinancování projektu z fondů EU a ze státního rozpočtu ČR.

UDRŽITELNOST PROJEKTU

Výzkumný ústav pedagogický v Praze a Národní ústav odborného vzdělávání jako řešitelé projektu Metodika II jsou povinni zajistit udržitelnost výstupů projektu Metodika II v souladu se schválenou projektovou dokumentací a podmínkami poskytnutí dotace z ESF.

V rámci projektu byl na základě požadavku expertní skupiny CERA vytvořen dokument k udržitelnosti, který byl součástí 8. monitorovací zprávy projektu. Tento dokument vyčíslil nutné roční náklady na udržení provozu Metodického portálu na hodnotu 5 milionů korun na rok.

Výstupy projektu budou nadále dostupné na adrese www.rvp.cz a to minimálně po dobu pětileté povinné udržitelnosti projektu.

Podoba udržitelnosti byla dále upravována, podrobnější informace a srovnání se současným stavem se nachází v kapitole s příslušnou evaluační otázkou (E. Udržitelnost).

HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

Dle projektové žádosti měl mít projekt pozitivní vliv jak na rovné příležitosti, tak i na udržitelný rozvoj.

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

Dle projektové žádosti některé výzkumy uvádějí, že učitelé v oblasti dalšího vzdělávání preferují spíše distanční formy studia (např. studium elektronických textů), zatímco učitelky preferují spíše prezenční setkávání. Pozitivní vliv měl být zajištěn poskytnutím obou možností – metodické texty dostupné

v elektronické formě, připravované e-learningové kurzy byly navrženy jako kombinace prezenčních setkávání s distančními prvky.

Pro řešení problematiky skupin ohrožených sociálním vyloučením a menšin měl projekt přispět zejména vytvořením speciální rubriky, vytvářením a propagací článků a diskusí k těmto tématům.

Z hlediska problematiky osob s handicapem je v projektové žádosti uvedeno, že při vytváření Metodického portálu bude kladen důraz na dodržování stanovených pravidel, která mají umožnit zprostředkovat obsah všem cílovým skupinám.

Problematiku žáků se zvláštními speciálními potřebami měl projekt řešit pomocí speciální sekce nazvané „Speciální vzdělávání“, s pomocí manažera pro tuto oblast a díky bohaté struktuře portálu věnované této oblasti.

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Projekt má dle projektové žádosti pozitivní dopad na udržitelný rozvoj, kdy využíváním Metodického portálu se předchází tomu, aby učitelé byli nuceni za vzděláváním a informacemi cestovat, tak jak je to nezbytné při prezenčních formách dalšího vzdělávání, což snižuje zátěž životního prostředí vznikající dopravou. Významným faktorem je i elektronický povaha informací a jejich neustálá on-line dostupnost, což omezuje nutnost papírového tisku a s tím související zátěž životního prostředí. Interaktivní prvky projektu působí pozitivně na sociální rozměr udržitelného rozvoje vytvářením komunit pedagogů a vedoucích pracovníků ve školství.

Na Metodickém portále bylo publikováno mnoho příspěvků pro podporu udržitelného rozvoje, zaměřených zejména na environmentální problematiku. Projekt spolupracoval s některými dalšími projekty, které se zabývaly zaváděním udržitelného rozvoje do vzdělávání. Téma udržitelného rozvoje bylo podporováno formou tematických vstupů ve spolupráci s odbornou veřejností, díky nimž měli učitelé možnost sledovat novinky a aktivity z této oblasti a následně získané poznatky využít ve své praxi.

VÝSTUPY PROJEKTU

Dle projektové žádosti byly na začátku projektu určeny výstupy ke každé ze tří klíčových aktivit. Plánované výstupy projektu byly podstatnou změnou z června 2011 upraveny. Podrobnější popis povahy plánovaných a konečných výstupů a jejich srovnání se nachází v kapitole zhodnocení příslušné evaluační otázky (C.3).

1.3. EVALUACE PROJEKTU

ZÁKLADNÍ DATA K EVALUACI

PROJEKTOVÁ ŽÁDOST

V rámci evaluace slouží jako výchozí podklad pro komparaci dalších dokumentů. Projektová žádost je vyplňována žadatelem o finanční podporu v rámci operačního programu pro navrhovaný projekt a je vytvářena na základě elektronického formuláře v systému Benefit7+, který slouží spolu se systémem Monit7+ k dalšímu předávání monitorovacích zpráv, žádostí o platbu apod.

Projektová žádost obsahuje podrobný návrh realizace projektu, včetně identifikace projektu, informací o žadateli a partnerech, složení realizačního týmu, území dopadu a realizace, popisu a harmonogramu klíčových aktivit, plánovaného rozpočtu projektu, vlivu na horizontální témata apod.

MONITOROVACÍ ZPRÁVY Č. 1 – 12

Ke zhodnocení průběhu projektu byly využity monitorovací zprávy, které byly pravidelně odevzdávány ke schválení řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem monitorovacích zpráv jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, informace o vzniklých problémech, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. Spolu s monitorovacími zprávami se odevzdávají také žádosti o platbu. V projektu Metodika II vzniklo celkem 12 monitorovacích zpráv.

SOUHRNNÉ INFORMACE O PROJEKTU

Dokument, který je přílohou závěrečné monitorovací zprávy, shrnuje stav realizace projektu k datu jeho ukončení, jeho vliv na cílovou skupinu a její zpětnou vazbu a udržitelnost projektu.

ZPRÁVA O UDRŽITELNOSTI PROJEKTU

Zpráva o udržitelnosti projektu je součástí 8. monitorovací zprávy. Jedná se o popis tzv. „udržovací varianty“, která měla zajistit funkčnost hlavního výstupu, Metodického portálu RVP.cz, i po ukončení realizace projektu Metodika II.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA K PROJEKTU METODIKA II K 6. 1. 2012

Závěrečná zpráva shrnuje a částečně hodnotí výsledky projektu Metodika II, ukončeného k datu 6. 1. 2012.

DATA ZE SYSTÉMU MONIT7+

Mezi základní informace o projektu v systému MONIT7+ patří informace o projektu, projektová žádost a monitorovací zprávy. Systém sloužil v rámci evaluace jako zdroj doplňujících informací zejména o stavu projektu v době podávání projektové žádosti.

DATA Z PRIMÁRNÍHO PRŮZKUMU

Součástí evaluace byl primární průzkum mezi uživateli portálu (zapojení uživatelé) a potenciálními uživateli (ZŠ, SŠ a ZUŠ). Primární průzkum byl prováděn v souladu s metodami uvedenými v úvodní

kapitole. Minimální velikosti výběrového souboru byly stanoveny a odsouhlaseny zadavatelem ve vstupní zprávě. Podrobný popis struktury primárního průzkumu je shrnut v následujících tabulkách:

Tabulka 6: Struktura primárního průzkumu projektu METODIKA II - zapojení uživatelé

Uživatelé (zapojení)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Uživatelé RVP.cz	20 500	30	1 855	9,05 %

Zdroj: Primární průzkum mezi uživateli Metodického portálu RVP.cz, 2013

Tabulka 7: Struktura primárního průzkumu projektu METODIKA II - potenciální uživatelé

Uživatelé (potenciální)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Základní školy	4 141	50	170	4,11 %
Střední školy	1 362	50	150	11,01 %
Základní umělecké školy	487	10	29	5,95 %

Zdroj: Primární průzkum mezi cílovou skupinou projektu METODIKA II, 2013

1.4. EVALUAČNÍ OTÁZKY

A. RELEVANCE

A.1 - DO JAKÉ MÍRY BYLY NAVRŽENÉ PROJEKTY V SOULADU S CÍLI PRIORITY OSY 4 OPVK?

Zásadním cílem Priority osy 4.1 je vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení. Výsledné produkty Individuálního projektu METODIKA II vytvářejí jak s uvedeným cílem, tak s realizací plánovaného záměru projektu soulad ve všech ohledech:

- Metodický portál RVP.cz jako klíčový výstup projektu tím, že umožňuje dynamickou a aktuální tvorbu informací, vytváří moderní – na informačních technologiích založený zdroj informací jak pro pedagogy počátečního, tak terciárního a dalšího vzdělávání
- Charakter Metodického portálu vytváří předpoklady pro přirozené zvládnutí některých klíčových kompetencí jeho uživatelů – ovládnutí informačních technologií, jazykové dovednosti (využitím zahraničních vstupů), kompetence pro komunikaci v diskusních fórech – to vše jako předpoklad efektivního postupu při celoživotním učení, resp. účast v jeho jednotlivých součástech
- Přístupnost Metodického portálu pro širokou, nejen pedagogickou veřejnost, vytváří předpoklady pro obohacení celoživotního učení nejen v úzce specializovaných, odborných oblastech, ale také v obecných záležitostech posilujících klíčové kompetence naší populace, protože uvedeným problematikám je na portále věnována náležitá pozornost
- Vzhledem k tomu, že portál provozuje rozsáhlé národní internetové úložiště kvalitních a garantovaných učebních materiálů do výuky s participací odborných autorů, tutorů, recenzentů vytváří tím jak předpoklady pro kvalitu systému celoživotního učení, tak v praktické rovině zdroj pro kvalitní studijní opory v počátečním, terciárním i dalším vzdělávání
- Významným předpokladem efektivnosti jakéhokoliv systému, a tím i systému celoživotního učení, je aktivní účast jeho participantů. V tomto ohledu napomáhá Metodický portál RVP.cz významně tím, že podněcuje tvorbu vlastních příspěvků návštěvníků portálu a zároveň pro ně poskytuje odbornou oporu.
- Efektivita systému je podmíněna také časovými aspekty – ty jsou v případě Metodického portálu jednoznačné. Portál poskytuje oporu celoživotnímu vzdělávání prakticky neohraničené populaci s podstatně nižšími časovými nároky, než by tomu bylo v prezenčních formách vzdělávání, i když tím rozhodně nesnižujeme jejich význam pro některé obsahy celoživotního učení.

Projekt METODIKA II je zcela a ve všech ohledech v souladu s cíli PO 4.1. Hodnocení míry souladu, na kterém se usnesl expertní panel, je znázorněno níže.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Lze konstatovat, že Individuální projekt METODIKA II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 - DO JAKÉ MÍRY JSOU AKTIVITY PROJEKTŮ KONZISTENTNÍ S PLÁNOVANÝMI CÍLI A S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY?

V rámci zodpovězení této evaluační otázky je nutno podotknout, že všechny navržené aktivity probíhaly souběžně, tzn. ve stejných termínech. Liší se od sebe spíše tematicky, přičemž **aktivita č. 1 (Metodické materiály)** je zaměřena na tvorbu článků, odkazů a digitálních učebních materiálů a **aktivita č. 3 (E-learning)** se zaměřuje na kurzy a e-learningový systém. **Aktivita č. 2 (Technologie pro vzdělávání)** pojímá zbývající moduly a součásti portálu a s tím související činnosti.

Projekt tedy nelze rozdělit chronologicky na základě aktivit, místo toho je rozdělen na tři fáze (viz kapitola Popis projektu).

KONZISTENCE AKTIVIT S PLÁNOVANÝMI CÍLI PROJEKTU

V projektové žádosti byly nadefinovány tyto cíle projektu. V následujícím textu jsou konkrétně popsány aktivity a výstupy projektu včetně toho jakým způsobem sloužily k naplnění daných cílů (byly konzistentní)

1. Zvýšení kvality počátečního vzdělávání uplatněním nejmodernějších technologií, které zrychlí přenos informací k učitelům a zefektivní využití nových trendů ve vzdělávání.

Činnosti, které vedly k naplnění tohoto cíle, byly zaměřeny na **vytvoření Metodického portálu RVP.cz** jako média dostupného přes internet, realizované v klíčové aktivitě 2. Portál využívá moderní technologie a nástroje (web 2.0). Využití online způsobu přenosu informací k učitelům umožňuje mimo jiné dynamickou tvorbu a sdílení obsahu a vede k zefektivnění jejich práce. Dále byly vytvořeny moderní **trendy nástroje - e-learningové prostředí**, které umožnilo vzdálený přístup ke zvyšování vzdělanosti široké skupiny zájemců.

2. Poskytování široké a on-line dostupné metodické podpory učitelům a vedoucím školským pracovníkům.

Metodická podpora je přístupná na Metodickém portálu RVP.cz široké veřejnosti, a to zdarma a bez nutnosti registrace (která však rozšiřuje spektrum možností). Jedná se zejména o nejruznější metodické příspěvky (**1696 článků**), Modul Odkazy (**109 Odkazů**) apod. Pro zajištění využití metodické podpory cílovou skupinou byly zajištěny příslušné kroky, zejména PR aktivity (**publikování PR článků v odborných publikacích**).

3. Provozování rozsáhlého národního internetového úložiště kvalitních a garantovaných učebních materiálů do výuky.

Podobně jako přechozí cíl, byl i tento naplňován prostřednictvím hlavního výstupu projektu – **Metodického portálu RVP.cz**, kde se postupem času nahromadilo obrovské množství nejruznějšího materiálů nejen pro výuku. Jedná se zejména o **digitální učební materiály** (v rámci tohoto projektu vzniklo **6 255** těchto učebních materiálů), ale i **metodické příspěvky, sborníky z konferencí** (v rámci projektu byly vytvořeny **2**) a **Modul Odkazy** – viz výše. O rozsáhlost tohoto internetového úložiště se starají samotní lektori, učitelé, pedagogičtí pracovníci, ale také široká veřejnost, která má k portálu přístup zdarma. Kvalita a garance je zajištěna zejména díky participaci odborných autorů, tutorů, recenzentů. Podstatné je i propojení databáze učebních materiálů s evropskou databází LRE.

4. Vytvoření nových možností spolupráce pro vzájemně se učící učitele.

V rámci aktivity č. 2 bylo vytvořeno **podnětné online prostředí podporující interakci, spolupráci, komunikaci a předávání zkušeností mezi učiteli** – portál RVP.cz. Učitelům a dalším bylo umožněno komunikovat pomocí vytvořených **diskuzních fór, sdílením obsahu** a také

prostřednictvím **vytvořených online komunit**. Učitelé mohli díky sdílení zkušeností a dalších informací využívat tyto poznatky druhých k vlastnímu sebezdokonalování a profesnímu růstu. Byly realizovány **odborné semináře a regionální konference**, které umožnily sdílet své zkušenosti mimo prostředí Metodického portálu. Docházelo zde k aktivní a přímé spolupráci mezi účastníky.

5. Zvýšení využívání informačních a komunikačních technologií učiteli pro sebezvzdělávání i výuku.

Všechny 3 aktivity projektu přispívají a jsou konzistentní s tímto cílem. Největší míru vlivu má pak aktivita č. 2, kdy díky portálu **RVP.cz**, který je snadno přístupný i uživatelsky přívětivý, došlo k výraznému zvýšení využití moderních informačních a komunikačních metod a technologií nejen učitelů (je registrováno více než 20 000 uživatelů). Vliv na zvýšené využití mělo také rozdělení online rozhraní na jednotlivé moduly: **Digifolio, Wiki, Diskuze, Blogy, EJP, Profil Škola**, apod. V rámci těchto modulů mohou učitelé získávat informace a materiály pro vlastní sebezvzdělávání. Vliv mělo také vytvoření **15 e-learningových kurzů**.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní a vedou k dosažení plánovaných cílů.

KONZISTENCE AKTIVIT S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY

Přínos cílovým skupinám byl plánován zejména v následujících oblastech:

1. Zlepšení podmínek pro profesní růst pedagogů.

Všechny aktivity projektu směřují k tomuto očekávanému přínosu, neboť aktivity jsou zaměřené zejména na vytvoření **Metodického portálu RVP.cz** a umožnění komunikace, sdílení zkušeností a výukových i odborných materiálů a dalších určené mimo jiné také pro pedagogy. V současnosti je téměř 100 % škol připojených k internetu, proto lze konstatovat, že prostřednictvím tohoto online produktu je možné poskytovat podmínky pro vzdělávání a další profesní růst všem pedagogům. V rámci projektu byly také realizovány **prezentace pro odbornou veřejnost (pedagogy)**, které rovněž přispívaly k zvýšení znalostí cílové skupiny.

2. Získávání aktuálních a důležitých informací, možnost absolvování e-learningových vzdělávacích akcí a diskusí s kolegy z jiných škol.

Díky online **bezplatné dostupnosti portálu RVP.cz** a všech materiálů zde umístěných, může cílová skupina získávat aktuální a důležité informace téměř ihned – **příspěvky a materiály**, které jsou zde publikovány, jsou k dispozici rychle a 24 hodin denně. Výstupy projektu tak přispějí k rychlému šíření zkušeností, zejména v rámci etapy zavádění ŠVP do praxe škol.

Dovednosti pedagogů jsou zvyšovány nejen díky článkům a aktivním používáním a úpravou digitálních učebních materiálů, ale zejména díky vzdělávání pomocí **e-learningových kurzů** (umožňuje absolvovat některý z **15 vytvořených kurzů**) nebo **účastmi na konferencích, prezentacích a seminářích k projektu**.

3. Zvyšování schopnosti pedagogů používat moderní technologické prostředky k celoživotnímu učení.

Jelikož je hlavní výstup – **portál RVP.cz** internetovým rozhraním, jeho využívání a práce s ním s sebou přináší také přínos zvyšování úrovně pedagogů používat moderní (nejen IT) prostředky k celoživotnímu učení. Díky využití pokročilých technologických systémů tak projekt napomáhá k rozvoji informační a počítačové gramotnosti (nejen) pedagogů. Zároveň díky metodickému vedení při přípravě **publikovaných materiálů** se zvětší počet pedagogů, kteří jsou schopni si předávat zkušenosti. K tomu dopomáhá řada vytvořených **manuálů, příruček, sborníků a dalších metodických materiálů**.

4. Získání přístupu k informacím o trendech v rozvoji škol, včetně zahraničních zkušeností.

Široká odborná i cílová skupina mohou prostřednictvím **nově publikovaných článků a příspěvků** na portále RVP.cz sledovat současné trendy a posuny v rozvoji škol, neboť i tyto záležitosti jsou obsahem publikovaných materiálů. Portál **RVP.cz** je propojen s mezinárodní sítí úložišť **Learning Resource Exchange (LRE)**. Díky tomu může získat český pedagog přístup do ještě větší zásobárny materiálů (**až 100 tisíc materiálů**), a získávat a uplatňovat do praxe zahraniční zkušenosti. Mezinárodní prostředí také umožňuje zlepšovat jazykovou vybavenost uživatelům.

5. Pestřejší, efektivnější a kvalitnější výuka žáků, rozvoj jejich kompetencí a schopnosti učit se.

Tím, že budou (nejen) zapojení pedagogové mít možnost svého sebevzdělávání, výměny zkušeností, a celkového profesního růstu (viz předchozí body), mělo by to mít zprostředkovaný přínos také pro zkvalitnění samotné výuky žáků a to prostřednictvím **zkvalitnění samotného procesu vzdělávání**, jehož nositeli jsou právě učitelé a pedagogové, kteří mohou využívat **nové moderní výukové postupy, metody a technologie** (mnoho již vzniklo v rámci projektu – např. **digitální materiály, články, moduly, e-learningové kurzy...**). Své zkušenosti a příklady dobré praxe si mohou vyměňovat prostřednictvím RVP.cz, a tím výuku žáků dále zdokonalovat. Samotné nové postupy a metody výuky žáků povedou k jejich zvýšené schopnosti učit se.

Mezi další přínosy pro cílovou skupinu patří např.:

- **Bezplatné využívání vzdělávacích materiálů** – díky finanční podpoře mají pedagogové možnost využívat širokou zásobu vzdělávacích objektů zdarma, není přitom vyžadována registrace uživatele. Většina modulů je založena také na bezplatných softwarových nástrojích.
- **Motivace pedagogů** – pedagogové mají možnost si díky finanční odměně za publikování příspěvků zhodnotit svoje zkušenosti a získat tak motivaci pro další práci.
- **Šetření času pedagogů** – díky systémům vyhledávání, využití mezinárodních standardů a soustředění na jedno místo ušetří pedagog čas s vyhledáváním vhodných materiálů a může se soustředit na vlastní pedagogickou činnost.
- **Propojení akademického prostředí a praxe škol** – vzhledem k šíři vytvořené podpory v rámci portálu bude probíhat propojení akademického prostředí s praxí, a bude tak docházet k vzájemnému obohacení.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní s očekávanými přínosy.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Bylo zjištěno, že všechny aktivity a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní s jeho plánovanými cíli a očekávanými přínosy, neboť bez realizace některé z aktivit či některého výstupu, by nemohly být cíle naplněny a přínosy projektu dosaženy.

A.3 - JE STÁLE RELEVANTNÍ POKRAČOVAT V DALŠÍCH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH VZHLEDEM K OBLASTEM, KTERÉ BYLY V PROJEKTECH ŘEŠENY?

V rámci projektu METODIKA II, vzhledem k zájmu veřejnosti o pokračování provozování Metodického portálu RVP.cz jako hlavního výstupu projektu, lze označit přínos pro cílové skupiny jako pozitivní, což přispělo k udržitelnosti projektu po jeho ukončení na základě resortního úkolu, jehož plněním je pověřen NÚV.

V rámci dalších projektových aktivit lze konstatovat, že ačkoli je problematika dle provedeného průzkumu přínosná pro většinu uživatelů Metodického portálu, další projektové aktivity charakteru podobného projektu METODIKA II dle názoru hodnotitele nejsou nutné ani přínosné. Docházelo by k redundanci zdrojů, uživatelé by je přestali využívat. Pokud by se však další projekty zaměřily na rozšíření funkčnosti a podpory stávajícího portálu RVP.cz, bylo by podpořeno využívání portálu a jeho další rozvoj v následujících obdobích (ve srovnání se současným stavem, kdy je Metodický portál ve fázi udržitelnosti, autoři příspěvků nejsou dostatečně motivováni pro jejich tvorbu a portál se ve své podstatě neposouvá výrazně kupředu). Další navazující projekt by zvýšil přísun financí, bylo by umožněno vytvořit a akreditovat nové e-learningové kurzy, konference a semináře, bylo by možné znovu finančně odměňovat autory, a tím by se zvýšila jejich motivace ke tvorbě a sdílení článků a materiálů.

Vzhledem k proměnlivému prostředí vzdělávání u nás i ve světě je relevantní v projektových aktivitách pokračovat, zejména v oblastech metodické podpory, sdílení obsahu a zkušeností a dalšího vzdělávání.

Vzhledem k pokračování činnosti hlavního výstupu projektu nelze považovat problematiku za ukončenou, ovšem není bezprostředně nutno na výsledky projektu navazovat. I přesto je vhodné navázat dalšími aktivitami, jelikož by velmi pozitivně působily na rozvoji řešení problematiky.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: V projektových aktivitách je vhodné pokračovat.

A.4 - BYLY IPN VZÁJEMNĚ PROPOJENY, PŘEKRÝVALY SE PŘÍPADNĚ CÍLOVÉ SKUPINY, CÍLE A AKTIVITY S JINÝMI PROJEKTY, AŽ UŽ Z OP VK NEBO HRAZENÉ Z JINÝCH ZDROJŮ? DO JAKÉ MÍRY BYLO VYUŽITO SYNERGIE?

Samotný charakter hlavního výstupu projektu, Metodického portálu RVP.cz, předurčuje možnosti tvořit, publikovat a sdílet obsah nejen v rámci projektu Metodika II, ale také je vhodný k propojení obsahů ostatních projektů, a to i mezi sebou. Na portále tak byly publikovány a propojovány obsahy mnoha souběžných projektů IPn.

CZ.1.07/4.1.00/06.0011 - KLÍČE PRO ŽIVOT

V rámci projektu „**Klíče pro život – rozvoj klíčových kompetencí v zájmovém a neformálním vzdělávání**“ byla na stránkách Metodického portálu vytvořena sekce pro zájmové a neformální vzdělávání. Na plnění sekce spolupracuje Výzkumný ústav pedagogický s Národním institutem dětí a mládeže. V této sekci jsou publikovány příspěvky, které vznikly v rámci realizace tohoto národního projektu.

CZ.1.07/4.1.00/06.0014 - CESTA KE KVALITĚ

Projekt „**Cesta ke kvalitě**“ (plný název „**AUTOEVALUACE - Vytváření systému a podpora škol v oblasti vlastního hodnocení**“) využívá Metodický portál RVP.cz jako médium pro provoz tzv. Evaluačních nástrojů. Tyto nástroje slouží k efektivnímu sebehodnocení škol a zahrnují i postupy podporující různé fáze evaluačního procesu. Mohou jimi být didaktické testy, dotazníky pro žáky, rodiče, učitele, hospitační protokoly, záznamové listy, kroniky akcí školy, rozhovory se žáky, rodiči nebo metody podporující diskusi, stanovení priorit, směřování rozvoje školy apod. Výsledky evaluací ostatních škol je možné konfrontovat s výsledky vlastní školy a získat tak bohatší informace.

CZ.04.1.03/3.1.00.2/0005 - PILOT G/GP

V rámci systémového projektu „**Pilot G/GP**“ byl na Metodickém portálu RVP.cz zapracován komunitní portál Gymplíště, který byl následně provozován v rámci projektu „**Kurikulum G**“. Na základě propojení výstupů projektu s Metodickým portálem RVP.cz byla umožněna podpora koordinátorů tvorby a realizace školních vzdělávacích programů (ŠVP) na gymnáziích. Cílem Gymplíště je vytvořit bezpečné a zároveň tvůrčí prostředí, kde koordinátoři i učitelé najdou podporu svých kolegů, kde budou moci spolupracovat a sdílet nápady, náměty a informace. Členové komunity, kteří tvoří komunitní portál, využívají jako hlavní komponentu diskuzní fórum umístěné na Metodickém portálu RVP.cz.

Na Metodickém portálu RVP.cz jsou umístěny také další výstupy projektu **Pilot G/GP**, např. komentované ukázky ŠVP, manuál pro tvorbu ŠVP na gymnáziích, metodická publikace „Příklady dobré praxe pro gymnázia“ a konzultační centrum VÚP pro gymnázia k tvorbě ŠVP.

CZ.1.07/4.1.00/06.0010 - PILOT ZUŠ

V rámci projektu probíhala zejména spolupráce na rozjezdu podpůrných aktivit ve vzdělávacích sekcích Metodického portálu RVP.cz a probíhala další aktivní spolupráce s projektem Pilot ZUŠ (např. při školení recenzentů sekce ZUV).

CZ.1.07/4.1.00/06.0001 - KURIKULUM G

Projekt navazuje na systémový projekt Pilot G/GP, v němž byly ověřeny první dva roky vzdělávání podle ŠVP na gymnáziích. Projekt Kurikulum G umožnil tento proces dokončit a vyhodnotit. Značná část výstupů projektu je publikována a provozována na Metodickém portálu RVP.cz (zejména komunita „Gymplíště“, Virtuální hospitace).

CZ.1.07/4.1.00/06.0012 - KURIKULUM S

V rámci projektu „**Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání**“ (zkratka Kurikulum S) probíhala publikace článků a propojování obsahu mezi projektem a Metodickým portálem RVP.cz.

CZ.1.07/4.1.00/06.0013 - NZZ

V rámci projektu „**Nová závěrečná zkouška**“ (zkratka NZZ) probíhala publikace článků a propojování obsahu mezi projektem a Metodickým portálem RVP.cz.

CZ.1.07/1.1.00/08.0014 - EVROPSKÉ JAZYKOVÉ PORTFOLIO V PRAXI

Evropské jazykové portfolio vzniklo v roce 2001 jako výsledek snah Rady Evropy o vytvoření oficiálního dokladu, který srozumitelně informuje o dosažených jazykových dovednostech a mezinárodních zkušenostech jednotlivce. Na Metodickém portálu RVP.cz jsou umístěny informace o projektu a jeho výstupy (Metodika, Vzdělávací programy EJP, SERR, Odkazy, Praxe, Závěrečná konference).

CZ.1.07/1.1.00/08.0047 - ROZVOJ ŠKOLSKÉHO PORTÁLU KARLOVARSKÉHO KRAJE

Na základě smlouvy o spolupráci byla v průběhu 5. monitorovacího období uzavřena smlouva o spolupráci s Gymnáziem Cheb, které je řešitelem projektu „**Rozvoj školského portálu Karlovarského kraje**“.

PROJEKTY „ROZUMÍME PENĚŽŮM“

„Rozumíme penězům“ je ucelený program, který základním školám umožňuje efektivně rozšířit školní vzdělávací program o problematiku finančního vzdělávání a podílet se tak na zvyšování finanční gramotnosti nejen žáků a pedagogického sboru, ale zprostředkovaně také rodičů a dalších osob, které jsou součástí výchovně vzdělávacího procesu příslušné základní školy.

Program je rozdělen na celou řadu projektů dle krajů, v kterých byly realizovány. Výstupy jsou propojeny s Metodickým portálem RVP.cz, kde jsou také prezentovány.

PO UKONČENÍ REALIZACE PROJEKTU – UDRŽOVACÍ OBDOBÍ

V roce 2012 dopomohly výstupy projektu „EU peníze školám“ (na středních odborných školách) k výraznému nárůstu počtu vložených materiálů v modulu DUM (v roce 2012 jich bylo publikováno 359).

Metodický portál je i v udržovací fázi nadále nositelem dalších projektů ESF v jejich formě udržitelnosti – EJP, Klíče pro život, Evaluační nástroje (Cesta ke kvalitě), Pilot G a Kurikulum G. Úkolem portálu je zajistit jejich bezchybný technický provoz ve spolupráci s pověřenými garanty jednotlivých projektových výstupů.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výstupy projektu byly značně propojovány s jinými projekty a jejich výstupy. Projekt byl zaměřen na prakticky celou oblast počátečního vzdělávání.

A.5 - DO JAKÉ MÍRY MOHOU BÝT VÝSTUPY PROJEKTU VYUŽITELNÉ V DALŠÍM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ?

Metodický portál RVP.cz jako klíčový výstup projektu primárně slouží pro dynamickou tvorbu a sdílení obsahu týkajícího se různých forem a způsobů vzdělávání, což z něj činí vhodný základ pro tvorbu a směřování dalších projektů. Prostřednictvím tohoto výstupu projektu METODIKA II jsou dokonce provozovány nebo prezentovány i výsledky dalších projektů, což činí jeho následnou využitelnost obecně účelnou.

Je tedy využitelný zejména pro:

- Prezentace dalších projektů zaměřených na vzdělávání a podporu růstu kvality učitelské profese
- Synergie výstupů dalších projektů zaměřených na vzdělávání
- Nepřerušené pokračování klíčového výstupu, kterým je Metodický portál RVP.cz, protože podle monitorovacích údajů především kvantitativního charakteru si již značná část učitelů na jeho využívání zvykla a dá se oprávněně předpokládat, že by jim tento nástroj v praxi chyběl (podrobněji v části věnované udržitelnosti projektu).

Dokumentovat praktické přínosy Metodického portálu www.rvp.cz lze na mnoha příkladech, z nich vybíráme jeden, který disponuje potenciálem využitelnosti i v příštím programovacím období a zároveň by měl být v uvedeném období i dále odborně – projektově rozvíjen. Spočívá na možnostech využití případových studií pro koncipování metodických doporučení, resp. tvorby modelů pedagogických procesů. Jak se z dobré i horší praxe poučit a jak prezentované zkušenosti využít pro zlepšování institucionální i individuální.

Na Metodickém portále je k dispozici Model vzájemných řízených návštěv na školách. Jejich cílem bylo vytvořit, zajistit a postupně prohlubovat vazby (síťování) mezi jednotlivými koordinátory Školních vzdělávacích programů a školami na regionální úrovni, poznávat vzájemně klima jiných škol a inspirovat se inovativními činnostmi v rámci realizace kurikulární reformy. Ze vzájemných návštěv tvořili organizátoři, účastníci a hosté doporučení k organizaci a programu, k periodicitě, k formulaci výstupů setkání. Z nich pak vznikaly metodické případové studie, sloužící jako příklady dobré praxe a následně jako Model vzájemně řízených návštěv ve školách jako souhrnná informace. Takový výstup i jeho další pokračování má řadu aspektů praktických („jak to dělají jiní“) i koncepčních a jeho další využití by mělo být institucionálně podpořeno.

Vedle uvedených příkladů využití výstupů projektu Metodika II nelze opomenout, že výstupy mají také potenciál pro využití strategických možností.

Metodický portál RVP.cz odráží a při naplnění požadavku udržitelnosti bude také vždy reflektovat především současnou - aktuální realitu v obsahu, metodách, didaktice vyučování na základních, základních uměleckých a středních školách. Posuzování (analýzy) stávajícího stavu ve všech třech pilířích (obsah, metody, didaktika) a srovnání s potřebami budoucího vývoje nejen školství, ale celého hospodářství České republiky umožní nastavovat potřebné strategické změny v uvedených pilířích přesněji a adresněji a promítat je do zásadních řídicích aktů státních i regionálních institucí, které působí na sféru vzdělávání. Jinak řečeno: díky portálu můžeme v každém okamžiku vědět, čím se učitelé a odborníci v relevantních oborech ve své praxi zabývají, co řeší a tím snáze posoudit, nakolik tato realita koresponduje s nezbytnými potřebami pro optimální budoucí vývoj základního, uměleckého a středního školství a učitelských profesí v něm, což rozhodně zpřesní strategické nástroje změny. Ty se pak mohou stát předmětem nejen zadání pro projekty a mnohé další aktivity v následném programovacím období (např. akreditace vzdělávacích programů, směřování inspekční činnosti apod.).

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Využitelnost výstupů projektu v dalším programovacím období je vysoká.

B. EFEKTIVNOST

B.1 - DO JAKÉ MÍRY SE V PROJEKTECH PODAŘILO DOSÁHNOUT STANOVENÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ?

DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH CÍLŮ

V projektu byly dle souhrnné zprávy o projektu dosaženy všechny předem stanovené cíle (v projektové žádosti), které jsou popsány níže.

1. Zvýšení kvality počátečního vzdělávání uplatněním nejmodernějších technologií, které zrychlí přenos informací k učitelům a zefektivní využití nových trendů ve vzdělávání.

Cíl byl splněn tím, že vznikl Metodický portál RVP.CZ, který reprezentuje nejnovější trendy ve světě internetu. Díky novým nástrojům, jakými jsou diskuze a blog, napomohl projekt k rychlejšímu přenosu informací mezi učiteli, kteří díky tomu mohli být lépe informováni o novinkách ve vzdělávání.

2. Poskytování široké a dostupné on-line metodické podpory učitelům a vedoucím školským pracovníkům.

Cíl byl splněn publikováním více než 10 000 příspěvků v různých kategoriích přísně zaměřených na metodickou a didaktickou podporu a pomoc pedagogické veřejnosti.

3. Provozování rozsáhlého národního internetového úložiště kvalitních a garantovaných učebních materiálů do výuky.

Cíl byl splněn částečně. Na Metodickém portále bylo publikováno na 7 000 digitálních učebních materiálů. Úložiště bylo navázáno na Evropské úložiště LRE provozované v rámci projektu European schoolnet. Tím byla naplněna podmínka provozování rozsáhlého úložiště. Nicméně z vyjádření některých respondentů vyplývá, že kvalita některých materiálů nebyla zcela dostatečná.

4. Vytvoření nových možností spolupráce pro vzájemně se učící učitele.

V rámci projektu byly vytvořeny on-line nástroje podporující spolupráci aktivních učitelů. Mezi jinými to byla učitelská WIKI (obdobu známého projektu Wikipedie), kde mohli učitelé společně vytvářet obsah a na základě zpětné vazby zkvalitňovat svou profesi.

5. Zvýšení využívání informačních a komunikačních technologií učiteli pro sebevzdělávání i výuku.

Vzhledem k návštěvnosti portálu, která byla na konci roku 2011 na úrovni 10 000 jedinečných denních návštěv, lze konstatovat, že Metodický portál RVP.CZ přispěl velkou měrou ke zvýšení používání moderních technologií a internetu učiteli. Tím docházelo ke zlepšení úrovně učitelů v oblasti ICT.

6. Celkovým výstupem bude respektovaný, živý portál věnovaný podpoře učitelů v jejich profesi.

Cíl byl bezesbýtku splněn. O tomto faktu vypovídá jednak výše zmíněná návštěvnost portálu, ale i velké množství příspěvků, které na portál vkládala pedagogická i odborná veřejnost. K odbornému respektu přispěl také nesporně fakt, že samostatné příspěvky učitelů a dalších odborných přispívatelů procházely přísně řízenou oponenturou. Docházelo i k tomu, že některým autorům byly jejich příspěvky odmítnuty z důvodů, které by právě onen respekt snižovaly.

DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ**Výstupy plánované v projektové žádosti:****Aktivita č. 1**

- 2 500 nových metodických příspěvků
- 4 100 digitálních učebních materiálů.
- Sborníky
- 1 DVD

Aktivita č. 2

- Systém moderních nástrojů (často označovaných termínem Web 2.0) užívaných na Metodickém portálu, který umožní aktivním pedagogům participovat na obsahu dle předem stanovených a zveřejněných pravidel.

Aktivita č. 3

- E-learningové prostředí umožňující vkládat kdykoliv nové kurzy
- V průběhu realizace projektu bude vytvořeno celkem 15 kurzů, které budou postupně ověřeny
- Pilotními kurzy při ověřování kombinované formy e-learningu v průběhu 3 let projde postupně 500 účastníků.
- Prezentace pro odbornou veřejnost, kterých se zúčastní cca 6 000 pedagogů
- 75 publikovaných PR článků o metodické podpoře poskytované portálem
- 3 vytištěné propagační sborníky
- 1 DVD.

Skutečné výstupy po skončení realizace projektu:**Aktivita č. 1**

- 1 696 Článků
- 6 255 Digitálních učebních materiálů
- Modul Odkazy (109 Odkazů)
- 2 sborníky mapující zajímavé příspěvky z Metodického portálu

Z **výstupů aktivity č. 1 se nepodařilo naplnit počet nových metodických příspěvků** (později tzv. Článků), kterých **bylo publikováno pouze 1 696 z původně plánovaných 2 500**. Aktivita měla problém v plnění článků již od začátku projektu, důvodem bylo, že ne všechny články byly metodicky zaměřené a zdoluhavý byl systém publikování. Ostatní moduly byly plněny nad rámec plánované hodnoty. Podařilo se převýšit původně plánovaný počet **4 100 Digitálních učebních materiálů**, kterých bylo ve skutečnosti publikováno **6 255**. Nad původně plánovaný rámec projektu vznikl během jeho realizace modul Odkazy (který byl následně započítán do hodnot monitorovacích indikátorů). Splněno bylo také **vytvoření 2 sborníků** mapujících zajímavé příspěvky z Metodického portálu, ačkoli původně nebyl uveden přesný počet plánovaných sborníků. Oproti původnímu plánu nevzniklo 1 DVD, uváděné jako výstup této aktivity v projektové žádosti.

Aktivita č. 2

- Systém moderních nástrojů (často označovaných termínem Web 2.0) užívaných na Metodickém portálu, který umožní aktivním pedagogům participovat na obsahu dle předem stanovených a zveřejněných pravidel.

Výstup této aktivity se **podařilo naplnit**, později byl výstup rozčleněn na jednotlivé moduly: Digifolio, Wiki, Diskuze, Blogy a nad rámec projektu vznikly také moduly EJP, Profil Škola²¹ a AudioVideo.

Aktivita č. 3

- E-learningové prostředí umožňující vkládat kdykoliv nové kurzy
- Vytvořeno 15 kurzů, které byly následně ověřeny
- Pilotními kurzy prošlo 555 účastníků
- Prezentace pro odbornou veřejnost, přesný počet nebyl monitorován
- Publikace PR článků, počet nebyl monitorován
- 2 sborníky z konferencí

Z výstupů 3. aktivity se podařilo splnit **vytvoření E-learningového prostředí, bylo vytvořeno plánovaných 15 kurzů**, které byly následně postupně ověřovány. **Pilotními kurzy prošlo celkem 555 účastníků**, což je o 55 více oproti původnímu plánu.

V rámci popisu plnění 3. aktivity **chybí zmínka o počtu zapojených účastníků prezentací pro odbornou veřejnost**, který byl v rámci aktivity stanoven na cca 6 000 pedagogů. **Chybí také jakákoliv zmínka o počtu publikovaných PR článků**, kterých mělo vyjít dle plánu celkem 75. Naplnění těchto kritérií není zřejmé, neboť se nejednalo o povinně sledované indikátory. Většina PR článků byla publikována v odborných médiích. O každé důležité události byli uživatelé informováni formou blogových příspěvků, aktualizací textů v modulu Digifolio nebo bannerem na titulní stránce.

Z původně plánovaných 3 sborníků vznikly pouze 2 sborníky, tento výstup se tedy nepodařilo zcela naplnit.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: V projektu se nepodařilo dosáhnout původně plánovaného množství některých výstupů a také kvalita některých materiálů nebyla dostatečná, nicméně monitorovací indikátory byly splněny v celém rozsahu.

B.2 - LZE IDENTIFIKOVAT FAKTORY, KTERÉ POZITIVNĚ OVLIVNILY DOSAŽENÍ CÍLŮ A VÝSTUPŮ A NAOPAK FAKTORY, KTERÉ JEJICH DOSAŽENÍ BRÁNILY?

Ačkoli realizační tým usiloval o neustálé zkvalitňování obsahu, docházelo ze strany některých uživatelů ke kritice kvality uveřejňovaných materiálů. Jedná se o problém, který staví na jednu stranu množství (kvantitu) materiálů, aby každý uživatel mohl vybírat ze širokého spektra, a na druhou stranu kvalitu (aby každý uživatel našel určité množství podnětů v rámci toho, co hledá). Malý důraz na kvalitu tak sice pozitivně ovlivnil dosažení plánovaných výstupů a některých cílů, ale mohl mít také vliv na „přesycenost“ méně kvalitním materiálem a někdy dokonce mohl vést ke zhoršování úrovně vzdělávání, pokud takový materiál byl pedagogem skutečně využit.

Na začátku projektu nastával problém s propojením obsahu digitálních učebních materiálů na Learning Resource Exchange (LRE). Na portálu RVP.cz bylo možné vyhledávat příspěvky z LRE, opačně to však již nefungovalo. Tento a další dílčí problémy s propojením Metodického portálu a LRE doprovázely prakticky celý průběh realizace projektu. Problémy však byly nakonec úspěšně vyřešeny.

V průběhu projektu se objevovaly dílčí faktory, které zapříčinily zpoždění některých aktivit v rámci monitorovacích období, nicméně při ukončení realizace projektu byla všechna zpoždění eliminována. Mezi tyto faktory patří např. změny personálního obsazení, zejména v rámci managementu projektu, komplikovaná spolupráce s kolektivem autorů, náročnost kurzů, apod.

NEGATIVNÍ FAKTORY

V rámci 4. monitorovacího období docházelo k úpravám editačního prostředí, z tohoto důvodu nebyl vytvořen např. plánovaný videoprůvodce (ten byl vytvořen až v rámci 6. monitorovacího období). Úprava ostatních modulů a funkcí založených na open-source technologii byly shledány jako obtížné přizpůsobitelné portálu. Ačkoli se později ve spolupráci s externími dodavateli programátorských služeb dařilo nacházet způsoby řešení, celkově změna prostředí trvala delší dobu, než bylo vhodné a často zapříčinila posun plánovaných kroků v rámci klíčových aktivit na další monitorovací období.

Problémy projektu nastaly také ve chvíli, kdy bylo nutno zpracovat větší počet příspěvků, což vedlo k vyčerpání personální kapacity při daném nastavení ve 4. monitorovacím období. V listopadu 2009 se také projekt potýkal s nedostatkem finančních prostředků.

Projekt se během jeho realizace dále potýkal zejména s nezájmem středních odborných škol. Bylo velmi těžké přesvědčovat učitele odborných škol k publikování, což komplikovalo budování stabilní komunity píšících autorů. Dle vyjádření NÚOV, které je součástí 7. monitorovací zprávy, mají sice tyto učitelé dostatek publikačních zkušeností, ale neměli chuť spolupracovat s portálem buď z finančních důvodů, nebo kvůli konotacím spojeným s tvorbou RVP a ŠVP. Navíc dle průzkumu prováděného na školách neradi poskytovali své know-how ostatním školám. Učitele středních odborných škol zajímala spíše prezentace a zviditelnění jejich školy. Databázi výukových, metodických a dalších materiálů sice vítali, ale chtěli ji pouze užívat, do procesu tvorby a sdílení materiálů se příliš nezapojovali. Tento faktor negativně ovlivnil zejména dosahování plánovaného počtu článků.

S podobnými problémy se na jaře roku 2011 potýkala také komunitní sekce věnovaná základnímu uměleckému vzdělání, kdy na základních uměleckých školách probíhala tvorba ŠVP a tyto školy neměly dostatečný zájem se do této části portálu zapojovat.

POZITIVNÍ FAKTORY

Faktorem, který pozitivně ovlivnil dosažení cílů a výstupů byl zejména zájem uživatelů, který se projevil ve výrazném nárůstu nových autorů i uživatelů portálu RVP.cz. Ve 4. monitorovacím období bylo zaznamenáno 3900 registrovaných uživatelů, celkem se za monitorovací období registrovalo 2 500 uživatelů, což byl zatím největší nárůst v projektu.

Pro autory příspěvků a další uživatele Metodického portálu vznikala průběžně řada manuálů a dalších podpůrných a pomocných textů, které pomáhaly usnadňovat tvorbu a sdílení obsahu na portálu. Podpora byla zajištěna také pomocí tvorby tzv. FAQ (často kladené otázky) a pomocí kontaktů na pracovníky podpory. Z tohoto hlediska lze konstatovat, že podpora měla velmi pozitivní vliv na výsledky a cíle projektu. Na podpoře se podíleli dokonce i běžní uživatelé. V rámci modulu Diskuze vznikla tzv. rada starších, která pomáhala začátečníkům, vyhledávala nosná témata z praxe apod.

Za pozitivní lze jednoznačně ovlivnit i publicitu projektu, mezi níž patřilo např. realizování prezentací, workshopů, regionálních i národních konferencí (s cílem informovat o aktivitách a novinkách projektu), publikační kampaně v tisku i na internetu, vydání propagačních tiskovin a PR předmětů, vznik celkem 5 sborníků, odvysílání reportáží v České televizi. Tyto aktivity pomáhaly zvýšit počet uživatelů Metodického portálu. V rámci interní propagace bylo informování o změnách a novinkách na portálu zajištěno pomocí diskuzí, blogů, newsletterů a bannerů v příslušných částech portálu.

V rámci 3. monitorovacího období VÚP objednal profesionální monitoring tisku za účelem naplnění cílů, od něhož se očekávalo zejména sledování veškerých zmínek o IPn a pomoc při vyhodnocování úspěšnosti strategie publicity projektu.

V 10. monitorovacím období započaly práce na přípravě průzkumu uživatelů Metodického portálu, jehož cílem bylo získat relevantní data o naplnění cílů projektu a další zpětnou vazbu od uživatelů, která umožnila optimalizovat realizaci projektu na jeho konci a pomohla nastavit další udržitelnost projektu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: V průběhu projektu se vyskytly faktory, které brzdily některé cíle a výstupy, ale byly vyváženy těmi, které naopak dosažení cílů a výstupů podpořily.

B.3 – MOHLO BÝT STEJNÝCH VÝSLEDKŮ DOSAŽENO I BEZ PODPORY Z OP VK?

V záležitostech finančních je nejpodstatnější fakt, že po celou dobu přípravy a řešení projektu (tzn. mezi roky 2009 až 2012) byla Česká republika čistým příjemcem peněz z Evropské Unie – tedy více přijímala, než platila (to trvá i v roce 2013), a viděno prizmatem evropské finanční politiky je příčinou charakterizovaného stavu i potřeba, aby bylo poměrně rychle dosaženo výsledků srovnatelných s vyspělými zeměmi EU. I když na evropské spolufinancování existují i v naší zemi rozdílné názory, nelze přejít fakt, že je ze strany přispívatelů oprávněně předpokládáno, že bez finančního zázemí by k důležitým změnám nedošlo, nebo došlo podstatně později. A to je z hlediska potřeb rychlého vývoje k posílení konkurenceschopnosti celé EU závažný problém, zvláště v oblasti vzdělávání, ale nejen v ní. Stav veřejných financí České republiky právě v uvedeném problematickém období, by rozhodně neumožňoval tak masivní podporu, která usnadnila poměrně rychlá řešení a jak se z evaluace ukazuje, také dosažení kvalitních výsledků zaměřených na rozvoj kvality učitelské profese na základních a středních školách. Časový posun řešení až do doby lepší situace veřejných rozpočtů ČR by mohl být rizikový. Pádým důkazem skutečné potřeby finanční podpory z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost jsou i trvale krácené prostředky z kapitol státní správy, samozřejmě i Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Bez odpovídající finanční podpory by také zřejmě nebylo možné získat jak odborníky na tvorbu portálu, který dokonce disponuje širšími aplikačními možnostmi, než bylo původně zamýšleno, ale také širokou komunitou přispívatelů a recenzentů s patřičnou odborností a zkušenostmi. Obojí nesporně způsobilo opět výrazně vyšší než původně plánovanou návštěvnost portálu ve všech jeho součástech (modulech), takže hlavní cíle celého projektu byly i ve svých kvantitativních charakteristikách výrazně překročeny. Z analýzy především jednotlivých Monitorovacích zpráv je také zřejmé, že řada aktivit neprobíhala bez potíží, bylo nutné provést původně nezamýšlené kroky, které si rovněž vyžádaly finanční náklady. V tomto ohledu je vhodné zmínit následující příklady: větší potřeba programátorských služeb pro zajištění neustálého zlepšování funkčnosti a uživatelské přívětivosti v průběhu tvorby Metodického portálu, důležité vytvoření skupin garantů sekcí směřujících témata daných sekcí k větší provázanosti k aktuálně řešeným problémům, nutnost proškolení recenzentů pro snadnější práci s interaktivními tabulemi nebo nutnost podnítit větší účast přispívatelů ze středního odborného školství, což je zvláště v současné situaci českého trhu práce, který by ochotně absorboval více dobře kvalifikovaných odborných profesí, mimořádně důležité.

I když z uvedeného vyplývá, že nelze v současnosti předpokládat dosažení podobných výsledků tohoto projektu bez finanční podpory z OP VK, považujeme za velmi účelné se touto otázkou i do budoucna zabývat u všech dotovaných aktivit a to ještě před jejich spuštěním.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

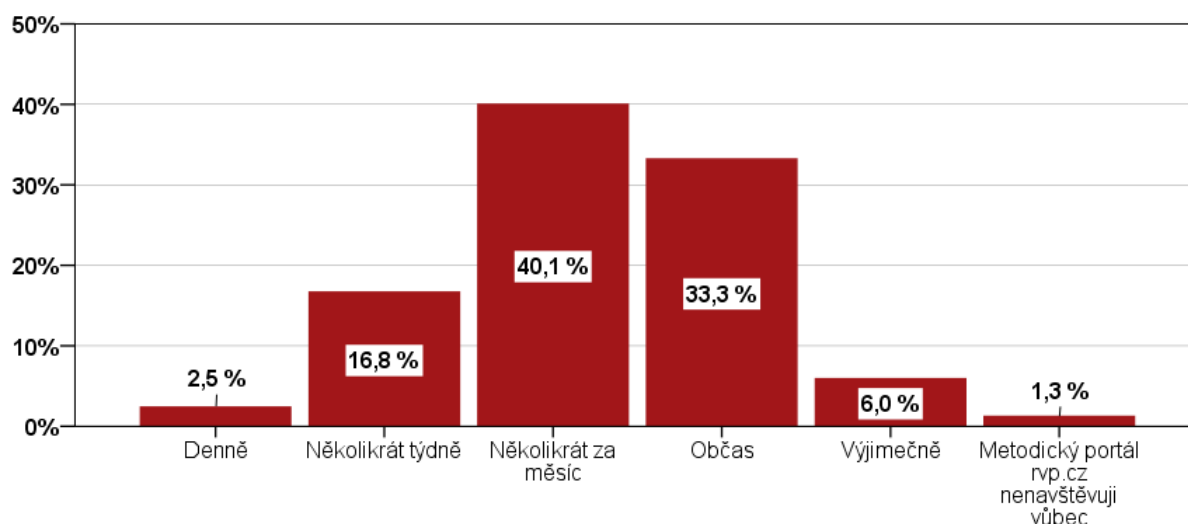
Komentář k hodnocení: Většina aktivit by nemohla být realizována bez podpory OP VK, projekt tedy z tohoto aspektu byl užitečný.

B.4 – DO JAKÉ MÍRY BYLY V RÁMCI PROJEKTU REALIZOVÁNY KLÍČOVÉ AKTIVITY VZHLEDNEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN, PRO NĚŽ BYL PROJEKT URČEN?

V rámci této otázky je hodnocena vazba klíčových aktivit projektu na potřeby cílových skupin. Hodnocení je založeno na předpokladu, že pro IPn byla vypracována podrobná analýza potřeb (marketingová analýza). V tomto případě se jedná o marketingovou analýzu Metodického portálu RVP.cz z roku 2011, která zhodnotila potřebnost projektu cílovými skupinami. Pro porovnání se stavem ke konci projektu a stavem v roce 2013 je využito primárního průzkumu, prováděného v souvislosti s touto evaluací opět mezi uživateli RVP.cz a zástupci škol cílových skupin.

Potřebu cílových skupin využívat výstupy projektu METODIKA II lze zhodnotit pomocí analýzy návštěvnosti Metodického portálu RVP.cz. Zatímco v roce 2011 navštěvovalo nejvíce respondentů portál převážně několikrát týdně (35,5 % respondentů), v roce 2013 většina respondentů navštěvuje portál spíše několikrát za měsíc (40,1 % respondentů). Dále se výrazně snížilo také každodenní využití portálu, kde v roce 2011 přistupovalo na portál každý den 14,7 % respondentů, v roce 2013 už je to pouhých 2,5 % respondentů. Pokles ve frekvenci návštěvnosti lze připisovat ukončení projektu a některých jeho aktivit, kdy výsledky projektu pokračují pouze v udržovací podobě. I přes tento pokles lze konstatovat, že uživatelé považují portál nejen za přínosný, ale také potřebný.

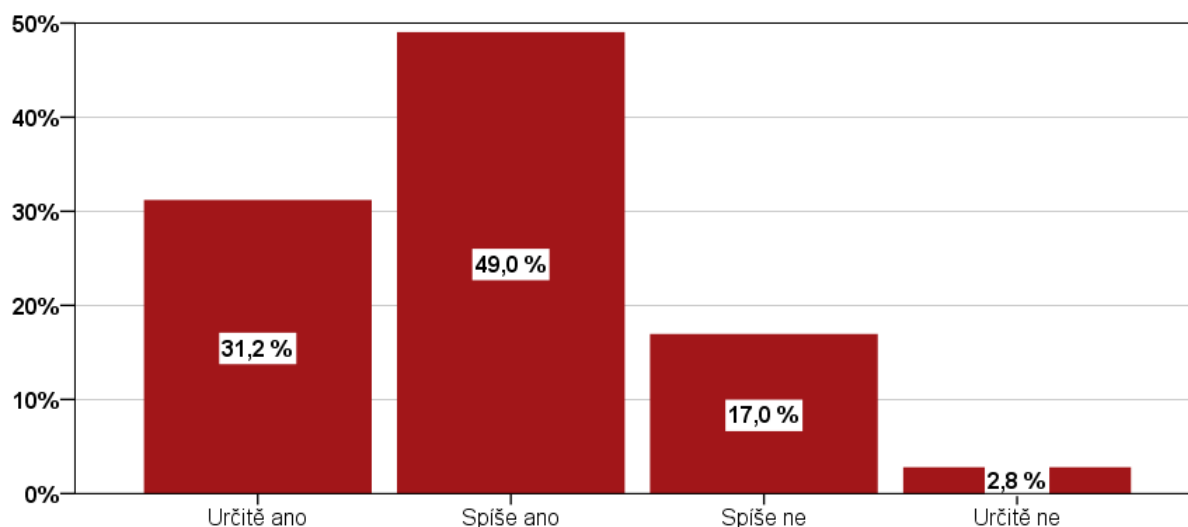
Graf 5: Frekvence využití portálu RVP.cz jeho uživateli v roce 2013

Zdroj: Primární průzkum mezi uživateli Metodického portálu RVP.cz, 2013

Další zásadní otázkou, kterou se zabývaly oba průzkumy, je hodnocení toho, jak obsah Metodického portálu pomáhá jeho uživatelům rozvíjet a zdokonalovat jejich znalosti v oboru pedagogiky. Z výsledků zjištěných v roce 2011 („určitě ano“ odpovědělo 54,4 % respondentů, „spíše ano“ odpovědělo 34,4 % respondentů) a z výsledků v roce 2013 („určitě ano“ odpovědělo 31,2 % respondentů a „spíše ano“ odpovědělo 49 % respondentů) jasně vyplývá, že pro většinu uživatelů je Metodický portál úspěšným nástrojem profesního růstu.

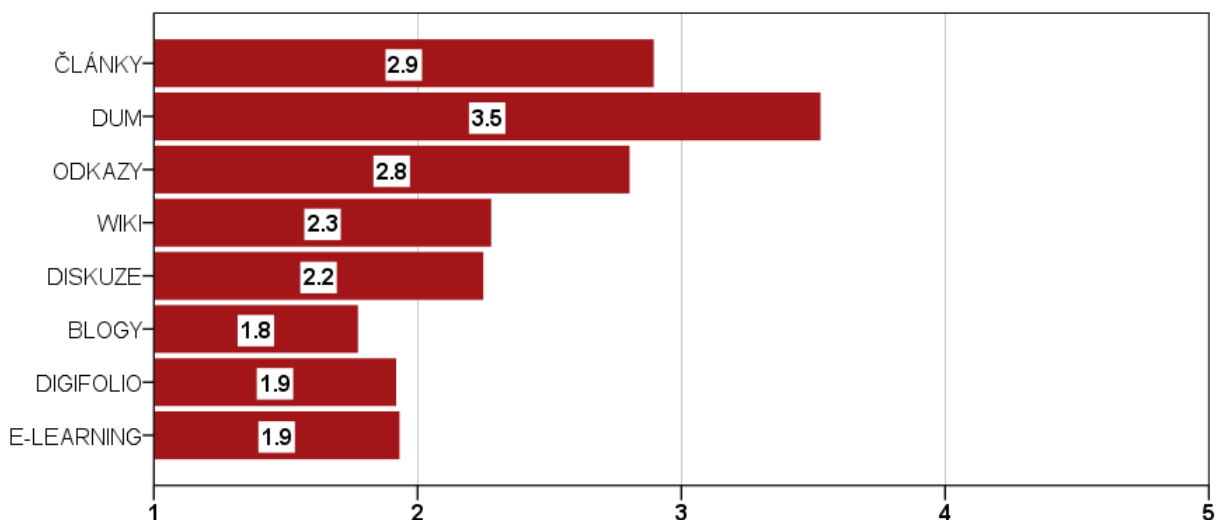
Graf 6: Odpovědi na otázku: "Pomáhá Vám obsah Metodického portálu RVP.cz rozvíjet a zdokonalovat znalosti v pedagogickém oboru?"

Zdroj: Primární průzkum mezi uživateli Metodického portálu RVP.cz, 2013

Pro vyhodnocení přínosnosti realizace jednotlivých aktivit je využito zjištění míry využívání jednotlivých modulů portálu RVP.cz, získaného z primárního průzkumu v roce 2013:

Graf 7: Využívání jednotlivých modulů portálu RVP.cz (průměrný postoj na škále 1-5) v roce 2013

Zdroj: Primární průzkum mezi uživateli Metodického portálu RVP.cz, 2013

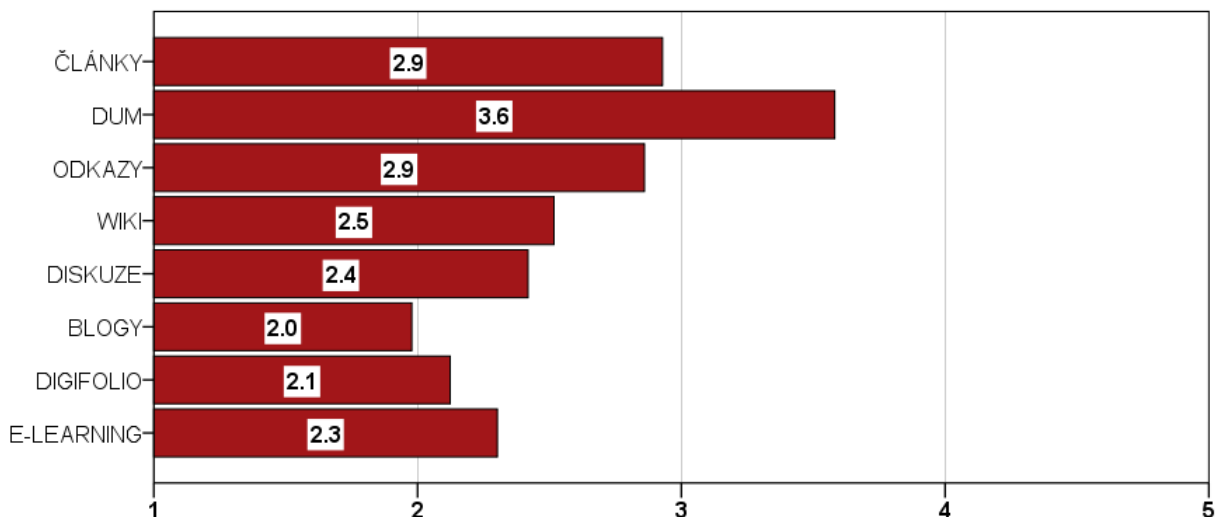
Vysvětlivky:

1 – Respondent modul vůbec nevyužívá;

5 – Respondent využívá modul velmi často

Respondenti hodnotili také to, do jaké míry jim jednotlivé moduly pomáhají rozvíjet a zdokonalovat znalosti v pedagogickém oboru:

Graf 8: Přínos jednotlivých modulů pro uživatele portálu RVP.cz (průměrný postoj na škále 1-5)

Zdroj: Primární průzkum mezi uživateli Metodického portálu RVP.cz, 2013

Vysvětlivky:

1 – Modul vůbec nepomáhá zdokonalovat znalosti v pedagogickém oboru;

3 – Respondent občas nachází v modulu něco, co ho posouvá dál;

5 – Modul velmi výrazně pomáhá zdokonalovat znalosti v pedagogickém oboru.

ZHODNOCENÍ REALIZACE 1. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Z hlediska využití dílčích výstupů jednotlivých aktivit je nejúspěšnější **aktivita č. 1.**, konkrétně její dílčí výstupy - moduly Články, DUM a Odkazy jsou respondenty primárního průzkumu v roce 2013 využívány nejvíce (viz Graf 7) a jsou také největším přínosem pro uživatele (viz Graf 8).

Respondenti považují za hlavní pozitivum první aktivity zejména poskytnutí inspirace a nápadů pro jejich pedagogickou práci, možnost zisku aktuálních a nových informací, sdílení zkušeností a odborně garantovaného obsahu.

Mezi negativní aspekty řadí někteří respondenti členění jednotlivých materiálů, nízký počet materiálů ze sféry základního uměleckého a odborného vzdělávání a delší dobu, kterou je nutno vynaložit k vyhledávání a studiu materiálů. Někteří uživatelé také uvádí, že je pro ně databáze materiálů nevyhovující a spoléhají spíše na vlastní zpracované materiály. Důvodem je podle průzkumu nejspíše nedostatečná kvalita velkého množství materiálů.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

ZHODNOCENÍ REALIZACE 2. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Aktivita č. 2. jejímiž dílčími výstupy jsou zejména moduly Wiki, Diskuze, Blogy a Digifolio. Nejvíce jsou využívány moduly Diskuze a Wiki, které respondenti navštěvují častěji, než zbývající dva moduly. Uživatelé si pochvalují zejména tvorbu různých komunit, možnost vyjádření a sdílení názorů a zkušeností mezi komunitami i jednotlivými učiteli.

Z hlediska přínosnosti modulů je dle primárního průzkumu v roce 2013 nejméně přínosný modul Blogy.

Negativně se někteří respondenti vyjádřili zejména k počtu diskuzních příspěvků a nízké odborné kvalitě odpovědí na některé dotazy v diskuzích. Počet diskutujících se v modulu Diskuze také odrazil v tom, že na projekt se již nevynakládají finanční prostředky srovnatelné s prostředky v době realizace projektu, a tím uživatelé postupně ztrácejí zájem.

Na základě výše uvedeného a dalších odpovědí respondentů lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 2 je pro potřeby cílových skupin přínosná**, avšak méně než realizace aktivity č. 1.

ZHODNOCENÍ REALIZACE 3. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

E-learningové kurzy jsou v rámci této aktivity uživateli portálu hodnoceny v porovnání s ostatními moduly průměrně. Ti, kteří jej hodnotili pozitivně, oceňovali zejména pohodlnost využití z domova, interaktivitu a kvalitu. E-learning jim nabízí cestu, jak se vzdělávat, aniž by museli za školením absolvovat cestu. Problémem bylo, že e-learningové kurzy jsou často plné a některým respondentům chybí odborná a technická podpora.

Na základě výše uvedeného a dalších odpovědí respondentů lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 3 je pro potřeby cílových skupin přínosná**, avšak méně než realizace aktivity č. 1.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Realizace aktivit byla vzhledem k potřebám cílových skupin přínosná.

C. EFEKTIVITA

C.1 - ODPOVÍDAJÍ FINANČNÍ NÁKLADY DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM?

Celkové výdaje projektu byly plánovány ve výši **74 886 591,18 Kč**, přičemž cca 68,57 % bylo vyhrazeno na první klíčovou aktivitu (Metodické materiály), cca 16,50 % na aktivitu č. 2 (Technologie pro vzdělávání) a 14,93 % na 3. aktivitu (E-learning).

Dle vyúčtování finančních prostředků, které bylo doloženo k závěrečné monitorovací zprávě, byly výsledné celkové výdaje projektu 57 499 720,32 Kč, což znamená **úsporu ve výši 17 386 870,86 Kč, (23,22 % plánovaného rozpočtu)**. Rozdíl je relativně vysoký, vezmeme-li v potaz, že bylo dosaženo stejných výsledků, jako bylo naplánováno při zahájení projektu, nabízí se tedy otázka, zda nebyl rozpočet na začátku projektu naddimenzován. Dle harmonogramu čerpání je zřejmé, že od začátku projektu bylo utraceno 55-63 % z původně nastavené částky ve výši 6 250 000 Kč v jednotlivých monitorovacích obdobích, tato situace trvala do cca 4. monitorovacího období, od 5. monitorovacího období se čerpaná částka zvýšila na cca 75 % a přibližně v tomto režimu trvala až do 9. monitorovacího období. K čerpání v plné výši plánované částky došlo až v monitorovacím období 10 a 11.

Na základě rozhovoru s hlavním projektovým manažerem bylo uvedeno, že nedočerpání osobních nákladů ve výši 12 513 318,7 Kč (21,5 % plánovaných osobních výdajů) bylo způsobeno dodržováním tabulkových platů přidělených jednotlivým pozicím, kdy finanční prostředky nebylo možné přidělit ani v rámci odměn. Z tohoto důvodu byla žádána i podstatná změna projektu, která i přes doporučení expertní komise nebyla schválena. Druhá největší úspora byla v kapitole nákup služeb, a to ve výši 2 286 768,2 Kč, a to především z důvodů, že služby byly vysoutěženy ve výběrových řízeních za podstatně menší částky, než bylo původně plánováno. Dále došlo k úspoře v nákladech na cestovní náhrady, na zařízení a na místní kancelář.

Nečerpání finančních prostředků v plné výši nastavené v harmonogramu čerpání pro jednotlivá monitorovací období bylo způsobeno vysokou platovou sazbou za měsíc u jednotlivých pracovních pozic, která převyšovala výši tabulkových platů dané pozice v jednotlivých institucích, čímž byl projektový rozpočet naddimenzován. Při skutečné realizaci projektu vzhledem k dodržování tabulkových platů u příjemce i dalších partnerů zůstávaly finanční prostředky, především na osobní výdaje, nedočerpány. Z tohoto důvodu byla podána žádost o podstatnou změnu v rámci projektu, kde mělo dojít k realokaci uspořené částky na rozšíření aktivit projektu. Jak bylo však výše uvedeno, tato podstatná změna nebyla schválena.

Z výstupů aktivity č. 1 se nepodařilo naplnit počet nových metodických příspěvků (později tzv. Článků), kterých **bylo publikováno pouze 1 696 z původně plánovaných 2 500**. Aktivita měla problém v plnění článků již od začátku projektu, důvodem bylo, že ne všechny články byly metodicky zaměřené a zdoluhavý byl také systém publikování. Ostatní moduly byly plněny nad rámec plánované hodnoty. Původně plánovaný počet **4 100 Digitálních učebních materiálů**, byl splněn počtem **6 255**. Nad původně plánovaný rámec projektu vznikl během jeho realizace modul Odkazy. Oproti původnímu plánu nevzniklo 1 DVD, uváděné jako výstup této aktivity v projektové žádosti.

Výstup aktivity č. 2 se podařilo naplnit.

Výstupy 3. aktivity byly splněny, **chybí však zmínka o počtu zapojených účastníků** prezentací pro odbornou veřejnost, který byl v rámci aktivity stanoven na cca 6 000 pedagogů. **Chybí také jakákoliv zmínka o počtu publikovaných PR článků**, kterých mělo vyjít dle plánu celkem 75. Tyto indikátory však nebyly povinně sledované. Z původně plánovaných 3 sborníků vznikly pouze 2 sborníky, tento výstup se tedy nepodařilo zcela naplnit.

Na základě primárního průzkumu byly výsledky projektu ohodnoceny velmi pozitivně a přínosně.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. V rámci jednotlivých klíčových aktivit nedošlo zcela ke splnění všech výstupů (viz evaluační otázka B.1), které byly původně definovány v projektové žádosti. Tato skutečnost byla kompenzována výraznou úsporou v rámci projektu ve výši 17 386 870,86 Kč. Monitorovací indikátory byly splněny zcela.

C.2 - BYLY KLÍČOVÉ AKTIVITY IMPLEMENTOVÁNY TAK, JAK JSOU (BYLY) POPSÁNY V PROJEKTOVÝCH ŽÁDOSTECH?

V projektové žádosti byly nastaveny celkem 3 klíčové aktivity (Metodické materiály, Technologie pro vzdělávání, E-learning).

PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM A SKUTEČNOST

V harmonogramu klíčových aktivit měly být plněny všechny ve stejném termínu (říjen 2008 – září 2011). Ve skutečnosti však aktivity probíhaly v období leden 2009 – leden 2012. Termín se tedy prakticky posunul o 3 měsíce (s tím, že projekt byl ukončen 6. 1. 2012).

Tabulka 8: Porovnání plánované a skutečné realizace klíčových aktivit projektu

Klíčová aktivita / 2008	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Metodické materiály										x	x	x
Technologie pro vzdělávání										x	x	x
E-learning										x	x	x
Klíčová aktivita / 2009	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Metodické materiály	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Technologie pro vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
E-learning	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klíčová aktivita / 2010	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Metodické materiály	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Technologie pro vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
E-learning	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klíčová aktivita / 2011	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Metodické materiály	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Technologie pro vzdělávání	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
E-learning	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Klíčová aktivita / 2012	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Metodické materiály												
Technologie pro vzdělávání												
E-learning												

Zdroj: IS MONIT 7+, projektová žádost, harmonogram realizace klíčových aktivit

Vysvětlivky:

x – Plánovaná realizace klíčové aktivity

■ – Skutečná realizace klíčové aktivity

PLÁNOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE A SKUTEČNOST

Řízení portálu z hlediska struktury realizačního týmu se po dobu realizace projektu významně nezměnilo. V průběhu projektu se výrazně měnilo personální obsazení (a to i na pozici projektového manažera). Nastávalo také vytváření nových a odebrání neefektivních pracovních pozic. Byly tak dynamicky podporovány ty části projektu, které potřebovaly zvýšit výstupy, které byly ve skluzu. V závěru lze konstatovat, že změny v realizačním týmu neovlivnily negativně průběh projektu, ale projeví se ve zvýšení efektivity a k dosažení plánovaných výsledků.

PLÁNOVANÉ FINANČNÍ ZDROJE A SKUTEČNOST

Porovnání finančních zdrojů a skutečnosti bylo zhodnoceno v rámci evaluační otázky C.1.

PLÁNOVANÁ RIZIKA A SKUTEČNOST

Prostřednictvím metody strategického plánování, tzv. SWOT analýzy, byla v projektové žádosti identifikována následující rizika, resp. ohrožení:

1. Vznik portálů s obdobným obsahem

V projektové žádosti bylo jako návrh opatření uvedeno, že předcházet problémům s dublováním obdobných portálů nebo výstupů v oblasti rezortu MŠMT lze řešit domluvou se zainteresovanými subjekty. Příkladem je spolupráce s organizacemi NIDM a NÚOV, které umísťovaly výstupy svých projektů na Metodickém portálu. Přesto se v rámci primárního průzkumu mezi uživateli portálu v roce 2013 objevují negativní reakce několika málo respondentů na přesycenost trhu podobnými portály, které poskytují jiné organizace (ačkoli ve srovnání s portálem RVP.cz jsou možnosti a funkčnost dalších podobných českých portálů limitovány).

2. Přesycenost trhu (invaze informací, uživatelé by mohli ztrácet zájem o získávání dalších informací)

V projektové žádosti je jako návrh opatření uvedeno, že nabídka spolupráce má pokrývat nejen přímo řízené organizace MŠMT, ale i ostatní zájemce, kterým měl být nabídnut prostor pro zveřejnění výstupů jejich projektů na stránkách Metodického portálu. V rámci OP VK vzniká nemalé množství výstupů, které směřují ke stejné cílové skupině. Reakcí je vytvoření prostředí, které bude pro cílovou skupinu natolik specifické, zajímavé a obsahově atraktivní, že si jej pedagogové zapamatují a budou se do něj vracet. Z tohoto pohledu spočívá hlavní potenciál portálu v komplexnosti a rozsahu informací a nabízených služeb, které jsou svým rozsahem, kvalitou a především odbornou garancí jedinečné. V českém prostředí se jedná o v podstatě jedinečný portál soustřeďující se na metodickou podporu učitelů, ačkoli obrovské množství informací, které jsou na portálu soustřeďovány, se nachází i mimo portál. Dochází tak k redundanci některých informací a opravdu i k mírné přesycenosti trhu, která je malým množstvím uživatelů portálu RVP.cz kritizována (dle provedeného primárního průzkumu uživatelů portálu RVP.cz v roce 2013).

3. Snížená přehlednost portálu při jeho dalším rozšiřování

Již v projektové žádosti se počítalo s tím, že s přibývajícím obsahem může klesat použitelnost celého portálu. Půžitelnost portálu lze chápat jako schopnost obstát ve vztahu k jeho uživateli. Navržené opatření k eliminaci rizika – tedy dodržování základních pravidel a průběžná analýza použitelnosti – měly vést k udržení přehlednosti i obsahově bohatého webu.

Dle provedeného průzkumu mezi uživateli však bylo zjištěno, že mnoho uživatelů negativně pociťuje právě nepřehlednost portálu, zdlouhavé vyhledávání potřebného materiálu, a v neposlední řadě také nízkou kvalitu některých materiálů (DUM).

Z výše uvedeného zjištění lze konstatovat, že opatření na eliminaci tohoto rizika nebyla přikládána dostatečná váha.

4. Problematické vyhledávání kvalitních článků

Ze zkušeností z realizace projektu Metodika vyplývá, že určitá část inovativních učitelů s výbornými výsledky nemá zkušenosti s publikováním. Projekt Metodika II tak měl jít cestou těsné spolupráce s těmito pedagogy, snažit se nejen oslovovat, ale také zaměřit na systematickou práci s nimi - vzdělávání v oblasti tvořivého psaní, mentorování, recenzování. Většina materiálů byla odborně schvalována, ať už šlo o recenzování, odborné vedení kurzů, seminářů, atd. Přesto se však objevily negativní pohledy právě i na tyto odborné pracovníky, kde v několika málo případech docházelo k problémům v komunikaci s autorem. Někteří uživatelé portálu dle provedeného průzkumu v roce 2013 kritizují kvalitu DUM.

Z výše uvedeného zjištění lze konstatovat, že opatření na eliminaci tohoto rizika nebyla přikládána dostatečná váha.

PLÁNOVANÁ NÁPLŇ AKTIVIT A SKUTEČNOST

Aktivita č. 1 - Metodické materiály

První aktivita byla věcně z velké části implementována tak, jak byla popsána v projektové žádosti.

V rámci aktivity bylo naplánováno:

- **Aktivní vyhledávání autorů materiálů** - bylo důsledně plněno po celé období realizace projektu, ve velké míře na začátku realizace.
- **Zajišťování příspěvků a kvalitního nového obsahu** – plněno průběžně v rámci realizace projektu pomocí účasti odborných garantů a tvůrců obsahu a díky odborné kontrole publikovaných materiálů.
- **Napojení úložiště DUM na Learning Resource Exchange (LRE)** – i přes počáteční problémy při napojování bylo nakonec propojení portálu RVP.cz s LRE úspěšně realizováno.
- **Dvoudenní zahraniční cesty (pracovní jednání k LRE, mezinárodní konference LRE)** – splněno v rámci 6. monitorovacího období.
- **Vznik 2 500 nových metodických příspěvků** – Nepodařilo se splnit, v rámci projektu bylo publikováno pouze cca 1 700 článků (předpokládá se, že za metodické příspěvky jsou pokládány právě materiály v modulu Články).
- **Vznik 4 100 digitálních učebních materiálů (DUM)** – Splněno, na konci projektu bylo publikováno cca 6 300 DUM.
- **Vznik sborníků** – Splněno. Počet sborníků nebyl v projektové žádosti specifikován, v rámci realizace projektu vznikly celkem 4 sborníky.
- **Vznik 1 DVD** – Nesplněno. Vznik DVD byl nakonec zrušen z důvodu zastarání tohoto média.

Aktivita č. 2 – Technologie pro vzdělávání

Výstupy druhé klíčové aktivity byly v době ukončení projektu naplněny – na Metodickém portálu byly vytvořeny a vyladěny veškeré plánované komunitní moduly a komunitní funkce. Zároveň byla zveřejněna pravidla pro využívání těchto nástrojů.

- **Vytvoření podnětného on-line prostředí podporující interakci, komunikaci a předávání zkušeností mezi učiteli (Web 2.0)** – Tato činnost je samotnou podstatou projektu METODIKA II, bez níž by ostatní aktivity nemohly existovat. Výsledkem je hlavní výstup projektu, Metodický

portál RVP.cz. Prostředí portálu je postaveno tak, aby podporovalo interakci, komunikaci i předávání zkušeností. Tato část aktivity byla tedy splněna.

- **Umožnění vytvářet nové a atraktivní články podporující probíhající reformu** – Splněno, portál nejen umožňuje vytvářet nové a atraktivní články, ale potenciální autory taktéž podporuje (v době realizace projektu jako takového byla zásadní i finanční podpora autorů).
- **Možnost učitelů ovlivňovat články prostřednictvím různých inovativních prostředků (např. komentování obsahu, hodnocení podle kritérií, společné vytváření učebních materiálů (wiki), zařazování příkladů dobré praxe do skupin apod.)** – Splněno, modul Články je vybaven funkcí hodnocení (umožňuje ostatním uživatelům ohodnotit příspěvek počtem hvězdiček) a funkcí komentáře (umožňuje se vyjádřit k danému příspěvku nebo položit autorovi dotaz).
- **Umožnění uživatelům vytvářet např. žákovská, resp. učitelská e-portfolia** – Splněno, uvedené činnosti jsou funkční v modulu Digifolio. V modulu si mohou svoje elektronické portfolio vytvářet nejenom jednotlivci, ale i skupiny, např. školy a školská zařízení, sdružení a asociace, apod.
- **Umožnění uživatelům vést on-line rozhovory s vybranými odborníky** – Splněno.
- **Zapojení vybraných odborníků, kteří budou napomáhat moderovat a rozvíjet aktivní komunitu** – Splněno.

Aktivita č. 3 – E-learning

Aktivita byla svými činnostmi zaměřena na další vzdělávání pedagogů pomocí on-line elektronických kurzů. Všechny činnosti popisované v projektové žádosti v rámci aktivity byly realizovány:

- **Vytvoření e-learningového prostoru pro vzdělávání a poskytnutí e-learningových kurzů** – Splněno, byl vytvořen modul E-learning, kde byl vytvořen systém on-line kurzů.
- **Vytvoření a akreditace celkem 15 e-learningových kurzů** – Splněno, ke konci realizace projektu bylo vytvořeno a akreditováno 15 kurzů.
- **E-learningové prostředí bude technologicky založeno na bezplatných, volně šiřitelných programech** – Splněno, modul E-learning je založen na volně dostupném open-source systému Moodle.
- **E-learningové kurzy budou odborně garantovány** – Splněno.
- **Část kurzů bude akreditována v systému DVPP** – Splněno.
- **Systém bude modulárně uspořádán, bude možné vybrat si z nabízených témat a absolvovat vzdělávání podle vlastních potřeb a představ o osobním rozvoji** – Splněno.
- **Obsah kurzů bude orientován zejména na ta témata, která se dotýkají proměny kurikula, klíčových kompetencí, oborových didaktik a dalších inovativních prvků ve vzdělávání** – Splněno.
- **Kurzy budou vytvářeny autorskými týmy** – Splněno.
- **Součástí aktivity bude i ověření funkčnosti kurzů** – Splněno, v rámci kurzů probíhala jejich pilotáž.
- **Každý kurz bude mít svého tutora, kterým bude zpravidla někdo z autorského týmu** – Splněno.
- **Kurzy budou probíhat formou tzv. blended e-learningu, který kombinuje prezenční a distanční studium** – Splněno.
- **Každý z kurzů bude podle zájmu opakován několikrát** – Splněno, 15 kurzů proběhlo celkem v 29 bězích.

- Každý z kurzů bude volně k dispozici dalším zájemcům (distanční forma) – Splněno.
- Pilotními kurzy projde v průběhu 3 let 500 účastníků – Splněno, celkem ke konci realizace projektu prošlo kurzy 555 účastníků.
- Mezi výstupy patří i odborné a regionální konference – Splněno.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Klíčové aktivity byly až na některé výjimky implementovány tak, jak byly popsány v projektových žádostech.

C.3 - JAKÉ BYLY HLAVNÍ ZMĚNY V PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTŮ A JAK OVLIVNILY VÝSTUPY PROJEKTŮ?

V rámci projektu vzniklo celkem 13 podstatných změn. Nejdůležitějšími změnami, které významně ovlivnily výstupy nebo realizaci projektu byla 8. podstatná změna ve 4. monitorovacím období a 13. podstatná změna v 11. monitorovacím období. U ostatních podstatných změn se jednalo o změny v údajích statutárních zástupců, případně úpravu smluv, změny rozpočtu na straně příjemců či partnerů.

Nejdůležitější změnou, která ovlivnila výstupy projektu, byla podstatná změna (č. 8) monitorovacích indikátorů z června 2011. Byla způsobena změnou nastavení metodiky určování indikátorů projektu, která byla znovu nastavena až v průběhu prvního roku realizace projektu. Podle této metodiky byly výstupy projektu výrazně poníženy.

MI v projektové žádosti		Změna MI v 10. MZ		Splněno v závěrečné MZ
Počet nově vytvoř./inovovaných prod. s celostátním dopadem	6 624	Počet nově vytvoř./inov. produktů	22	22
Počet vytvoř. inov. produktů – speciál. potř.	250	Počet nově vytvoř./inov. produktů s komponentou ICT	15	15
Počet vytvoř./inov. produktů s komponentou ICT	15	Počet nově vytvoř./inov. produktů vedoucích ke zvyšování počátečního vzdělávání	22	22

Další důležitou změnou (1. července 2011) bylo sloučení partnerů projektu, organizací VÚP a NÚOV, spolu s další organizací, Institutem pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP). Organizace byly sloučeny do jedné nástupnické organizace: Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV). Lze však konstatovat, že toto sloučení nakonec nemělo žádný vliv na výstupy projektu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Podstatné změny neměly ve většině případů vliv na výstupy projektů, kromě změny monitorovacích indikátorů.

C.4 - NA JAKÉ ÚROVNI PROBÍHALO PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ IPn?

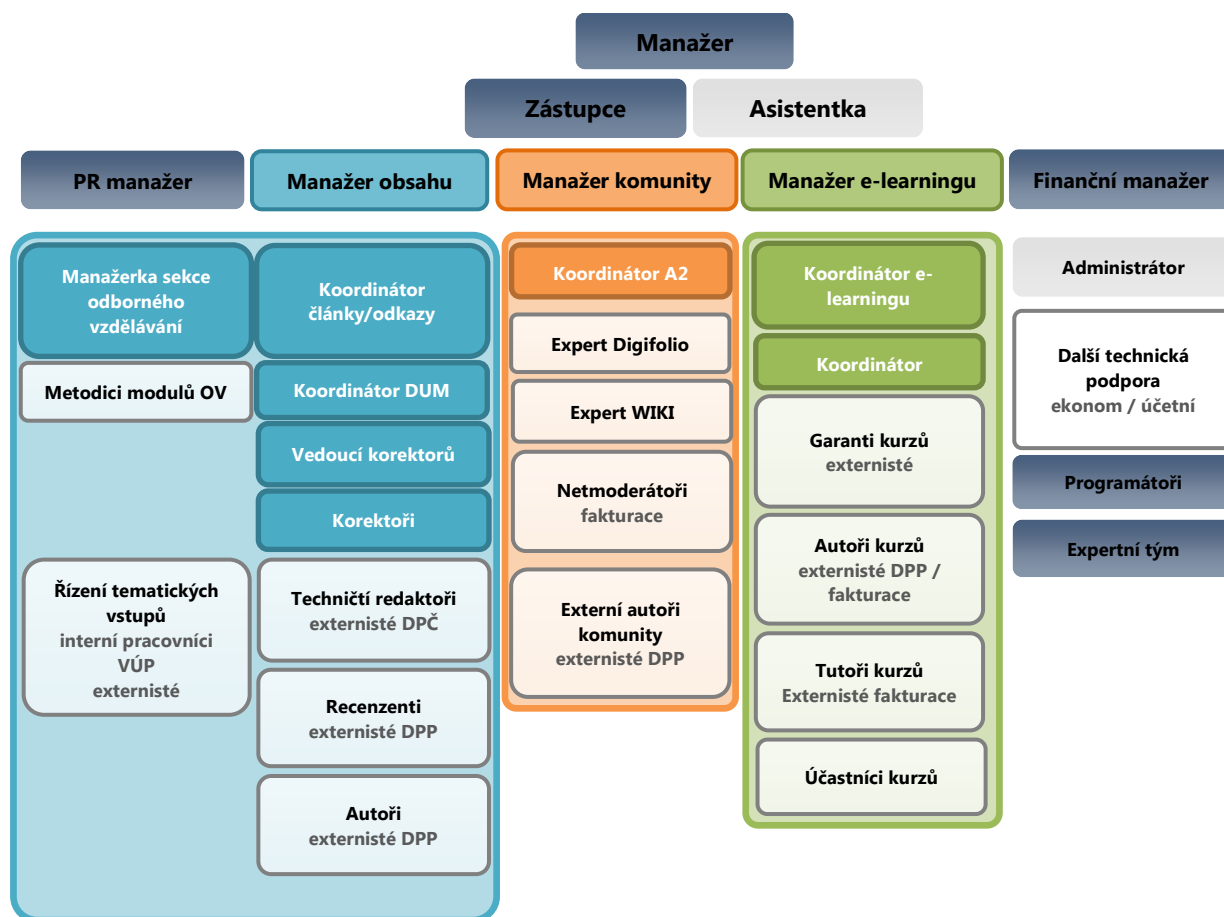
Řízením projektu byl pověřen odbor 27 – odbor administrace ESF a rozvojových programů. Tento odbor byl zodpovědný za vlastní řízení projektů a pověřoval partnery (VÚP a NÚOV) konkrétními úkoly

při realizaci projektu. Byl také zodpovědný za monitoring a evaluaci průběhu projektu, jeho výstupy a výsledky a zajištění finančních podmínek realizace projektu. Společně s partnery projektu se zabýval administrací a publicitou.

Na tomto místě je třeba také zdůraznit, že partneři projektu, organizace VÚP a NÚOV, byli 1. července 2011 spolu s další organizací, Institutem pedagogicko-psychologického poradenství (IPPP) sloučeni do jedné nástupnické organizace: Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Pro řízení projektu byl vytvořen řídicí tým MŠMT složený ze zástupců odborů 27 a 23 MŠMT a partnerských organizací. V čele řídicího týmu byl projektový manažer a jeho zástupce, kteří měli k dispozici asistenta a pracovníky administrativní podpory. Zástupce a finanční manažer zajišťovali propojování obsahu a financí. Součástí realizačního týmu byli i ekonom a účetní, kteří spolu s finančním manažerem zodpovídali za dodržování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, včetně všech prováděcích předpisů. V realizačním týmu dále působili jednotliví manažeři aktivit a metodici. Podrobnější popis realizačního týmu znázorňuje následující schéma:

Schéma 1: Realizační tým projektu METODIKA II

Zdroj: Závěrečná zpráva k projektu Metodika II k 6.1.2012

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT REALIZAČNÍHO TÝMU HLAVNÍHO ŘEŠITELE - MŠMT

Hlavní řešitel projektu (MŠMT) je hlavní autoritou v oblasti školství a vzdělávání v České republice. Umožňuje vznik programů, strategií a opatření v rámci podpory rozvoje počátečního a dalšího vzdělávání. MŠMT má zkušenosti s cílovou skupinou především zprostředkovaně pomocí svých přímo

řízených organizací. MŠMT je ústředním správním orgánem, který řídí ve spolupráci se samosprávnými orgány – obcemi a kraji – oblast vzdělávání, a s dalšími subjekty se podílí na rozvoji lidských zdrojů obecně.

Nejvýznamnější projekty a zkušenosti řešitele s realizací a řízením projektů v oblasti RLZ před realizací projektu METODIKA II:

- 2004-2006: **SP HODINA** - Úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřujících k rozvoji klíčových kompetencí žáků.
- 2004-2007: **SP PILOT Z** - Pilotní ověřování ŠVP na 2. stupni vybraných základních škol.
- 2005-2008: **SP PILOT G** - Tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných gymnáziích.
- 2005-2008: **SP PILOT S** - Tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných středních odborných školách a středních odborných učilištích.
- 2006-2008: **METODIKA** - Systém metodické podpory učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků.

Dle výše zmíněného lze konstatovat, že řešitel byl odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT REALIZAČNÍHO TÝMU PARTNERA – VÚP

První partner projektu, Výzkumný ústav pedagogický v Praze (VÚP), je přímo řízenou organizací MŠMT. Organizace má praktické zkušenosti s tvorbou koncepcí a strategií rozvoje všeobecného vzdělávání ve spolupráci s MŠMT. Sleduje aktuální domácí i zahraniční vývojové trendy v těchto oblastech. VÚP také stojí za vytvořením tzv. rámcových vzdělávacích programů (RVP), na jejichž základě si školy vytvářely své školní vzdělávací programy (ŠVP) a postupně je zaváděly do praxe. VÚP také poskytuje metodickou podporu tvorby ŠVP, jelikož zejména v době jejich nástupu se jednalo pro pedagogy o zcela novou a náročnou činnost.

Nejvýznamnější zkušenosti a projekty, na kterých VÚP participoval před realizací projektu METODIKA II:

- 1993-1998: Hlavní řešitel mezinárodních výzkumných studií TIMSS a RLS
- 1998-1999: Realizátor celorepublikové sondy Maturant 1999
- 2004-2007: OP RLZ - Systémový projekt Pilot Z - Pilotní ověřování ŠVP na 2. stupni vybraných ZŠ
- 2004-2006: OP RLZ - Systémový projekt Hodina - úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřující k rozvoji klíčových kompetencí žáků
- 2004-2008: JPD3 - Systémový projekt PILOT GP - Tvorba a ověřování ŠVP ve vybraných pražských gymnáziích
- 2005-2008: OP RLZ - Systémový projekt PILOT G - Tvorba a ověřování ŠVP ve vybraných gymnáziích
- 2006-2008: OP RLZ - Systémový projekt METODIKA - Systém Metodické podpory učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků

I vzhledem k praxi partnera s internetovou metodickou podporou tvorby a zavádění ŠVP do praxe na základních školách lze konstatovat, že VÚP jako partner projektu byl odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT REALIZAČNÍHO TÝMU PARTNERA – NÚOV

Další partner projektu, Národní ústav odborného vzdělávání v Praze (NÚOV), je přímo řízenou organizací MŠMT s celostátní působností v oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání. Od roku 2001 má zkušenosti v testování, pilotáži a podpoře tvorby ŠVP na středních odborných školách a učilištích. Přínos pro projekt měl partner zejména díky jeho zkušenostem při vytváření strategie a koncepce odborného vzdělávání a jejich naplňování v praxi, dále tvorbou a inovací kurikulárních dokumentů pro střední odborné školy a podporou jejich implementace. NÚOV má také zkušenosti s monitoringem uplatnění absolventů na trhu práce a sledováním vývojových trendů odborného vzdělávání v rámci EU.

V rámci projektu se NÚOV zapojoval zejména do 1. klíčové aktivity projektu, kde participoval zejména na zajišťování obsahu jednotlivých vzdělávacích sekcí a tematických vstupů, spolupráci s externími autory příspěvků, revizi, doplňování a rozšiřování jejich databáze, odborném posuzování příspěvků, jejich editaci a publikaci.

NÚOV disponuje mnohaletými zkušenostmi z intenzivní spolupráce s odbornými školami, učiteli, vedoucími a ostatními pracovníky. Do přípravy RVP zapojoval kromě odborníků a zástupců zaměstnavatelů také vybrané pedagogické pracovníky odborných škol. Školám poskytuje expertní, konzultační a poradenské služby.

NÚOV měl před realizací projektu bohaté zkušenosti s realizací národních i mezinárodních projektů, v oblasti RLZ na pozici řídící i partnerské.

- V evropském programu **Phare** byl zapojen od počátku (1992, projekt PhareVET) až do konce, např. projekt POSUN (ukončen 2003), v němž se ověřovala tvorba ŠVP.
- Také do evropského programu **Leonardo da Vinci** se NÚOV zapojoval pilotními nebo mobilitními projekty od zahájení v ČR.
- Významným doplněním účasti v mezinárodních projektech je zastupování ČR v aktivitách OECD.
- Od roku 2005 NÚOV v pozici partnera MŠMT úspěšně realizoval pět systémových projektů podpořených z ESF. Tematicky nejvýznamnější jsou dva z nich.
 - **Pilot S** - Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů na vybraných SOŠ a SOU
 - **Kvalita** - Nová závěrečná zkouška
- Kromě inovativních projektů v oblasti RLZ je NÚOV zapojen do projektů sítí pro podporu RLZ na národní i mezinárodní úrovni, zejména Europass, ReferNet, TT-Net, SkillsNet.

Dle výše zmíněného lze konstatovat, že řešitel byl odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.

PRŮBĚH PROJEKTU

V průběhu projektu docházelo k různým personálním změnám (např. změna projektového manažera na přelomu 4. a 5. monitorovacího období). Od personálních změn se očekávalo, že povedou k zefektivnění vedení a realizací jednotlivých aktivit a modulů, jejichž stav plnění byl průběžně monitorován. Nastal-li tedy skluz v některé z plánovaných aktivit, projektový tým provedl kroky, které tento skluz měly eliminovat (což mohou být např. zmiňované změny nebo posílení realizačního týmu v příslušné oblasti projektu).

Jednotliví pracovníci v rámci modulů komunikovali s partnerem na své úrovni, tj. zástupce manažera sekce odborného vzdělávání komunikoval s obsahovým manažerem partnera; metodik modulu DUM komunikoval s garantem modulu DUM partnera; metodik modulu Články komunikoval s garantem modulu Články partnera apod.

V průběhu realizace projektu docházelo k pravidelným poradám realizačního i užšího realizačního týmu (cca 1x týdně), které se účastnili příslušní pracovníci NÚOV a VÚP a dle možností také zástupci MŠMT. Náplní pracovních porad byla zejména kontrola úkolů stanovených na předcházející poradě, informace manažerů aktivit o stavu a průběhu realizace projektu a naplánování práce v jednotlivých aktivitách na další týden.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projektové řízení probíhalo na výborné úrovni.

D. DOPAD

D.1 - V JAKÉ MÍŘE PŘÍSPĚL PROJEKT K DOSAŽENÍ CÍLŮ PRIORITY OSY 4 OP VK?

Globálním cílem **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007-2013** je dle revidované verze podmínek OP VK (schválená Evropskou komisí dne 18. prosince 2012 – k dispozici na stránkách MŠMT) *rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.*

Specifické cíle představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle. Specifickými cíli OP VK jsou:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.
2. Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, k zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.
3. Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.
4. Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Všechny specifické cíle tvoří konzistentní celek obsahového návrhu a zaměření prioritních os OP VK.

Prioritní osa 4 (**Systémový rámec celoživotního učení**) se dělí na **prioritní osu 4a** a **prioritní osu 4b**.

- *Prioritní osa 4a* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Konvergence.
- *Prioritní osa 4b* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Systémové aktivity jsou neoddělitelné z hlediska geografické příslušnosti a mají vždy dopad na území celé ČR. Obě prioritní osy mají z toho důvodu identický obsah. Cílem těchto prioritních os je realizace systémových aktivit na národní úrovni dotýkajících se věcných priorit 1, 2 a 3. Jedná se o specifické prioritní osy vytvořené za účelem podpory a financování aktivit podporujících budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

- *V oblasti počátečního vzdělávání* kladen důraz na zajištění vybraných aktivit systémovým přístupem s důrazem na kurikulární reformu, evaluaci, další vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění rovných příležitostí dětí a žáků.
- *V oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje* bude usilováno o vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve VaV činnosti.
- *Klíčovou aktivitou v oblasti dalšího vzdělávání* je vytvoření systémového a institucionálního rámce pro poskytování dalšího vzdělávání včetně ověřování a uznávání jeho výsledků a jeho podpůrného informačního a poradenského systému.

Prioritní osa 4 (4a a 4b) navazuje na specifický cíl 4: *Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.*

Dopady v porovnání s výstupy jsou zcela mimo kontrolu příjemce dotace. Příjemce může přispět k dosažení definovaných dopadů, nicméně je nemůže konkrétně ovlivnit. Pokud však je projekt správně postaven a existuje společenská relevance projektu, je dopad možné zjistit expertním odhadem. Klíčovou otázkou z pohledu evaluační otázky D1 je to, zdali evaluovaný projekt má vztah k některému ze specifických cílů.

Projekt METODIKA II má dopady na specifický cíl 4, na který navazuje prioritní osa 4. Projekt má dopady na oblast počátečního vzdělávání a to zejména na:

- **Kurikulární reformu** – projekt má kladný vliv na kurikulární reformu, umožňuje sdílení zkušeností z tvorby ŠVP na jednotlivých školách.
- **Systémový přístup s důrazem na evaluaci** – Projekt umožnil systematickou podporu pedagogům v možnostech vzdělávání nejen sebe sama, ale také svých žáků.
- **Další vzdělávání pedagogických pracovníků** – Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se věnují prakticky všechny aktivity, největší přínos pak nabízí aktivita č. 3 (E-learning).

Projekt přispěl v oblasti plnění specifického cíle č. 1 zejména k rozvoji a zkvalitňování systému počátečního vzdělávání, kdy cílové skupině (základní, základní umělecké a střední školy), resp. jejich pedagogickým pracovníkům umožnil rozšířit, inovovat a zkvalitnit jejich profesi prostřednictvím tvorby a sdílením obsahu, který je pro pedagogy inspirativní. Umožnil zlepšit jejich profesi také vzděláváním pomocí e-learningových kurzů, setkáváním na konferencích a seminářích. Moderní audiovizuální technologie jim také pomohly zkvalitnit výuku pomocí on-line videoseminářů, virtuálních hospitací, apod. Portál také pozitivně působil na sdílení zkušeností mezi učiteli a tvorbu nejrůznějších komunit. Celkově využití portálu pomáhalo zvyšovat počítačovou gramotnost učitelů. Lze konstatovat, že zkvalitňování učitelské profese přeneseně působí pozitivně i na žáky.

Na základě těchto informací je nutno konstatovat, že výstupy projektu METODIKA II **přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK** a mají dopad na cíle OP VK (konkrétně se jedná o specifický cíl 4). Nutno také zmínit závěr evaluační otázky A1, kdy bylo konstatováno, že projekt METODIKA II byl navržen v souladu s cíli Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt přispěl velkou měrou k dosažení cílů PO 4 OP VK.

D.2 - JSOU OČEKÁVANÉ I NEOČEKÁVANÉ DOPADY OBECNĚ USPOKOJIVÉ Z POHLEDU PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH PŘÍJEMCŮ PODPORY?

Přímými očekávanými dopady projektu Metodika II jsou:

- Vytvoření systému podporujícího zvýšení kvality počátečního vzdělávání

Nepřímými očekávanými dopady projektu Metodika II jsou:

- Vytvoření provázaného systému řízení, financování a podpory vedoucí ke zvyšování kvality činností ve všech oblastech vzdělávání
- Vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast počátečního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
- Dokončení ucelené koncepce systémového a institucionálního rámce dalšího vzdělávání a zajištění jeho propojení s počátečním vzděláváním

Obecně platí, že oblast dopadů (vlivu) je mimo kontrolu jak zadavatele projektu, tak řešitele, přestože snahou obou je dosáhnout řešením i postupného naplňování pozitivních dopadů. V každém případě jde o časově posunutou realitu po ukončení řešení projektu a v tom ohledu o postupné reálné uplatňování výsledků. Některé se mohou projevit bezprostředně po ukončení (počet uživatelů Metodického portálu, který má potenciál zvyšovat kvalitu počátečního vzdělávání apod.), jiné až po delší době – sem patří především nepřímé očekávané dopady projektu Metodika II.

Již v průběhu řešení projektu se projevovaly některé záležitosti, které naznačily i následné posouzení dopadu v určitém časovém odstupu, jak ukázal provedený průzkum zhruba po dvou letech. Ověřování zpětné vazby u přímých cílových skupin (uživatelů Metodického portálu) již v průběhu řešení ukázalo:

- Z evaluací bylo patrné, že největší zájem uživatelů portálu je o jeho obsahové části reprezentované moduly digitálních učebních materiálů (dále DUM) a o články. Díky intenzivní propagaci se v daném období velmi výrazně zvýšil počet přijatých DUM.
- Nebylo jednoduché přesvědčit učitele odborných škol k publikování a reakcí řešitelského týmu bylo zintenzivnění snahy o postupné budování komunity píšících autorů.
- Byly zaznamenány některé kritické hlasy ke kvalitě uveřejňovaných materiálů. Jedná se o problém, který staví na jednu stranu kvantitu materiálů (aby každý uživatel našel určité množství podnětů v rámci toho, co hledá) a kvalitou materiálů (aby uveřejňované příspěvky byly kvalitní po všech stránkách – inovace, popis).
- Neustálý nárůst přijímaných a publikovaných příspěvků ukazoval vzrůstající oblibu Metodického portálu i v řadách učitelů-autorů.
- Pozitivně hodnoceno bylo provedené šetření potřebnosti pro cílovou skupinu pedagogů středních odborných škol, kde byly získány podněty pro další úpravy na portále. Dalším výsledkem provedeného šetření bylo i to, že pouze cca 7 % respondentů odpovědělo, že by mělo zájem stát se autory na portále, což bylo i do budoucna nazíráno jako jeden z problémů, který bude významně ovlivňovat naplňování příspěvků za sekci odborného vzdělávání na portále a tedy i dopady celého projektu.

Primární průzkum, který byl proveden mezi zapojenými a potenciálními uživateli výstupů evaluovaného projektu, s časovým odstupem ukázal následující poznatky, které v mnohém potvrdily i to, co se jevílo už v průběhu řešení:

- Na Metodickém portálu RVP.cz jsou v současnosti registrovány $\frac{3}{4}$ respondentů, v nejvyšší míře to jsou učitelé (nadpoloviční většina z registrovaných); mezi ostatními registrovanými jsou také

ředitelé a jejich zástupci, studenti učitelství a dokonce i lidé, kteří ve školství nepracují (i když v minimální míře). 14 % z registrovaných je koordinátory nebo metodiky ICT. 19 % je pak koordinátorem školních vzdělávacích programů.

- Zajímavým zjištěním je fakt, že nejširší účast mezi registrovanými uživateli portálu mají ti respondenti, kteří působí ve školství více než 20 let (36 %), a dále ti, jejichž stáž ve školství se pohybuje v rozmezí 6 – 20 let (30 %). Neúčast je typická pro ty, kteří zatím pracují ve školství kratší dobu než 6 let.
- Z hlediska vzdělávacího typu školy dominují mezi uživateli Metodického portálu pedagogové (resp. další výše uváděné skupiny) ze základních škol (35 %), druhou nejvyšší četnost (14 %) pak vykazují zástupci vzdělávání odborného, zástupci všech ostatních typů škol nepřesahují četností 10 % (nejvíce se této horní hranici blíží zaměstnanci v předškolním vzdělávání – 9 %).
- Zaujetí respondentů registrovaných na Metodickém portálu ve využívání moderních technologií dokumentuje i to, že výrazná většina z nich používá ve výuce občas – často – pravidelně počítače, tablety, interaktivní tabule. Nedá se ovšem říct, že mezi neregistrovanými používání těchto moderních prostředků abscentuje při výuce zcela – lze tedy vyslovit, že vztah k moderním technologiím zřejmě není určující pro účast či neúčast v Metodickém portálu.
- Mezi registrovanými s výraznou převahou dominují „čtenáři“ – tedy pasivní účastníci, ale to rozhodně není překvapivé; V nemalé míře se vyskytují i náhodní návštěvníci a za nimi s podobným zastoupením teprve účastníci aktivní – hodnotitelé, komentátoři, recenzenti, tutoři. Nejvyšší zastoupení ve skupině aktivních participantů mají autoři článků, odkazů hesel, blogů apod.
- Registrovaní účastníci navštěvují Metodický portál nejčastěji „několikrát za měsíc“ (32 %), případně „občas“ (24 %), event. „několikrát týdně“ (14 %); ostatní návštěvní varianty („denně“, „vůbec“ a „výjimečně“) se vyskytují jen ojediněle.
- Z 9 funkčních modulů portálu je nejčastěji navštěvován modul DUM, ale také moduly Články a Odkazy. Žádný z modulů však nebyl označen jako ten, který by nebyl navštěvován vůbec. Nejnižší intenzitu návštěvnosti má modul Profil Škola²¹.

S jistou mírou zjednodušení můžeme říci, že typickým registrovaným účastníkem Metodického portálu rvp.cz je učitel, který není ani koordinátorem nebo metodikem, vyučuje na základní škole, působí již ve školství dlouhou dobu, při výuce využívá moderní technologické prostředky, je především pasivním uživatelem portálu – čtenářem a navštěvuje jej několikrát za měsíc s tím, že především používá modul DUM.

Opomenout nelze ani skupinu neregistrovaných uživatelů, která tvoří ¼ z oslovených osob v primárním průzkumu. V základních charakteristikách se neliší od uživatele registrovaného.

Zásadním poznatkem z výzkumu, který reflektuje evaluační otázku, je zjištění, že obsah Metodického portálu výrazně pomáhá rozvíjet a zdokonalovat znalosti v pedagogickém oboru a tím i zvyšovat kvalitu vzdělávání. Vyjádření „určitě ano“ a „spíše ano“ dominují v obou sledovaných skupinách, jak u registrovaných, tak u neregistrovaných uživatelů (v celém souboru se jedná o 80 %). 17 % respondentů uvedlo, že jim spíše nepomáhá, 3 % jsou toho názoru, že „určitě ne“. Nejintenzivněji pomáhá tentýž modul, který je také nejčastěji navštěvován – DUM – opět u obou skupin.

Co na Metodickém portálu uživatelé nejvíce oceňují? Škála jejich odpovědí je široká, ale obecně se koncentruje především na tyto přínosy: aktuální informace, přehled názorů - konfrontace, náměty do výuky, nabídky vzdělávání, výměna zkušeností, informace o změnách ve školství, včetně legislativy. Zvýrazňována je v řadě odpovědí aktuální pomoc při úpravách školních vzdělávacích programů a vůbec možnost využít náměty přímo při výuce (šetření času přebíráním zkušeností a hotových námětů od jiných).

Vedle pozitivních přínosů výstupů evaluovaného projektu (především Metodického portálu) jsou v odpovědích uživatelů zmiňovány i zkušenosti negativní. Například se objevují stížnosti, že materiálů je již příliš mnoho, jsou málo konkrétní nebo originální, opakují se, že některé „DUMy“ jsou vysloveně slabé (bez konkrétního uvedení). Nevyhovuje také zdlouhavé vyhledávání a způsob stahování, s tím souvisí častěji kritizovaná časová náročnost. Zmíněn je také úbytek příspěvků po ukončení projektu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Dopady jsou obecně uspokojivé.

D.3 - DO JAKÉ MÍRY OVLIVNILY VÝSTUPY JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ PODMÍNKY NEBO KONTEXT CÍLOVÝCH SKUPIN?

Řešení této evaluační otázky se zaměřuje na vzniklé změny v prostředí konkrétních jedinců v důsledku realizace projektu. Z proběhlého primárního průzkumu v roce 2013 se ukazuje, že většina uživatelů portálu je s obsahem projektu spokojena, výstupy projektu jim umožňují zdokonalovat svou pedagogickou praxi. Většina uživatelů velmi výrazně podporuje další vývoj (nebo alespoň udržení stávajícího stavu) portálu.

Již v průběhu realizace projektu byla zjišťována zpětná vazba od cílové skupiny, zejména od uživatelů portálu, učitelů, vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP. Zpětná vazba nesloužila jen k průběžnému hodnocení spokojenosti členů cílové skupiny, ale byla také nástrojem pro zjišťování aktuálních potřeb cílové skupiny projektu.

Učitelé vnímali poskytované služby jako důležité a prospěšné pro praxi, oceňovali nové formy vzdělávání, osobního rozvoje a rozvoje své pedagogické činnosti (zejména digitální učební materiály a články), vítali možnost setkávání s kolegy, výměnu zkušeností, námětů a nejrůznějších materiálů, příležitost diskutovat a hledat společně možná řešení problémů. Pozitivně hodnocená byla také skutečnost, že byly aktivity a služby v rámci projektu poskytovány bezplatně, autorům materiálů byl dokonce poskytován honorář.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výstupy projektu měly velmi pozitivní vliv na cílovou skupinu.

E. UDRŽITELNOST

E.1 - DO JAKÉ MÍRY BUDOU POZITIVNÍ PŘÍNOSY PROJEKTŮ POKRAČOVAT POTÉ, CO BUDE/BYLO UKONČENO FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ZE STRANY OP VK?

V rámci zodpovězení na tuto evaluační otázku bylo čerpáno zejména ze zprávy o udržitelnosti projektu METODIKA II.

Zpráva o udržitelnosti, která byla předložena expertní skupině odboru CERA (Implementace projektů strukturálních fondů – 46), obsahovala návrh jedné z několika variant udržitelnosti projektu (tzv. „udržovací varianta“), která zcela zajišťuje provoz Metodického portálu a v plném rozsahu zachovává všechny jeho funkce. Ostatní varianty, včetně varianty pouhého zachování dostupnosti výstupů projektů dle platného znění Příručky pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu

Vzdělávání pro konkurenceschopnost, nejsou perspektivní. Zejména varianta pouhého zachování dostupnosti výstupů by ve svém důsledku způsobila zastavení jakékoliv činnosti a rozvoje Metodického portálu.

Východiska pro udržitelnost projektu jsou ve zprávě o udržitelnosti definovány následovně:

1. Jsou naplněny cíle projektu METODIKA II (naprogramovány plánované moduly, nastaveny workflow jednotlivých modulů, moduly naplněny obsahem v plánovaném množství, v projektu jsou zaměstnáni pracovníci zajišťující kvalitní provoz modulů a celého portálu).
2. Hardwarové řešení včetně napojení na páteřní síť Internetu je dimenzováno a technicky řešeno tak, že nebude v nejbližším období potřebovat významnější investice.
3. Metodický portál je hodnotný především jako integrovaný a vnitřně provázaný celek. Všechny další předpoklady se týkají Metodického portálu jako celku.
4. Metodický portál je z hlediska PR prezentován důsledně jako prostředek metodické podpory pedagogů poskytované MŠMT prostřednictvím svých přímo řízených organizací VÚP a NÚOV.

V rámci udržitelnosti projektu bylo navrženo, aby se nejednalo o pouhé zachování on-line dostupnosti internetových stránek bez možnosti vkládat nové příspěvky, ale o zachování současného stavu provozu portálu s možností jeho dalších inovací a rozvoje.

Udržitelnost projektu byla naplánována na období minimálně 5 let ode dne ukončení financování z OP VK, podle pravidel popsanych v Příručce pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Vzdelávání pro konkurenceschopnost.

UDRŽITELNOST V ROCE 2012

Od ukončení projektu v lednu 2012 je Metodický portál RVP.cz spravován Národním ústavem pro vzdělávání, poradenským zařízením a zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV) jako resortní úkol, jehož cílem v roce 2012 bylo zajistit technický provoz portálu a zajišťovat odbornou garanci zveřejňovaného obsahu. V modulu Články bylo v roce 2012 publikováno 662 článků. Frekvence publikovaných textů byla udržena díky spolupráci s odbornými nakladatelstvími a dalšími projekty, které zde publikovaly své výstupy převážně formou informativních článků.

Po ukončení finanční podpory autorů 21. 4. 2012 se výrazně snížil zájem o publikaci článků metodicko-didaktického charakteru, odborná recenze a korektura probíhala nadále u všech příspěvků. Po ukončení finanční podpory zaznamenal podobný stav také modul DUM, kde bylo v roce 2012 po odborné oponentuře a jazykové korektuře publikováno 359 materiálů.

V modulu Diskuze bylo zachováno odborné moderování a vyhodnocování diskuzních příspěvků a témat, v roce 2012 bylo zveřejněno 5 665 individuálních příspěvků v 626 nových tématech.

V rámci udržitelnosti byly provozovány v udržovacím režimu zbylé moduly, které vznikly v rámci IPn Metodika II (zejména pedagogická Wiki, Blogy, Digifolio, E-learning, Odkazy, Evropské jazykové portfolio).

Z hlediska finančního a personálního zajištění v roce 2012 operoval Metodický portál s reálnou částkou 3 289 990,- Kč (od MŠMT bylo přislíbeno 3 500 000,- Kč). Na začátku roku 2012 byly na portál přiděleny 4 plné úvazky (9 zaměstnanců), na konci roku z důvodu nedostatečných finančních prostředků bylo na portálu 3,3 úvazků (6 zaměstnanců).

UDRŽITELNOST V ROCE 2013

Dle Plánu hlavních úkolů pro rok 2013 je zachován cíl resortního úkolu zajistit technický provoz Metodického portálu RVP.cz a zajišťovat odbornou garanci zveřejňovaného obsahu. V roce 2013 je plánováno zachování otevření všech modulů Metodického portálu pro příjem materiálů, další prioritou jsou Setkávání – online webináře, které mají probíhat na portálu přibližně 2x měsíčně vždy ve večerních hodinách.

V rámci modulu Články budou přednostně zveřejňovány vybrané příspěvky metodicko-didaktického charakteru podporující aktuální témata ve vzdělávání. Sekundárně zde budou publikovány články informačního charakteru, které jsou cíleně zaměřeny na pedagogickou veřejnost. V rámci spolupráce s dalšími projekty MŠMT (IPn, IPo, GG) budou na Metodickém portálu RVP.cz dle možností zveřejňovány informační a metodické materiály pro cílovou skupinu.

Modul Diskuze bude pokračovat v zavedeném způsobu provozu, bude zajišťovat zpětnovazební komunikaci pedagogické veřejnosti na témata určená věcnými odbory MŠMT – veřejné diskuze. Diskuze budou strukturovány dle potřeby, odborně moderovány a vyhodnoceny.

Webináře budou předloženy jako informačně-didaktické přednášky pro uživatele online (včetně publikace záznamu v modulu AudioVideo).

Budou publikovány další otevřené e-learningové kurzy a podle možností spuštěn i některý kurz ve verzi tutorované.

Z hlediska finančního zajištění provozu portálu pro rok 2013 je schválen rozpočet na 2 100 000,- Kč. Z hlediska personálního je vyčleněno 2,7 úvazků (5 zaměstnanců).

V rámci rozvoje Metodického portálu RVP.cz bude vytvořena aplikace pro vkládání a provozování reklamy na jeho stránkách. S výhledem do následujícího roku budou podniknuty kroky k tvorbě plnohodnotného inzertního modulu. V rámci udržitelnosti ESF projektu budou provozovány v udržovacím režimu zbylé moduly, které vznikly v rámci IPn METODIKA II (zejm. pedagogická Wiki, DUM, Blogy, Digifolio, Odkazy). Metodický portál je nositelem dalších projektů ESF v jejich formě udržitelnosti – EJP, Evaluační nástroje (Cesta ke kvalitě). Úkolem portálu je zajistit jejich bezchybný technický provoz ve spolupráci s pověřenými garanty jednotlivých projektových výstupů.

Výše prezentovaný text k udržitelnosti Metodického portálu RVP.cz nazírá na problematiku především z hlediska obsahového a technického fungování portálu. Při posuzování možností další udržitelnosti však nelze opomenout ani další aspekt, který je z hlediska klíčového účelu celého projektu zásadní – zvyšovat kvalitu učitelské profese. V tomto ohledu je pak nezbytné věnovat pozornost také udržitelnosti zájmu pedagogů o vstup na stránky portálu, jak vstup pasivní (sledování obsahu), tak aktivní (spoluvytváření obsahu). Jinak řečeno – věnovat pozornost udržení zájmu učitelů o rozvoj své kvalifikace, což vyžaduje také věnovat se jejich motivaci o své zdokonalování, mimo jiné i pomocí výstupů evaluovaného projektu.

Mimořádně vysoký zájem o Metodický portál v průběhu řešení projektu byl podle informací z projektových dokumentů (především čtvrtletních Monitorovacích zpráv) podněcován mimo jiné také motivováním jejich nadřízenými (řediteli škol), kteří se stali at' už přímými nebo nepřímými účastníky řešení projektu. Svou roli samozřejmě sehráli také regionální koordinátoři a široce koncipovaná a realizovaná publicita a propagace (event. marketingová kampaň na školách). Lze předpokládat, že skončení projektu tyto motivační aktivity může utlumit, případně zcela vymazat, resp. překrýt jinými prioritami. Proto bude nezbytné, aby vedle pozornosti, která souvisí bezprostředně s činností portálu, byly v péči o udržitelnost obsaženy i podněty zaměřené na motivaci učitelů k jejich dalšímu

zdokonalování, mimo jiné také cestou využívání vytvořeného Metodického portálu. Nástrojem jsou např. profesionálně zavedené a kvalitně implementované systémy hodnocení kompetencí učitelů, které by právě aspekt dalšího zdokonalování jako předpokladu zvyšování kvality učitelské práce obsahovaly. Požadavek je o to naléhavější, že zcela jistě došlo na mnoha vedoucích pozicích na základních, základních uměleckých a středních školách k personálním změnám oproti stavu v období řešení projektu a tak na řadě škol mohou absentovat nejen přímé motivační impulzy k dalšímu využívání portálu, ale také zcela základní informace k možnostem využívání portálu, které jsou k takové aktivitě třeba.

Vedle principiálních požadavků na udržitelnost projektu jak na požadovaných 5 let, tak případně na delší období je nutné řešit především otázky veskrze praktické – které pracovní pozice jsou nezbytné pro standardní a zároveň nezbytně rozvojový chod portálu a bez kterých nákladů se fungování s požadavky na technickou stránku věci, ale také na aspekty kvalitativní, neobejde. Zřejmě bude mimořádně potřebné vyhodnotit důsledně zkušenosti roku 2013, kdy již v rámci resortního úkolu byl zajišťován technický provoz Metodického portálu RVP.cz a odborná garance zveřejňovaného obsahu s určením 2,7 úvazku (5 zaměstnanců). Hlavním hlediskem sice nemusí být kvantitativní ukazatele fungování portálu (i když je nelze opomenout zcela), ale míra účelnosti, kterou portálu přikládají učitelé, ředitelé škol a odborné složky státní správy, jejichž posláním je dbát na podporu růstu kvality učitelské profese.

Pozitivní přínosy projektu Metodika II budou pokračovat i po ukončení financování ze strany OP VK do té míry, do jaké se podaří udržet na jedné straně nezbytné podmínky pro praktické – každodenní fungování (personální a finanční) a na straně druhé pozornost učitelů relevantních škol o obsah portálu. Obojí není nikdy samozřejmostí a vyžaduje podpůrné aktivity z různých stran, které byly v předchozím textu stručně naznačeny.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt pokračuje v udržovací fázi na základě resortního úkolu, jeho další rozvoj a údržba je však omezena finančními a personálními prostředky, což míru jeho přínosů snižuje.

1.5. SHRNUTÍ EVALUACE PROJEKTU METODIKA II

Klíčová zjištění evaluátora projektu METODIKA II jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt METODIKA II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivita a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny byla stěžejní zejména metodická podpora prostřednictvím Metodického portálu RVP.cz v podobě digitálních učebních materiálů a článků, lze však konstatovat, že i všechny ostatní moduly byly pro uživatele velmi přínosné.
- A.3 Projekt METODIKA II probíhá ve fázi udržitelnosti na základě resortního úkolu. Realizací návazného projektu nebo zvýšením financování by však mohlo být dosaženo opět velmi pozitivních výsledků jako v průběhu realizace projektu METODIKA II. V udržovacím období je využitelnost portálu sice možná, ale nižší.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, Metodický portál RVP.cz jako hlavní výstup projektu METODIKA II slouží mnoha dalším projektům jako rozcestník nebo místo pro jejich prezentaci. Výrazná spolupráce byla navázána v rámci projektu KURIKULUM G.
- A.5 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro rozšiřování odbornosti pedagogů, možností sdílení zkušeností, čerpání materiálů a pro propagaci dalších projektů.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Bylo dosaženo plánovaných cílů i většiny plánovaných výstupů.
- B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům (např. s nízkým zájmem středních odborných škol publikovat příspěvky), které však neměly v konečném důsledku nijak výrazně negativní vliv.
- B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.
- B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. V rámci jednotlivých klíčových aktivit nedošlo zcela ke splnění všech výstupů (viz evaluační otázka B.1), které byly původně definovány v projektové žádosti. Tato skutečnost byla kompenzována výraznou úsporou v rámci projektu ve výši 17 386 870,86 Kč. Monitorovací indikátory byly splněny zcela.
- C.2 Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek i konec projektu posunut o tři měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků. Také je nutno podotknout, že rizika stanovená na začátku projektu měla určitý vliv na výsledky projektu (nepřehlednost portálu, pochybná kvalita některých materiálů) a nebyla opatřením na jejich eliminaci věnována dostatečná pozornost.
- C.3 V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změna partnera projektu, když původní partner VÚP se sloučil s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT a následně figuroval pod názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Další důležitou

změnou byla změna monitorovacích indikátorů v devátém monitorovacím období a potažmo i mírná změna plánovaných výstupů.

- C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů. Někteří uživatelé kritizovali odbornost recenzentů, kteří rozhodovali o publikování příspěvků.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.
- D.2 Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že dopad na přímé příjemce je příznivý. Velké pozitivum projektu tkví ve snadné přístupnosti jeho výstupů i nepřímým příjemcům.
- D.3 Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména následujícími parametry, jež byly naplněny – došlo k růstu možností dalšího vzdělávání konkrétních jedinců a došlo k ulehčení každodenní práce učitelů formou sídlení informací. Nemalý vliv mají výstupy projektu také na kurikulární reformu.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

- E.1 Projekt pokračuje ve fázi udržitelnosti jako resortní úkol, je v současné době v gesci NÚV. Vzhledem k omezenému množství pracovníků a finančních prostředků vyhrazených pro projekt v této fázi však nevykazuje projekt tak kvalitní výsledky, jako tomu bylo v době jeho realizace.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

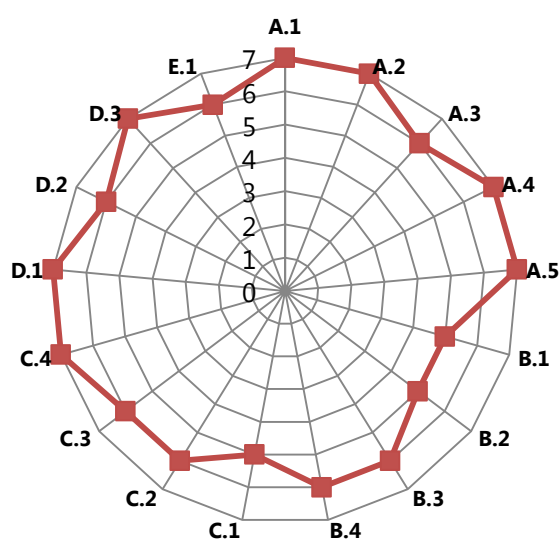
- *Hospodárnost* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 74 886 591,18 Kč, dle závěrečného vyúčtování finančních prostředků bylo v rámci projektu uspořeno 17 386 870,86 Kč (23,22 % plánovaného rozpočtu). Výsledná úspora je tedy vysoká.
- *Efektivnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (vytvoření metodického portálu poskytující metodickou podporu, vzdělávání a sdílení zkušeností a materiálů), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly rovněž splněny. Projekt má navíc další přidanou hodnotu v jeho rozšiřitelnosti i ve spolupráci s ostatními projekty.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt METODIKA II formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

Tabulka 9: SWOT analýza projektu METODIKA II

Silné stránky	Slabé stránky
• Vysoký zájem cílové skupiny o účast v projektu. • Zapojení cílové skupiny do tvorby obsahu Metodického portálu RVP.cz. • Užitečnost obsahu ve zkvalitňování výuky. • Propojení metodického portálu se systémem LRE. • Dobrá publicita projektu. • Spokojenost uživatelů s projektem. • Vznik metodických materiálů.	• Mírná nepřehlednost Metodického portálu RVP.cz • Pomalé vyhledávání materiálů. • Nízká kvalita některých materiálů. • Nezájem některých pedagogů o výstupy projektu.
Příležitosti	Hrozby
• Další zvyšování kvality počátečního vzdělávání uplatněním moderních technologií. • Zvýšení využívání ICT technologií učiteli a zvyšování jejich počítačové gramotnosti. • Tvorba dalších komunit, sdílení zkušeností a materiálů mezi uživateli. • Metodický portál je vhodný k provazbě s dalšími projekty a jejich propagaci.	• Úpadek Metodického portálu ve fázi udržitelnosti • Nízká ochota pedagogů odborných škol a základních uměleckých škol ke sdílení zkušeností a publikaci materiálů (obava z konkurenčního prostředí a ztráty vlastního know-how). • Nedůvěra učitelů k novým informačním a komunikačním technologiím

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 9: Hodnocení evaluačních otázek projektu METODIKA II

A.1 - Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

- A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?
- A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?
- A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?
- B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?
- B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?
- B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?
- B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?
- C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?
- C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?
- C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?
- C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?
- D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?
- D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?
- D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?
- E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

2 RŠPP – VIP II

2.1. IDENTIFIKACE PROJEKTU

Název projektu:	Rozvoj školních poradenských pracovišť - Vzdělávání - Informace - Poradenství II
Zkratka projektu:	RŠPP – VIP II
Příjemce:	MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
IČ příjemce:	00022985
Partneři projektu:	Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR (IPPP ČR)
Číslo projektu:	CZ.1.07/4.1.00/06.0009
Číslo operačního programu:	CZ. 1.07
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Číslo prioritní osy:	7.4a
Název prioritní osy:	Systémový rámec celoživotního učení (Konvergence)
Číslo oblasti podpory:	7.4a.1
Název oblasti podpory:	Systémový rámec počátečního vzdělávání
Datum zahájení realizace:	01. 07. 2009
Datum ukončení realizace:	30. 09. 2011
Doba trvání projektu:	27 měsíců
Plánovaná finanční podpora:	139 757 085 Kč
Plátce DPH vůči aktivitám:	Ne

2.2. POPIS PROJEKTU

CÍLE PROJEKTU

Hlavním cílem projektu bylo rozvinutí integrovaného systému poradenských služeb, přiblížení služby žákům, rodičům a učitelům. Školní psychologové a speciální pedagogové ve spolupráci s učiteli a asistenty pedagoga poskytovali poradenské a intervenční služby pro neprospívající žáky, vytvářeli zachytnou síť pro žáky ohrožené exkluzí, s rizikem předčasného odchodu ze vzdělávání pro nemotivované žáky. Odborníci zapojení do poskytovaných služeb tak naplnili cíle i očekávání projektu a stvrdili svými výsledky práce, že úplná školní poradenská pracoviště jsou důležitou součástí integrovaného modelu poskytování poradenských služeb ve školství.

CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

Projekt řeší poradenskou podporu pro žáky ZŠ a SŠ včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání. Služba byla také poskytována rodičům žáků a pracovníkům škol a školských zařízení. Počet podpořených pracovišť byl dán počtem zapojených škol v první etapě projektu VIP-Kariéra a byl doplněn o dalších nové školy. Celkem bylo do projektu zapojeno 177 škol.

Činnost ve školách měla být zajištěna zhruba 200 školními psychology a speciálními pedagogy. Metodici a tři vedoucí metodici byli pod vedením odborného vedoucího metodiků rozdělení do tří mobilních regionálních týmů se sídly v Praze, Brně a Opavě s podporou 3 administrátorů. Všichni zúčastnění spolupracovali po dobu 24 měsíců s pedagogicko-psychologickými poradnami, s OSPODem, nevládními organizacemi a dalšími subjekty působícími v okolí školy. Metodici tvořili odborné jádro projektu a stali se trvalou podporou pro školní psychology a speciální pedagogy. Profesně v metodických týmech převažovali zkušené psychologové a speciální pedagogové.

Dle projektové žádosti byl předpokládán počet podpořených pracovníků škol 2 000, podpořených žáků 8 000 a podpořených rodičů 500. Cílové skupiny byly identifikovány a kvantifikovány na základě sběru dat v první etapě projektu VIP-Kariéra.

ZAPOJENÍ A MOTIVACE CÍLOVÝCH SKUPIN DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Základní motivací pro zapojení do projektu měla pro školy být perspektiva rozšíření a zkvalitnění poradenských služeb ve školách, zlepšení péče o žáky i podpora pro pedagogy při vedení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně sociálního znevýhodnění) a poradenská pomoc ve formě intervence pro pedagogy. Důvodem bylo to, že pedagogové potřebovali ve škole odborníka, se kterým mohou konzultovat často velmi složité kazuistiky problematických žáků ve vztahu k průběhu jejich vzdělávání, i k projevům jejich chování. Současně mohou tito odborníci zprostředkovávat komunikaci s rodinami žáků, která je často velmi náročná a přitom klíčová pro změnu přístupu žáků ke vzdělávání. Žáci základních a středních škol, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a ti žáci, kteří jsou ohroženi předčasným odchodem ze vzdělávání, rodiče dětí a žáků se sociálním znevýhodněním byli oslovováni prostřednictvím vedení škol a pracovníků škol, zejména samotnými psychology a speciálními pedagogy na třídních schůzkách a pedagogických radách. Byly využívány nabídky služeb poskytovaných školním poradenským pracovištěm nově elektronickou cestou. Školy informovaly o svém školním poradenském pracovišti prostřednictvím vlastních informačních zdrojů, informace o projektu jsou na webových portálech škol i IPPP ČR. Informace o možnostech školního poradenského pracoviště byly prezentovány dle možností v médiích a odborných časopisech.

PŘÍNOSY PRO CÍLOVOU SKUPINU DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Dle projektové žádosti měl pro cílovou skupinu žáků (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami) a pracovníků ve školách projekt rozšířit poradenské, intervenční, metodické služby v oblasti integrace s důrazem na vytváření rovných podmínek a příležitostí ve vzdělávání, poskytnout poradenskou pomoc pro prevenci rizik ve vzdělávání. Měla být také zajištěna odborná podpora pro pedagogické pracovníky škol v oblasti péče a vzdělávání integrovaných žáků, žáků s poruchami chování, v oblasti prevence. Činnost školního PP měla významně přispívat ke zlepšení týmové práce ve škole, zlepšovat komunikaci školy a rodiny a měla tak pozitivně ovlivňovat práci s žáky.

Dalším přínosem mělo být zvýšení míry vzájemné spolupráce při řešení komplikovaných případů, pracovníci měli získat možnost sdílet informace o dobrých i špatných zkušenostech s kolegy z dalších zapojených škol. Po skončení projektu v systému mělo zůstat nastavení komunikačních kanálů a modelů pro efektivní řešení individuálních i systémových situací.

Projekt měl umožnit osobní poradenství zaměřené k dítěti, lepší provázanost se školním prostředím a spolupráci s kolegy učiteli (možnost působit okamžitě a bez objednání se ve více či méně vzdálené poradně), umožnit přenášet moderní odzkoušené trendy v poradenství ze zahraničí, umožnit spolupráci s rodiči a spolužáky, užší práci s kolektivem, který je psychologovi (speciálnímu pedagogovi) znám, přičemž jsou odborní pracovníci, žáci i pedagogové ve svém prostředí. Snížení četnosti negativních jevů mělo vést k tomu, aby tyto školy byly méně finančně náročné na financování preventivních programů, popřípadě s nimi dokázaly efektivněji pracovat.

Jako přínos bylo v projektové žádosti uvedeno i systémové působení na školní klima vytvářením či revizí koncepcí:

- Prevence socio-patologických jevů
- Poskytování poradenských služeb
- Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve všech zapojených školách

Finální dokumenty zhotovené do ukončení projektu byly naplánovány jako klíčové výstupy, na jejichž základě by se měl odvíjet další strategický rozvoj škol a jejich vzdělávacího potenciálu vůči dětem z odlišného prostředí.

PLÁNOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU

AKTIVITA 1 – ŠKOLNÍ PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

120 škol, které měly být do projektu zapojeny, měly být navrženy realizátorem a schváleny příslušným odborem MŠMT. Dalších 20 škol bude do projektu vybráno po zpracování koncepce školních poradenských služeb a identifikaci vzdělávacích a výchovných problémů žáků školy. Na těchto školách budou aktivity realizovány od září 2009 do června 2010. Výběr schválí příslušný odbor MŠMT.

Školní psychologové a speciální pedagogové měly v úzké spolupráci s učiteli a rodiči vytipovávat děti, které potřebují zvláštní pozornost a péči, aby rozvinuly svůj vzdělávací potenciál, eliminovaly své socio-kulturní handicap, eliminovaly tendence k socio-patologickému chování, potlačily tendence k agresivitě, apod.

Měli rovněž předcházet, ale i řešit jevy typu záškoláctví, šikany, užívání drog, příp. týrání, nedostatku pozornosti od rodičů, domácího násilí, apod.

Měli poskytovat poradenství a součinnost učitelům pro práci s dětmi a žáky přímo ve vyučovacích hodinách. V případě potřeby měli spolupracovat s OSPOD, s místními NNO, s realizátory projektu CPIV.

Měli být v úzké spolupráci s pedagogicko-psychologickými poradnami (déle PPP), spolupracovat s pracovníky PPP při stanovování a hledání vhodných postupů pro zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu.

Školní psychologové a školní speciální psychologové měli být součástí školních týmů. Měli být metodicky vedeni a supervidováni i v rámci regionálních setkání pracovních skupin metodiky ŠPP (viz dále).

Podle zadání metodiků měli zpracovávat podklady pro tvorbu metodik a doporučených postupů. Pro školu, ve které působili, měli vytvořit koncepci prevence socio-patologických jevů, koncepci poskytování poradenských služeb, koncepci vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a měli pomoci tyto koncepce uvést do praxe a ukotvit je do ŠVP daných škol.

AKTIVITA 2 – ODBORNÁ PODPORA A METODICKÉ VEDENÍ

V projektové žádosti bylo naplánováno v rámci této aktivity sestavení 3 mobilních týmů metodiků, koordinovaných 3 vedoucími metodiky a podpořené 3 administrátory, kteří měli působit v Praze, Brně a Opavě. Týmy měly být složeny především ze speciálních pedagogů a psychologů a vedeny odborným vedoucím metodiků.

Metodici měli metodicky podporovat a vést psychology a speciální pedagogy na školách. Měli vytvořit skupiny cca 10 psychologů a speciálních pedagogů ze škol, které byly zapojeny do projektu a byly regionálně blízké, popř. spolupracující. Konání schůzek regionálních skupin bylo naplánováno jedenkrát za 2 měsíce, kdy se měly scházet na celodenní metodické a supervizní pracovní setkání.

Spolupráce na úrovni mikroregionu mělo umožnit navrhnout při vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami taková řešení, jež byla v návaznosti na podmínky v regionu, při zapojení do regionálních struktur PP poradenství, škol a vzdělávacích zařízení a dalších subjektů působících ve vzdělávací soustavě.

Metodici měli za úkol:

- Metodicky vést školní poradenské pracovníky v 211 školách dle jejich potřeby.
- V dvouměsíčních intervalech svolávat a vést regionální setkání školních poradenských pracovníků. V rámci těchto setkání povedou kasuistické semináře a zajistí individuální i skupinovou případovou supervizi.
- Pomáhat designovat individuální vzdělávání školních poradenských pracovníků.
- Zpracovávat výstupy z práce školních poradenských pracovníků a vytvářet doporučení (příp. varovat před nesprávnými) postupy a metodiky pro řešení individuálních problémů žáků a celých školních kolektivů, které se v praxi vyskytují nejčastěji.
- Poskytovat zpětnou vazbu ředitelům na práci školních poradenských pracovníků.
- Dohlížet a metodicky vést poradenské pracovníky při tvorbě koncepcí prevence socio-patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb a koncepce vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

AKTIVITA 3 – PORADENSKÝ SERVIS ŠKOLÁM V ČR

Regionální metodické týmy podílející se na realizaci aktivity č. 2, měly do všech škol v ČR průběžně distribuovat elektronické metodické materiály, konzultovat a garantovat odborníky a doporučené postupy vytvořené během realizace projektu (aktivity č. 1) v podobě informací o zkušenostech s aplikací nově adaptovaných pedagogicko-psychologických intervenčních a diagnostických nástrojů a příkladů dobré praxe - a to v rozsáhlejší variantě pro psychology, asistenty pedagogů, speciální pedagogiky a další odborné poradenské pracovníky. Ve stručnější variantě jako metodický materiál pro práci učitele při řešení specifických vzdělávacích potřeb dětí, socio-patologických jevů, socio-kulturních handicapů dětí, mezietnických sporů, atd. Měli k tomu využít též elektronické portály podporované MŠMT (např. www.rvp.cz), webové stránky IPPP, CPIV apod. Metodické týmy měly zároveň poskytnout podporu školním poradenským pracovníkům v podobě zajišťování supervize a organizace mentorských aktivit, mimo jiné i pomocí elektronické komunikace.

Telefonická konzultace měla být umožněna pedagogům v rámci celé ČR, plánován byl vznik centrální databáze pro krizovou intervenci.

Po skončení projektu měly regionální týmy začít poskytovat školám za úplatu na vyžádání poradenství, popřípadě supervizi dle potřeby, např. v rozsahu 8-16 hodin, nebo mentorské služby dle potřeby, např. v rozsahu 48-80 hodin se zaměřením na evaluaci postupů školy při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, eliminaci socio-patologických jevů a řešení vzdělávacích a výchovných problémů dětí.

AKTIVITA 4 – VZDĚLÁVÁNÍ PORADENSKÝCH PRACOVNÍKŮ

V rámci této aktivity měla být systematicky zvyšována odborná způsobilost poradenských pracovníků zapojených do projektu. Především individuálním způsobem měl být budován jejich expertní profil. Každý pracovník si pod vedením metodika měl sestavit individuální vzdělávací plán, a to zejména podle vlastních potřeb. Měl být zařazen do jedné ze 4 úrovní inovovaného systému vzdělávání IPPP:

1. **Pro začínající psychology a speciální pedagogy** - vytvoření základních kompetencí pro práci ve škole.
2. **Pro středně pokročilé rozšiřující modul** - pro intervenční a diagnostickou práci ve škole.
3. **Pro pokročilé** - mají dlouholetou praxi a výcvik ve školských a školních poradenských službách.
4. **Specializační** - např. výcvik supervisorů určený pro odborníky s dlouholetou praxí a absolvovanými výcviky podle kritérií Asociace supervisorů ve školství.

Pracovníci si mohli vybírat také z nabídky akreditovaných kurzů vzdělávacích institucí (např. IPPP, akreditované katedry VŠ) vzdělávání, které měly být v rámci projektu podpořeny částkou cca 3 500,- Kč na osobu. Podpořeno mělo být také vzdělávání metodiků a vedení projektu v hodnotě 3 500,- Kč na osobu.

Mezi podporované druhy vzdělávání patřily také stáže a účast na odborných konferencích.

Klíčovým přínosem realizace aktivity mělo být další prohloubení kompetencí poradenských pracovníků k výkonu práce školního psychologa a speciálního pedagoga v souladu s posledními vědeckými poznatky z oborů psychologie, speciální pedagogiky a pedagogicko-psychologického poradenství. Současně se plánovalo uplatňování příkladů dobré praxe z realizace projektu VIP-Kariéra pro zlepšení kvality poradenských služeb ve školách tak, aby se zlepšily podmínky pro vzdělávání žáků a vyučování pedagogů a byly nastaveny podmínky programu EUROPSYT v rámci standardizace profese psychologa v EU.

AKTIVITA 5 – EVALUACE PROJEKTU A KVALITY POSKYTOVANÝCH SLUŽEB

V průběhu projektu měl být průběžně sledován obsah a struktura poskytovaných služeb školními psychology a speciálními pedagogy. Služby měly být mapovány podle subjektu, kterému je služba poskytována (žáci, pedagogové, rodiče aj.) a ve vztahu k obsahu poskytovaných poradenských, diagnostických a intervenčních služeb.

Poradenská služba měla být sledována také ve vztahu k typu a velikosti školy, případně regionu, ve kterém se nachází.

Projektová žádost dále uvádí, že kvantitativní ukazatele poskytovaných služeb měly být doplňovány o ukazatele kvalitativní. Tyto měly být shromažďovány metodiky psychologů a speciálních pedagogů formou čtvrtletních zpráv. Obsah zpráv se měl řídit tématy integrace, školní úspěšnosti a hodnocení, prevence rizik ve vzdělávání, práce školy jako systému atd.

Průběžně měla být vyhodnocována také reflexe poskytovaných služeb řediteli a pedagogy zapojených škol.

Monitorována měla být i role výchovných poradců, metodiků prevence a případně asistentů pedagoga.

V rámci evaluace měla být sledována také činnost metodických týmů, zjišťována efektivita jejich metodické podpory pro jednotlivé poradenské pracovníky, komparovány pracovní postupy jednotlivých regionálních mikrotýmů složených z poradenských pracovníků, srovnávány koncepce prevence sociálně patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb a koncepce vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

Evaluace měla být prováděna na úrovni všech aktivit projektu, měla být externí, zahrnující jak složku normativní, tak formativní, včetně následných doporučení implementace závěrů evaluace do praxe.

Ze závěrů evaluace měly vyplynout případné možné změny v systému poskytovaných poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a příp. i doporučení pro legislativní změny.

POPIS PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTU

Popis průběhu realizace je uveden v souhrnné informaci o realizaci projektu: Projekt byl realizován za účelem pokračování v zavádění úplných školních poradenských pracovišť s poskytováním služeb školních psychologů a školních speciálních pedagogů. Došlo k rozšíření integrovaného poradenského systému, kdy síť školských poradenských zařízení (PPP, SPC) doplnila také síť školních poradenských pracovišť na vybraných základních a středních školách v ČR. Poradenská služba poskytovaná přímo ve školách přiblížila tyto služby žákům, pedagogům i rodičům žáků a naplnila významně preventivní charakter těchto služeb, jejichž cílem bylo pracovat s širokým tématem rizik ve vzdělávání. Definovaná rizika ve vzdělávání a práce s nimi se pak odvíjela od jednotlivých profesí školních speciálních pedagogů a školních psychologů. Odborníci se věnovali práci se systémem školy, pozornost byla věnována procesům vzdělávání, přípravě na výuku u žáků i pedagogů, otázkám psychodidaktiky, komunikaci s pedagogy, s rodiči žáků. Velká pozornost byla věnována roli školního poradenského pracoviště v životě školy, úloze jednotlivých pedagogických pracovníků, roli školního preventivního programu a jeho podílu na eliminaci rizik spojených se vzděláváním. Záměrně bylo zvoleno téma projektu tak, aby umožňovalo zachycení celé škály „rizik“, která vznikají v procesech vzdělávání. Školy se snaží pracovat s těmito riziky samostatně, s podporou školních psychologů a školních speciálních pedagogů. Charakter této podpory se pak liší podle role, kterou odborník na školním poradenském pracovišti zastává. Pozornost se tedy věnovala všem žákům s potřebou úpravy v procesech vzdělávání a zejména práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem ke skladbě zapojených škol

byla pozornost věnována žákům se sociálním znevýhodněním, ukázalo se, že těchto žáků v populaci přibývá a nejedná se pouze o lokality Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Přibývá ve škole žáků, kde se v rodinách řeší dlouhodobá nezaměstnanost a s tím spojené problémy nedostatku finančních prostředků na jedné straně, a na druhé straně narůstající problémy s alkoholem a gamblingem. Situace v rodinách se pak často promítá do schopnosti žáků připravovat se na výuku a do jejich akceptace do školních kolektivů, respektive tříd.

Nejpočetnější skupinu žáků tvořili žáci se specifickými poruchami učení a chování, zde byl sledován průběh náprav těchto poruch i s ověřováním programu 3MP (Tři stupně metodické podpory). Tento program umožňuje pedagogům ve spolupráci se školními psychology a speciálními pedagogy včas pracovat s příznaky potíží žáka s běžnou výukou čtení, psaní a počítání a na základě vyhodnocení potíží žáka přistoupit ke změnám ve výuce.

Potřebná byla i podpora žáků cizinců, kteří mají problémy s osvojením výukového jazyka a často i potíže se zapojením se do sociálních vztahů ve škole. Speciální pedagogové se věnovali zejména procesům reedukací, ale také poměrně početné skupině žáků s poruchami komunikace. Pozornost byla věnována také hodnocení žáků, tomu jak ve školách pedagogové málo využívají kritéria pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jak je třeba upravovat tento aspekt školní práce. Zmapována byla role asistentů pedagoga ve školách, jejich zapojení do školního poradenského pracoviště. Na některých školách se věnovala velká pozornost vzdělávání mimořádně nadaných žáků a to jak v modelu integrace, tak v modelu tříd upravených pro vzdělávání těchto žáků. V projektu bylo zapojeno poměrně málo středních škol a učilišť. Přesto se ukazovalo, že stále přetrvává problém žáků učilišť spojený s rizikem předčasného odchodu ze studia, příčiny tvoří široké spektrum důvodů, ale zejména špatná volba studijního oboru a neprospěch. Projekt se zabýval také otázkami prevence rizikového chování ve školách, strukturou školních preventivních programů, které jsou součástí programu školního poradenského pracoviště. Ukázalo se, že školy mají tyto programy zpracované, ale často se jedná pouze o formální dokument, který škola fakticky nenaplnuje nebo jej naplňuje formálně. Snahou projektu bylo seznámit odborníky v zapojených školách s potřebou vytváření strategií prevence, které vedle formálního textu doprovází strategický dokument – plán prevence, kde jsou vedle deklarovaných aktivit také stanoveny odpovědnosti, formy spolupráce a zodpovědnost konkrétních členů pedagogického sboru. Kvalita těchto aktivit je poznamenána také spoluprací se školním metodikem prevence ve školním poradenském pracovišti a následně s vedením školy, které musí vnímat závažnost těchto aktivit.

Jako velmi náročná byla vyhodnocena zejména podpora pedagogům i rodičům při práci se žáky s poruchami chování, kde je problematické vyhodnotit etiologii problému a následně doporučit i případnou spolupráci s dětskou nebo adolescentní psychiatrií (v odůvodněných případech).

PUBLICITA PROJEKTU

Tato aktivita směřovala k pravidelnému informování laické i odborné veřejnosti, a to prostřednictvím tištěných i elektronických médií. Projekt byl prezentován v celostátním i regionálním tisku, školních časopisech zapojených škol, rozhlase i televizním vysílání. Na webových stránkách projektu (www.rspp.cz) byly pravidelně zveřejňovány aktuality na základě podkladů od členů řešitelského týmu. Jednotlivá ŠPP byla prezentována na webových stránkách zapojených škol.

Pravidla publicity, které byly dodržovány po celou dobu projektu, byly uvedeny v jednotlivých MZ. O těchto pravidlech byli průběžně informováni také odborníci zapojení do projektu.

V rámci školních poradenských pracovišť byly uveřejňovány informace o projektu a o jeho poslání na školních nástěnkách, na webových stránkách školy, na třídních schůzkách rodičů, na besedách pro

rodiče budoucích žáků 1. tříd, na setkání se sponzory škol, na dnech otevřených dveří a při dalších příležitostech.

Mezi propagační materiály vytvořené v době realizace projektu patří informační letáky, samolepící etikety a loga projektu, CD s videoklipem, pozvánky na vzdělávání a další akce organizované projektem a další.

- Veškeré tištěné materiály související s projektem obsahují v záhlaví povinný logolink zahrnující logo EU, logo ESF, logo MŠMT, logo OP VK v tomto řazení a povinné sdělení „Investice do rozvoje vzdělávání“. Druhé povinné sdělení „Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky“ je umístěn v zápatí všech tištěných materiálů. Všechny hlavičkové papíry jsou zpracovány v souladu s Manuálem vizuální identity OP VK.
- Kanceláře všech pracovníků, kteří se podílejí na projektových úkolech, jsou zřetelně označeny logolinkem i druhým povinným sdělením. To se vztahuje jednak na kanceláře členů řešitelského týmu přímo na IPPP ČR, jednak na pracovníky odborníků působících v terénu (školních psychologů a školních speciálních pedagogů).
- Logolinkem a druhým povinným sdělením jsou označeny také veškeré šanony, ve kterých jsou uloženy materiály týkající se projektu. To se samozřejmě vztahuje na pracovníky působící na školách i na IPPP ČR.
- Povinné označení (logolink a sdělení „Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky“) je umístěno také na veškerém vybavení nakoupeném z rozpočtu projektu. Jedná se například o počítače, tiskárny, kopírky apod.
- Povinným logolinkem a sdělením jsou označeny také všechny učebny, ve kterých probíhají vzdělávací akce realizované v rámci projektu. Kromě toho je na stole v učebně přítomna vlajka Evropské unie a České republiky.
- Povinný logolink a sdělení je také součástí všech pozvánek na vzdělávací kurzy realizované v rámci projektu.
- Povinné označení (logolink a sdělení „Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky“) je umístěno na letácích, které slouží k propagaci projektu.
- Logolink i povinné sdělení je nedílnou součástí webových stránek a to jak projektových (www.rspp.cz), tak stránek jednotlivých škol zapojených do projektu. Stránky škol spravují odborníci (školní speciální pedagogové a školní psychologové) a dodržování pravidel publicity je zde pravidelně kontrolováno.

Publicita projektu proběhla na webových stránkách www.rspp.cz a www.ippp.cz, které informují zapojené odborníky i laickou veřejnost o novinkách v projektu. Obě uvedené stránky byly a nadále budou pravidelně aktualizovány.

Projekt i jednotlivá poradenská pracoviště byla prezentována na webových stránkách zapojených škol.

PRAVIDELNÉ PROPAGAČNÍ AKCE ZAPOJENÝCH ODBORNÍKŮ

V rámci školních poradenských pracovišť byly uveřejňovány informace o projektu a o jeho poslání, zejména:

- Na školních nástěnkách
- Na webových stránkách školy
- Na třídních schůzkách rodičů

- Na besedách pro rodiče budoucích žáků 1. tříd
- Průběžným informováním nově přichozích žáků a jejich rodičů o projektu a aktivitách ŠPP
- Prostřednictvím „školních novin“
- Poskytováním informací pedagogům o činnosti ŠPP na pedagogických radách a na poradách vedení školy
- Rozdáváním informačních letáků o ŠPP rodičům a žákům
- V místních novinách
- Předáváním informací rodičům dětí v MŠ, které se chystají na zápis do 1. tříd
- Prezencí projektu pracovníkům PPP, SPC a SVP

UDRŽITELNOST PROJEKTU

- Výstupy projektu navrhuji úpravy v poskytovaných poradenských službách ve školách, vychází ze zkušeností v projektu i ze zkušeností z analýz systému poskytovaných služeb ve školských poradenských zařízeních (PPP, SPC). Projekt doplnil obraz o poskytovaných poradenských službách ve škole, navrhl úpravy standardních činností pracovníků školního poradenského pracoviště. Byl vytvořen Návrh Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve školách.
- Byl vytvořen model programů DVPP pro školní psychology a školní speciální pedagogy. Návrh respektuje dosažené kompetence pracovníků ve třech úrovních, od začínajících odborníků až po pracovníky s dlouholetou zkušeností v poskytování poradenských služeb ve školách.
- Krizová linka pro pedagogy, která byla projektem ověřena, může být po skončení projektu provozována nadále pracovištěm, které převezme kompetence a obsahy činností NÚV (IPPP).
- Byly zpracovány metodiky pro práci školních psychologů a školních speciálních pedagogů.
- Byly zpracovány analytické a koncepční dokumenty pro ukotvení systému školních poradenských služeb.
- Výstupy projektu dokládají preventivní charakter poskytovaných služeb, který ve svém důsledku přináší efektivní způsoby práce s rizikovými dětmi a sekundárně vytváří úspory za služby, které by musely následovat při rozvinutí problémů spojených obvykle se zdravotním nebo se sociálním rizikem. Dále dokládají přínos pro pedagogickou praxi, zejména vedení učitelů při práci s integrovanými a problémovými žáky. Přítomnost odborníka umožňuje okamžitou konzultaci, případně zajištění nápravy. Ve školách, kde jsou zapojeni školní psychologové a speciální pedagogové, se významně proměňuje sociální klima školy, komunikace s rodiči.
- Udržitelnost výstupů zůstává ve změně činností ve školách, ve změně v přístupu k žákům, u kterých se objevily problémy nebo překážky ve vzdělávání. Změny práce zahrnují všechny členy týmu školního poradenského pracoviště, tedy nejen školní psychology a školní speciální pedagogy. Skutečností ale zůstává, že odchod těchto pracovníků ze škol nezbytně vede k zúžení spektra řady aktivit jinak zajišťovaných úplným týmem.
- Udržitelnost pracovních pozic školních psychologů a školních speciálních pedagogů se diskutuje od počátku roku 2000, kdy poprvé byla zmínka o potřebě těchto odborníků v tzv. Bílé knize. Od té doby jsou opakovaně vyvíjeny snahy o ukotvení těchto profesí ve školské legislativě. Dalším krokem bylo vytvoření vyhlášky č.73/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách, kde je poprvé zpracován popis standardních činností pracovníků školního poradenského pracoviště. Hledání zdrojů na mzdy těchto odborníků je tedy plně v kompetenci MŠMT.

HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

Projekt byl zaměřen na rovné příležitosti ve vzdělání. Zaměřil se nejen na rovné příležitosti dívek a chlapců, ale především na rovné příležitosti dětí ze znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, eliminoval možnou oborovou segregaci na základě pohlaví a rasy. Podpora znevýhodněných a prevence předčasných odchodů ze vzdělávání měla přímý vliv na podporu rovných příležitostí osob ze znevýhodněných skupin ve vzdělávání (tělesně postižených, příslušníků minorit a migrantů, jedinců se sociálním znevýhodněním a kulturní odlišností).

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Projekt měl pozitivní dopad na udržitelný rozvoj. Poradenské služby na škole byly zaměřeny na prevenci rizik ohrožujících zdravý životní styl, včetně vytváření podmínek pro zachování kvality životního prostředí. Podporou ve vzdělávání získali podpořené osoby kompetence k plnému začlenění do společnosti, stávali se kooperující a produktivní složkou společnosti.

VÝSTUPY PROJEKTU

PRODUKTY S CELOSTÁTNÍM DOPADEM

- **1 Centrální databáze pro krizovou intervenci** – databáze kontaktů na odborníky a instituce, na které se školy mohou obrátit pro poradenskou pomoc.
- **1 Analýza minimálních preventivních programů** – Zhodnocení strategií prevence na zapojených školách.
- **1 Inovovaný systém vzdělávání školních poradenských pracovníků** – Víceúrovňový systém vzdělávání zaměřený na zvyšování odborné způsobilosti školních psychologů a školních speciálních pedagogů pro poskytování poradenských služeb ve škole.
- **1 Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole** – Návrh inovované Koncepce poskytování poradenských služeb ve škole vycházející ze závěrů projektu.

PRODUKTY KE ZVYŠOVÁNÍ KVALITY POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

- **140 Školních koncepcí poskytování poradenských služeb a prevence rizikového chování** – Koncepce jednotlivých škol vstupujících do projektu.
- **140 Školních koncepcí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** – Koncepce péče o žáky se SVP v jednotlivých školách.
- **8 Tematicky zaměřených metodických zpráv** – Metodické zprávy na odborná témata.
- **49 jednotlivých vzdělávacích programů** – Vzdělávací programy pro psychology a speciální pedagogy vytvořené nebo inovované v rámci projektu.
- **10 elektronických metodických materiálů** – Metodiky použitelné ve všech školách.

PRODUKTY VÝHRADNĚ ZAMĚŘENÉ NA ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

- **140 Školních koncepcí vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami** – Koncepce jednotlivých škol péče o žáky se SVP.
- **5 elektronických metodických materiálů** – Metodiky použitelné ve všech školách.

- **17 jednotlivých vzdělávacích programů** – Vzdělávací programy pro psychology a speciální pedagogy vytvořené nebo inovované v rámci projektu.
- **1 tematicky zaměřená metodická zpráva** – Metodická zpráva na odborné téma.

2.3. EVALUACE PROJEKTU

ZÁKLADNÍ DATA K EVALUACI

PROJEKTOVÁ ŽÁDOST

V rámci evaluace slouží jako výchozí podklad pro komparaci dalších dokumentů. Projektová žádost je vyplňována žadatelem o finanční podporu v rámci operačního programu pro navrhovaný projekt a je vytvářena na základě elektronického formuláře v systému Benefit7+, který slouží spolu se systémem Monit7+ k dalšímu předávání monitorovacích zpráv, žádostí o platbu apod.

Projektová žádost obsahuje podrobný návrh realizace projektu, včetně identifikace projektu, informací o žadateli a partnerech, složení realizačního týmu, území dopadu a realizace, popisu a harmonogramu klíčových aktivit, plánovaného rozpočtu projektu, vlivu na horizontální témata apod.

MONITOROVACÍ ZPRÁVY Č. 1 – 9

Ke zhodnocení průběhu projektu byly využity monitorovací zprávy, které byly pravidelně odevzdávány ke schválení řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem monitorovacích zpráv jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, informace o vzniklých problémech, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. Spolu s monitorovacími zprávami se odevzdávají také žádosti o platbu. V projektu RŠPP-VIP II vzniklo celkem 9 monitorovacích zpráv.

SOUHRNNÉ INFORMACE O PROJEKTU

Dokument, který je přílohou závěrečné monitorovací zprávy, shrnuje stav realizace projektu k datu jeho ukončení, jeho vliv na cílovou skupinu a její zpětnou vazbu a udržitelnost projektu.

VÝSTUPY Z PROJEKTU

Archiv výstupů projektu, jedná se o nejrůznější metodické zprávy, elektronické materiály, koncepce, apod. Podrobnější popis výstupů projektu se nachází v předchozí kapitole.

DATA ZE SYSTÉMU MONIT7+

Mezi základní informace o projektu v systému MONIT7+ patří informace o projektu, projektová žádost a monitorovací zprávy. Systém sloužil v rámci evaluace jako zdroj doplňujících informací zejména o stavu projektu v době podávání projektové žádosti.

ANALÝZA ZPĚTNÉ VAZBY CÍLOVÉ SKUPINY

Průzkum prováděný v rámci evaluačních aktivit při ukončení projektu.

DATA Z PRIMÁRNÍHO PRŮZKUMU

Součástí evaluace byl primární průzkum mezi cílovou skupinou, a to jak mezi zapojenými uživateli přímo v projektu (177 škol), tak i potenciálními uživateli (všechny ZŠ a SŠ). Primární průzkum byl prováděn v souladu s metodami uvedenými v úvodní kapitole. Minimální velikosti výběrového souboru byly stanoveny a odsouhlaseny zadavatelem ve vstupní zprávě. Podrobný popis struktury primárního průzkumu je shrnut v následujících tabulkách:

Tabulka 10: Struktura primárního průzkumu projektu RŠPP-VIP II - zapojení uživatelé

Uživatelé (zapojení)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Zapojené školy do projektu	177	30	46	25,99 %

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Tabulka 11: Struktura primárního průzkumu projektu RŠPP-VIP II - potenciální uživatelé

Uživatelé (potenciální)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Základní školy	4 141	50	405	9,78 %
Střední školy	1 362	50	150	11,01 %

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

2.4. EVALUAČNÍ OTÁZKY

A. RELEVANCE

A.1 - DO JAKÉ MÍRY BYLY NAVRŽENÉ PROJEKTY V SOULADU S CÍLI PRIORITY OSY 4 OPVK?

Zásadním cílem Prioritní osy 4.1 je vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení. Výsledné produkty Individuálního projektu VIP II vytvářejí jak s uvedeným cílem, tak s realizací plánovaného záměru projektu soulad a v některých záležitostech orientují cíl Prioritní osy 4.1 směrem k reálným potřebám dalšího vývoje:

- V úvodu je třeba připomenout, že vytvoření požadovaných atributů celoživotního učení včetně zdokonalení rozvoje jeho systému vyžaduje především nastavení rovných podmínek pro všechny jeho participanty, což je ostatně také jedním z principů kurikulární reformy, která nemůže být v tomto kontextu opomenuta. Projekt VIP II se právě na tuto okolnost důsledně soustředil tím, že ve svých cílech, postupech a konečných produktech řešil posilování rovných příležitostí znevýhodněných žáků pomocí poskytování poradenské činnosti.
- Zároveň se ale projekt (byť ne v hlavní linii) odkazoval na fakt, že ani důsledně poskytované poradenské intervence nemusí přinést kýžené efekty a že je třeba se také zabývat tím, jaká specifika by měl mít systém celoživotního vzdělávání – učení, aby na něm účinně participovali i znevýhodněné osoby.
- Výstupy projektu jsou především ve vytvoření školních poradenských pracovišť, zajištění jejich metodického vedení a vzdělávání pracovníků, zřízení krizové linky a databáze pro všechny školy v ČR. Každý z těchto výstupů byl obsahově a metodicky specifikován a vyžaduje zvládnutí ze strany cílových skupin. Znamená to, že jednak pro pedagogy a asistenty pedagogů v počátečním vzdělávání, ale fakticky pro všechny zainteresované osoby podílející se na práci se znevýhodněnými žáky a studenty byly vytvořeny možnosti k hlubšímu nasměrování jejich celoživotního – dalšího vzdělávání nezbytného pro práci se znevýhodněnými, event. také mimořádně nadanými dětmi.
- Aspekt modernosti počátečního vzdělávání jako požadavek systému celoživotního učení zde naplňuje akcent na individualizaci přístupu k jednotlivým znevýhodněným, k jejich rodičům. Pouze takový přístup je schopen naplnit požadavek efektivity.
- K efektivitě celoživotního učení v dané oblasti projektu VIP II (tedy k úspěšnosti poradenských intervencí) přispívají také výsledné produkty pro prevenci rizik (krizová linka a databáze krizové intervence), zřízení metodických týmů pro vzdělávání zainteresovaných osob zainteresovaných při práci se znevýhodněnými, podpora pro vzájemnou spolupráci (sdílení zkušeností) při řešení problémů, vytvoření funkčních komunikačních kanálů i po skončení projektu.
- Pro další vývoj efektivního a kvalitního systému celoživotního učení participantů v předmětné oblasti práce se znevýhodněnými žáky a studenty je důležitý akcent, který položil projekt na potřebu věnovat se systematicky a cílevědomě kultivaci sociálního klimatu ve školách při vědomí toho, že se nejedná o záležitost samozřejmou, ale že rovněž vyžaduje kvalitní přípravu a implementaci.

Projekt RŠPP-VIP II je zcela a ve všech ohledech v souladu s cíli PO 4.1. Hodnocení míry souladu, na kterém se usnesl expertní panel, je znázorněno níže.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Lze konstatovat, že Individuální projekt RŠPP – VIP II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 - DO JAKÉ MÍRY JSOU AKTIVITY PROJEKTŮ KONZISTENTNÍ S PLÁNOVANÝMI CÍLI A S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY?

V projektu probíhalo celkem 5 klíčových aktivit, které se navzájem prolínaly, byly od sebe odlišeny jejich charakterem.

- **Aktivita č. 1** spočívala zejména v zajišťování školního pedagogicko-psychologického poradenství, což zahrnuje zejména uzavírání smluv se školami a odbornými pracovníky, tvorbu nebo inovaci 3 typů koncepcí na každé ze škol a metodickou podporu učitelů.
- **Aktivita č. 2** byla zaměřena na odborné vedení a metodickou podporu školních poradenských pracovníků. Metodici měli kromě metodického vedení za úkol také každé dva měsíce svolávat a vést regionální setkání těchto pracovníků, pomáhat nastavovat individuální vzdělávání školních poradenských pracovníků, zpracovávat výstupy z jejich práce, vytvářet doporučení, poskytovat zpětnou vazbu ředitelům na práci školních poradenských pracovníků a dohlížet a metodicky vést pracovníky při tvorbě koncepcí prevence socio-patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb a koncepce vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- **Aktivita č. 3** se zabývala poradenským servisem školám v ČR. Do těchto škol měly být v rámci aktivity distribuovány elektronické metodické materiály, zřízena krizová linka pro telefonickou konzultaci a centrální databáze pro krizovou intervenci.
- **Aktivita č. 4** byla charakterizována přístupem k poradenským pracovníkům, kdy se v rámci aktivity dbalo na jejich systematické zvyšování odborné způsobilosti pomocí čtyřstupňového systému vzdělávání.
- **Aktivita č. 5** sloužila zejména pro monitoring obsahu a struktury poskytovaných služeb školními psychology a speciálními pedagogy. V rámci aktivity byly zjišťovány přínosy, účinnost a dopady projektu.

KONZISTENCE AKTIVIT S PLÁNOVANÝMI CÍLI PROJEKTU

Ve Finální verzi žádosti v relevantní části Cíle projektu nejsou cíle stanoveny způsobem, který by umožňoval odpovídající a přesnější evaluaci (jedná se o souvislý explanační text). Cíle byly následně zpřesňovány a specifikovány v Monitorovacích zprávách, proto pro účely analýzy konzistence byly využity cíle dostupné na oficiálních stránkách projektu. V následujícím textu jsou konkrétně popsány aktivity a výstupy projektu včetně toho jakým způsobem sloužily k naplnění těchto cílů (byly konzistentní).

1. Doplnění systému školních poradenských služeb

Jedná se o hlavní cíl projektu. Tento cíl byl splněn vytvořením plánovaných výstupů jednotlivých zadaných aktivit (**vytvoření školních poradenských pracovišť, zajištění jejich metodického vedení a vzdělávání pracovníků, zřízení krizové linky a databáze pro všechny školy v ČR atd.**). Jednotlivé aktivity byly mezi sebou vhodně provázány a všechny společně přispěly ke konzistenci s uvedeným cílem.

2. Včasná diagnostika a intervence

Působením školních poradenských pracovníků a podporou ostatních nezapojených škol pomocí **krizové poradenské linky a centrální databáze** byla zajištěna včasná krizová intervence.

Diagnostika byla zajištěna pomocí **dodávky diagnostických nástrojů**, která se však v průběhu realizace projektu potýkala s problémy (více viz evaluační otázka B.2).

3. Vytvoření záchytné sítě (pro neprospívající, rizikové, nemotivované)

Výrazně konzistentní s tímto cílem byly všechny aktivity, zejména vzhledem k jejich vzájemné provázanosti. Pro účely záchytné sítě rizikové a další skupiny žáků byly nově vytvořeny **školní poradenská pracoviště**, vytvořeny 3 koncepce – **prevence socio-patologických jevů, poskytování poradenských služeb, vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**, které nastavovaly postupy a metody řešení v těchto problémových oblastech. Dále vzniklo **10 elektronických metodických materiálů** pro všechny školy v ČR, které obsahovaly doporučení, postupy a metodiky pro řešení individuálních problémů žáků a celých školních kolektivů, které se v praxi vyskytují nejčastěji.

4. Vytvoření poradenské linky pro pedagogy

V rámci aktivity č. 3 byla vytvořena **Poradenská linka** a **monitorována** byla prostřednictvím **aktivity č. 5**.

5. Vytvoření systému kariérového růstu školních psychologů a školních speciálních pedagogů v návaznosti na prezenční formy vzdělávání

Pro školní psychology a speciální pedagogy byl vytvořen **Inovovaný čtyřstupňový systém vzdělávání**, díky němuž byla systematicky zvyšována jejich odborná způsobilost, což jim umožňovalo kariérně růst. Následně bylo spuštěno **49 vzdělávacích programů** (z toho 19 pro psychology, 23 pro speciální pedagogy, 7 společných pro obě profesní skupiny). Za celou dobu realizace projektu bylo uskutečněno celkem 84 jedno a vícedenních vzdělávacích akcí (**kurzů, seminářů, workshopů a krátkodobých výcviků**) pro tuto cílovou skupinu.

6. Redefinice systému školních a školských poradenských služeb

Na základě **evaluace** projektu, která probíhala v rámci **aktivity č. 5** a hodnotila kvalitu poskytovaných služeb, vzešly poznatky, které vedly k redefinování a inovaci nastaveného systému školních poradenských služeb i pracovišť. Průběžně měla být vyhodnocována také reflexe poskytovaných služeb řediteli a pedagogy zapojených škol.

7. Vydefinování specifik podpůrného poradenského systému pro školu

Plnění cíle bylo prováděno na základě monitorování v rámci **aktivity č. 5**, tvorbou **metodických zpráv, tvorbou školních koncepcí**.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní a vedou k dosažení plánovaných cílů.

KONZISTENCE AKTIVIT S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY

Přínos cílovým skupinám byl plánován v následujících oblastech:

1. Rozšíření poradenské, intervenční a metodické služby v oblasti integrace s důrazem na vytváření rovných podmínek a příležitostí ve vzdělávání.

Očekávaný přínos je podporován **vznikem školních poradenských pracovišť**, která jsou zajištěna **odbornou metodickou podporou pracovníků, zřízením krizové linky a databáze**, zajištěním včasné diagnostiky a intervence.

2. Poskytnutí poradenské pomoci pro prevenci rizik ve vzdělávání a zajištění odborné podpory pro pedagogické pracovníky škol v oblasti péče a vzdělávání integrovaných žáků, žáků s poruchami chování, v oblasti prevence.

Poradenská pomoc byla zajištěna zejména pomocí **krizové linky** a **databáze krizové intervence** v rámci aktivity č. 3. Tato poradenská pomoc a podpora byla dostupná všem školám v ČR. Poradenská podpora a pomoc byla v rámci realizace projektu poskytnuta přes 21 000 rodičům, cca 41 000 učitelům a 6 171 ostatním odborníkům. Obsahem poradenské pomoci byly nejčastěji **otázky spjaté s legislativou, dotazy na násilí, šikanu a záležitosti související s plánem prevence, diagnostikou problémů u rizikových skupin žáků**.

Podpora pedagogickým pracovníkům byla poskytována zejména metodickými týmy (**3 mobilní týmy metodiků**) a pomocí vzdělávání těchto pracovníků. Byla vypracována **koncepte daného ŠPP a revize koncepte**, kterou školní specialisté sepsali společně s metodiky na závěr projektu. Tato koncepte sloužila jako metodická podpora pro pedagogy v oblasti péče a integraci rizikových skupin žáků. Vzhledem k provázanosti jednotlivých aktivit lze ale tvrdit, že všechny klíčové aktivity měly na tento přínos pozitivní vliv.

3. **Činností školního pedagoga přispění ke zlepšení týmové práce ve škole, zlepšení komunikace školy a rodiny a umožnění osobního poradenství zaměřeného k dítěti, lepší provázanosti se školním prostředím a spolupráci s kolegy učiteli.**

Během realizace projektu docházelo ke **kontaktu** školy (pedagogů) s rodiči žáků, probíhala spolupráce **školního poradenského pracovníka s ostatními pracovníky školy i dalších subjektů**. Nejčastější formou komunikace a osobního poradenství byly jednorázové konzultace a poradenství s tématem osobních a rodinných problémů a individuální terapie zaměřená na žáky s SPU. Očekávaný přínos byl podpořen poradenskými aktivitami v rámci zapojených škol (**ŠPP na zapojených školách**) i celorepublikově (**poradenská telefonická linka**).

4. **Zvýšení míry vzájemné spolupráce při řešení komplikovaných případů. Možnost sdílení zkušeností mezi pracovníky.**

Vzájemné řešení nejrůznějších případů bylo provedeno v zásadě již samotným vznikem **školských poradenských pracovišť** a podpory pro ostatní školy v ČR v rámci **krizové linky a databáze**. V rámci realizace projektu navíc pravidelně probíhala **setkání školských poradenských pracovníků, metodiků a ředitelů škol**, kde byla spolupráce prohlubována a kde bylo možné sdílet své zkušenosti. Tyto činnosti byly podporovány ve všech naplánovaných klíčových aktivitách.

5. **Zajištění nastavení komunikačních kanálů a modelů pro efektivní řešení individuálních i systémových situací i po skončení projektu.**

V rámci projektu byly vytvořeny modely **programů DVPP** pro školní psychology a speciální pedagogy, které byly zaměřeny na pracovníka v rámci **čtyř úrovněového vzdělávacího systému** a pomáhaly mu postupovat na další úroveň. Dále byly zpracovány **metodiky** pro práci školních psychologů a školních speciálních pedagogů, které jsou využitelné pro další rozvoj těchto pracovníků i ŠPP. Pro ukotvení ŠPP a s ním souvisejícími službami byly vytvořeny **analytické a koncepční dokumenty**.

6. **Menší finanční náročnost škol na financování preventivních programů, případně jejich efektivnější práce s těmito programy.**

Díky nově nastavenému systému a vytvořením **280 koncepčních dokumentů** mohou školy zapojené a nezapojené (i po skončení projektu) efektivněji financovat preventivní programy. Navíc díky možnosti **sdílení dobrých zkušeností a poradenským aktivitám** může být práce s těmito programy efektivnější, což přináší další snížení finančních nákladů na realizaci těchto programů.

7. **Systémové působení na školní klima vytvářením či revizí koncepcí prevence socio-patologických jevů, poskytování poradenských služeb a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve všech zapojených školách.**

Očekávaný přínos je naplňován **vytvořením a revidováním požadovaných koncepcí**, vytvořením nebo dalším rozvojem **školního poradenského pracoviště** na zapojených školách,

poskytováním poradenských služeb jak v rámci ŠPP, tak i prostřednictvím telefonické **poradenské linky a centrální krizové databáze**, tvorbou elektronických metodických materiálů.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní s očekávanými přínosy.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Bylo zjištěno, že všechny aktivity a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní s jeho plánovanými cíli a očekávanými přínosy, neboť bez realizace některé z aktivit či některého výstupu, by nemohly být cíle naplněny a přínosy projektu dosaženy.

A.3 - JE STÁLE RELEVANTNÍ POKRÁČOVAT V DALŠÍCH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH VZHLEDEM K OBLASTEM, KTERÉ BYLY V PROJEKTECH ŘEŠENY?

Vzhledem k velmi pozitivním přínosům pro jednotlivé školy provozující poradenská pracoviště i ostatní školy v ČR (zajištěním telefonické poradenské linky a další podpory) je žádoucí pokračovat v podobných projektových aktivitách, zejména pro školy, kterým nebylo umožněno se projektu účastnit, přestože měly zájem.

Na relevanci pokračovat v dalších projektových aktivitách ukazuje již fakt, že na projekt RŠPP-VIP II přímo navazuje další projekt, RAMPS-VIP III. Projekt má kromě pokračování podpory pracovníků i žáků za úkol integrovat a provázat jednotlivé systémy poradenských pracovišť.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Je velmi vhodné pokračovat v dalších projektových aktivitách.

A.4 - BYLY IPN VZÁJEMNĚ PROPOJENY, PŘEKRÝVALY SE PŘÍPADNĚ CÍLOVÉ SKUPINY, CÍLE A AKTIVITY S JINÝMI PROJEKTY, AŽ UŽ Z OP VK NEBO HRAZENÉ Z JINÝCH ZDROJŮ? DO JAKÉ MÍRY BYLO VYUŽITO SYNERGIE?

CZ.04.1.03/3.1.00.4/0003 - VIP-KARIÉRA

Projekt RŠPP-VIP II zásadně navazuje a rozvíjí výsledky projektu VIP-Kariéra, realizovaného MŠMT v partnerství s IPPP v letech 2006-2008. Jednalo se o pilotní systémový projekt zaměřený na podporu kariérového a pedagogicko-psychologického poradenství na školách. V rámci projektu vznikla na více než 100 školách v ČR školní poradenská pracoviště. Byla v té době tvořena školním psychologem a/nebo školním speciálním pedagogem, výchovným poradcem, školním metodikem prevence a jejich konzultačním týmem. Hlavním cílem bylo poskytování poradenských služeb žákům a učitelům škol, zkvalitnění podpory integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vytvoření systému včasného odhalování problémových projevů chování, omezení školní neúspěšnosti a předčasných odchodů ze vzdělávání, provázání služeb kariérového poradenství s kariérovým vzděláváním.

Projekt RŠPP-VIP II výstupy projektu VIP-Kariéra prohlubuje, inovuje a na jejich základě navrhuje úpravy v systému poradenství a tyto návrhy ověřuje na nově zapojených školách (nejvíce nových škol bylo zapojeno v roce 2010). Projekt pracuje s novým nastavením metodického vedení odborných poradenských pracovníků, čímž vytváří úzkou spolupráci v rámci regionálních mikrotýmů. Oslovuje přímo všechny školy v ČR, kterým poskytuje metodické materiály a možnost telefonických konzultací.

CZ.04.1.03/3.1.00.7/0001 – SIM A CZ.1.07/4.1.00/06.0020 – CPIV

Systémový projekt „**Střediska integrace menšin**“ (SIM) byl pilotním projektem, jehož cílem bylo vytvořit a ověřit systém podpory péče o děti a mládí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí. Jeho hlavním záměrem bylo přispět ke zlepšení podmínek pro integraci těchto dětí a mladistvých v rámci systému vzdělávání i v rámci společnosti.

Na tento projekt po jeho ukončení navázal projekt „**Centra podpory inkluzivního vzdělávání**“ (CPIV), který se zaměřuje na ověření a nastavení podmínek inkluzivního vzdělávání na základních školách v ČR. Ve vybraných lokalitách jsou v rámci projektu zřizována Centra podpory inkluzivního vzdělávání, která pokrývají svými službami všechny kraje. CPIV mají na vybraných školách v regionu ve spolupráci s vedením těchto škol vytvářet podmínky pro zajištění distribuce vzdělávání podle možností a schopností žáků, mají nastavovat a sledovat pravidla rovnosti v přístupu ke vzdělávání, zvláště pak u žáků s potřebou podpůrných opatření. Prostřednictvím zmapování aktuálního stavu realizace inkluze na školách mají vytvářet plán DVPP pedagogických pracovníků školy, mapovat metodickou připravenost, vybavenost školy nástroji včetně role asistentů pedagoga, pracovat s podpůrným systémem školy, podílet se na procesu sociální rehabilitace, poskytovat mentorské služby. Pracovníci CPIV mají sítovat poskytovatele služeb, sami služby poskytovat i včetně pomoci školám v oblasti projektové podpory.

Z výše uvedeného popisu je zřejmé, že se některé činnosti projektu CPIV a projektů VIP vzájemně prolínají. V projektu RŠPP-VIP II byla s některými CPIV navázána úspěšná spolupráce.

CZ.1.07/4.1.00/33.0001 – RAMPS – VIP III

Vzhledem k úspěšné realizaci projektů VIP-Kariéra a RŠPP-VIP II bylo na tyto projekty navázáno dalším projektem s názvem „**Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb – VIP III**“ (RAMPS – VIP III). Projekt je zaměřen na zvýšení kvality poskytovaných služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, které jsou poskytovány školními psychology, školními speciálními pedagogy, metodiky pro školní poradenská pracoviště a dalšími odbornými pracovníky. V projektu jsou zapojeny nové školy, které se předchozích projektů (RŠPP-VIP II, VIP-Kariéra) neúčastnili, a to i z toho důvodu, že některým školám odešli odborníci (psychologové nebo speciální pedagogové), některé školy v projektu nepokračují z jiných důvodů. Projekt nadále pokračuje v zajišťování širokého spektra služeb žákům, pedagogům a rodičům ve školách a školských poradenských zařízeních. Pracovníkům je v rámci projektu nadále poskytována metodická podpora a několikastupňové odborné vzdělávání. Školám (zejména nově zapojeným školám), které nemají školního psychologa a speciálního pedagoga, má být zajištěna metodická podpora a pomoc prostřednictvím středisek výchovné péče. Cílem projektu je také vytvoření sítě metodické podpory, propojení sítí školních a školských poradenských služeb v oblasti metodického vedení, vytvoření základu integrované metodické podpory poradenského systému v ČR a tím potažmo k podpoře žáků a pracovníků škol a školských zařízení.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 4

Komentář expertního panelu k hodnocení: Kromě provázání na předchozí a následující projekt nebyl projekt provázán na větší množství dalších.

A.5 - DO JAKÉ MÍRY MOHOU BÝT VÝSTUPY PROJEKTU VYUŽITELNÉ V DALŠÍM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ?

Výstupy evaluovaného projektu jsou v dalším programovém období využitelné především z toho důvodu, že projekt byl mimořádně široce koncipován a zasáhl téměř všechny participanty související se

školními poradenskými pracovišti. Vedle cílových skupin projektu (vybrané základní a střední školy a relevantní partneři v poradenské oblasti) se řada dokumentů rozesílala elektronicky na školy ostatní a rozšíření potřebných znalostí a zkušeností sloužila i dobře nastavená publicita (i když, jak ukázal primární průzkum, nedosáhla na všechny především nepřímé účastníky). Lze tedy předpokládat, že trvale se prohlubující a rozšiřující potřeba věnovat pozornost různým skupinám žáků, kteří potřebují poradenské intervence, již de facto navodila situaci, že výstupy projektu by mohly být základem pro přesnější zacílení na jednotlivé participanty školního poradenského procesu a na tomto základě by mohly být koncipovány nové projekty, které by z již získaných poznatků a doporučení vycházely. V nich by bylo účelné prohloubit a aktualizovat metodiky, které byly výstupem evaluovaného projektu, případně věnovat se také vzniku nových rizik, která způsobují rozšiřující se spektrum žáků potřebujících poradenství, jak na to v současnosti upozorňuje řada odborných kapacit.

Druhou rovinou využitelnosti výstupů evaluovaného projektu je sama praxe, resp. všichni účastníci poradenského procesu: MŠMT spolu s odpovídajícími přímo řízenými organizacemi, školní psychologové, speciální pedagogové, učitelé a asistenti pedagoga, ředitelé škol, rodiče a případně další instituce. Všichni, kdo v nějaké formě participují na procesech školského poradenství, hledají a budou hledat informace, dobré zkušenosti a rady, jak v této nelehké činnosti postupovat a uspět. Široký záběr projektu umožňuje, že každá zainteresovaná skupina může potřebné informace ve výstupech najít. Pozitivním stimulem k takovému postupu je i fakt, že zpětná vazba získávaná pomocí dotazníkového šetření již v průběhu řešení projektu potvrdila pozitivní reakce na výsledky, poukázala na zlepšení vztahu k práci se žáky, s pedagogy, ke zlepšené komunikaci s rodiči. Také byla pozitivně hodnocena role školních specialistů jako komunikujících článků se sítí školských poradenských zařízení.

Podrobnější popis přínosů a potenciální využitelnosti výstupů projektu je uveden v části B. Hodnocení efektivnosti, otázka 1 – Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů? Za všechny podrobnější informace uvádíme stručně následující:

- Jestliže projekt ověřil funkčnost poskytování služeb školními psychology a školními speciálními pedagogy, lze oprávněně předpokládat, že jejich fungování bude pokračovat.
- Jestliže projekt potvrdil velký význam metodického vedení odborníků, jejich dalšího vzdělávání a supervize, je oprávněně předpokládat, že se od nastolené tendence nebude ustupovat.
- Další využívání výstupů je v souladu s požadavky mezinárodních profesních sdružení na obsah, strukturu a kvalitu poskytovaných poradenských služeb ve školství, což činí jeho využitelnost neméně významnou.
- Budoucí využitelnost se bude jistě také týkat toho, že projekt přesně definoval zásady nezbytné pro zajištění informovaného souhlasu a s tím souvisejících okolností poskytování poradenských služeb v režimu diagnostiky, intervencí a následných doporučení pro žáka, školu a rodinu.

Obecně platnou podmínkou pro následné využívání výsledků a výstupů projektu je reálný zájem cílových skupin o využívání v jejich každodenní (neprojektové) praxi, který je podmíněn minimálně dvěma okolnostmi – reálnou užitečností a motivační podporou vedení instituce (v případě škol včetně regionálních a obecních zřizovatelů).

Jako praktický důkaz přínosu a tedy naplnění okolností dalšího využívání mohou rozhodně sloužit stanoviska ředitelů zapojených škol, kteří opakovaně (a více způsoby) poukazovali na fakt, že v době realizace projektu rapidně vzrůstala důvěra v poskytované poradenské služby jak mezi žáky, tak mezi jejich rodiči. Stalo se standardem využívání odborníků v daleko větší míře než dříve. Přítomnost odborníka umožňovala okamžitou, intenzivní a relativně dlouhodobou individuální i skupinovou podporu a tím přispívala k reálnému řešení problému. Daný postup dokonce vyvolával emotivní reakce ze strany vedení škol ve smyslu, že by po ukončení projektu mohla užitečná spolupráce s odborníky skončit.

Podobně jako u jiných projektů, mají výstupy i u tohoto evaluovaného strategický potenciál. Informace z průběhu jeho řešení upozorňují na fakt nižšího zájmu o zapojení do projektu na středních učňovských školách, vyzvedávají prokazatelnou a poměrně naléhavou potřebu poradenských intervencí u žáků tohoto typu škol a především upozorňují na vysoké procento odcházejících bez řádného ukončení studia.

Dá se tedy oprávněně předpokládat, že se na trhu práce nadále (a zřejmě i ve zvýšené míře) budou vyskytovat mladí lidé bez dostatečné kvalifikace a s řadou neřešených osobních problémů a bariér pro další pracovní uplatnění. Takový fakt je třeba považovat za další výzvu pro celoživotní vzdělávání, které bude tyto mladé lidi dovzdělávat a bude muset řadu bariér vhodným způsobem překonávat, event. koncipovat specifické programy zaměřené na pomoc. Vedle sféry vzdělávání bude popsanou situací dotčena nesporně i sféra sociální, která by rovněž měla patřičnými kroky reagovat v předstihu a využít informací a výstupů získaných tímto projektem.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Využitelnost výstupů v dalším programovacím období je vysoká.

B. EFEKTIVNOST

B.1 - DO JAKÉ MÍRY SE V PROJEKTECH PODAŘILO DOSÁHNOUT STANOVENÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ?

DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH CÍLŮ

Ve Finální verzi žádosti v relevantní části Cíle projektu nejsou cíle stanoveny způsobem, který by umožňoval odpovídající a přesnější evaluaci (jedná se o souvislý explanační text). Cíle byly následně zpřesňovány a specifikovány v Monitorovacích zprávách.

Klíčovým cílem projektu bylo pokračovat v zavádění úplných školních poradenských pracovišť s poskytováním služeb školních psychologů a školních speciálních pedagogů a napomoci tak začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního výchovně-vzdělávacího proudu a zavádění principů inkluzivního školství.

Naplnění uvedeného klíčového cíle vyžadovalo:

- Rozvinout integrovaný systém školních poradenských služeb
- Přiblížit služby žákům, rodičům a učitelům ve školách s využitím školních psychologů a speciálních pedagogů ve spolupráci s učiteli a asistenty pedagoga poskytujících poradenské a intervenční služby pro neprospívající žáky
- Vytvořit záchytnou síť pro žáky ohrožené exkluzí, s rizikem předčasného odchodu ze vzdělávání a pro nemotivované žáky.

Došlo k rozšíření integrovaného poradenského systému, kdy síť školských poradenských zařízení (PPP, SPC) doplnila také síť školních poradenských pracovišť na vybraných základních a středních školách v ČR. Poradenská služba poskytovaná přímo ve školách přiblížila tyto služby žákům, pedagogům i rodičům žáků a naplnila významně preventivní charakter těchto služeb, jejichž cílem bylo pracovat s širokým tématem rizik ve vzdělávání. Odborníci se věnovali práci se systémem školy, pozornost byla věnována procesům vzdělávání, přípravě na výuky u žáků i pedagogů, otázkám psychodidaktiky,

komunikaci s pedagogy, s rodiči žáků. Velká pozornost byla věnována roli školního poradenského pracoviště v životě školy, úloze jednotlivých pedagogických pracovníků, roli školního preventivního programu a jeho podílu na eliminaci rizik spojených se vzděláváním. Záměrně bylo zvoleno téma projektu tak, aby umožňovalo zachycení celé škály „rizik“, která vznikají v procesech vzdělávání. Vzhledem ke skladbě zapojených škol byla pozornost věnována žákům se sociálním znevýhodněním, ukázalo se, že těchto žáků v populaci přibývá a nejedná se pouze o lokality Moravskoslezského a Ústeckého kraje. Přibývá ve škole žáků, kde se v rodinách řeší dlouhodobá nezaměstnanost a s tím spojené problémy nedostatku finančních prostředků na jedné straně, a na druhé straně narůstající problémy s alkoholem a gamblingem. Situace v rodinách se pak často promítá do schopnosti žáků připravovat se na výuku a do jejich akceptace do školních kolektivů, respektive tříd.

Naplnit uvedený klíčový – hlavní cíl vyžadovalo uskutečnit řadu cílů dílčích a postupných (ani ty nebyly zřetelně jako cíle ve Finální verzi žádosti a do značné míry ani v Monitorovacích zprávách precizovány podle standardních postupů a pravidel), je možné ale stanovit, že se jednalo především o:

- 1. Řešení poradenské podpory pro 8000 žáků základních a středních škol včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání (podpora). Zapojení nejméně 140 škol a dalších 71 škol financovaných Moravskoslezským krajem, které budou se souhlasem zřizovatele metodicky vedené.**

V závěru projektu byl počet žáků v dosahu služby 76 949, z toho dívek 34 591. Počet kontaktů se žáky, které uskutečnili především školní psychologové za období září 2009 – září 2011 (tedy za období řešení projektu) činil 296 937 kontaktů. Kontaktovány byly i děti předškolního věku a to v 6 263 případech. Školní speciální pedagogové vykazali 130 085 kontaktů se žáky a 9 727 s dětmi předškolního věku.

Nejpočetnější skupinu kontaktovaných žáků tvořili především ti se specifickými poruchami učení a chování, byl sledován rovněž průběh náprav těchto poruch i s ověřováním programu 3MP (Tři stupně metodické podpory). Tento program umožňuje pedagogům ve spolupráci se školními psychology a speciálními pedagogy včas pracovat s příznaky potíží žáka s běžnou výukou čtení, psaní a počítání a na základě vyhodnocení potíží žáka přistoupit ke změnám ve výuce. Potřebná byla i podpora žáků cizinců, kteří mají problémy s osvojením výukového jazyka a často i potíže se zapojením se do sociálních vztahů ve škole. Na některých školách se věnovala pozornost vzdělávání mimořádně nadaných žáků a to jak v modelu integrace, tak v modelu tříd upravených pro vzdělávání těchto žáků.

V závěru projektu bylo do realizace zapojeno 175 škol, jejich počet se v průběhu měnil, některé také z projektu vystoupily, ale ve všech případech z objektivních důvodů. Je zřejmé, že řešení daného problému vyvolalo na školách zájem a odezvu. V projektu bylo zapojeno poměrně málo středních škol a učilišť. Přesto se ukazovalo, že stále přetrvává problém žáků učilišť spojený s rizikem předčasného odchodu ze studia, příčiny tvoří široké spektrum důvodů, ale zejména špatná volba studijního oboru a neprospěch.

V rámci projektu byla poskytována také podpora **školám v Moravskoslezském kraji**. Tyto školy měly služby psychologů a speciálních pedagogů hrazeny z rozpočtu KÚ Moravskoslezského kraje a od projektu obdržely možnost metodické podpory. Mohly navštěvovat také vzdělávací programy.

V rámci této práce metodický tým navštívil opakovaně KÚ Moravskoslezského kraje, snahou bylo seznámit vedení školského odboru se závěry, které byly získány na základě vyhodnocení informací získaných v průběhu metodické práce.

- 2. Poskytování služby (poradenské podpory) rodičům žáků a pracovníkům škol a školských zařízení. Podpoření 2 000 pracovníků škol a 500 rodičů.**

Podle souhrnné informace v závěru řešení byla poradenská podpora poskytnuta 21 586 rodičům, 40 939 učitelům a 6 171 ostatním odborníkům.

Snahou projektu bylo seznámit odborníky v zapojených školách s potřebou vytváření strategií prevence, které vedle formálního textu doprovází strategický dokument – plán prevence, kde jsou vedle deklarovaných aktivit také stanoveny odpovědnosti, formy spolupráce a zodpovědnost konkrétních členů pedagogického sboru. Kvalita těchto aktivit je poznamenána také spoluprací se školním metodikem prevence ve školním poradenském pracovišti a následně s vedením školy, které musí vnímat závažnost těchto aktivit.

Jako velmi náročná byla vyhodnocena zejména podpora pedagogům i rodičům při práci se žáky s poruchami chování, kde je problematické vyhodnotit etiologii problému a následně doporučit i případnou spolupráci s dětskou nebo adolescentní psychiatrií (v odůvodněných případech). Speciální pedagogové se věnovali zejména procesům reedukací, ale také poměrně početné skupině žáků s poruchami komunikace. Pozornost byla věnována také hodnocení žáků, tomu jak ve školách pedagogové málo využívají kritéria pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jak je třeba upravovat tento aspekt školní práce. Zmapována byla role asistentů pedagoga ve školách, jejich zapojení do školního poradenského pracoviště.

Dále pro školy byla zajišťována telefonická linka pro pedagogy, která poskytovala informace, poradenské služby i krizové intervence. Na linku se obraceli pracovníci škol, žáci i rodiče, případně veřejnost. V četnosti otázek převládaly dotazy legislativního charakteru, dotazy na násilí, šikanu, ale také na mobbing a bossing ze strany vedení škol. Pracovníci linky vytvořili také databázi kontaktů v ČR, kterou lze pro účely krizové intervence využívat ve školství. Plánovaná telefonická podpora byla realizována pomocí telefonické linky pomoci, kterou však využívali pedagogové z celé ČR. Poradenská linka zahájila svou činnost v listopadu 2009, za dobu provozu linky bylo realizováno 621 kontaktů.

3. Zapojení 211 školních psychologů a speciálních pedagogů do činnosti ve školách.

Vrcholem zapojení školních psychologů a speciálních pedagogů do činnosti projektu na školách byl prosinec 2010 (tedy období ještě před zakončením projektu): vykázáno bylo 117 aktivně pracujících školních psychologů a 81 školních speciálních pedagogů. Na konci projektu počet aktivně pracujících odborníků, kteří odevzdali statistický výkaz, klesl na 100 školních psychologů a 73 školních speciálních pedagogů.

Rovina práce školních psychologů a školních speciálních pedagogů se významně prolínala také do práce s rodiči, byly ověřovány různé typy smluvních vztahů mezi školou a rodinou, jejich funkčnost pro zlepšení komunikace mezi školou a rodinou, pro zkvalitnění péče o problémové žáky. Současně se potvrdilo, že tento typ smluv má pozitivní dopad i na práci uvnitř pedagogického sboru, protože dokáže definovat nejen okruh spolupráce s rodiči, ale současně i stanovuje povinnosti školy a jednotlivých učitelů. Tyto faktory vedou ke zlepšení transparentnosti vztahů mezi školou a rodinou.

Projekt završil 6 let ověřování funkčnosti poskytování služeb školními psychology a školními speciálními pedagogy. Současně potvrdil velký význam metodického vedení odborníků, jejich dalšího vzdělávání i supervize.

V profilech činností školních psychologů se nejčastěji objevovalo zaměření na individuální jednorázové a opakované konzultace s tématem osobních a rodinných problémů a dále skupinová práce se zaměřením na vztahy ve třídě. U školních speciálních pedagogů po celé trvání projektu dominovala skupinová reedukace a individuální terapie zaměřená na žáky s SPU. Pedagogové se školními psychology nejčastěji konzultovali chování žáků a se školními speciálními pedagogy žákovskou problematiku učení a participaci na tvorbě IVP. Konzultace s rodiči probíhaly nejčastěji formou jednorázových konzultací/poradenství.

4. Vytvoření 3 mobilních regionálních týmů metodiků se sídly v Praze, Brně a Opavě vedených 3 vedoucími metodiky s podporou 3 administrátorů. Spolupráce uvedených zúčastněných s pedagogicko-psychologickými poradnami, s OSPODem, nevládními organizacemi a dalšími subjekty působícími v okolí školy po dobu 24 měsíců.

Na jednoho metodika připadlo 3-6 škol. V některých regionech zejména Karlovarského kraje a Ústeckého kraje bylo náročné vyhledat disponované odborníky. Metodici byli rozděleni na tým pro služby školních psychologů a na tým pro služby školních speciálních pedagogů, podporovali je v intervenční, diagnostické práci. Pomáhali zapojeným odborníkům v aplikaci speciální pedagogiky i psychologie do školní práce, vstupovali často do komunikace v rámci vztahové sítě školy. Především pomáhali začínajícím odborníkům s komunikací s vedením školy, s pedagogickým sborem a při zpracovávání nestandardních zakázek.

Byla vypracována koncepce daného ŠPP a revize koncepce, kterou školní specialisté sepsali společně s metodiky na závěr projektu.

Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem byla metodická podpora zajištěna i pro školní specialisty financované Moravskoslezským krajem.

Na regionální úrovni metodici pravidelně organizovali a vedli společná pracovní setkání školních specialistů. Do náplně setkání patřili rozbor kazuistik, diskuze ke specifickým odborným tématům, organizační záležitosti a jiné.

Na základě podnětů specialistů a na základě přímé zkušenosti s jejich prací se metodici podíleli na vytváření programů DVPP vzdělávání a zpracování 8 zpráv, které se věnovaly specifickým otázkám souvisejícím s rozvojem školních poradenských pracovišť.

5. Vznik nebo inovace koncepce prevence socio-patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb, koncepce vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami, vytvoření 10 elektronických metodických materiálů pro využití ve všech školách ČR.

Nově vytvořeno, případně inovováno bylo 14 produktů s celostátním dopadem (4 koncepce + 10 elektronických materiálů). Školám byly pravidelně zasílány elektronické metodické materiály a intervenční postupy.

6. Vytvoření a implementace 1 inovovaného čtyřstupňového systému vzdělávání školních poradenských pracovníků.

Vzdělávání v projektu bylo určeno pro odborníky na školách - psychology nebo speciální pedagogy. Původně uvažovaný výcvik pro nejzkušenější odborníky splňující kritéria Asociace supervizorů ve školství (tzv. specializační vzdělávání) nemohl být jako součást projektu realizován vzhledem k tomu, že náklady na dlouhodobé výcviky nejsou náklady uznatelnými. V rámci projektu bylo připraveno celkem 49 vzdělávacích programů (z toho 19 pro psychology, 23 pro speciální pedagogy, 7 společných pro obě profesní skupiny). Vzhledem k tomu, že řada z těchto programů byla realizována opakovaně, uskutečnilo se v rámci projektu celkem 84 jedno a vícedenních vzdělávacích akcí (kurzů, seminářů, workshopů a krátkodobých výcviků), z toho 36 pro školní psychology, 37 pro školní speciální pedagogy a 11 pro obě profesní skupiny. Celkový počet účastníků těchto vzdělávacích akcí byl 1 900, z toho bylo 1042 školních psychologů a 858 školních speciálních pedagogů.

Kvantitativní i kvalitativní vyjádření jasně ukazují, že klíčový cíl i dílčí cíle byly bezesbýtku splněny a v mnoha ohledech i výrazně překročeny. Do jisté míry neprecizované vyjádření cílů ve Finální verzi žádosti navodilo situaci, kdy se s postupem času vynořovaly další potřeby a řešitelský tým na ně reagoval. Za mimořádně významný přínos, který evidentně ovlivní fungování školních poradenských pracovišť a všech skupin, které se podílejí na jejich činnosti i v budoucnu, lze považovat fakt, že

nastavené schéma poradenských služeb ve škole se ukázalo nejen jako záruka odbornosti, ale též jako záruka funkčnosti. Z toho vyplývá, že pro následující období nejsou nutné zásadní systematické změny a akcentováno může být především zdokonalování a reagování na nové podněty.

DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ

Ve Finální verzi žádosti v relevantní části Klíčové aktivity projektu nejsou výstupy stanoveny způsobem, který by umožňoval odpovídající a přesnější evaluaci (jedná se z velké části o souvislý explanační text). Počty výstupů jsou zde vázány na nastavení monitorovacích indikátorů, některé aktivity mají dokonce společné výstupy. Takto nastavené výstupy byly následně zpřesňovány a specifikovány v Monitorovacích zprávách.

Po uspořádání výstupů v rámci evaluace lze konstatovat, že plánovanými výstupy bylo:

Aktivita č. 1

- Zapojení 211 škol
- Vytvoření 420 koncepčních dokumentů

Aktivity č. 2 a 3

- Vytvoření 3 koncepcí (prevence socio-patologických jevů, poskytování poradenských služeb a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)
- Vznik 10 elektronických metodických materiálů pro všechny školy v ČR
- Vznik 1 centrální databáze pro krizovou intervenci

Aktivita č. 4

- Vytvoření inovovaného čtyřstupňového systému vzdělávání
- Vznik 8 metodických zpráv

Ve skutečnosti byly splněny následující výstupy:

Aktivita č. 1

- Na konci realizace projektu zapojeno 175 škol
- Vytvoření 280 koncepčních dokumentů*

Aktivity č. 2 a 3

- Vytvoření 3 koncepcí (prevence socio-patologických jevů, poskytování poradenských služeb a vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami)
- Vznik 10 elektronických metodických materiálů pro všechny školy v ČR
- Vznik 1 centrální databáze pro krizovou intervenci
- Vznik 1 krizové poradenské linky

Aktivita č. 4

- Vytvoření inovovaného třístupňového systému vzdělávání
- Vznik 49 vzdělávacích programů DVPP

Pozn.: *Z původně plánovaných 3 samostatných koncepcí (420 koncepčních dokumentů) pro každou školu byly **2 koncepce** (Koncepte prevence socio-patologických jevů a Koncepte poskytování poradenských služeb) **spojeny do jednoho dokumentu** (Školní koncepte poskytování poradenských služeb a prevence rizikového chování) a **zbývající 1 koncepte** (Školní koncepte vzdělávání žáku se speciálními vzdělávacími potřebami) **byla v samostatném dokumentu**. Celkově na konci projektu vzniklo 280 koncepčních dokumentů pro 140 škol. Původně plánovaný výstup byl tedy splněn.

V rámci naplánovaných výstupů 1., 2. a 3. aktivity došlo ke splnění produktů – koncepce prevence socio-patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb a koncepce vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Dále vzniklo 10 plánovaných elektronických metodických materiálů pro všechny školy v ČR, centrální databáze kontaktů pro krizovou intervenci a telefonická poradenská linka.

V rámci 4. aktivity se podařilo vytvořit 49 vzdělávacích programů DVPP. Plánováno bylo vytvoření inovovaného čtyřstupňového vzdělávání školních poradenských pracovníků. Nakonec byli pracovníci rozděleni jen do tří skupin. Původně uvažovaný supervizní výcvik pro nejzkušenější odborníky splňující kritéria Asociace supervizorů ve školství (tzv. specializační vzdělávání) nemohl být jako součást projektu realizován vzhledem k tomu, že náklady na dlouhodobé výcviky nejsou náklady uznatelnými.

Naplnění výstupů aktivity č. 5 je zajištěno vznikem 8 metodických zpráv, 10 metodických materiálů a 280 koncepcemi zapojených škol.

Stejně jako stanovené cíle, i výstupy jednotlivých aktivit nebyly v projektové žádosti přesně specifikovány, což komplikovalo vyhodnocení jejich naplnění. Toto vedlo k redefinici a opravě monitorovacích indikátorů ve 4. a 8. monitorovacím období, kdy byla upravena jejich plánovaná hodnot. Výsledné hodnoty monitorovacích indikátorů:

- **06.43.10 – Počet nově vytvořených/inovovaných produktů** – Plánovaná hodnota 338, dosaženo 351. Jedná se o součtový indikátor, kde jsou sečteny monitorovací indikátory 06.43.20 a 06.43.21.
- **06.43.20 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem** - Plánovaná hodnota 4, dosaženo 4.
- **06.43.21 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání** - Plánovaná hodnota 334, dosaženo 347. Do tohoto počtu spadá 163 nově vytvořených/inovovaných produktů ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání:
 - **06.43.19 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů výhradně zaměřených na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami** - Plánovaná hodnota 162, dosaženo 163. Tyto počty jsou zároveň i součástí indikátoru č. 06.43.21.

Přiřazení výstupů k jednotlivým monitorovacím indikátorům (kromě výše uvedeného součtového indikátoru) je shrnut v následujících tabulkách:

Tabulka 12: Průběh plnění monitorovacího indikátoru 06.43.20 v projektu RŠPP-VIP II

06.43.20 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem									
Plánovaná hodnota: 4 Dosažená hodnota: 4									
Výstupy	Monitorovací období / zpráva								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Celkem	1	1	1	1	1	1	1	1	4
Dosaženo za monitorovací období	1	-	-	-	-	-	-	-	3
Databáze kontaktů pro krizovou	1	-	-	-	-	-	-	-	-

06.43.20 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem									
Plánovaná hodnota: 4 Dosažená hodnota: 4									
Výstupy	Monitorovací období / zpráva								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
intervenci									
Analýza minimálních preventivních programů zapojených škol	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Inovovaný systém vzdělávání školních poradenských pracovníků	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Inovovaná koncepce poskytování poradenských služeb ve škole	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Tabulka 13: Průběh plnění monitorovacího indikátoru 06.43.21 v projektu RŠPP-VIP II

06.43.21 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání									
Plánovaná hodnota: 334 Dosažená hodnota: 347									
Výstupy	Monitorovací období / zpráva								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Celkem	140	149	159	169	307	310	311	334	347
Dosaženo za monitorovací období	140	9	10	10	138	3	1	23	13
Koncepce zapojených škol do projektu	140	-	-	-	129	-	-	11	-
Jednotlivé DVPP	-	8	9	10	6	2	-	2	12
Metodická zpráva	-	1	1	-	3	1	1	1	-
Metodické materiály	-	-	-	-	-	-	-	9	1

Tabulka 14: Průběh plnění monitorovacího indikátoru 06.43.19 v projektu RŠPP-VIP II (výstupy jsou zároveň i součástí monitorovacího indikátoru 06.43.21)

06.43.19 - Počet nově vytvořených/inovovaných produktů výhradně zaměřených na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (výstupy jsou zároveň i součástí monitorovacího indikátoru 06.43.21)									
Plánovaná hodnota: 162 Dosažená hodnota: 163									
Výstupy	Monitorovací období / zpráva								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Celkem	0	3	8	9	139	140	140	158	163
Dosaženo za monitorovací období	-	3	5	1	130	1	-	18	5
Jednotlivé programy pro DVPP pro školní poradenské odborníky (zaměřené na žáky se spec. vzděl. potřebami)	-	3	5	1	1	1	-	2	4
Školní koncepce pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	-	-	-	-	129	-	-	11	-
Metodická zpráva	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Metodické materiály zaměřené na žáky se spec. vzděl. potř.	-	-	-	-	-	-	-	4	1

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Podařilo se dosáhnout výstupů projektu a s malými výhradami i všech cílů.

B.2 - LZE IDENTIFIKOVAT FAKTORY, KTERÉ POZITIVNĚ OVLIVNILY DOSAŽENÍ CÍLŮ A VÝSTUPŮ A NAOPAK FAKTORY, KTERÉ JEJICH DOSAŽENÍ BRÁNILY?

POZITIVNÍ FAKTORY

Výrazným faktorem, který pozitivně působil na realizaci projektu, byla velmi kladná zpětná vazba od zapojené cílové skupiny, což vedlo ke zvýšené motivaci dosáhnout požadovaných cílů a výstupů. Velmi pozitivně přistupovali k projektu také ředitelé zapojených škol, což podpořilo rozvoj ŠPP na daných školách.

Velkou měrou přispělo i samotné vzdělávání pracovníků ŠPP a odborné metodické vedení v průběhu realizace projektu. Pracovníci tak mohou nové znalosti a dovednosti využít i po ukončení projektu.

Jelikož projekt RŠPP-VIP II navazuje na projekt VIP-Kariéra, kde byla zapojena většina školních pedagogů, psychologů a dalších odborníků, kteří participují i v rámci projektu RŠPP-VIP II, bylo umožněno ve většině případů pokračovat ve spolupráci s nimi, což ulehčilo hledání pracovníků. Projekt také využil zapojených škol v projektu VIP-Kariéra, které byly doplněny o další nové školy.

NEGATIVNÍ FAKTORY

Vzhledem k odsouvání začátku projektu řada škol zapojených v projektu VIP-Kariéra I do nového projektu nenastoupila a mnohé školy musely opakovaně hledat nové odborníky. Vedení některých škol nedokázalo na začátku realizace projektu svým odborníkům dodat v termínu potřebné údaje pro vyplnění výkazu pro statistiku.

Po celou dobu realizace se projekt potýkal s hledáním náhrady za odborníky, kteří projekt opustili (nejčastěji z osobních důvodů). Obtížné se jevílo zejména hledání metodiků, kteří by splňovali požadované nároky na praxi, vzdělání a další profesní kvality spojené s nároky pro výkon práce metodiků. Hledání metodiků bylo ještě obtížnější v rámci škol Moravskoslezského kraje, kde byl zjištěn velký nedostatek profesně připravených odborníků pro výkon této profese. Problém s nedostatkem odborníků se dařilo řešit pouze částečně zejména na začátku a ke konci realizace projektu jich byl nedostatek. K významnému nárůstu počtu odborníků došlo až v r. 2010 v souvislosti se zapojením nových škol.

Plánovaný termín spuštění poradenské linky, který byl původně stanoven na říjen 2009, nebyl dodržen z důvodu zdlouhavé komunikace s telekomunikační společností, která měla zajišťovat služby a která nakonec od návrhu smlouvy odstoupila. Číslo, jímž linka disponovala, tak muselo být odebráno z již existujících čísel IPPP ČR. Spuštění poradenské linky tak proběhlo až v listopadu 2009.

Zásadním problémem v projektu bylo dlouhodobé nedořešení situace kolem diagnostických nástrojů pro odborníky na nově zapojených školách. Paní ministryni byla předložena žádost o prominutí výběrového řízení s patřičným zdůvodněním (v ČR existují pouze 2 výluční vydavatelé diagnostických nástrojů, jejichž nabídka se navíc nepřekrývá), této žádosti ale vyhověno nebylo. Výsledkem byla nutnost vypsát výběrové řízení, což celou záležitost značně prodloužilo. K dalšímu zpoždění došlo v 5. monitorovacím období kvůli nařízení ministra školství, které omezilo vypisování výběrových řízení v průběhu prázdnin.

Tento problém měl dopad na realizaci projektu, protože absence potřebných diagnostických nástrojů vedla u části odborníků k omezení možnosti poskytovat diagnostické poradenské služby v plném rozsahu. Situace tak přispěla k prodloužení realizace projektu o 3 měsíce.

V létě 2010 došlo také ke zpoždění při uzavírání dohod o pracovní činnosti se školními psychology a školními speciálními pedagogy ze škol nově zapojených do projektu. Důvodem byl příkaz ministra č. 21/2010 ze 14. 7. 2010, který uložil neuzavírat do konce srpna 2010 nové pracovní právní vztahy. V souvislosti se skutečností, že výjimku z tohoto příkazu obdržel IPPP ČR až dne 31. 8. 2010, mohly být s odborníky, kteří byli vybráni do škol nově zapojených do projektu, uzavřeny dohody o pracovní činnosti až od 1. 9. 2010.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 4

Komentář expertního panelu k hodnocení: V průběhu realizace projektu se objevily problémy, které způsobily jeho prodloužení.

B.3 - MOHLO BÝT STEJNÝCH VÝSLEDKŮ DOSAŽENO I BEZ PODPORY Z OP VK?

82 % respondentů ze zapojených škol uvádí, že bez podpory z OP VK by ke zlepšení situace na školských poradenských pracovištích nedošlo, přitom převážnou část respondentů tvoří ředitelé škol, u kterých můžeme předpokládat kvalifikované odpovědi v dané záležitosti. Zároveň na otázku, zda by se účastnili (resp. jejich škola) na podobném projektu, který by byl v budoucnu otevřen, velká část z nich uvádí, že pouze na základě výsledků finanční analýzy, ze které by vyplynulo, že se nebudou školy na financování nijak podílet.

Získané finanční prostředky z podpory OP VK umožňovaly, aby byl projekt široce koncipován a zasáhl téměř všechny participanty související se školními poradenskými pracovišti. Bez podpory by zřejmě byl rozsah redukován, případně jednotlivé jeho součásti řešeny postupně, což by rozhodně snížilo následné efekty.

Rozsah služeb byl oproti plánovaným záměrům výrazně navýšen a umožnil, aby např. školní psychologové mohli uskutečnit 296 937 kontaktů školní speciální pedagogové 130 085 kontaktů se žáky a 9 727 s dětmi předškolního věku.

Oproti plánovaným 8 000 byl v závěru projektu počet žáků v dosahu služby 76 949.

Časově soustředěné a zároveň široké pojetí projektu s dostatečnou finanční oporou také vytvořilo odpovídající podmínky pro to, aby byl projekt pozitivně přijímán přímými i nepřímými uživateli výstupů, jak ukázaly výsledky primárního výzkumu a tím také aby byla jeho udržitelnost reálná. Především proto, že potřeba kvalitních školních poradenských služeb stále stoupá jak co do rozsahu potřebných žáků, tak co do intenzity nárůstu rizikových faktorů, které nutnost poradenství vyvolávají.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

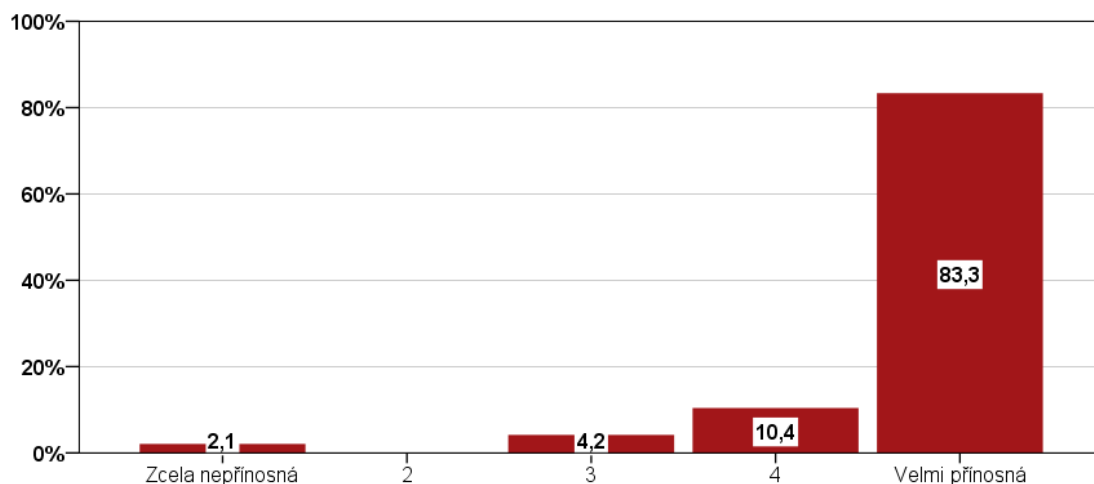
Komentář expertního panelu k hodnocení: Výsledků v takovémto rozsahu a kvalitě by nebylo dosaženo bez podpory z OP VK.

B.4 - DO JAKÉ MÍRY BYLY V RÁMCI PROJEKTU REALIZOVÁNY KLÍČOVÉ AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN, PRO NĚŽ BYL PROJEKT URČEN?

V rámci této otázky je hodnocena vazba klíčových aktivit projektu na potřeby cílových skupin. Pro zhodnocení realizace klíčových aktivit je využito primárního průzkumu, prováděného v souvislosti s touto evaluací mezi školami, které byly do projektu RŠPP-VIP II zapojeny, stejně jako dalšími školami, které by mohly podobný projekt využít v budoucnu.

Míru splnění potřeb cílových skupin je možné vyjádřit celkovým přínosem projektu pro zapojené školy:

Graf 10: Odpovědi na otázku: "Do jaké míry byla pro Vás účast v projektu RŠPP-VIP II přínosem?"

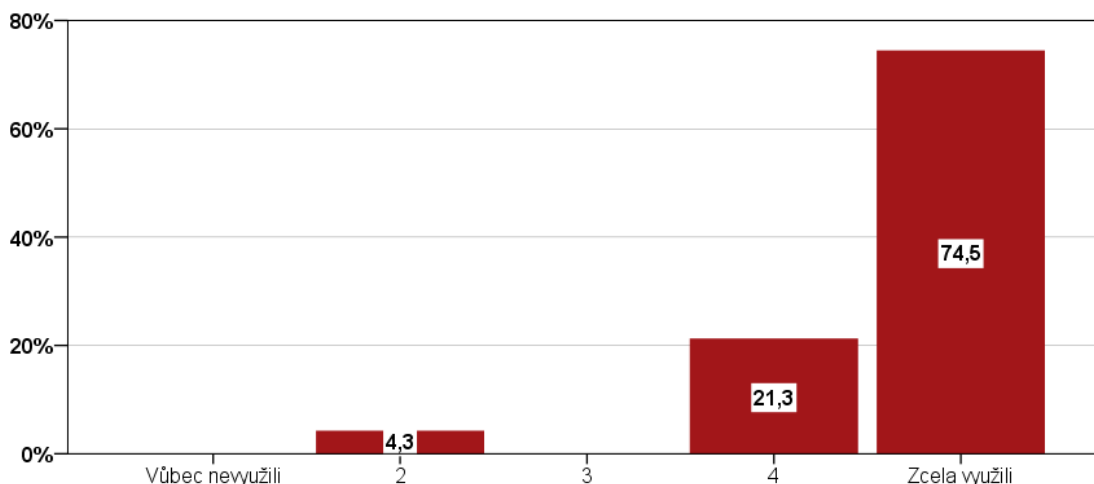

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Z provedeného primárního průzkumu jednoznačně vyplývá, že projekt byl pro 83,3 % zapojených škol velmi přínosný, což je většina respondentů. Respondenti považují za pozitivní přínosy zejména zřízení školního poradenského pracoviště, zapojení školního psychologa na plný úvazek, výrazné zlepšení práce a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Získané poznatky jsou taktéž dobře aplikovatelné v praxi, což se potvrdilo u 74,5 % respondentů, kteří uvedli, že je využili pro další činnosti v maximální možné míře:

Graf 11: Odpovědi na otázku: "Do jaké míry jste využili získané poznatky z projektu pro další činnost?"

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

V rámci hodnocení realizace jednotlivých aktivit vzhledem k potřebám cílových skupin je vhodné poznamenat, že jednotlivé aktivity byly navzájem provázány a vzájemně se doplňovaly. Spíše nežli postupné kroky, jsou aktivity pojaty tak, aby obsahovaly určitou tematickou část projektu a probíhaly souběžně.

ZHODNOCENÍ REALIZACE 1. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

V rámci této aktivity docházelo zejména k organizačnímu zajištění projektu. Na této aktivitě bylo postaveno zajištění škol, které budou zapojeny do projektu a jednotlivých pracovníků.

K 30. 9. 2009 působilo v zapojených školách celkem 146 odborníků, do konce roku 2009 tento počet vzrostl na 151 odborníků. K významnému nárůstu došlo v r. 2010 v souvislosti se zapojením nových škol, na konci r. 2010 v projektu aktivně pracovalo 198, na konci první poloviny roku 2011 pak 191 odborníků; před koncem projektu počet klesl, v září 2011 aktivně působilo v zapojených školách 173 odborníků. Činnost školních psychologů a školních speciálních pedagogů vycházela z návrhů Konceptů poskytování poradenských služeb na jednotlivých školách, na základě kterých byly školy do projektu zařazeny. V rámci projektu byla poskytována také podpora školám v Moravskoslezském kraji. Tyto školy měly služby psychologů a speciálních pedagogů hrazeny z rozpočtu KÚ Moravskoslezského kraje a od projektu obdržely možnost metodické podpory. Mohly navštěvovat také vzdělávací programy.

Příchodem RŠPP se vyřešila řada problémů, které se v souvislosti s poradenskými pracovišti vyskytovaly. Jednalo se zejména o to, že psycholog/speciální pedagog nebyl vždy vedoucím ŠPP, úvazek odborníka se pohyboval i na úrovni 0,3 (psycholog měl tři školy, celkem 1,3 úvazku). Nebyla řešena otázka diagnostických nástrojů, nebyl řešen způsob archivace a vedení dokumentace, odborníci udávali, že nemají možnost spolu komunikovat, hledají pomoc jen podle toho, koho znají. Z těchto důvodů by přivítali koncepčnější systém vzdělávání (možnost formy supervize a výměny zkušeností). Metodická podpora do té doby, než vstoupil s těmito aktivitami projekt RŠPP, nebyla poskytována, jednalo se pouze o setkání všech odborníků v kraji. Odborníci udávali problémy v komunikaci s řediteli škol, udávali, že mají problémy se vstupem do tříd a že pokud psycholog pracuje i na dvou rivalitních školách, tak před ním škola zatajuje informace z důvodů, že by pronikl do „know how“ školy jiné. V práci školních speciálních pedagogů bylo zjištěno, že řada z nich nemá relevantní vzdělání (vč. SZZ z „pédii“), není v souladu se zákonem o pedagogických pracovnících, často pracují jako dyslektické asistentky, postavení ve sboru je negativně ovlivněno jejich „učitelstvím“, je složité pracovat ve škole v této dvojroli a vyžaduje to obvykle silnou podporu vedení školy.

Pro zapojené školy realizace této aktivity výrazně pomohla k vyřešení těchto problémů. Projekt však přinesl pozitiva i školám, které v projektu zapojeny nebyly, díky odborné pomoci prostřednictvím krizové linky, centrální krizové databáze, různých setkání a elektronických materiálů.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

ZHODNOCENÍ REALIZACE 2. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Aktivita je zaměřena především na odbornou podporu a metodické vedení odborných pracovníků. Dle souhrnné zprávy projektu byli metodici v rámci projektu rozděleni na tým pro služby školních psychologů a na tým pro služby školních speciálních pedagogů, podporovali je v intervenční, diagnostické práci. Pomáhali zapojeným odborníkům v aplikaci speciální pedagogiky i psychologie do školní práce, vstupovali často do komunikace v rámci vztahové sítě školy. Především pomáhali začínajícím odborníkům s komunikací s vedením školy, s pedagogickým sborem a při zpracovávání nestandardních zakázek. Vedení projektu pomáhali s vyhledáváním nových odborníků i s jejich výběrem. Pomáhali definovat roli specialisty na škole. Byla vypracována koncepce daného ŠPP a revize koncepce, kterou školní specialisté sepsali společně s metodiky na závěr projektu. Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem byla metodická podpora zajištěna i pro školní specialisty financované Moravskoslezským krajem. Na regionální úrovni metodici pravidelně organizovali a vedli společná pracovní setkání školních specialistů. Do náplně setkání patřily rozbor kazuistik, diskuze ke specifickým odborným tématům, organizační záležitosti a jiné. Na základě podnětů specialistů a na

základě přímé zkušenosti s jejich prací se metodici podíleli na vytváření programů DVPP vzdělávání. Vedení projektu organizovalo pravidelná setkání metodiků, předmětem těchto setkání bylo poskytování zpětné vazby o poskytovaných službách v zapojených školách, vyhodnocování poradenských služeb psychologů a speciálních pedagogů, vyhodnocování tematických celků stanovených projektem, návrhy na témata metodických zpráv, které odrážely jednak východiska projektu a jednak potřeby poskytovaných služeb v zapojených školách. Cílem těchto zpráv nebylo tedy jen tematické naplnění cílů projektu, ale i soustavné mapování situace na školách ve školních poradenských pracovištích tak, aby byla neustále zvyšována kvalita poskytovaných služeb.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

ZHODNOCENÍ REALIZACE 3. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Dle souhrnné zprávy byl poradenský servis školám zajišťován zejména odborníky zapojenými do projektu prostřednictvím školních koncepcí školního poradenského pracoviště. Školní psychologové a školní speciální pedagogové komunikovali s vedením škol a s pedagogickými sbory nejen z důvodů naplňování cílů projektu, ale také aby naplnili očekávání škol spojená s jejich rolí. Do repertoáru jejich činností tak vstupovala pomoc při zajišťování výjezdů žáků mimo školu, pomoc s výběrovými řízeními, maturitami, pomoc s vytvářením úprav školních vzdělávacích programů a autoevaluace škol. Z těchto důvodů byla této problematice věnována i metodická zpráva. Řídící tým projektu komunikoval s řediteli škol na setkáních, kde se hovořilo o průběhu projektu a současně byla získávána zpětná vazba od ředitelů škol, aby řídící tým mohl vyhodnotit případnou potřebu programů DVPP nebo tvorbu metodik, případně doplnění diagnostických a intervenčních nástrojů.

Ředitelé škol, kteří pokračovali v projektu z předchozích projektů, dokázali srozumitelně popsat preventivní roli jak psychologů, tak školních speciálních pedagogů. U speciálních pedagogů byly ceněny zejména činnosti spojené s nápravami specifických poruch učení, metodická podpora pedagogům a komunikace s rodiči žáků; u školních psychologů to byla především práce s klimatem školy, se vztahy ve třídách, individuální i skupinová diagnostika a zlepšení přístupu rodičů ke škole. Ředitelé škol vnímali zapojené odborníky jako symboly úspěšnosti školy v konkurenci dalších škol ve svých regionech. Někteří ředitelé škol se účastnili i Bálintovských skupin, měli velkou snahu proniknout do práce odborníků.

Pro všechny školy v ČR byla zřízena telefonická linka pro pedagogy, která poskytovala informace, poradenské služby i krizové intervence. Na tuto linku se obraceli zejména pracovníci škol, ale i žáci a rodiče. Dotazy směřovaly zejména k legislativním otázkám, násilí, šikaně, mobbing, bossing.

Byla vytvořena také databáze kontaktů v ČR, kterou lze pro účely krizové intervence využívat ve školství.

Na jednotlivé zapojené školy bylo distribuováno množství metodických materiálů, diagnostických nástrojů pro každodenní školně psychologickou či speciálně pedagogickou činnost a také metodiky propracované intervenční postupy. Ředitelům škol a pedagogům poskytovali služby konzultační i informační metodici zapojených škol. V pravidelných výkazech mapujících obsah činnosti odborníků byla sbírána data, která jednoznačně doložila, že s dobou pobytu odborníka ve škole souvisí i četnost využívání jeho služeb pedagogy. Ukázalo se, že pokud zapojený odborník pracuje s celou vztahovou sítí školy, tak se mu daří pracovat s pedagogickým sborem i jednotlivými pedagogy.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

ZHODNOCENÍ REALIZACE 4. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

V rámci této aktivity probíhalo vzdělávání poradenských pracovníků. Vzdělávání v projektu bylo určeno pro odborníky na školách – psychology nebo speciální pedagogy. Pracovníci byli rozděleni do tří základních vzdělávacích úrovní:

- **Úroveň A** - určená pro začínající školní specialisty. Vzdělávací programy byly zaměřeny na vytvoření základních kompetencí pro práci školního psychologa nebo školního speciálního pedagoga (zejména specifika poskytování poradenských služeb ve škole, problematika přijímání zakázek ze strany vedení školy a pojetí informovaného souhlasu s poradenskými službami ze strany rodičů, výcviky v práci s diagnostickými nástroji, práce školního psychologa/speciálního pedagoga se školními třídami).
- **Úroveň B** - pro mírně až středně pokročilé - nejméně 1 rok praxe na pozici školního psychologa, resp. školního speciálního pedagoga a nejméně 150 hodin absolvovaného DVPP se zaměřením na problematiku poradenských služeb ve školství. Vzdělávací programy byly zaměřeny na problematiku identifikace rizik ve vzdělávání žáků, prevenci různých forem rizikového chování žáků, včasnou intervenci v případě projevů rizikového chování, otázky inkluze a integraci žáků s potřebou podpůrných opatření.
- **Úroveň C** - pro pokročilé - nejméně 5 let praxe na pozici školního psychologa, resp. školního speciálního pedagoga a dále nejméně 250 hodin absolvovaného DVPP se zaměřením na problematiku poradenských služeb ve školství. Vzdělávací programy byly zaměřeny zejména na přípravu k výkonu nejnáročnějších psychologických a speciálně pedagogických činností ve škole a přípravu na metodickou práci v oblasti školních poradenských služeb.

V rámci projektu bylo připraveno celkem 49 vzdělávacích programů (z toho 19 pro psychology, 23 pro speciální pedagogy, 7 společných pro obě profesní skupiny). Vzhledem k tomu, že řada z těchto programů byla realizována opakovaně, uskutečnilo se v rámci projektu celkem 84 jedno a vícedenních vzdělávacích akcí (kurzů, seminářů, workshopů a krátkodobých výcviků), z toho 36 pro školní psychology, 37 pro školní speciální pedagogy a 11 pro obě profesní skupiny. Celkový počet účastníků těchto vzdělávacích akcí byl 1 900, z toho bylo 1 042 školních psychologů a 858 školních speciálních pedagogů.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

ZHODNOCENÍ REALIZACE 5. AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Aktivita byla zaměřena zejména na statistické zpracování výkazů o činnosti školních psychologů a školních speciálních pedagogů a pracovníků poradenské linky. Byly sledovány následující ukazatele: počet a struktura žáků v dosahu služby, počet podpořených žáků při individuální a skupinové práci a téma konzultací, počet podpořených pedagogů a téma konzultací, počet podpořených rodičů, počet podpořených ostatních osob, počet hodin přímé a nepřímé práce u obou skupin odborníků. Poradenská linka: počet, forma, délka trvání kontaktu; počet podpořených osob, tematický obsah hovorů. Aktivita pomáhala analyzovat a optimalizovat průběh projektu a umožnila predikovat jeho další působení.

Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že **realizace aktivity č. 1 je pro potřeby cílových skupin přínosná.**

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Realizace klíčových aktivit projektu byla velmi přínosná.

C. EFEKTIVITA

C.1 - ODPOVÍDAJÍ FINANČNÍ NÁKLADY DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM?

Celkové výdaje projektu byly před začátkem projektu plánovány na **139 757 085 Kč**, přičemž 83,13 % bylo vyhrazeno na první klíčovou aktivitu (Odborná podpora a metodické vedení), 12,21 % na druhou klíčovou aktivitu (Školní pedagogicko-psychologické poradenství), 1,71 % na třetí klíčovou aktivitu (Poradenský servis školám v ČR), 2,60 % na čtvrtou klíčovou aktivitu (vzdělávání poradenských pracovníků) a 0,36 % na pátou klíčovou aktivitu (Evaluace projektu a kvality poskytovaných služeb).

Dle závěrečného vyúčtování finančních prostředků, ze kterého je patrné čerpání financí v rámci jednotlivých položek druhů výdajů rozpočtu vykázaných v jednotlivých monitorovacích obdobích, činily celkové výdaje projektu **132 841 753,89 Kč**, došlo tedy k úspoře **6 915 331,11 Kč**. Úspora činí **4,95 %** plánovaného rozpočtu. Nejvyšší úspora byla v kapitole osobní výdaje (cca 2,9 mil. Kč) dále pak v kapitole cestovní náhrady (cca 1,1 mil. Kč), nákup služeb, místní kancelář a zařízení.

V harmonogramu čerpání finančních prostředků je zřejmé, že v 1. monitorovacím období bylo vyčerpáno pouze 30 % z původně plánované částky, což odpovídá pomalejšímu rozjezdu projektu. Většina těchto nákladů pokrývala osobní výdaje. Ve 2. monitorovacím období byla finanční žádost ve výši 70 % původně plánované částky, v dalších monitorovacích obdobích bylo čerpáno 80 % a více z původně plánovaných částek harmonogramů čerpání. Nejvyšší čerpání bylo v posledním monitorovacím období.

V rámci zhodnocení výsledků je nutné říci, že byly naplněny všechny monitorovací indikátory. Výstupy, které byly v rámci projektové žádosti kvantifikovány, a tímto bylo možné ověření jejich realizace na konci projektu, byly splněny. U výstupů definovaných v projektové žádosti formou souvislého explanačního textu bylo zjištění skutečnosti obtížnější. Dá se však říci, že byly naplněny. Podrobněji viz evaluační otázka B.1.

Na základě primárního průzkumu byly výsledky projektu ohodnoceny velmi pozitivně a přínosně.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. Klíčové aktivity byly s drobnými nedostatky splněny, čemuž odpovídá i naplnění počtu výstupů a dokonce přesah v rámci monitorovacích indikátorů. V rámci projektu došlo k úspoře ve výši 6 915 331,11 Kč.

C.2 - BYLY KLÍČOVÉ AKTIVITY IMPLEMENTOVÁNY TAK, JAK JSOU (BYLY) POPSÁNY V PROJEKTOVÝCH ŽÁDOSTECH?

V projektové žádosti bylo nastaveno celkem 5 klíčových aktivit, které byly následně v průběhu realizace projektu implementovány (Školní pedagogicko-psychologické poradenství, Odborná podpora a metodické vedení, Poradenský servis školám v ČR, Vzdělávání poradenských pracovníků, Evaluace projektu a kvality poskytovaných služeb).

PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM A SKUTEČNOST

V projektové žádosti bylo plánováno zahájení projektu **1. ledna 2009**, skutečné zahájení však proběhlo až **1. července 2009**. Termín se tedy z důvodu neustálého odsouvání podpisu smlouvy mezi IPPP a MŠMT posunul o celých sedm měsíců. Trvání projektu bylo nastaveno na **24 měsíců**, v 8.

monitorovacím období byl však podstatnou změnou č. 7 prodloužen o další 3 měsíce, a to zejména z důvodů posouvání výběrového řízení na diagnostické nástroje. Přestože realizace projektu trvala **27 měsíců** a byla ukončena **30. 9. 2011**, nepromítly se tyto změny ve schválených rozpočtových nákladech.

Tabulka 15: Porovnání plánované a skutečné realizace klíčových aktivit projektu

Klíčová aktivita / 2009	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Odborná podpora a metodické vedení	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Školní pedagogicko-psychologické poradenství	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poradenský servis školám		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vzdělávání poradenských pracovníků		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Evaluace projektu a kvality poskytovaných služeb		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Klíčová aktivita / 2010	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Odborná podpora a metodické vedení	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Školní pedagogicko-psychologické poradenství	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Poradenský servis školám	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vzdělávání poradenských pracovníků	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Evaluace projektu a kvality poskytovaných služeb	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Klíčová aktivita / 2011	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Odborná podpora a metodické vedení												
Školní pedagogicko-psychologické poradenství												
Poradenský servis školám												
Vzdělávání poradenských pracovníků												
Evaluace projektu a kvality poskytovaných služeb												

Zdroj: IS MONIT 7+, projektová žádost, harmonogram realizace klíčových aktivit

Vysvětlivky:

x – Plánovaná realizace klíčové aktivity

■ – Skutečná realizace klíčové aktivity

PLÁNOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE A SKUTEČNOST

Z hlediska aktérů, jejichž zapojení do projektových aktivit bylo před začátkem realizace projektu plánováno, došlo k účasti všech nadefinovaných aktérů (jedná se zejm. o školní psychology, školní speciální pedagogy, metodiky a další odborníky). Realizaci projektu ovlivňovaly zejména personální změny, kdy projekt opouštěli odborníci. Nejčastěji uváděným důvodem jejich odchodu jsou uváděny osobní důvody (např. nespokojenost s kolektivem na škole), více vyhovující jiné pracovní nabídky nebo vzrůstající nejistota s blížícím se koncem projektu. Volné pozice byly obsazovány novými odborníky v souladu se Zákonem o pedagogických pracovnících.

Dalším problémem byla neobsazenost pozic u škol zapojených do projektu. Zajistit odborníky bylo největším problémem zejména v závěrečné fázi projektu.

PLÁNOVANÉ FINANČNÍ ZDROJE A SKUTEČNOST

Porovnání finančních zdrojů a skutečnosti bylo zhodnoceno v rámci evaluační otázky C.1.

PLÁNOVANÁ RIZIKA A SKUTEČNOST

Ve finální verzi projektové žádosti byla definována následující rizika:

1. Rizikem je různá úroveň komunikace a ochota ke spolupráci mezi subjekty poskytujícími poradenské služby v resortu školství

V projektové žádosti je jako návrh opatření pro eliminaci rizik uvedeno, že rizika spolupráce poradenských subjektů poskytujících tyto služby na úrovni regionů lze omezit uzavíráním partnerských dohod, zejména pak koordinací služeb na centrální úrovni (MŠMT).

Riziko bylo nakonec částečně eliminováno vysokým zájmem škol o školní poradenská pracoviště a odborné služby projektu, rozsáhlou (avšak dle výsledků primárního průzkumu značně nedostatečnou) propagací projektu.

2. Určitým rizikem zajištění činnosti školních poradenských pracovišť je udržení kontinuity poskytovaných poradenských služeb, což je ovlivněno personální nestabilitou (odchody na mateřskou dovolenou, zdravotní komplikace), případně nedostatek kvalifikovaných psychologů a speciálních pedagogů.

V projektové žádosti je jako návrh opatření pro eliminaci rizik uvedeno, že lidé, kteří zajišťují realizaci projektu personálně, jsou si vědomi pracovního zapojení na dobu určitou. Jejich platové zařazení respektuje jejich vysokoškolské vzdělání a náplň odborné zaměření jejich práce. Na mnoha školách však pracovali odborníci pouze na poloviční úvazek, což se ukázalo jako nedostačující pro zvládání všech aktivit, proto tyto školy často žádaly o navýšení na celý úvazek. Mnoho odborníků navíc projekt opouštělo, nejčastěji z osobních důvodů (viz kapitola výše).

V projektové žádosti je také uváděno, že realizátor bude úzce spolupracovat s řediteli škol při vytváření atraktivního pracovního prostředí, což riziko eliminuje. Lze konstatovat, že ředitelé měli na projektu velký zájem a riziko se tak podařilo tímto opatřením snížit.

3. Nezájem škol a školských zařízení o nabízené služby po ukončení projektu.

V projektové žádosti je jako návrh opatření pro eliminaci rizik uvedeno, že vzhledem k již projevenému zájmu školských zařízení a zřizovatelů existovaly v době dokončení projektové žádosti podklady, že o tyto služby bude zájem. Zájem existoval jak na začátku a v průběhu projektu (mnoha školám dokonce nemohlo být vyhověno pro účast v projektu z nejrůznějších důvodů), ale i po skončení projektu, což částečně vedlo také k pokračování projektových aktivit (zejména v rámci projektu RAMPS-VIP III). Tato skutečnost velmi výrazně riziko snížila.

Zájem měl být navíc posilován propagací nabídky těchto služeb na stránkách IPPP a prostřednictvím letáků a elektronické rozesílky na všechny školy v ČR. Z provedeného primárního průzkumu v roce 2013 však vyplývá, že propagační akce nebyly dostačující, což mohlo mít vliv na účast v dalších projektových aktivitách u nepřímých příjemců.

PLÁNOVANÁ NÁPLŇ AKTIVIT A SKUTEČNOST

Aktivita 1 – Školní pedagogicko-psychologické poradenství

V rámci aktivity byly splněny všechny naplánované činnosti. V prvním monitorovacím období nastoupilo do projektu 140 škol, tento počet se v průběhu realizace projektu měnil, na konci se účastnilo 177 škol. Během realizace docházelo k úzké spolupráci školních psychologů s učiteli a rodiči

v případě vytipování dětí, které potřebují zvláštní pozornost a péči. Školní psychologové a školní speciální pedagogové byli součástí školních týmů. Podle zadání metodiků zpracovávali podklady pro tvorbu metodik a doporučených postupů. Pro školu, ve které působili, vytvořili koncepci prevence socio-patologických jevů, koncepci poskytování poradenských služeb, koncepci vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a pomohli tyto koncepce uvést do praxe a ukotvit je do ŠVP daných škol.

Aktivita 2 – Odborná podpora a metodické vedení

V rámci aktivity byly splněny všechny naplánované činnosti. V prvním monitorovacím období byly sestaveny 3 mobilní týmy metodiků složené ze speciálních pedagogů a psychologů, koordinované 3 vedoucími metodiky a podpořeny 3 administrátory. Metodici průběžně metodicky podporovali a vedli psychology a speciální pedagogy na zúčastněných školách dle potřeby. Regionální skupiny se scházely jedenkrát za 2 měsíce k celodenním metodickým a supervizním pracovním setkáním. Metodici také pomáhali designovat individuální vzdělávání školních poradenských pracovníků, zpracovávali výstupy z jejich práce, vytvářeli doporučení, postupy a metodiky pro řešení individuálních problémů žáků a celých školních kolektivů, které se v praxi vyskytují nejčastěji, poskytovali zpětnou vazbu ředitelům na práci školních poradenských pracovníků, dohlíželi a metodicky vedli poradenské pracovníky při tvorbě koncepcí prevence socio-patologických jevů, koncepce poskytování poradenských služeb a koncepce vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Aktivita 3 – Poradenský servis školám v ČR

V rámci aktivity byly splněny všechny naplánované činnosti. V 1. monitorovacím období byla vytvořena centrální databáze pro krizovou intervenci, která byla v průběhu realizace projektu doplňována. Ve 2. monitorovacím období byla zprovozněna linka pro telefonickou konzultaci v rámci ČR. Průběžně byly také distribuovány elektronické metodické materiály do škol, probíhaly konzultace a garance odborníků a doporučených postupů vytvořených během realizace projektu.

Aktivita 4 – Vzdělávání poradenských pracovníků

V rámci aktivity byly splněny všechny naplánované činnosti. V 1. monitorovacím období byla vytvořena kritéria pro zařazení pedagogických pracovníků do jedné ze 4 úrovní inovovaného systému vzdělávání. Realizovány byly nakonec jen 3 úrovně, původně uvažovaný supervizní výcvik pro nejzkušenější odborníky splňující kritéria Asociace supervizorů ve školství (tzv. specializační vzdělávání) nemohl být jako součást projektu realizován vzhledem k tomu, že náklady na dlouhodobé výcviky nejsou náklady uznatelnými.

Během realizace projektu docházelo průběžně k systematickému zvyšování odborné způsobilosti poradenských pracovníků zapojených do projektu, docházelo k tvorbě DVPP, pracovníci si mohli vybírat z nabídky akreditovaných kurzů vzdělávacích institucí, vzdělávání bylo podpořeno také prostřednictvím stáží a účastí na odborných konferencích. Došlo také k uplatňování příkladů dobré praxe z realizace projektu VIP-Kariéra pro zlepšení kvality poradenských služeb.

Aktivita 5 – Evaluae projektu a kvality poskytovaných služeb

V rámci aktivity byly splněny naplánované činnosti. Bylo prováděno průběžně sledování obsahu a struktury poskytovaných služeb pomocí statistického zpracování výkazů o činnosti školních psychologů a školních speciálních pedagogů a pracovníků poradenské linky. Statistiky byly shromažďovány v každém monitorovacím období a byly součástí monitorovacích zpráv. V rámci projektu vznikla také Analýza zpětné vazby cílové skupiny.

Jednotlivé další činnosti byly zahrnuty v činnostech publicity nebo v metodických zprávách.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Klíčové aktivity byly kromě harmonogramu a dalších detailů implementovány v souladu s projektovou žádostí.

C.3 - JAKÉ BYLY HLAVNÍ ZMĚNY V PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTŮ A JAK OVLIVNILY VÝSTUPY PROJEKTŮ?

V průběhu projektu byly zaznamenány následující podstatné změny:

Tabulka 16: Podstatné změny v průběhu projektu

Monitorovací období 1	Podstatná změna č. 1 - Na základě Dodatku č. 1 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 byl vydán Dodatek č. 1 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 2. 6. 2009 s IPPP, kterým došlo ke změně příjemce podpory v pozici statutárního orgánu s účinností od 1. 8. 2009 v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 32/2009. Tímto příkazem došlo k převodu projektu ze skupiny VI do skupiny VII. Zastoupení náměstkyní ministryně skupiny VI Mgr. Klárou Laurenčíkovou se měnilo na zastoupení náměstkem ministryně skupiny pro evropské záležitosti Mgr. Jakubem Dürrem.
	Podstatná změna č. 2 – Na základě Dodatku č. 2 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 byl vydán Dodatek č. 2 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 2. 6. 2009 s IPPP, kterým došlo ke změně v pozici statutárního orgánu s účinností od 5. 9. 2009 v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 35/2009. Tímto příkazem došlo ke změně názvu skupiny pro evropské záležitosti na skupinu strategie reformy vzdělávací soustavy. Zastoupení náměstkem ministryně skupiny pro evropské záležitosti Mgr. Jakubem Dürrem se změnilo na zastoupení náměstkyní ministryně skupiny strategie reformy vzdělávací soustavy Ing. Janou Matesovou.
Monitorovací období 2	Podstatná změna č. 3 - Na základě Dodatku č. 3 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 byla vydána nová Smlouva o partnerství uzavřená dne 1. 12. 2009 s IPPP, kterou je zajištěno promítnutí úkolů stanovených v Opatření VŘ sekce IV příjemci do aktivit partnera, který bude praktické provádění aktivit schválených v projektové žádosti zajišťovat. Zpřesňuje se odkaz na používanou příručku, konkretizují se práva a povinnosti jednotlivých zúčastněných stran i platební podmínky a sankční postihy v případě neplnění povinností jednotlivých stran. Náklady projektu, ani rozpočet se v této souvislosti nemění. Vzhledem k značnému rozsahu úprav je volena cesta zrušení stávající smlouvy o partnerství a její nahrazení smlouvou o partnerství novou.
MO 4	Podstatná změna č. 4. - S účinností od 15. 4. 2010 se v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 9/2010 mění statutární orgán. Zastoupení náměstkyní ministryně skupiny strategie reformy vzdělávací soustavy Ing. Janou Matesovou se mění na zastoupení náměstkem ministryně skupiny všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání Ing. Petrem Špirhanzlem.
	Podstatná změna č. 5 - Na základě Dodatku č. 5 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 ze dne 29. 6. 2010 byl vydán Dodatek č. 2 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 1. 12. 2009 s IPPP. Tímto dodatkem se provádí navýšení rozpočtu příjemce MŠMT v neprospěch rozpočtu partnera IPPP přesunem finančních prostředků, dále se mění příloha č. 1 Smlouvy o partnerství, jejíž součástí je Schválená projektová žádost o finanční podporu (ve formuláři BENEFIT 7), ve které se mění monitorovací indikátory, text v klíčových aktivitách a v udržitelnosti projektu.
MO 5	Byla oznámena změna statutárního zástupce skupiny II. Od 1. 9. 2010 se stal statutárním zástupcem skupiny II Ing. Ladislav Němec.
Monitorovací období 7	Podstatná změna č. 6 - Na základě Dodatku č. 6 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 ze dne 23. 2. 2011 byl vydán Dodatek č. 3 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 1. 12. 2009 s IPPP. Dodatkem dochází ke změnám v alokaci částek na položkách schváleného rozpočtu a k úpravě textu ve Smlouvě o partnerství. Změnou je zajištěno zapracování

	požadavku sekce IV, příkazu ministra o zadávání veřejných zakázek a dalších požadavků vyplývajících ze zkušenosti s realizací projektu za uplynulá období. Dochází k přesunu položky na audit z rozpočtu partnera do rozpočtu příjemce.
Monitorovací období 8	Podstatná změna č. 7 - Na základě Dodatku č. 7 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 ze dne 5. 5. 2011 byl vydán Dodatek č. 4 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 1. 12. 2009 s IPPP. Dodatkem dochází k prodloužení doby realizace projektu o 3 měsíce, úpravě harmonogramu realizace projektu, změnám v rozpočtu projektu v položkách kap. 1. bez požadavků na navýšení finančních prostředků, změnám monitorovacího indikátoru, textu v klíčových aktivitách a udržitelnosti projektu
Monitorovací období 9	Na základě Dodatku č. 8 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/11/2009 ze dne 1. 7. 2011 byl vydán Dodatek č. 5 ke Smlouvě o partnerství podepsaný dne 1. 7. 2011. S účinností od 1. července 2011 došlo ke sloučení státních příspěvkových organizací Národního ústavu odborného vzdělávání, Výzkumného ústavu pedagogického v Praze a Institutu pedagogicko-psychologického poradenství České republiky, školského poradenského zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Nástupnickou organizací se stal Národní ústav odborného vzdělávání, jehož název se na základě změny zřizovací listiny č. j. 8 514/2011-25 ze dne 28. 4. 2011 změnil na Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. K 1. 7. 2011 se ukončila platnost smlouvy o partnerství uzavřené dne 1. 12. 2009 s IPPP a nahradila se smlouvou novou, uzavřenou s nástupnickou organizací, která zavázala nástupnickou organizaci NÚV k naplnění cílů projektu, zajištění výsledků a výstupů projektu schválené projektové žádosti ke stejnému datu. Na základě doporučení odboru legislativy byla volena cesta zrušení stávající smlouvy o partnerství a její nahrazení novou smlouvou o partnerství.

Na výstupy aktivity měla vliv zejména podstatná změna č. 5, která vedla k úpravě definice jednotlivých aktivit a potažmo i monitorovacích indikátorů, výsledné výstupy tedy mají mírně odlišný charakter, než jak bylo plánováno. Další úprava těchto částí byla provedena podstatnou změnou č. 7, která dále prodloužila projekt o 3 měsíce. Důvodem bylo probíhající výběrové řízení na dodávku diagnostických nástrojů.

Ostatní podstatné změny v projektu neměly významný vliv na jeho výstupy.

Tabulka 17: Změny monitorovacích indikátorů v průběhu projektu

MI před změnou		MI po změně	
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem	14	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem	4
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání	1	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání	334
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	420	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů určených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami	162

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: V projektu existovaly dvě podstatné změny, které měly významný vliv na realizaci projektu. Zejména se jedná o redefinici monitorovacích indikátorů, zpřesnění obsahu aktivit a udržitelnosti projektu a o prodloužení projektu o 3 měsíce.

C.4 – NA JAKÉ ÚROVNI PROBÍHALO PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ IPN?

Na projektu se účastnili následující administrativní pracovníci: projektový manažer MŠMT, hlavní manažer projektu, finanční manažer a projektový finanční manažer MŠMT. Tyto osoby byly v rámci projektu zaměstnány na hlavní pracovní poměr. Z hlediska dohod o pracovní činnosti zde byli zaměstnání: finanční účetní, mzdový účetní, administrátor projektu a administrátoři metodických týmů.

V rámci odborných pracovníků byly zaměstnány na dohodu o pracovní činnosti následující pracovníci: školní speciální pedagogové (12 nebo 24 měsíců), školní psychologové (12 nebo 24 měsíců), vedoucí metodiků ŠPP, metodici ŠPP, odborný vedoucí metodiků, konzultant krizové linky, metodik vzdělávání, administrátor vzdělávání, analytik a webmaster. V rámci dohody o provedení práce byli zaměstnání lektori vzdělávání.

MŠMT delegovalo vlastní realizaci projektu na partnera, přímo řízenou organizaci IPPP ČR. Na úrovni partnera pracoval realizační tým. Jeho činnost zajišťovala vlastní realizaci aktivit projektu, vytváření průběžných zpráv a podkladů pro monitorovací zprávy, sledování monitorovacích indikátorů, zajišťování publicity projektu. Partner odpovídal za práci školních PP, za jejich metodické vedení. Pracovníci podílející se na vlastní realizaci klíčových aktivit projektu byli zaměstnanci IPPP. Projekt byl řízen hlavním manažerem projektu, který se zodpovídal přímo řediteli IPPP.

Klíčovým nástrojem metodické podpory byly tři mobilní metodické týmy, sídlící v Praze, v Brně a v Opavě. Všechny tři týmy měly své pověřené vedoucí týmu metodiků a administrátora. Byli vedeni odborným vedoucím metodiků, který se zodpovídal ve své práci přímo hlavnímu manažerovi projektu.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT REALIZAČNÍHO TÝMU HLAVNÍHO ŘEŠITELE – MŠMT

Hlavní řešitel projektu (MŠMT) je hlavní autoritou v oblasti školství a vzdělávání v České republice. Stojí u zrodu programů, strategií a opatření na podporu rozvoje počátečního i dalšího vzdělávání. S cílovou skupinou v této oblasti pracuje především prostřednictvím svých přímo řízených organizací, mj. právě IPPP ČR.

Nejvýznamnější projekty a zkušenosti řešitele s realizací a řízením projektů v oblasti RLZ před realizací projektu:

- 2004-2006: **SP HODINA** - Úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřujících k rozvoji klíčových kompetencí žáků.
- 2004-2007: **SP PILOT Z** - Pilotní ověřování ŠVP na 2. stupni vybraných základních škol.
- 2005-2008: **SP PILOT G** - Tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných gymnáziích.
- 2005-2008: **SP PILOT S** - Tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných středních odborných školách a středních odborných učilištích.
- 2006-2008: **METODIKA** - Systém metodické podpory učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků.

Dle výše zmíněného lze konstatovat, že řešitel je odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT REALIZAČNÍHO TÝMU PARTNERA – IPPP

IPPP ČR realizuje koncepční, metodickou, výzkumnou, vzdělávací a poradenskou činnost pro systém pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a preventivně výchovné péče v resortu školství v ČR. K jeho činnosti patří zejména tvorba návrhů legislativních úprav (např. Vyhláška

č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních), tvorba koncepčních materiálů např. Koncepce školních poradenských služeb, Koncepce péče o žáky s mimořádným nadáním ve školských poradenských zařízeních, Koncepce zajištění služeb pro žáky s autismem, Koncepce interkulturního poradenství, Koncepce úprav výuky pro žáky se specifickými poruchami učení. Dále byla IPPP připravena řada analytických materiálů o průběhu inkluze ve školách, o práci asistentů pedagoga, o vzdělávání žáků z jiného kulturního prostředí. Vznikly také materiály O koncepci včasné péče na základě prováděných výzkumných šetření. Výzkumně byl podložen a následně zpracován metodický materiál Obligatorní diagnózy V SPC a V PPP, běžel základní výzkum z oblasti péče o žáky s mimořádným nadáním. Byly zpracovány podklady pro rychlé šetření šikany na školách v ČR. V IPPP byl realizován také systém certifikací preventivních programů v rámci protidrogové prevence v ČR, byly upravovány standardy prevence. Byla zpracovávána a vydávána řada diagnostických a intervenčních nástrojů pro poradenskou praxi ve školách (Baterie gramotnostních dovedností, Diagnostika SPU pro středoškoly, Diagnostické nástroje pro autisty a těžká zdravotní postižení, SON-R, WJ-IE - testy kognitivních schopností).

IPPP zajišťuje také koordinaci systému, komunikuje s profesními sdruženími, se zřizovateli školských poradenských zařízení i s uživateli služeb. Systém DVPP realizovaný V IPPP se orientuje na zajištění vzdělávání širokého spektra poskytovatelů služeb, na začínající pracovníky i pokročilé. Zabývá se systémem supervizní podpory a ústavní péče.

Nejdůležitější referencí podporující manažerský a odborný aspekt v rámci projektu RŠPP-VIP II je účast partnera na projektu VIP-Kariéra. Šlo o pilotní systémový projekt zaměřený na podporu kariérového a pedagogicko-psychologického poradenství na školách. V rámci projektu vznikla na více než 100 školách v ČR školní poradenská pracoviště. Jsou tvořena školním psychologem a/nebo školním speciálním pedagogem, výchovným radcem, školním metodikem prevence a jejich konzultačním týmem. Hlavním cílem bylo poskytování poradenských služeb žákům a učitelům škol, zkvalitnění podpory integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vytvoření systému včasného odhalování problémových projevů chování, omezení školní neúspěšnosti a předčasných odchodů žáků ze vzdělávání, provázání služeb kariérového poradenství s kariérovým vzděláváním.

SIM (Střediska integrace menšin) byl pilotní projekt, který vytvořil podpůrný systém péče o žáky ze sociokulturně odlišného a znevýhodňujícího prostředí a přispěl ke zlepšení podmínek pro jejich začlenění do hlavního vzdělávacího proudu. Střediska integrace menšin jsou zaměřena na poskytování služeb - poradenských, vzdělávacích, informačních, osvětových a volnočasových. Realizují mapování kulturních, sociálních, psychologických a dalších specifíků, která ovlivňují vzdělávání menšin a dětí ze sociokulturně odlišného prostředí.

Střediska zajišťují služby pro žáka a jeho rodinu, služby pro pedagogické pracovníky, služby pro asistenty pedagogů a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

PROPOS projekt byl zaměřen na prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání a podporu středoškolského studia pro žáky ze sociokulturně odlišného prostředí. Jednalo se především o pedagogicko-psychologické poradenství se zaměřením na analyzování vzdělávacích potřeb a vzdělávacího potenciálu každého jednotlivce. Žákům byla poskytnuta přímá podpora za účelem zkvalitnění podmínek pro studium. Projekt průběžně mapoval a ověřoval možnosti prevence předčasných odchodů ze vzdělávání.

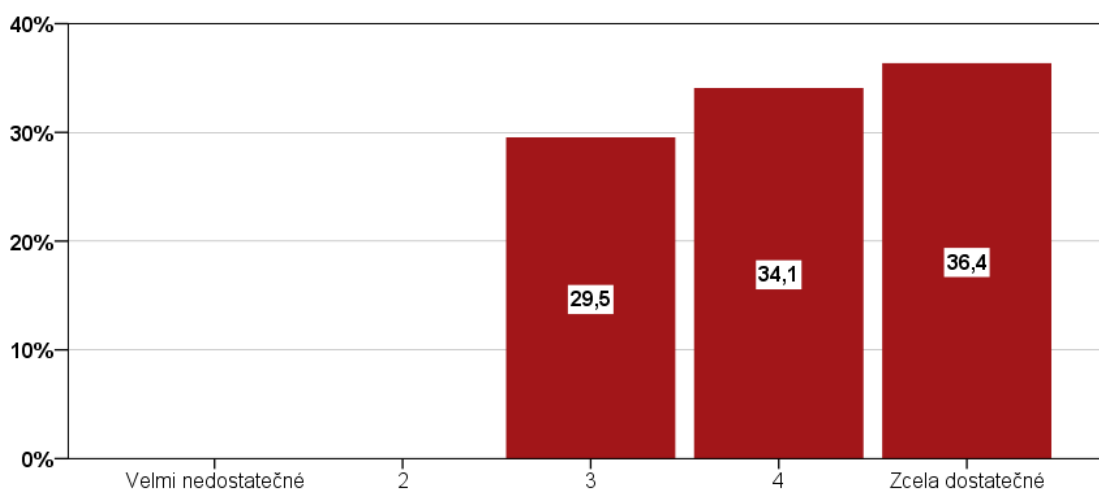
Dle výše zmíněného lze konstatovat, že řešitel je odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.

ZHODNOCENÍ ORGANIZAČNÍHO ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU PŘÍJEMCI

K projektovému řízení a organizačnímu zajištění projektu se vyjadřovali také respondenti z řad cílových skupin v dotazníkovém šetření spojeným s tímto hodnocením projektu RŠPP-VIP II.

Zapojené školy do projektu hodnotí organizační zajištění velmi kladně, 36,4 % respondentů odpovědělo, že organizační zajištění bylo zcela dostatečné, 29,5 % respondentů hodnotí organizační zajištění jako průměrné, přičemž žádný z respondentů nehodnotí organizační zajištění jako podprůměrné.

Graf 12: Hodnocení organizačního zajištění projektu přímými příjemci projektu

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v projektu RŠPP-VIP II

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projektové řízení probíhalo na výborné úrovni.

D. DOPAD

D.1 – V JAKÉ MÍŘE PŘÍSPĚLY PROJEKTY K DOSAŽENÍ CÍLŮ PRIORITNÍ OSY 4 OP VK?

Globálním cílem **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007-2013** je dle revidované verze podmínek OP VK (schválená Evropskou komisí dne 18. prosince 2012 – k dispozici na stránkách MŠMT) *rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.*

Specifické cíle představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle. Specifickými cíli OP VK jsou:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.
2. Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, k zatraktivnění

podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

3. Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.
4. Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Všechny specifické cíle tvoří konzistentní celek obsahového návrhu a zaměření prioritních os OP VK.

Prioritní osa 4 (**Systémový rámec celoživotního učení**) se dělí na **prioritní osu 4a** a **prioritní osu 4b**.

- *Prioritní osa 4a* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Konvergence.
- *Prioritní osa 4b* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Systémové aktivity jsou neoddělitelné z hlediska geografické příslušnosti a mají vždy dopad na území celé ČR. Obě prioritní osy mají z toho důvodu identický obsah. Cílem těchto prioritních os je realizace systémových aktivit na národní úrovni dotýkajících se věcných priorit 1, 2 a 3. Jedná se o specifické prioritní osy vytvořené za účelem podpory a financování aktivit podporujících budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

- *V oblasti počátečního vzdělávání* kladen důraz na zajištění vybraných aktivit systémovým přístupem s důrazem na kurikulární reformu, evaluaci, další vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění rovných příležitostí dětí a žáků.
- *V oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje* bude usilováno o vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve VaV činnosti.
- *Klíčovou aktivitou v oblasti dalšího vzdělávání* je vytvoření systémového a institucionálního rámce pro poskytování dalšího vzdělávání včetně ověřování a uznávání jeho výsledků a jeho podpůrného informačního a poradenského systému.

Prioritní osa 4 (4a a 4b) navazuje na specifický cíl 4: *Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.*

Dopady v porovnání s výstupy jsou zcela mimo kontrolu příjemce dotace. Příjemce může přispět k dosažení definovaných dopadů, nicméně je nemůže konkrétně ovlivnit. Pokud však je projekt správně postaven a existuje společenská relevance projektu, je dopad možné zjistit expertním odhadem. Klíčovou otázkou z pohledu evaluační otázky D1 je to, zdali evaluovaný projekt má vztah k některému ze specifických cílů.

Projekt RŠPP-VIP II má dopady na specifický cíl 4, na který navazuje prioritní osa 4. Projekt má dopady zejména na oblast počátečního vzdělávání, jejíž součástí jsou:

- **Kurikulární reforma** – projekt má nesporný vliv na kurikulární reformu. Jestliže je podstatou kurikulární reformy změna cílů a obsahů vzdělávání směrem k utváření potřebných životních dovedností (klíčových kompetencí) a příprava žáků na praktický život, pak facilitace podmínek pro ty skupiny žáků, které nemají v rodině dostatečnou oporu pro standardní praktický život a nemohou se opřít o rodinné vzory, je mimořádně důležitá.

Stejnou důležitost přikládáme také tomu, že projekt VIP II věnoval výraznou pozornost vytipování skupin žáků, kteří poradenské intervence potřebují, zřetelně vymezil znaky skupin a označil celý systém za otevřený vůči novým situacím a potřebám. To je v přímém souladu s principy kurikulární reformy, která deklaruje zajištění rovnosti ve vzdělávání opřené právě o individuální přístup k potřebám a možnostem vzdělávaných. Školní poradenství a jeho optimální fungování je klíčovou formou pro zajištění takového přístupu.

- **Systémový přístup s důrazem na evaluaci** – v rámci tohoto projektu se evaluací zabývala aktivita č. 5, která umožňovala monitorovat průběh projektu, stav problematiky na zapojených školách, potažmo v širším okolí a která částečně umožňovala predikovat vývoj v budoucích obdobích.
- **Další vzdělávání pedagogických pracovníků** – Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se věnuje aktivita č. 4 (Vzdělávání poradenských pracovníků), avšak nejedná se o všechny pedagogy, nýbrž pouze skupinu v rámci daného projektu. Projekt se nezabývá systematickým rozvojem profesního růstu specif. odborných pozic metodické pomoci poskytované učitelům (např. rozvoj kompetencí supervizorů, mentorů, konzultantů).
- **Zajištění rovných příležitostí dětí a žáků** – Projekt se přímo zaměřuje na prevenci, intervenci, diagnostiku a poradenství, čímž přispívá k zajištění rovných příležitostí dětí a žáků.

Na základě těchto informací je nutno konstatovat, že výstupy projektu RŠPP-VIP II **přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK** a mají dopad na cíle OP VK (konkrétně se jedná o specifický cíl 4). Nutno také zmínit závěr evaluační otázky A1, kdy bylo konstatováno, že projekt RŠPP-VIP II byl navržen v souladu s cíli Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt přispěl k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK.

D.2 - JSOU OČEKÁVANÉ I NEOČEKÁVANÉ DOPADY OBECNĚ USPOKOJIVÉ Z POHLEDU PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH PŘÍJEMCŮ PODPORY?

Za přímé příjemce podpory jsou považovány školy (resp. pedagogové a relevantní skupiny v nich), které byly zapojené do projektu RŠPP – VIP II v době realizace projektu.

Nepřímými příjemci podpory se rozumí školy, které by potenciálně mohly výsledky projektu využít, které projekt v řadě případů znají, ale neúčastnily se jej nebo školy, které by se mohly zapojit do dalšího projektu podobného charakteru.

Dopad na přímé i nepřímé příjemce podpory byl zkoumán primárním průzkumem provedeným v první polovině roku 2013 a vyplynuly z něj následující poznatky.

Mezi zkoumanými školami se vyskytuje 8 % přímých příjemců, kdy se škola přímo účastnila projektu RŠPP – VIP II nebo METODIKA II a 92 % nepřímých (škola se neúčastnila ani jednoho z uvedených projektů).

PŘÍMÍ PŘÍJEMCI

U přímých příjemců odpovídali na otázky průzkumu především ředitelé škol (73 % ze všech respondentů), v menší míře jejich zástupci a kategorie „jiné“ a bylo zjištěno, že ¼ odpovídajících působí na škole zároveň jako koordinátor školních vzdělávacích programů. Téměř 70 % z odpovídajících působí ve školství již déle než 20 let, v každém případě se jedná o respondenty zkušené,

což zajišťuje potřebnou hodnotu jejich odpovědí. Nicméně na druhé straně absentují pohledy nezátížené rutinou, protože pouze 1 ze souboru respondentů pracuje ve školství do 5 let.

Tabulka 18: Pracovní zařazení respondentů

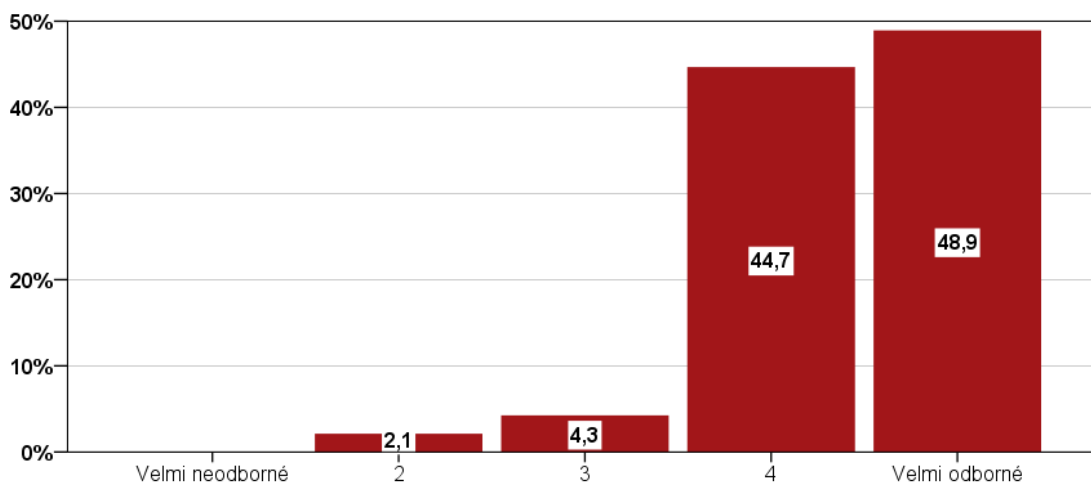
Pozice	%
Ředitel	72,9
Zástupce ředitele	8,3
Jiná	18,8

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Jaké přínosy měla účast v projektu věnovaném rozvoji školních poradenských pracovišť pro samotnou školu? Rejstřík odpovědí je sice poměrně rozsáhlý, ale dominují v něm především reakce rezonující s hlavním posláním projektu: zvýšení odborné pomoci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, možnost vytvoření školního poradenského centra, systémové řešení poradenských služeb, hlubší proniknutí do klimatu tříd a školy, posílení individuálních intervencí, rozvoj poradenských služeb i pro rodiče, nové podněty, přínosné informace o potřebné problematice. Nejčastěji je zmiňován přínos projektu v možnosti získání školního psychologa, event. speciálního pedagoga. Nezanedbatelné je pro respondenty i zlepšení vybavení školy, které jim účast v projektu umožnila. 94 % odpovídajících ocenilo přínosy účasti v projektu pozitivně, 4,3 % průměrně a 2,1 % respondentů se vyjádřilo tak, že akce byla zcela nepřínosná.

Rovněž odborná úroveň projektu byla hodnocena jednoznačně a vysoce pozitivně 94 % odpovídajících. 3 respondenti vyjádřili v uvedeném ohledu průměrné a mírné podprůměrné hodnocení.

Graf 13: Odpovědi na otázku: "Jak hodnotíte odbornou náplň projektu?"

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Vysvětlivky:

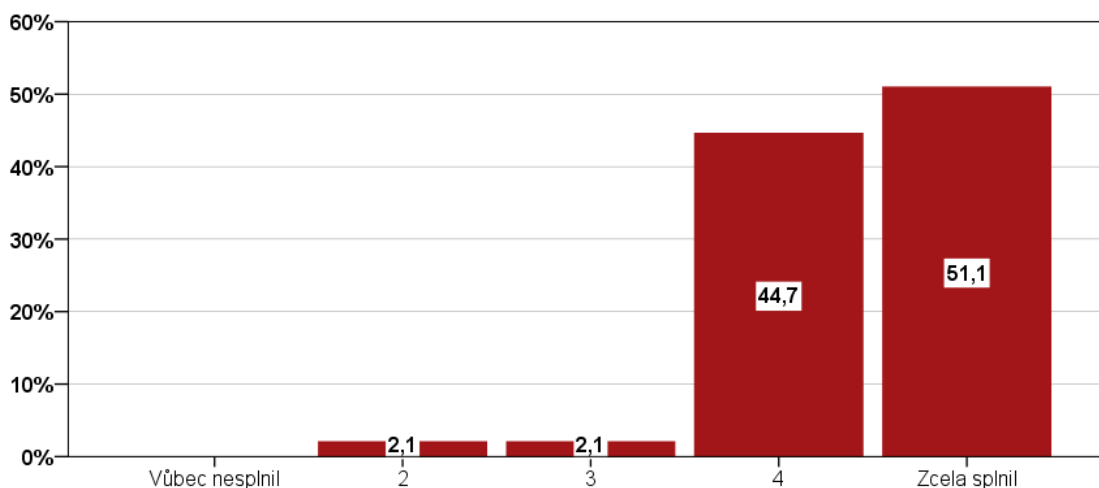
1 – Náplň projektu byla velmi neodborná;

5 – Náplň projektu byla velmi odborná

Ve spektru konkrétních vyjádření k odborné úrovni projektu měla opět výrazné zastoupení ocenění pozice psychologa a odborných pracovníků s dovětky typu, že jejich užitečnosti prospělo i odborné metodické vedení v průběhu řešení projektu a jejich další vzdělávání. Detaily vyjádření z především pozitivního ocenění odbornosti projektu se týkaly nejrůznějších jeho stránek: volby mimořádně nálehavého problému, dokonalé připravenosti, širokého záběru, špičkových odborníků, dobré organizace (ta byla všemi odborníky hodnocena pozitivně – negativní vyjádření horší než průměr se nevyskytlo ani v jednom případě), ale také toho, že projekt skutečně prospěl a jeho dopady budou

dlouhodobé. Na dodatek k organizačnímu zajištění projektu se ve volných otázkách objevily některé připomínky, které ukazovaly na vybrané průběžné potíže jako např. změna pravidel v průběhu rozjetého projektu, nemožnost zajištění poradenství i v následujícím období, nelehké shánění školního psychologa, velký objem práce. Dokladem úrovně spokojenosti je i to, že 96 % respondentů by se zúčastnilo podobného projektu i v budoucnosti, pokud by škola dostala takovou možnost.

Graf 14: Odpovědi na otázku: "Do jaké míry splnil projekt Vaše očekávání?"

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Již opakovaně identifikovaných 94 % respondentů z přímých uživatelů uvádí vysokou míru využití získaných poznatků (výstupů) i pro další období. Využívají je vyučující v třídnických hodinách, využíváno školním psychologem v pokračujícím projektu RAMP III, vytvořeno školní poradenské centrum. Využívání rodiči, učiteli, vedením škol, přínosem jsou nově vytvořené materiály, vznikly funkční týmy s motivací pracovat v poradenské činnosti se vším, co bylo předmětem projektu. Přístupné výstupy projektu jsou dále využívány v 80 % zapojených škol.

NEPŘÍMÍ PŘÍJEMCI

Podobně jako u přímých uživatelů, odpovídali i ve skupině uživatelů nepřímých především ředitelé, případně jejich zástupci (celkově v 91 %). Rovněž co do délky praxe ve školství patří většina respondentů mezi zkušené, s praxí od 6 let, nejčastěji nad 20 let.

Nepřímým příjemcem se rozumí školy, které by potenciálně mohly výsledky projektu využít, které projekt většinou znají, ale neúčastnily se jej nebo školy, které by se mohly zapojit do dalšího projektu podobného charakteru.

I když se zástupci této skupiny neúčastnili přímo projektu VIP II, 31 % z nich ho zná a v něm pak především část věnovanou školnímu pedagogicko – psychologickému poradenství (53 % nejčastěji na základních a středních školách, základní umělecké školy jsou v tomto ohledu zapojeny méně, ale také ne nulově). Poradenský servis školám v ČR je znám u 18 % nepřímých uživatelů výstupů, vzdělávání poradenských pracovníků u 15 % a Obecná podpora a metodické vedení psychologů a speciálních pedagogů u 10 %.

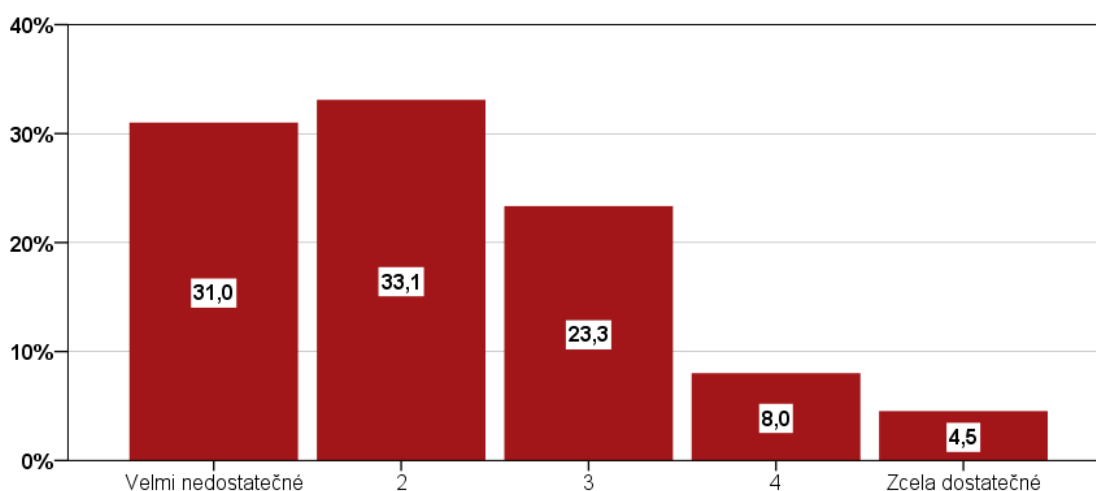
Pouze 6 % oslovených však výstupy projektu VIP II využívá, z nich pak základní školy o něco více, než školy střední. Pokud využívají, pak především pro vzdělávání poradenských, pedagogických pracovníků a preventistů, pro spolupráci s PPP a SPC, využíváno pouze prostřednictvím psycholožky a speciálního pedagoga.

Tabulka 19: Odpovědi na otázku: „Využíváte některé výstupy projektu RŠPP-VIP II?“

	Druh školy		
	Základní škola	Střední škola	Celkem
Ano	6,8 %	4,6 %	6,3 %
Ne	93,2 %	95,4 %	93,7 %

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Významně negativní stanovisko bylo u nepřímých uživatelů vyjádřeno při posuzování propagace projektu, což je závažné zjištění s ohledem na záměry co nejširšího rozšíření projektem vytvořených výstupů. Volná vyjádření mají podobu „žádné informace se k nám nedostaly“, „neslyšeli jsme o takovém projektu“, „projekt má malou publicitu, tento dotazník je první informací“. Vzhledem k tomu, že respondenty byli především ředitelé a jejich zástupci, nelze předpokládat, že by informace zanikly ve vnitřní komunikaci ve škole.

Graf 15: Hodnocení propagace projektu RŠPP-VIP II potenciálními uživateli

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Pokud by vznikl nový podobný projekt, zúčastnila by se aktivně zhruba polovina oslovených škol, o něco více škol základních, než středních. Záleželo by jim především na tom, co konkrétně by projekt nabízel, jak dobře by byla vymezena pravidla projektu a jeho další náležitosti, za podmínky dostatečného finančního krytí nezbytných činností – bez finanční a investiční účasti, za situace dostatečného času pro řešení projektu, také za podmínky, že škola tím získá dostatečné finance na školního psychologa – nebo pokud by mohlo vzniknout školní poradenské zařízení. Uvedená stanoviska ukazují jak realitu škol, tak ale zájem o řešení poradenské problematiky.

Tabulka 20: Odpovědi na otázku: „Pokud by vznikl nový podobný projekt, zúčastnili byste se jej?“

	Druh školy		
	Základní škola	Střední škola	Celkem
Ano	45,6 %	50,3 %	49,2 %
Ne	54,4 %	49,7 %	50,8 %

Zdroj: Primární průzkum mezi zapojenými školami v rámci projektu RŠPP-VIP II

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Přímí příjemci hodnotí projekt velmi pozitivně, nepřímí příjemci většinou nevyužívají jeho výstupy a jejich zájem o zapojení do jiného podobného projektu není příliš enormní.

D.3 - DO JAKÉ MÍRY OVLIVNILY VÝSTUPY JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ PODMÍNKY NEBO KONTEXT CÍLOVÝCH SKUPIN?

Již v průběhu realizace projektu byla zjišťována zpětná vazba od cílové skupiny. Zpětná vazba nesloužila jen k průběžnému hodnocení průběhu projektu a spokojenosti s ním, ale byla také nástrojem pro zjišťování aktuálních potřeb cílové skupiny projektu. Vznikly navíc nové pracovní pozice na školách, docházelo k ulehčení práce s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, došlo k nastavení metodiky práce s žáky a práce školních poradenských pracovníků. Pozice školního poradenského pracovníka se postupem času stala na zapojených školách důležitá a neoddělitelná.

Školy vnímají poskytované služby jako důležité a prospěšné, oceňují odbornou náplň projektu i jeho přínos. Většina respondentů primárního průzkumu uvádí, že je školní poradenské pracoviště neoddělitelnou součástí jejich školy a doufají v další dlouhodobé setrvání tohoto pracoviště.

Na tomto místě je vhodné také zmínit informace uvedené v předchozí evaluační otázce. Jedná se o vyhodnocení následujících otázek primárního průzkumu v cílové skupině projektu, který probíhal s časovým odstupem po skončení projektu:

- „Do jaké míry byla pro Vás účast v projektu RŠPP-VIP II přínosem?“ Jako přínosný hodnotí projekt téměř 94 % členů cílové skupiny projektu a jako nepřínosný jen zhruba 2 %. Na otázku „v čem konkrétně byl projekt přínosný“ odpovídají členové cílových skupin různě: téměř všichni vidí přínos ve vytvoření nebo rozvoje školního poradenského pracoviště a práci školního poradenského pracovníka. Největší přínosy jsou dále spatřovány ve zvýšení odborné pomoci žákům vylimínování rozvoje sekundárních problémů u žáků (poskytováním krizové intervence žákům). Někteří respondenti ocenili možnost zlepšení vybavení školy (počítačové učebny, interaktivní tabule, nové výukové programy, apod.). Často se respondenti vyjadřovali ve smyslu, že dnes si jejich školu bez školního poradenského pracovníka nedovedou představit, navíc *„bez realizace tohoto projektu bychom si pozici školního psychologa nemohli dovolit“*. U těchto odborníků pak oceňují možnost neustálého kontaktu s dětmi, *„což má pozitivní vliv“*. Z vyjádření respondentů tak vyplývá, že *„díky tomuto projektu pomohl předcházet řadě problémů, pomáhal je řešit, přispěl k lepší spolupráci s rodiči problémových žáků, přispěl k lepší práci s problémovými žáky ze strany učitelů a přispěl k větší důvěryhodnosti veřejnosti vůči škole“*.
- „Do jaké míry splnil projekt Vaše očekávání?“ Projekt splnil očekávání u zhruba 96 % respondentů, jen zhruba 2 procenta dotázaných odpovědělo, že projekt nesplnil očekávání. Když měli dotázání svou odpověď rozvést, uváděli, že projekt *„přispěl k založení školního poradenského pracoviště, zisku potřebných materiálů a metodické pomoci pro činnost školy, poskytování potřebné podpory žákům, učitelům a rodičům“*, což byly aspekty, které od projektu dotázání očekávali. Na druhou stranu byly menší problémy s častým střídáním osob na pozici odborníka (zejména ženy, které převážně odcházely na mateřskou dovolenou). Celkově však většina respondentů uvedla, že *„projekt splnil očekávání ve všech ohledech“*.
- „Do jaké míry jste využili získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizace a inovaci ŠVP?“ Poznatky získané v rámci projektu využilo zhruba 96 % respondentů, další 4 % respondentů poznatky příliš nevyužili. Respondenti pozitivně hodnotili zejména získané poznatky v rámci péče a podpory u žáků s SPU, SPCH a žáky hraničními. Přínos vidí v podstatě v celém spektru činností ŠPP. Nejčastěji byly využívány poznatky k *„vytvoření školního poradenského centra, v přímé práci s problémovými klienty (s dětmi a jejich rodiči) a na další speciálně pedagogickou činnost“*. Někteří respondenti využili získané poznatky také k vlastnímu profesnímu růstu. Poznatky využívají někteří také v navazujícím projektu RAMPS-VIP III.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt umožnil školám vytvořit a rozvíjet ŠPP a jeho přínosy pro cílovou skupinu byly velmi kladně hodnoceny.

E. UDRŽITELNOST**E.1 - DO JAKÉ MÍRY BUDOU POZITIVNÍ PŘÍNOSY PROJEKTŮ POKRÁČOVAT POTÉ, CO BUDE/BYLO UKONČENO FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ZE STRANY OP VK?**

Lze oprávněně konstatovat, že pozitivní přínosy projektu budou pokračovat i poté, co bylo ukončeno jeho financování ze strany OP VK a to proto, že školní poradenství – školní poradenská pracoviště mají trvalý charakter, navíc zvýrazněný nárůstem počtu i specifických skupin žáků, kteří poradenství potřebují, což také kvantitativní údaje o projektu potvrdily. Zároveň je ale také zřejmé, že financování této činnosti a např. další hledání zdrojů na mzdy odborníků - školních psychologů a školních speciálních pedagogů neskončí a je tedy plně v kompetenci MŠMT ČR. Příkladem je navazující projekt RAMPS-VIP III.

Souhrnná informace o projektu předpokládá následující pokračování pozitivních přínosů projektu:

- Fungování upravených standardních činností pracovníků školního poradenského pracoviště; úpravy vychází z analýz dosavadního systému poskytovaných služeb ve školských poradenských zařízeních (PPP, SPC) a nově tento systém ukotvují, jsou opřeny o zkušenosti získané při řešení projektu a jsou zdokumentovány v Návrhu Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve školách.
- Využívání zpracovaných metodik v činnosti školních psychologů a speciálních pedagogů a zároveň implementace modelu programů DVPP pro tyto dvě odborné skupiny při respektování jejich dosažené kompetence od začínajících odborníků až po pracovníky s dlouholetou zkušeností v poskytování poradenských služeb ve školách. Bylo prokázáno, že ve školách, kde jsou zapojeni školní psychologové a speciální pedagogové, se významně proměňuje sociální klima školy a komunikace s rodiči.
- Je předpoklad, že Národní ústav pro vzdělávání převzme kompetence a obsahy činností souvisejících s provozováním krizové linky pro pedagogy.
- Udržitelnost pozitivních přínosů a výstupů projektu je podmíněna udržitelností (zaměstnaností) pracovních pozic, které jsou pro fungování systému školního poradenství nezbytné. Opakovaně jsou vyvíjeny snahy o ukotvení potřebných profesí ve školské legislativě (např. Vyhláška č.73/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách, kde je poprvé zpracován popis standardních činností pracovníků školního poradenského pracoviště).

U každého posuzování udržitelnosti je nutné zohlednit nejen kvalitu výstupů, které stojí za to, aby byly využívány i nadále, ale také jejich akceptovatelnost hlavními uživateli. V případě evaluovaného projektu lze hovořit o splněných předpokladech.

Na závěr je třeba zmínit ještě jeden významný důvod, pro který je potřebné udržitelnost výsledků a výstupů zachovat.

Poskytované poradenské služby žákům základních a středních škol mají významný preventivní charakter. Pokud jsou správně poskytovány (a k tomu výstupy projektu vedou), vytvářejí sekundárně úspory za služby, které by zřejmě musely následovat v budoucnosti, ať již služby zdravotní, sociální

nebo služby související s nižší uplatnitelností na trhu práce. I proto je nutné dále kultivovat podmínky pro udržení pozitivních přínosů projektu i po skončení financování z evropských fondů.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt má velmi dobrou využitelnost a potenciál pro pokračování pozitivních přínosů po jeho ukončení.

2.5. SHRNUTÍ EVALUACE PROJEKTU RŠPP-VIP II

Klíčová zjištění evaluátora projektu RŠPP-VIP II jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt RŠPP – VIP II se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivita projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vzájemné setkávání a komunikace mezi jednotlivými členy projektu a působení na cílovou skupinu, vytvoření školních poradenských pracovišť a systému poradenství v rámci celé ČR.
- A.3 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak nejedná se o zbývající hodnocené IPn v rámci této závěrečné zprávy, nýbrž většinou o předchozí a navazující projekty (VIP-Kariéra a RAMPS-VIP III) a projekty s příbuznou tematikou (SIM, CPIV), kde docházelo ke spolupráci a doplnění činností. Vzhledem k velmi pozitivním přínosům pro jednotlivé školy provozující poradenská pracoviště i ostatní školy v ČR (zajištěním telefonické poradenské linky a další podpory) je žádoucí pokračovat v podobných projektových aktivitách, zejména pro školy, kterým nebylo umožněno se projektu účastnit, přestože měly zájem.
- A.4 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro rozvoj školních poradenských pracovišť na stávajících školách a rozšíření ŠPP na školy nové. Důležitým faktem je také vzdělávání školních pedagogických pracovníků, zvyšování jejich odbornosti.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Bylo dosaženo cílů a výstupů, které byly zadavateli projektu stanoveny. Přes všechny problémy se nakonec podařilo vyřešit i problém s dodávkou diagnostických nástrojů do škol, který způsobil prodloužení projektu o 3 měsíce.
- B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům. Na začátku projektu se odsouval termín realizace. V průběhu realizace se projekt potýkal s odchodem odborníků a jejich obtížným nahrazováním. Zásadním problémem bylo dlouhodobé nedořešení situace ohledně diagnostických nástrojů (viz výše).
- B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.
- B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Výsledky projektu jsou cílovou skupinou užívány ve velké míře. Klíčové aktivity byly s drobnými nedostatky splněny, čemuž odpovídá i naplnění počtu výstupů a dokonce přesah v rámci monitorovacích indikátorů. V rámci projektu došlo k úspoře ve výši 6 915 331,11 Kč.
- C.2 Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek projektu se posunul o 7 měsíců a konec realizace projektu byla prodloužena o další 3 měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků.
- C.3 V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změny klíčových aktivit a smluvních vztahů a prodloužení realizace projektu o 3 měsíce.
- C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1** Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.
- D.2** Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že větší dopad mají výstupy projektu zejména na přímé příjemce, na nepřímé příjemce byl dopad velmi diskutabilní.
- D.3** Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména následujícími parametry – došlo k vytvoření nebo rozvoji stávajících školních poradenských pracovišť, k růstu významu pracovního postavení odborníků v rámci školních poradenských pracovišť, k vytvoření pracovních pozic pro tyto odborníky.

■ E: Hodnocení udržitelnosti

- E.1** Udržitelnost projektu je zajištěna zejména v navazujícím projektu RAMPS-VIP III.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

- *Hospodárnost* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 139 757 085 Kč, došlo k úspoře **6 915 331,11 Kč** (4,95 % plánovaného rozpočtu).
- *Efektivnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn cíl (ačkoli v projektové žádosti značně vágně formulován a redefinován v monitorovacích zprávách) a plánované aktivity byly téměř kompletně naplněny.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt RŠPP-VIP II formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

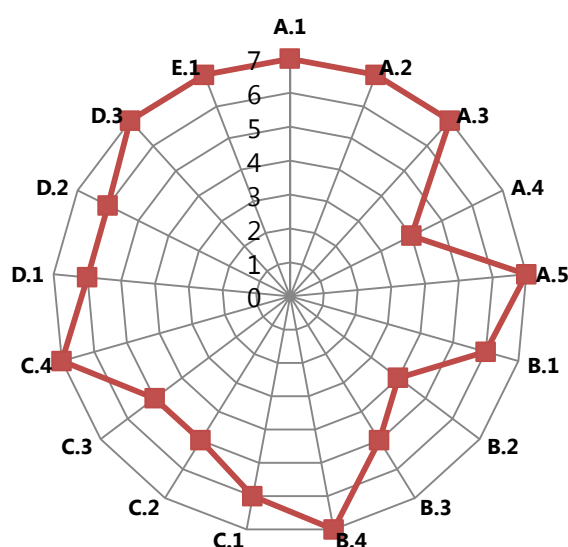
Tabulka 21: SWOT analýza projektu RŠPP-VIP II

Silné stránky	Slabé stránky
• Vytvoření Školních poradenských pracovišť na vybraných školách. • Významná pomoc v překonávání problémů se začleňováním dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávání, pomoc s nasměrováním jejich lepší profesní či studijní orientace, atd. • Vznik celorepublikové telefonické poradenské linky. • Vznik krizové intervenční databáze.	• Nižší zájem o projekt ve středních odborných školách a učilištích. • Slabá propagace projektu • Posun a prodloužení projektu.
Příležitosti	Hrozby
• Potřebnost projektu i vzhledem ke vztahu	• Hledání kvalitní náhrady za proškolené

vývoje ekonomické situace rodin, růstu nezaměstnanosti, rozšiřujícího se sociálně patologického chování v rodinách a s tím souvisejících dopadů. Vysoká využitelnost výsledků v dalších projektových aktivitách a programovém období.	odborníky, kteří pracoviště opustili.
--	--

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 16: Hodnocení evaluačních otázek projektu RŠPP-VIP II

A.1 - Do jaké míry byly navrženy projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?

A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?

A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?

B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?

B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?

B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?

C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?

C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?

C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?

D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?

D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

3 KURIKULUM G

3.1. IDENTIFIKACE PROJEKTU

Název projektu:	Podpora učitelů gymnázií jako pilířů kvality gymnaziálního vzdělávání
Zkratka projektu:	KURIKULUM G
Příjemce:	MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
IČ příjemce:	00022985
Partneři projektu:	Výzkumný ústav pedagogický v Praze
Číslo projektu:	CZ.1.07/4.1.00/06.0001
Číslo operačního programu:	CZ.1.07
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Číslo prioritní osy:	7.4a
Název prioritní osy:	Systémový rámec celoživotního učení (Konvergence)
Číslo oblasti podpory:	7.4a.1
Název oblasti podpory:	Systémový rámec počátečního vzdělávání
Datum zahájení realizace:	01. 10. 2008
Datum ukončení realizace:	30. 09. 2011
Doba trvání projektu:	36 měsíců
Plánovaná finanční podpora:	39 947 814,62 Kč
Plátce DPH vůči aktivitám:	Ne

3.2. POPIS PROJEKTU

Projekt „Podpora učitelů gymnázií jako pilířů kvality gymnaziálního vzdělávání“ (zkrácený název KURIKULUM G) byl určen učitelům a koordinátorům školních vzdělávacích programů (ŠVP) na gymnáziích a umožnil jim získat takové kompetence, které potřebují k vytváření a realizaci kvalitních ŠVP. Projekt svými aktivitami měl přispět k řešení problematiky zvyšování kvality vzdělávání na gymnáziích. Ta je spojena s kvalitou pedagogů, kteří žákům vzdělávání poskytují. Podpora učitelům a koordinátorům nabývala několika forem:

1. Konzultační a poradenské služby
2. Mentorování
3. Vzájemně řízené osobní výměny zkušeností
4. Zprostředkování úspěšných případů realizace ŠVP (ukázkové hodiny, případové studie, metodické materiály)

Vedle toho projekt měl umožnit provést objektivní zhodnocení úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích prostřednictvím rozsáhlého plošného výzkumu. Projekt navazoval na systémový projekt Pilot G/GP (OP RLZ/JPD3, 2004 – 2008), v němž byly ověřeny první dva roky vzdělávání podle ŠVP na gymnáziích, a měl umožnit tento proces dokončit a vyhodnotit.

CÍLE PROJEKTU

Na začátku realizace projektu byly dle projektové žádosti stanoveny následující cíle projektu:

1. Zvýšení kvality vzdělávání na gymnáziích posílením kompetencí koordinátorů školních vzdělávacích programů (ŠVP) a učitelů gymnázií.
2. Motivace koordinátorů ŠVP a učitelů gymnázií k přijetí změn spojených se zaváděním ŠVP do praxe.
3. Vytvoření a ověření nových modelů spolupráce pro vzájemně se učící školy.

CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

Cílovými skupinami, na které byla podpora orientována, byly:

- Pracovníci škol a školských zařízení – gymnázií (cca 13 tisíc²)
- Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení – gymnázií (cca 1100)
- Žáci gymnázií (cca 146 tisíc)

Aktivity projektu byly přímo zaměřeny na koordinátory ŠVP a učitele gymnázií, včetně vedoucích pracovníků. Výstupy projektu mají možnost využít všichni pedagogové gymnázií (cca 380 škol) – dle průzkumu MŠMT z roku 2007 je 100 % gymnázií připojených k internetu. Žáci gymnázií mají užitek z výstupů a výsledků zprostředkovaně, zkvalitněním vzdělání poskytovaného školami.

Při plánování projektu byly analyzovány potřeby cílové skupiny. Využito bylo především závěrů provedených v šetření NIDV v rámci projektu Koordinátor, závěrů výzkumu MU v Brně z roku 2006 a

² statistické údaje dle ročenky ÚIV k 30. 9. 2006

závěrů získaných při řešení projektu Pilot G/GP. V souvislosti se zaváděním ŠVP do škol se daly potřeby cílové skupiny charakterizovat následovně:

Ředitelé a koordinátoři mají potřebu:

- Vyměňovat si zkušenosti s ostatními kolegy, získat přehled, jak problémy řeší jinde
- Zvládnout některé specifické dovednosti, jako např. schopnost motivovat kolegy při tvorbě a realizaci ŠVP
- Vyhodnocovat kvalitu vzdělávání na škole, budovat týmovou spolupráci ve sboru, řídit změny
- Zorientovat se v požadavcích na kvalitu školy – vědět, v čem kvalita spočívá a jak jí lze dosáhnout

Učitelé mají potřebu:

- Zvládnout nároky, které na ně klade tvorba a realizace ŠVP, a udržet si motivaci ke své práci
- Vyměňovat si zkušenosti s výukou odpovídající novým trendům ve vzdělávání

ZAPOJENÍ CÍLOVÝCH SKUPIN DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Zapojení všech cílových skupin bylo plánováno přímou účastí při realizaci aktivit (absolvováním kurzů, setkání) a využíváním všech výstupů projektu prostřednictvím internetu. Do aktivity Kvalitní škola budou zapojeny tzv. pilotní školy, jejichž účast v projektu je již předem prodiskutována a školy své zapojení přislíbily. Jedná se o školy, které již byly zapojeny do předcházejícího systémového projektu Pilot G/GP (OP RLZ/JPD3, 2004-2008).

MOTIVACE CÍLOVÉ SKUPINY DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Cílové skupiny byly motivovány pro aktivní účast v projektu především:

- Nabídkou služeb, které přesně odpovídají potřebám cílových skupin (princip poptávka-nabídka);
- Možností snadno komunikovat s kolegy, kteří řeší stejné problémy;
- Odborně garantovanou kvalitou poskytovaných informací;
- Bezplatností nabízených služeb (řada škol si finančně náročnější služby, zejména vzdělávání nebo mentoring, nemůže běžně dovolit).

Pilotní školy jsou motivovány především dobrými zkušenostmi, které získaly při ověřování školních vzdělávacích programů v systémovém projektu Pilot G/GP, díky němuž obdržely řadu zajímavých informací, mohly své ŠVP analyzovat, zkvalitňovat a poskytovat toto know-how dalším školám.

PŘÍNOSY PRO CÍLOVOU SKUPINU DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

Základním přínosem pro učitele a koordinátory mělo být prohloubení jejich profesních kompetencí. Tyto kompetence podmiňují úspěšné zvládnutí nových nároků na učitelskou profesi. S prohloubením profesních kompetencí měli získat pedagogové větší jistotu při zavádění nových prvků do vzdělávání, což v důsledku povede k udržení jejich motivace a k zájmu o další profesní růst. Vzniká tak velmi žádoucí cyklus, kdy vnitřní motivace vede k ochotě pedagogů pracovat na svém dalším profesním růstu. Větší jistota a profesionalita pedagogů povede také k psychologickým vlivům - učitelé budou svou profesi dlouhodobě vnímat jako uspokojivou a zajímavou.

Žáci gymnázií budou mít užitek z výstupů a výsledků zprostředkovaně, zkvalitněním vzdělávání poskytovaného školami.

Projekt měl přinést novou kvalitu především ve čtyřech oblastech:

1. Měl umožnit koordinátorům a učitelům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. V projektu Pilot G/GP bylo potvrzeno, že získání kompetencí vede u učitelů ke zvýšení jejich motivace k dalšímu profesnímu růstu a k lepšímu vnímání reformy jako celku.
2. Měly vzniknout originální metodické materiály založené na autentické zkušenosti škol, které by byly volně dostupné i po skončení projektu.
3. Měly vzniknout nové možnosti pro vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami. Jde o vzdělávání formou "peer aktivit", kdy dochází k přenosu zkušeností mezi členy stejné skupiny lidí. Zkušenosti edukačně vyspělých zemí ukazují, že je to velmi efektivní způsob, který se školy musí nejprve učit. Také projekt Pilot G/GP potvrdil pozitivní ohlas této metody mezi učiteli gymnázií. Projekt nabízel např. řízené návštěvy, internetovou komunitu nebo virtuální hospitace.
4. Měla být objektivně vyhodnocena míra úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích a vzniknout doporučení pro gymnázia i decizní sféru, jak dále zkvalitňovat vzdělávání na tomto typu škol.

PLÁNOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU

AKTIVITA 01 – PODPORA KOORDINÁTORŮ:

Aktivita se skládá ze 4 modulů: *Sít, Komunita, Poradna a Kritický přítel*:

- V **modulu Sít** bude vytvořen systém vzájemných řízených návštěv na školách, pomocí něhož si koordinátoři budou vyměňovat své zkušenosti a vzájemně se vzdělávat.
- **Modul Komunita** umožní prostřednictvím internetu virtuální setkávání a vzájemnou výměnu zkušeností mezi koordinátory, učiteli a zainteresovanou veřejností.
- **Modul Poradna** poskytne koordinátorům, případně učitelům, poradenské a konzultační služby spojené s tvorbou ŠVP a s jeho realizací.
- **Modul Kritický přítel** zajistí prostřednictvím mentorů individuální mentoring koordinátorům, kteří nemají dostatečné manažerské dovednosti a potýkají se s problémy především v oblasti řízení změn a kvality ŠVP.

Na realizaci aktivity se dle projektové žádosti měli podílet:

- **Manažer sítě a mentorů** – řízení činností v modulech Sít a Kritický přítel.
- **Manažer komunity a poradny** – řízení činností v modulech Komunita a Poradna.
- **Odborní asistenti** – podíl na řízení konkrétních částí modulů, zástup manažerů modulů
- **Mentori** – k zajištění odborné supervize koordinátorům, vytváření případové studie
- **Netmoderátoři** – k zajištění moderování jednotlivých tematických oblastí v komunitě, garantují věcnou správnost, zajištění online poradenství v rámci modulu Poradna.
- **Metodik** – metodická podpora projektovým skupinám, podíl na koncepci řešení aktivity.
- **Editoři** – k zajištění zpracování metodických případových studií, editace případové studie.

Aktivita měla průběžný charakter: zahájení plánováno v říjnu 2008, ukončení v září 2011.

Hlavní náklady byly dle projektové žádosti plánovány na:

- Uspořádání jednotlivých vzájemných řízených návštěv koordinátorů a na pořízení případových studií.

- Zajištění osobní formy poradenství koordinátorům (4x ročně, vždy pro cca 70 osob).
- Koordinační setkání a vzdělávání netmoderátorů (2x ročně).
- Individuální mentoring koordinátorů, proškolení mentorů a pořízení případových studií.
- Zajištění lidských zdrojů.

AKTIVITA 02 – PODPORA UČITELŮ

Podpora učitelů měla být realizována prostřednictvím dvou modulů: *Virtuální hospitace* a *Oborové semináře*. Modul **Virtuální hospitace** umožní učitelům sledovat online "ukázkové" hodiny kolegů z jiných škol, diskutovat s nimi nad realizovanou hodinou přímo od počítače, a tím získat nové zkušenosti. Videozáznamy hodin budou zveřejňovány na webových stránkách.

Modul Oborové semináře nabídne učitelům, kterým chybí potřebné znalosti a dovednosti, semináře k problematice tvorby a realizace učebních osnov vedené proškoleným lektorským týmem.

Na realizaci aktivity se dle projektové žádosti měli podílet:

- **Manažer podpory učitelů** – řízení veškerých činností v rámci aktivity.
- **Odborný asistent** – podíl na řízení konkrétních částí aktivity, zástup manažera aktivity.
- **Metodik** – poskytnutí metodické podpory projektovým skupinám, podíl na koncepci řešení aktivity.
- **Realizátoři** – provedení vlastní realizace didakticky inspirativních hodin nebo výukových lekcí (projektů), účast na online diskuzích.
- **Expert** – podíl na přípravě a vyhodnocení virtuálních hospitací, provedení odborné analýzy videonahrávek, účast na online diskuzích.
- **Lektoři** – zajištění odborné lektorské činnosti oborových seminářů.

Videozáznam měla pořídit odborná firma z důvodu zajištění jeho vysoké kvality. Na tuto dodávku mělo být vypsáno výběrové řízení.

Aktivita měla průběžný charakter: zahájení plánováno v říjnu 2008, ukončení v září 2011.

Hlavní náklady byly dle projektové žádosti plánovány na:

- Pořízení a odborné zpracování kvalitních videozáznamů vyučovacích hodin.
- Financování realizátorů virtuálních hospitací.
- Realizaci oborových seminářů (lektorné, zajištění prostor, příprava a tisk materiálů).
- Zajištění lidských zdrojů.

AKTIVITA 03 – KVALITNÍ ŠKOLA

Aktivita měla umožnit vyhodnocení úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích a popsat, kterými prvky se vyznačuje tzv. kvalitní škola. V rámci této aktivity bude prováděn výzkum na 16 pilotních školách a na statisticky významném vzorku nepilotních škol.

Zjištění získaná výzkumem a konzultace s pilotními školami měla vést také k popisu prvků a procesů, kterými se vyznačuje kvalitní škola. Na základě toho vznikla doporučení určená především gymnáziím a

decizní sféře a "standard" s kritérii, který by mohl sloužit jako vodítko pro školy, ČŠI, zřizovatele a vysoké školy při vyhodnocování kvality vzdělávání a práce škol.

Zjištěná fakta měla být prezentována na konferenci a diskutována na třech kulatých stolech. Aktivita přímo navazuje na systémový projekt Pilot G/GP (OP RLZ/JPD3, 2004-2008), v němž pilotní školy vytvořily ŠVP a 2 roky podle nich vyučovaly. Pro získání ucelených informací je nutné vyhodnotit celý proces poté, co žáci vzdělávání podle ŠVP dokončí celé studium. Ostatní gymnázia budou využita jako srovnávací vzorek.

Na realizaci aktivity se dle projektové žádosti měli podílet:

- **Manažer výzkumu** – řízení veškeré činnosti v rámci aktivity.
- **Odborný asistent** – podíl na řízení konkrétních částí aktivity, zástup manažera aktivity.
- **Koordinátoři pilotních škol** – koordinace tvorby a realizace ŠVP na pilotních školách.
- **Výzkumní experti** – práce na výzkumném záměru, provedení části samotného výzkumu, vytváří doporučení pro školy a decizní sféru a "standard" kvalitní školy na základě zjištěných informací.

Výběrová řízení měla být vyspána na uspořádání konference a na zpracování a vyhodnocení dat získaných výzkumem.

Aktivita měla průběžný charakter: zahájení plánováno v říjnu 2008, ukončení v září 2011.

Hlavní náklady byly dle projektové žádosti plánovány na:

- Přípravu a realizaci jednotlivých částí výzkumu.
- Zpracování dat a jejich vyhodnocování.
- Prezentaci výsledků výzkumu (národní konference, 3 kulaté stoly).
- Realizaci koordinačních seminářů pro pilotní školy (2x ročně).
- Zajištění lidských zdrojů.

POPIS PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTU

Dle informací z projektové žádosti a z dokumentu *Souhrnná informace o realizaci projektu OP VK* je možno projekt rozdělit do tří základních klíčových aktivit, prostřednictvím kterých byl realizován.

KA01 – Podpora koordinátorů

Hlavní cílovou skupinou této aktivity byli koordinátoři školních vzdělávacích programů (ŠVP), případně vedoucí pracovníci gymnázií, jejichž role v rámci školních týmů je specifická, mnohdy obsahově a časově náročná. Učitelům v roli koordinátora ŠVP však často chybí potřebné zkušenosti a dovednosti z oblasti vedení lidí a komunikace, hodnocení kvality a řízení změn, případně koncepční dovednosti, proto byly koordinátorům ŠVP nabízeny především konzultační a poradenské služby a vzdělávací aktivity založené na výměně zkušeností a dobré praxe s kolegy z ostatních škol, či setkání s odborníky na aktuální školskou problematiku. Jednotlivé služby byly nabízeny v rámci 4 modulů – Síť, Poradna, Komunita a Kritický přítel.

Vybrané služby v aktivitě Podpora koordinátorů – netmoderace v modulu Komunita a mentoring/koučování v modulu Kritický přítel – byly poskytovány externím dodavatelem (Metodickým a evaluačním centrem, o. p. s.) na základě veřejné zakázky. O mentoring/koučování byl mezi učiteli (nejen z gymnázií) velký zájem. Na základě zkušeností z projektu připravil VÚP program Koučování pro

pedagogy základních škol a gymnázií, který byl v roce 2011 akreditován. V případě trvání zájmu o mentoring/koučování může být služba poskytována i po skončení projektu.

KA02 – Podpora učitelů

Aktivita zaměřená na metodickou podporu učitelů a vzdělávání orientované na rozvoj reflexe vlastní praxe. Podpora učitelů byla realizovaná ve dvou modulech: Virtuální hospitace a Oborové semináře.

Virtuální hospitace jsou zvláštním případem rozvíjející hospitace založené na využití videozáznamů vyučovacích hodin. Představují nový nástroj rozvoje profesních dovedností učitelů a v průběhu realizace projektu se jim dostalo nejen značené pozornosti odborné veřejnosti, ale také výrazného zájmu médií. Videozáznamy hodin využívají také vysoké školy připravující budoucí učitele.

Oborové semináře poskytovaly učitelům různých oborů metodickou podporu pro výuku podle ŠVP a umožnily výměnu osvědčených námětů a materiálů do výuky.

KA03 – Kvalitní škola

Výzkumná aktivita projektu, jejímž hlavním cílem bylo objektivně vyhodnotit míru úspěšnosti kurikulární reformy na gymnáziích. VÚP spolupracoval na této aktivitě s Institutem výzkumu školního vzdělávání Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Výsledky jednotlivých fází výzkumu byly popsány v několika publikacích – výzkumných zprávách, které jsou k dispozici v elektronické podobě na Metodickém portálu www.rvp.cz a které byly v průběhu realizace projektu distribuovány na všechna gymnázia. Výsledky výzkumu Kvalitní škola byly představeny také na závěrečné národní konferenci projektu. Všechny služby a aktivity byly učitelům poskytovány bezplatně.

Při realizaci projektu byla důležitá spolupráce s pilotními a partnerskými školami, jejichž zkušenosti s tvorbou a realizací ŠVP mohli využít učitelé z ostatních škol. Učitelé z pilotních a partnerských gymnázií se do projektu často zapojili v roli spolupracovníků – hostitelů setkání, realizátorů virtuálních hospitací, lektorů oborových seminářů apod.

PUBLICITA PROJEKTU

Pro zajištění publicity projektu byly používány standardní PR nástroje.

Informační a komunikační materiál

Všechny informační materiály byly označeny povinnými logy a sdělením o spolufinancování projektu z ESF a státního rozpočtu ČR.

- *Plakát* – byly vytvořeny propagační plakáty k aktivitě Kvalitní škola a modulu Virtuální hospitace; u příležitosti závěrečné národní konference byly vytištěny informační plakáty A3 k jednotlivým aktivitám/modulům projektu, které byly rozmístěny v místě konání konference.
- *Leták* – skládaný oboustranný DL leták s informacemi o projektu a kontakty na projektový tým; A4 letáky s informacemi o jednotlivých aktivitách/modulech, které byly v průběhu realizace projektu aktualizovány.
- *Brožura* – informační brožura o projektových aktivitách a výstupech s názvem Podpora učitelů gymnázií, která byla v tištěné podobě distribuována na informačních a vzdělávacích akcích.
- *Banner* – plastový banner k projektu, plastový banner k aktivitě Kvalitní škola používané na informačních akcích; statický a dynamický banner k projektu a vybraným aktivitám/modulům – byly používány k webové prezentaci projektu.

- *Roll-up* – s logem projektu a logy dalších dvou projektů realizovaných VÚP, který byl používán zejména na informačních a vzdělávacích akcích.
- *DVD* – propagační informační DVD o virtuálních hospitacích.
- *Informační sdělení* – byla využívána inzerce (inzeráty, PR články) v odborných médiích, především se jednalo o pozvánky na projektové akce a informace o výstupech projektu.
- *Zpravodaj* – elektronický zpravodaj (newsletter), který byl obvykle s měsíční periodicitou rozesílán na všechna gymnázia; zpravodaj obsahoval informace o chystaných i realizovaných akcích a výstupech projektu.
- *Studie* – studie vznikaly především v klíčové aktivitě Kvalitní škola – výzkumné zprávy informovaly o jednotlivých fázích výzkumu kurikulární reformy na gymnáziích, v tištěné podobě byly distribuovány na všechna gymnázia, vysoké školy připravující budoucí učitele apod., k dispozici jsou také v elektronické podobě; metodické a výstupní případové studie vznikaly také v aktivitě Podpora koordinátorů (v modulech Síť a Kritický přítel). Bylo plánováno, že studie vznikne také v zjednodušené podobě, která bude určena laické veřejnosti.
- *Prezenční listiny* – byly vytvářeny pro účely informačních a vzdělávacích akcí, byly opatřeny povinnými prvky publicity (loga, informace o spolufinancování z ESF).

Propagační předměty

Byly vytvořeny zejména propagační předměty, které zástupci cílové skupiny mohli uplatnit při své činnosti (plastové desky A4, blok A5, tužka, propiska, sada zvýrazňovačů, sada fixů na tabuli, flash disk apod.). Využívány byly zejména v rámci informačních a vzdělávacích akcích (na konferencích, seminářích apod.). Propagační materiály byly označeny povinnými logy (ESF, MŠMT, OP VK).

Zvláštní tiskové a mediální zprávy

Tiskové a mediální zprávy byly vytvářeny především k prezentaci konkrétních výstupů klíčových aktivit a jednotlivých modulů (např. virtuálních hospitací, mentoringu/koučování) a u příležitosti konání projektových akcí (např. diskuzních kulatých stolů Kvalitní školy, závěrečné konference projektu). Mediální zprávy měly v některých případech podobu placené inzerce (PR články).

Mediální prezentace

Projekt byl mohutně propagován ve všech typech médií. Informace o projektu byly prezentovány v odborných tištěných i elektronických médiích (např. v Učitelských novinách, Týdeníku školství, Moderním vyučování, Řízení školy, na České škole, Škole online aj.) i v médiích s celostátním dopadem, v televizi i rozhlasu. Některá oznámení v médiích měla podobu placených PR článků.

Informační akce

V projektu se uskutečnila celá řada informačních a vzdělávacích akcí – 9 řízených návštěv na hostitelských školách (tzv. klubových setkání koordinátorů ŠVP), 8 regionálních setkání koordinátorů ŠVP (tzv. minikonferencí), 40 oborových seminářů, 3 diskuzní kulaté stoly k výzkumu na gymnáziích aj. V závěru projektu se uskutečnila jednodenní národní konference projektu, na které byly prezentovány především výstupy klíčové aktivity Kvalitní škola (souhrnné výsledky výzkumu kurikulární reformy na gymnáziích) a formou workshopů i některé výstupy klíčových aktivit Podpora koordinátorů a Podpora učitelů (virtuální hospitace, mentoring/koučování, model vzájemných řízených návštěv na školách). Na všech projektových akcích probíhala propagace projektu. Místa konání a materiály pro účastníky akcí byly označeny povinnými logy a informací o spolufinancování projektu z ESF a státního rozpočtu ČR.

V místech konání byly používány vlaječky ESF. Na projektových akcích byly také distribuovány propagační materiály.

Informace o projektu a jeho výstupech byly v různé podobě prezentovány také na dalších vzdělávacích akcích po celé ČR (např. na konferenci Asociace ředitelů gymnázií ČR, konferenci Počítač ve škole, mezinárodní konferenci CEDREE, na setkání vedoucích pracovníků Odborů školství Krajských úřadů, národní konferenci projektu METODIKA II apod.).

Webové stránky projektu

Webové stránky projektu byly součástí webových stránek partnera projektu (VÚP) – www.vuppraha.cz (vstup z titulní strany webu přes statický banner projektu), www.kurikulumg.cz.

Informace o projektu a výstupy jednotlivých aktivit byly zveřejněny v modulu Digifolio na Metodickém portálu www.rvp.cz (hlavní digitální portfolio projektu viz <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=1231>). Součástí digifolia projektu byly informace o spolufinancování projektu z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

UDRŽITELNOST PROJEKTU

Plnění cílů a výstupy projektu budou po ukončení projektu udržitelné bez další finanční podpory ze státního rozpočtu ČR.

Učitelé z gymnázií, kteří využili nabídky projektových aktivit, získali v průběhu realizace projektu specifické profesní dovednosti, které mohou uplatnit při práci s žáky i po skončení projektu. Získané dovednosti mohou předávat také svým kolegům ve školách a přispívat tak ke zkvalitňování výuky na gymnáziích.

V projektu byly organizovány aktivity podporující vzájemnou spolupráci pedagogů na regionální i národní úrovni a řada škol navázala kontakty, které budou moci využívat pro spolupráci a sdílení zkušeností i po skončení projektu.

Vybrané služby pro pedagogy z gymnázií (internetová komunita, konzultační centrum) budou existovat i po skončení projektu. V rámci Metodického portálu www.rvp.cz budou nadále podporovány jak MŠMT, tak Národním ústavem pro vzdělávání, který je zařadí do svých standardních činností.

Služba mentoring/koučování, o kterou byl mezi učiteli z gymnázií velký zájem, byla v průběhu realizace projektu akreditována a může být po ukončení projektu nabízena pedagogům jako placená služba.

Informační a metodické materiály, které vznikly v jednotlivých projektových aktivitách, byly průběžně umísťovány na Metodickém portálu www.rvp.cz a budou na těchto stránkách dostupné i po skončení projektu. Mohou být využívány nejen zkušenými pedagogy na gymnáziích, ale také začínajícími učiteli a vysokými školami připravujícími budoucí učitele. Jedná se např. o výstupní studie z mentoringu/koučování, metodické případové studie a další materiály z vzájemných řízených návštěv na hostitelských školách, prezentace a metodické materiály z oborových seminářů pro gymnaziální učitele a regionálních setkání koordinátorů ŠVP, databázi virtuálních hospitací, výzkumné zprávy z jednotlivých fází výzkumu kurikulární reformy na gymnáziích. Data zjištěná v rámci výzkumné aktivity Kvalitní škola mohou být dále využívána MŠMT a dalšími subjekty při plánování vzdělávací politiky. Neméně zajímavé a užitečné budou výstupy z výzkumných šetření pro gymnázia, vysoké školy či výzkumná centra.

Informace o projektu a výstupy jednotlivých aktivit (modulů) jsou k dispozici v modulu Digifolio na Metodickém portálu www.rvp.cz (hlavní digitální portfolio projektu viz <http://digifolio.rvp.cz/>

[view/view.php?id=1231](#)). Informace o projektu jsou rovněž součástí webových stránek Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (www.vuppraha.cz – vstup přes statický banner projektu, nebo www.kurikulung.cz).

HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

Dle projektové žádosti měl mít projekt pozitivní vliv jak na rovné příležitosti, tak i na udržitelný rozvoj.

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

Rovnost mezi ženami a muži/ prevence sociálního vyčleňování, větší sociální soudržnost:

Všechny aktivity byly nabízeny mužům i ženám, do všech aktivit se mohli jako spolupracovníci, realizátoři a účastníci zapojit obě pohlaví bez rozdílu. Aktivity projektu podporovaly vzájemnou spolupráci pedagogických pracovníků, výměnu zkušeností a dobré praxe při tvorbě a realizaci školních vzdělávacích programů (ŠVP). Výměna námětů a zkušeností probíhala formou osobních setkání i v online prostředí internetové komunity.

Sladění soukromého a profesního života:

Některé aktivity nabídly pedagogům z gymnázií možnost zapojit se do projektu prostřednictvím online aplikací. Ty dovolily lépe reflektovat časové možnosti učitelů a jejich momentální vzdělávací potřeby. Implementace online aplikací umožnila zapojení také vyučujícím na mateřské/rodičovské dovolené.

V rámci mentoringu/koučování probíhala většina konzultací pomocí Skypu, učitelé si termín a čas konzultací volili po domluvě s mentorem/koučem podle svých možností a požadavků.

Virtuální hospitace umožnili učitelům „navštívit“ vyučovací hodiny kolegů z jiných škol v čase, který si sami zvolili, bez nutnosti cestovat a bez výdajů za cestovné, měli možnost zhlédnout hodinu opakovaně, nemuseli řešit suplování za svou osobu jako u běžných hospitací ve škole, mohli se na internetu zapojit do diskuze s ostatními návštěvníky, s učiteli, jejichž hodiny byly natočeny, s odborníky na vzdělávání a přípravu budoucích učitelů.

Výstupy z jednotlivých aktivit byly průběžně zveřejňovány na Metodickém portálu www.rvp.cz a budou po skončení projektu k dispozici i pro učitele, kteří neměli možnost zapojit se do jednotlivých aktivit v průběhu realizace projektu.

Vyšší podíl kvalitativně náročných pracovních míst:

V projektu byly nabízeny také aktivity, které přispívaly k rozvoji dovedností pedagogických pracovníků, jejichž role v rámci školy je specifická – např. koordinátorům ŠVP, případně vedoucím pracovníkům z gymnázií. Například služba mentoringu/koučování podporovala zejména profesní rozvoj koordinátorů ŠVP, jejichž role v rámci školy je časově i obsahově velmi náročná. Učitelé, kteří se do aktivity zapojili, měli možnost zdokonalit své dovednosti v oblasti vedení lidí, komunikace, spolupráce apod.

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Aktivity projektu byly uskutečňovány v souladu s principy udržitelného rozvoje. Při realizaci projektu byla upřednostňována emailová komunikace před tištěnou formou, výstupy z jednotlivých aktivit byly v elektronické podobě umísťovány na internetu (na Metodickém portálu www.rvp.cz), kde jsou přístupné široké skupině učitelů a kde budou k dispozici i po ukončení projektu. Při akcích (oborových seminářích, setkáních koordinátorů apod.) byly dodržovány zásady psychohygieny, při přestávkách

bylo pro učitele připraveno drobné občerstvení (nápoje, ovoce apod.), preferováno bylo běžné nádobí před jednorázovými talířky, šálky apod. Při realizaci řady aktivit byly využívány online nástroje pro web konference a webináře, které učitelům z různých míst ČR umožnily zapojit se do projektu a vyměnit si zkušenosti s ostatními kolegy bez nutnosti cestovat do vzdálených míst.

VÝSTUPY PROJEKTU

Dle projektové žádosti byly na začátku projektu určeny výstupy ke každé ze tří klíčových aktivit:

Aktivita č. 1

- v rámci modulu Sít:
 - odzkoušený systém (model) řízených návštěv,
 - 90 přímo zapojených koordinátorů,
 - 9 metodických případových studií uveřejněných na webových stránkách pro koordinátory ze všech gymnázií,
- v rámci modulu Komunita:
 - inovované prostředí internetové komunity plně odpovídající potřebám zapojených koordinátorů a učitelů ze všech gymnázií,
 - 120 přímo zapojených škol,
 - 30 škol aktivně a dlouhodobě přispívajících do obsahu komunity,
 - 24 souhrnných informací o zajímavých diskuzích uveřejněných na webových stránkách pro koordinátory a učitele ze všech gymnázií,
- v rámci modulu Poradna:
 - systém online poradenské služby pro koordinátory a učitele ze všech gymnázií,
 - 12 regionálních setkání koordinátorů s periodicitou jednou za půl roku v Čechách a na Moravě (tzn. celkem 4x ročně, celkem 840 přímo zapojených osob),
 - strukturovaný a průběžně aktualizovaný přehled často kladených dotazů k problematice ŠVP pro učitele ze všech gymnázií,
- v rámci modulu Kritický přítel:
 - 100 případových studií,
 - cca 100 zapojených koordinátorů studií.

Aktivita č. 2

- v rámci modulu Virtuální hospitace:
 - databáze virtuálních hospitací – videozáznamů přístupná online všem učitelům gymnázií,
 - 40 videozáznamů s rozbory umístěnými v databázi,
- v rámci modulu Oborové semináře:
 - 40 vyškolených lektorů,
 - 40 zrealizovaných kurzů,
 - 800 proškolených učitelů.

Aktivita č. 3

- výzkumná studie (sborník) popisující míru úspěšnosti zavádění ŠVP do gymnázií: výzkum tohoto tématu v ČR chybí, díky projektu mohou být získány důležité informace, jejichž znalost může ovlivnit další úspěšné pokračování kurikulární reformy v ČR,
- odborná doporučení určená především školám a decizní sféře týkající se kvality vzdělávání: pouze na základě seriózního výzkumu je možné podat objektivní doporučení, která mohou mít vliv na úspěšné zavádění ŠVP do praxe škol,
- standard kvalitní školy určený především školám, ČŠI, vysokým školám a zřizovatelům (detailní popis prvků a procesů, kterými se vyznačuje kvalitní škola, měla vznikat ve spolupráci se školami a dalšími partnery): tento standard chybí, jeho existence by významně pomohla především samotným školám, které by měly k čemu vztahovat kvalitu vzdělávání, a pak také např. zřizovatelům při kladení požadavků na kvalitu školy,
- 1 konference a 3 kulaté stoly, kterých se zúčastní celkem cca 500 osob.

3.3. EVALUACE PROJEKTU

ZÁKLADNÍ DATA K EVALUACI

PROJEKTOVÁ ŽÁDOST

Projektová žádost, kterou vyplňuje žadatel o finanční podporu v rámci operačního programu, je výchozím podkladem pro evaluaci a komparaci dalších dokumentů, které jsou vůči údajům uvedeným v projektové žádosti porovnávány, čímž jsou zjišťovány odchýlení od plánovaného způsobu řešení projektu. Projektová žádost je vytvářena na základě elektronického formuláře v systému Benefit7+, který slouží spolu se systémem MONIT7+ k dalšímu předávání monitorovacích zpráv, žádostí o platbu apod.

Projektová žádost obsahuje souhrnné informace o projektu, představení žadatelů a partnerů projektu, základní popis realizace projektu včetně popisu klíčových aktivit, plánovaného harmonogramu, realizačního týmu, územních dopadů. Je uveden také podrobný rozpočet projektu, jaký má projekt vliv na horizontální témata apod.

MONITOROVACÍ ZPRÁVY Č. 1 – 11 A ZÁVĚREČNÁ MONITOROVACÍ ZPRÁVA

Ke zhodnocení průběhu projektu byly využity monitorovací zprávy, které byly pravidelně odevzdávány ke schválení řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem monitorovacích zpráv jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, informace o vzniklých problémech, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. Spolu s monitorovacími zprávami se odevzdávají také žádosti o platbu. V projektu Kurikulum G vzniklo se závěrečnou monitorovací zprávou celkem 12 monitorovacích zpráv.

SOUHRNNÉ INFORMACE O REALIZACI PROJEKTU

Dokument, který je přílohou závěrečné monitorovací zprávy, shrnuje stav realizace projektu v celé jeho délce od zahájení 7. 1. 2009 do ukončení 6. 1. 2012. Popisuje dosažené cíle projektu, zpětnou vazbu od cílových skupin, stav naplnění monitorovacích indikátorů, způsob realizace publicity projektu, udržitelnost projektu a problémy při realizaci. Jsou popsány také výstupy projektu.

SITUAČNÍ ZPRÁVA O REALIZACI PROJEKTU

Jedním z podkladových dokumentů je také Situační zpráva o realizaci projektu OP VK, která byla zpracována za období 7. 1. 2009 – 31. 8. 2011. Zpráva popisuje ve věcné části zhodnocení naplňování klíčových aktivit, monitorovacích indikátorů a cílů projektu; ve finanční části byla popsána hospodárnost, efektivnost a účelnost vynaložených prostředků; ve třetí části pak byly popsány změny v projektu a nadefinovaná doporučení a připomínky.

ZPRÁVA O UDRŽITELNOSTI PROJEKTU

Zpráva o udržitelnosti projektu popisuje realizaci a pokračování projektových aktivit po skončení financování z ESF.

DATA ZE SYSTÉMU MONIT7+

V systému MONIT7+ jsou shromažďovány veškeré podkladové materiály a informace o projektu – zejm. projektová žádost a monitorovací zprávy. Systém slouží při evaluaci jako zdroj doplňujících informací.

DATA Z PRIMÁRNÍHO PRŮZKUMU

Součástí evaluace byl primární průzkum mezi cílovou skupinou, a to jak mezi zapojenými uživateli přímo v projektu (134 škol), tak i potenciálními uživateli (zbytek gymnázií). Primární průzkum byl prováděn v souladu s metodami uvedenými v úvodní kapitole. Minimální velikosti výběrového souboru byly stanoveny a odsouhlaseny zadavatelem ve vstupní zprávě. Podrobný popis struktury primárního průzkumu je shrnut v následujících tabulkách:

Tabulka 22: Struktura primárního průzkumu projektu KURIKULUM G - zapojení uživatelé

Uživatelé (zapojení)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Gymnázia	134	30	33	24,63 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Tabulka 23: Struktura primárního průzkumu projektu KURIKULUM G - potenciální uživatelé

Uživatelé (potenciální)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
Gymnázia	247	100	111	44,94 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

3.4. EVALUAČNÍ OTÁZKY

A. RELEVANCE

A.1 - DO JAKÉ MÍRY BYLY NAVRŽENÉ PROJEKTY V SOULADU S CÍLI PRIORITY OSY 4 OP VK?

Zásadním cílem Prioritní osy 4.1 je vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení. Výsledné produkty Individuálního projektu KURIKULUM G vytvářejí jak s uvedeným cílem, tak s realizací plánovaného záměru projektu soulad ve všech ohledech:

- Lze jednoznačně prohlásit, že uvedený projekt je do značné míry modelovým příkladem souladu výsledných produktů s cílem Prioritní osy 4.1.
- Koordinátorům školních vzdělávacích programů a učitelům poskytl potřebné znalosti a dovednosti moderním způsobem s využitím informačních technologií přes internetové diskuse a setkání webinářového typu a s intenzivním využitím Metodického portálu RVP.cz, na kterém jsou také k dispozici případové studie a virtuální hospitace, které mohou zájemcům o moderní postupy při dalším vzdělávání, resp. celoživotním učení výrazně pomoci. Poskytl tak solidní platformu o možnostech i úskalích postupů s uvedenými vzdělávacími způsoby. Zároveň demonstroval sdílení a výměnu zkušeností na oborových seminářích, při vzájemných řízených návštěvách na hostitelských školách na regionální i národní úrovni, při regionálních setkáních koordinátorů ŠVP.
- Efektivní systém celoživotního učení by měl zároveň obsahovat jako svou imanentní součást získávání zpětné vazby od účastníků v systému (samozřejmě v patřičné struktuře). I tento produkt je v projektu k dispozici a ukazuje jednu z cest, jak zpětnovazební aktivity zajišťovat.
- Je možné konstatovat, že „modelovost“ projektu doplňuje i jeho obsahová složka – zaměření na zdokonalení tvorby a využívání školních vzdělávacích programů. Ty jsou sice jednou vytvořeny (a k tomu projekt účastníky vzdělával), ale jejich kvalita a účelnost je dána především jejich permanentní inovací podle vývoje trhu práce a potřeb rozvoje společnosti ve všech složkách. Je to tedy téma pro trvalé zdokonalování, pro nastavení jedné významné větve pedagogů pro své celoživotní učení, resp. další vzdělávání.

Projekt Kurikulum G je zcela a ve všech ohledech v souladu s cíli PO 4.1. Hodnocení míry souladu, na kterém se usnesl expertní panel, je znázorněno níže.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Lze konstatovat, že Individuální projekt Kurikulum G se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 - DO JAKÉ MÍRY JSOU AKTIVITY PROJEKTŮ KONZISTENTNÍ S PLÁNOVANÝMI CÍLI A S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY?

Všechny tři klíčové aktivity projektu probíhaly současně. Dle harmonogramu, který byl upraven (projekt nezačal v původně plánovaném termínu v říjnu 2008, ale až v lednu 2009), probíhaly klíčové aktivity paralelně v období leden 2009 – leden 2012. Klíčové aktivity se liší tematicky, nejedná se o aktivity, kdy

jedna chronologicky navazuje na druhou. **Klíčová aktivita č. 1 (Podpora koordinátorů)** je zaměřena na koordinátory školních vzdělávacích programů, vedoucí pracovníky gymnázií, kterým byly připravovány konzultační, poradenské služby a vzdělávací aktivity založené na výměně zkušeností a dobré praxe. **Klíčová aktivita č. 2 (Podpora učitelů)** je zaměřená na metodickou podporu učitelů a vzdělávání učitelů orientované na rozvoj reflexe vlastní praxe. **Klíčová aktivita č. 3 (Kvalitní škola)** pak měla za cíl objektivně vyhodnotit míru úspěšnosti kurikulární reformy na gymnáziích.

KONZISTENCE AKTIVIT S PLÁNOVANÝMI CÍLI PROJEKTU

V projektové žádosti byly nedefinovány tyto cíle projektu, které byly porovnány se skutečnostmi uvedenými v dokumentu *Souhrnné informace o realizaci projektu*:

1. Zvýšení kvality vzdělávání na gymnáziích posílením kompetencí koordinátorů ŠVP a učitelů gymnázií.

Učitelé a koordinátoři ŠVP z gymnázií se vzdělávali a rozvíjeli své profesní kompetence prostřednictvím nabízených aktivit a služeb. Vzdělávací aktivity měly podobu **prezenčních setkání oborových učitelů, koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků z gymnázií** (např. na oborových seminářích, při vzájemných řízených návštěvách na hostitelských školách apod.), **individuálních konzultací** (v rámci mentoringu/koučování, prostřednictvím konzultačního centra pro gymnázia) či **internetových diskuzí a setkání webinářového typu**.

2. Motivace koordinátorů ŠVP a učitelů gymnázií k přijetí změn spojených se zaváděním ŠVP do praxe

Učitelé a vedoucí pracovníci na gymnáziích byli prostřednictvím nabízených aktivit a služeb motivováni k přijetí změn spojených se zaváděním ŠVP do praxe. Podporu pro výuku podle ŠVP, inspiraci a motivaci pro další práci získali například na **oborových seminářích, regionálních setkáních koordinátorů ŠVP** (tzv. minikonference) a dalších projektových akcích, které byly příležitostí pro získání odpovědí na specifické otázky v oblasti gymnaziálního vzdělávání a kurikulární reformy, pro vzájemnou výměnu zkušeností a kontaktů.

Specifické informace o průběhu, dosavadních výsledcích i problematických oblastech kurikulární reformy na gymnáziích přinášel školám v průběhu realizace projektu výzkum Kvalitní škola. S výsledky výzkumu byli pracovníci gymnázií, především ředitelé škol a koordinátoři ŠVP, seznámeni nejen prostřednictvím výzkumných zpráv, ale také v rámci třech kulatých stolů a závěrečné národní konference, které učitelům umožnily vzájemně diskutovat o výzkumných zjištěních a doporučeních.

3. Vytvoření a ověření nových modelů spolupráce pro vzájemně se učící školy.

Byly **vytvořeny a odzkoušeny nové modely spolupráce a vzájemného učení pedagogů**. Vznikl a byl odzkoušen **systém vzájemných řízených návštěv** na hostitelských školách, který umožnil vytvářet vzájemné vazby především mezi gymnaziálními koordinátory ŠVP a přispěl k propojení škol na regionální i národní úrovni. Pro koordinátory ŠVP byly vzájemné řízené návštěvy na školách příležitostí pro výměnu zkušeností a dobré praxe.

Byla rovněž vytvořena **databáze virtuálních hospitací** – soubor videozáznamů různých vyučovacích hodin z gymnázií v ČR, které jsou zveřejněny na Metodickém portálu www.rvp.cz a jsou doplněny o písemnou autoevaluaci a odbornou analýzu hodiny. Virtuální hospitace umožnily učitelům (nejen z gymnázií) „navštívit“ vyučovací hodiny kolegů z jiných škol prostřednictvím monitoru PC a v čase, který jim nejlépe vyhovuje. Učitelům daly možnost inspirovat se pro vlastní výuku a o zveřejněných vyučovacích hodinách diskutovat s dalšími učiteli v diskusních fórech na Metodickém portálu www.rvp.cz a hledat společně alternativní řešení vybraných výukových situací. Videozáznamy vyučovacích hodin začaly při výuce využívat také vysoké školy připravující budoucí učitele.

K online sdílení, vzájemnému učení a výměně zkušeností mezi pedagogy z gymnázií přispělo také inovované prostředí internetové komunity, které bylo rozvíjeno v rámci diskusního prostředí na Metodickém portálu www.rvp.cz.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní a vedou k dosažení plánovaných cílů.

KONZISTENCE AKTIVIT S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY

Přínos cílovým skupinám byl plánován zejména v následujících čtyřech oblastech:

1. Umožnění koordinátorům a učitelům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. V projektu Pilot G/GP bylo potvrzeno, že získání kompetencí vede u učitelů ke zvýšení jejich motivace k dalšímu profesnímu růstu a k lepšímu vnímání reformy jako celku.

V rámci projektu proběhlo několik aktivit, které směřovaly k zvýšení kompetencí a vzdělání jednotlivých koordinátorů ŠVP a učitelů. Pro tuto cílovou skupinu byly k dispozici služby odborných asistentů, mentorů (kteří připravovali případové studie a zajišťovali odbornou supervizi), netmoderátorů a metodiků. Pro naplnění tohoto přínosu cílovým skupinám sloužily **metodické případové studie**, které vznikly na základě řízených návštěv na školách (= Klubových setkání koordinátorů ŠVP). Byla pořádána také **regionální setkání koordinátorů ŠVP** (tzv. minikonference).

Přínosy projektu pocítili také žáci gymnázií a to zprostředkovaně a to tím, že plánovaným cílem projektu bylo zvýšení kvality vzdělávání poskytovaného školami.

2. Vznik originálních metodických materiálů založených na autentické zkušenosti škol a volně dostupných i po skončení projektu.

Na základě zkušenosti škol vznikly **metodické případové studie** (vyplynuly z Klubových setkání koordinátorů ŠVP), **výstupní případové studie** (vzniklo celkem 101 těchto studií postavených na pěti etapách mentoringu/koučování), **databáze virtuálních hospitací**, **databáze výstupů z oborových seminářů**, výstupy výzkumu **Kvalitní škola**.

3. Vznik nových možností pro vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami. Jde o vzdělávání formou „peer aktivit“, kdy dochází k přenosu zkušeností mezi členy stejné skupiny lidí. Zkušenosti edukačně vyspělých zemí ukazují, že je to velmi efektivní způsob, který se školy musí nejprve učit. Také projekt Pilot G/GP potvrdil pozitivní ohlas této metody mezi učiteli gymnázií. Projekt nabídne např. řízené návštěvy.

V rámci projektu bylo uspořádáno několik aktivit, které vytvářely nové možnosti pro vzájemnou interakci mezi školami, koordinátory ŠVP a učiteli, jež umožňovala výměnu zkušeností a dobré praxe. Pro naplnění tohoto přínosu cílovým skupinám sloužily **řízené návštěvy na školách** (určené zejména koordinátorům ŠVP, učitelům, vedoucím pracovníkům). Byla pořádána také **regionální setkání koordinátorů ŠVP** (tzv. minikonference), pro šíření zkušeností sloužily také **virtuální hospitace** (a databáze virtuálních hospitací).

4. Objektivní vyhodnocení míry úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích a vznik doporučení pro gymnázia i decizní sféru, jak dále zkvalitňovat vzdělávání na tomto typu škol.

Objektivní vyhodnocení míry úspěšnosti kurikulární reformy, tedy zavádění ŠVP na gymnáziích a vznik doporučení pro gymnázia i decizní sféru, jak dále zkvalitňovat vzdělávání na tomto typu škol, je součástí výzkumu, který proběhl ve třetí klíčové aktivitě **Kvalitní škola**. Výsledky jednotlivých fází výzkumu byly popsány v několika publikacích – **výzkumných zprávách**, které jsou k dispozici v elektronické podobě na Metodickém portálu www.rvp.cz, a které byly v průběhu realizace projektu

distribučovány na všechna gymnázia. Výsledky výzkumu byly představeny také na závěrečné **národní konferenci projektu**.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní s očekávanými přínosy.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Bylo zjištěno, že všechny aktivity a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní s jeho plánovanými cíli a očekávanými přínosy, neboť bez realizace některé z aktivit či některého výstupu, by nemohly být cíle naplněny a všechny přínosy projektu dosaženy.

A.3 - JE STÁLE RELEVANTNÍ POKRÁČOVAT V DALŠÍCH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH VZHLEDEM K OBLASTEM, KTERÉ BYLY V PROJEKTECH ŘEŠENY?

Pro hodnocení této evaluační otázky bylo použito *Zprávy o udržitelnosti projektu*. Plnění cílů a výstupy projektů **jsou po skončení projektu udržitelné bez další finanční podpory** ze státního rozpočtu ČR.

Členové cílové skupiny (zejm. učitelé gymnázií), kteří byli v projektu zapojeni, mohou specifické profesní dovednosti, jež získali v průběhu realizace projektu, uplatnit při práci s žáky i po skončení projektu. Získané dovednosti mohou předávat také svým kolegům ve školách a přispívat tak ke zkvalitňování výuky na gymnáziích.

V projektu byly organizovány aktivity, které podporují vzájemnou spolupráci pedagogů na regionální i národní úrovni. Školy navázaly v rámci těchto aktivit kontakty, které budou moci využívat pro spolupráci a sdílení zkušeností i po skončení projektů.

Řada dalších služeb a produktů vzniklých jako výstup projektu (např. internetová komunita umístěna na Metodickém portálu www.rvp.cz) budou moci existovat i po skončení projektu (pokud MŠMT tyto aktivity zařadí do svých standardních činností). Pro svou jedinečnost bude služba **koučování pro koordinátory ŠVP a vedoucí pracovníky** na gymnáziích **akreditována** a po skončení projektu nabízena jako **placená služba**. Na Metodickém portálu www.rvp.cz jsou k dispozici také metodické materiály, které vznikly v jednotlivých projektových aktivitách – jedná se o *výstupní studie z koučování, případové studie a materiály z řízených vzájemných návštěv, prezentace a metodické materiály z oborových seminářů pro učitele a regionálních setkání koordinátorů ŠVP, databáze virtuálních hospitací, výzkumné zprávy, výstupy výzkumu Kvalitní škola* atd. Výstupy projektu jsou umístěny také na stránkách realizátora projektu www.vuppraha.cz.

Data zjištěná v rámci výzkumného šetření na gymnáziích bude nadále MŠMT využívat při plánování vzdělávací politiky. Výstupy projektu budou využívány nejen zkušenými pedagogy, ale také začínajícími učiteli a vysokými školami připravujícími budoucí učitele.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Je velmi vhodné pokračovat v dalších projektových aktivitách

A.4 – BYLY IPn VZÁJEMNĚ PROPOJENY, PŘEKRÝVALY SE PŘÍPADNĚ CÍLOVÉ SKUPINY, CÍLE A AKTIVITY S JINÝMI PROJEKTY, AŽ UŽ Z OP VK NEBO HRAZENÉ Z JINÝCH ZDROJŮ? DO JAKÉ MÍRY BYLO VYUŽITO SYNERGIE?

Byly identifikovány vazby s dalšími projekty. Nejužší vazba existuje s projektem „**Metodická podpora růstu kvality učitelské profese**“ (METODIKA II). Jeho cílem je metodická podpora a profesní rozvoj učitelů různých typů a stupňů vzdělání a svými aktivitami rozvíjí Metodický portál www.rvp.cz. U těchto dvou projektů tak dochází k **propojení cílové skupiny**, když oba jsou zaměřeny mimo jiné na učitele, přičemž projekt METODIKA II na učitele různých typů a stupňů vzdělání, zatímco projekt KURIKULUM G pouze na gymnaziální učitele.

Vzájemné propojení těchto dvou projektů je také prostřednictvím **Metodického portálu** www.rvp.cz, který je výstupem projektu METODIKA II. V rámci systémového projektu „**Pilot G/GP**“ byl na Metodickém portálu www.rvp.cz zapracován komunitní portál Gymplíště, který byl následně provozován v rámci projektu „**KURIKULUM G**“. Na základě propojení výstupů projektu s Metodickým portálem www.rvp.cz byla umožněna podpora koordinátorů tvorby a realizace školních vzdělávacích programů (ŠVP) na gymnáziích. Metodický portál pravidelně využívá velké množství učitelů, informace se tak dostávají efektivně až k cílové skupině. Rovněž některé virtuální diskusní prostory obou projektů se navzájem doplňují. Na Metodickém portálu www.rvp.cz jsou umístěny také další výstupy projektu **Pilot G/GP**, např. komentované ukázky ŠVP, manuál pro tvorbu ŠVP na gymnáziích, metodická publikace „Příklady dobré praxe pro gymnázia“ a konzultační centrum VÚP pro gymnázia k tvorbě ŠVP.

Další projekt s vazbou na KURIKULUM G je „**Podpora plošného zavádění školních vzdělávacích programů v odborném vzdělávání**“ (KURIKULUM S). Vzhledem ke styčným plochám všeobecného vzdělávání na gymnáziích a středních odborných školách jsou výstupy projektů navzájem využitelné a zkušenosti přenositelné, např. v oblasti výzkumu podmínek pro úspěšné zavádění ŠVP. Zde dochází k propojení aktivit projektu, které směřují k podpoře plošného zavádění ŠVP, avšak je zaměřen zejména na školy poskytující odborné vzdělání (zejm. SOŠ a SOU).

Rovněž byla před začátkem projektu naplánovaná spolupráce s několika realizačními týmy individuálních národních projektů a to z toho důvodu, aby došlo k vyloučení nežádoucích překryvů těchto projektů a k zajištění efektivního využívání výstupů. Vše bylo nastaveno tak, aby ani v případě, že tyto projekty nebudou realizovány, nedošlo k ohrožení realizace projektu KURIKULUM G. Kromě výše zmíněných projektů METODIKA II a KURIKULUM S se jedná o projekt zaměřený na **podporu zavádění systému autoevaluace** (výstupy budou poskytnuty gymnáziím, která je budou mít k vyhodnocení vlastních procesů autoevaluace – principy autoevaluace použity např. v modulu Virtuální hospitace) a projekt zaměřený na **rozvoj klíčových kompetencí učitelů a žáků** (výstupy pomohou gymnáziím zařadit do svých vzdělávacích programů systematické nástroje na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků, virtuální hospitace a internetové platformy vyvíjené v rámci projektu pak mohou složit také k reflexi zkušeností učitelů a koordinátorů).

Na základě takto definovaných vazeb je možno konstatovat, že projekt KURIKULUM G má ošetřeno propojení na další projekty IPn nebo na projekty z OP VK a že byly podniknuty náležité kroky pro minimalizaci překryvů (multiplicit) a také zajištění synergie mezi projekty tak, aby byly zkušenosti z různých projektů přenositelné a použitelné i pro potřeby aktivit projektu KURIKULUM G (např. vytvoření Metodického portálu www.rvp.cz, který vznikl jako výstup jiného IPn a na kterém došlo k prezentaci výstupů projektu KURIKULUM G).

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt byl velmi dobře provázán s dalšími projekty.

A.5 - DO JAKÉ MÍRY MOHOU BÝT VÝSTUPY PROJEKTU VYUŽITELNÉ V DALŠÍM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ?

Výstupy evaluovaného projektu jsou v dalším programovém období využitelné především z toho důvodu, že potřeba zvyšování kvality v přípravě na výuku i cestou vhodně vypracovaných školních vzdělávacích programů na gymnáziích, je již neměnnou realitou. Jednou ze základních bariér jejich plného uplatnění byly nedostatečné kompetence učitelů gymnázií pro jejich tvorbu. Jestliže se řešením projektu dosáhlo v určité – značné míře odbourání této bariéry, pak je využitelnost výsledků v dalším programovacím období samozřejmostí (protože se nepředpokládá zrušení kurikulární reformy).

Projekt zaměřený na zdokonalení kompetencí učitelů gymnázií je evaluován v období, kdy probíhá intenzivní příprava na nové projektové aktivity období 2014 – 2020. Vzhledem k výstupům projektu považujeme za užitečné doporučit, aby nebyla při přípravě nových projektů opomenuta problematika lepší vysokoškolské přípravy budoucích středoškolských (gymnaziálních) učitelů právě v oblastech, které s kurikulární reformou souvisejí, i k tomuto účelu mohou být výstupy projektu využitelné.

K využitelnosti výstupů projektu mohou přispět také splněné indikátory, které představují:

- 8 nově vytvořených/inovovaných produktů, které se týkají inovace prostředí internetové komunity, souhrnu odborných doporučení určených školám a devizní sféře – týkající se kvality vzdělávání a standardu kvalitní školy, včetně školy vysoké
- 2 nově vytvořené/inovované produkty s celostátním dopadem – zaměřují se především na kvalitu škol, včetně vysokých
- 6 produktů zaměřených na kvalitu počátečního vzdělávání.

V rámci modulu Kritický přítel bylo zpracováno 101 výstupních případových studií, které vyplývaly z průběhu 5 etap mentoringu a koučování zaměřeného na zvládnutí školních vzdělávacích programů učiteli, ale také na postupy, které měly za cíl změnit postoje učitelů k nezbytným změnám. Počet výstupních případových studií se kryl s počtem zapojených aktérů a je tedy zřejmé, že se do obsahu případových studií dostalo zobrazení nejrůznějších osobních přístupů k mentoringu a koučování, mnoho příkladů zvládnutí osobních bariér, které s doporučeními a radami Kritického přítele souvisejí. Techniky mentoringu a koučování jsou již zcela běžnou praxí především v neškolských organizacích. Lze připustit, že pozice pedagoga ve třídě má ovšem svá výrazná specifika, která nutí učitele k asertivním až autoritativním projevům („má vždy pravdu“), což je samo o sobě v určitém rozporu s přijetím mentoringu nebo koučování. Jeden z respondentů realizovaného průzkumu to jednoduše vyjádřil. Že „není jednoduché učitelům něco vnucovat či doporučovat“. Přitom efekty uvedených technik zdokonalování jsou již obecně nesporné.

Proto doporučujeme, aby další využívání výsledků projektu KURIKULUM G tyto okolnosti zohlednilo tak, že prezentované případové studie budou teoreticky zpracovány a na jejich základě vytvořeny (či zpřesněny) metodiky implementace mentoringu a koučování ve školním prostředí, se zvláštním zřetelem na střední odborné školy a učiliště.

Strategický význam mají výstupy projektu KURIKULUM G také pro související oblasti zabývající se trhem práce. Jejich trvalým zájmem (a v současnosti také výrazně akcentovaným) je, aby školy připravovaly své žáky na potřeby trhu práce jak v jeho současné podobě – struktuře, tak s ohledem na jeho vývoj. V tomto směru je možné, aby zainteresované instituce analyzovaly údaje a dokumenty, které jsou i u ukončeného projektu KURIKULUM G prezentovány na www.rvp.cz, posuzovaly a případně intervenovaly školní vzdělávací programy podle tendencí a potřeb trhu práce. Mezirezortní spolupráce (MPO ČR, MPSV ČR a MŠMT ČR) by v uvedeném ohledu mohla přinést užitečné efekty pro celé hospodářství.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Využitelnost výstupů projektu v dalším programovacím období je vysoká.

B. EFEKTIVNOST**B.1 - DO JAKÉ MÍRY SE V PROJEKTECH PODAŘILO DOSÁHNOUT STANOVENÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ?***DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH CÍLŮ*

Na základě informací z Finální verze žádosti a ze Situační zprávy o realizaci projektu OP VK (ze dne 31. 8. 2011) konstatujeme změnu ve všech třech uváděných cílech projektu. Změnu lze charakterizovat jako upřesňující formulaci, nicméně pro úplnost uvádíme formulace závěrečné a v závorce formulace původní.

Všechny uvedené cíle byly logicky splněny prostřednictvím tří klíčových aktivit, z nichž každá byla zacílena na jednu ze základních cílových skupin: na koordinátory, učitele a školu jako instituci.

1. Podporovat gymnaziální učitele a koordinátory tvorby ŠVP jakožto pilíře kvalitního gymnaziálního vzdělávání prostřednictvím různých aktivit projektu (Zvýšení kvality vzdělávání na gymnáziích posílením kompetencí koordinátorů ŠVP a učitelů gymnázií).
2. Zvýšit kvalitu vzdělávání na gymnáziích posílením profesních kompetencí pedagogů, které jsou potřebné pro plnohodnotné využívání a další zlepšování školních vzdělávacích programů (Motivace koordinátorů ŠVP a učitelů gymnázií k přijetí změn spojených se zaváděním ŠVP do praxe).
3. Objektivně zhodnotit úspěšnost zavádění ŠVP na gymnáziích prostřednictvím rozsáhlého plošného výzkumu (Vytvoření a ověření nových modelů spolupráce pro vzájemně se učící školy).

Učitelům gymnázií byly poskytnuty různé nástroje v oblasti metodické podpory a rozvoje specifických profesních dovedností. Pedagogům byla zprostředkována inspirace, aby se mohli vzájemně učit tím, že vznikaly tzv. virtuální hospitace. Byla rovněž vytvořena databáze virtuálních hospitací na Metodickém portálu www.rvp.cz. Bylo uskutečněno 40 metodických oborových seminářů pro učitele, výstupy ze seminářů jsou zveřejňovány na Metodickém portálu www.rvp.cz.

Na podporu **role koordinátorů školních vzdělávacích programů** (ŠVP) byla především realizována pomoc při hledání řešení specifických problémů koordinátorů a při zvýrazňování jejich rolí v rámci školního týmu (9 řízených návštěv koordinátorů ŠVP na hostitelských školách – z toho 9 metodických studií). Byly vytvořeny a ověřeny funkční modely spolupráce (založena virtuální klubovna koordinátorů ŠVP), výměny zkušeností a dobré praxe mezi koordinátory ŠVP a vedoucími pracovníky gymnázií prostřednictvím realizace setkání na regionální úrovni (zrealizováno 8 regionálních setkání koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků gymnázií), i formou podpory a rozvoje komunitního diskusního internetového prostředí (činnost internetové komunity a poradny). Realizováno bylo také koučování a zveřejněno 101 případových studií.

Ze závěrečných projektových dokumentů vyplývá, že aktivit souvisejících se zaměřením na **školy jako instituce** s cílem posílit jejich kvalitu, bylo v realizovaných činnostech nejvíce.

Klíčovým obsahem činnosti byl rozsáhlý plošný výzkum, jehož cílem bylo vyhodnotit úspěšnost kurikulární reformy na gymnáziích. Šlo především o to popsat, vysvětlit a vyhodnotit procesy zavádění rámcových vzdělávacích programů (RVP) a tvorby a realizace školních vzdělávacích programů a současně zjistit, které faktory uvedené procesy ovlivňují a jaké funkce jsou prostřednictvím kurikulárních dokumentů naplňovány. Výsledkem je řada dokumentů:

- Koncepce monitoringu kurikulární reformy na gymnáziích.
- Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory pilotních a partnerských škol.
- Kurikulární reforma na gymnáziích: výsledky dotazníkového šetření.
- Kurikulární reforma na gymnáziích: případové studie tvorby kurikula.
- K problému monitoringu implementace kurikulární reformy na gymnáziích: představení projektu Kvalitní škola.
- Dále byly zrealizovány 3 kulaté diskusní stoly a na Metodickém portálu www.rvp.cz bylo vytvořeno a zveřejněno digifolio s publikacemi k jednotlivým fázím výzkumu (v elektronické podobě) a s prezentacemi z kulatých stolů a dalších akcí (např. konference Asociace ředitelů gymnázií ČR), kde byly dosavadní výsledky výzkumné aktivity podrobně představeny.

Výstupy projektu ze všech klíčových aktivit jsou zveřejňovány na Metodickém portálu www.rvp.cz, kde jsou k dispozici učitelům gymnázií i ostatních typů a stupňů vzdělávání.

Cíl, který zadavatelé projektu stanovili, splněn byl – všechny skupiny (pedagogové, koordinátoři a školy jako instituce), které se na růstu kvality středoškolského – gymnaziálního vzdělávání podílejí, dostaly řadu podnětů a konkrétních nástrojů, aby kurikulární systém cestou školních vzdělávacích programů zvládly, a nejedná se jen o nástroje s krátkodobou využitelností.

DOSAŽENÍ PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ

Dle projektové žádosti byly plánovány v jednotlivých aktivitách níže uvedené výstupy:

Aktivita č. 1

- V rámci modulu Sít:
 - Odzkoušený systém (model) řízených návštěv
 - 90 přímo zapojených koordinátorů
 - 9 metodických případových studií uveřejněných na webových stránkách pro koordinátory ze všech gymnázií
- V rámci modulu Komunita:
 - Inovované prostředí internetové komunity plně odpovídající potřebám zapojených koordinátorů a učitelů ze všech gymnázií
 - 120 přímo zapojených škol
 - 30 škol aktivně a dlouhodobě přispívajících do obsahu komunity
 - 24 souhrnných informací o zajímavých diskuzích uveřejněných na webových stránkách pro koordinátory a učitele ze všech gymnázií
- V rámci modulu Poradna:
 - Systém online poradenské služby pro koordinátory a učitele ze všech gymnázií

- 12 regionálních setkání koordinátorů s periodicitou jednou za půl roku v Čechách a na Moravě (tzn. celkem 4x ročně, celkem 840 přímo zapojených osob)
- Strukturovaný a průběžně aktualizovaný přehled často kladených dotazů k problematice ŠVP pro učitele ze všech gymnázií
- V rámci modulu Kritický přítel:
 - 100 případových studií
 - Cca 100 zapojených koordinátorů studií

Aktivita č. 2

- V rámci modulu Virtuální hospitace:
 - Databáze virtuálních hospitací – videozáznamů přístupná online všem učitelům gymnázií
 - 40 videozáznamů s rozborů umístěnými v databázi,
- V rámci modulu Oborové semináře:
 - 40 vyškolených lektorů
 - 40 zrealizovaných kurzů
 - 800 proškolených učitelů

Aktivita č. 3

- Výzkumná studie (sborník) popisující míru úspěšnosti zavádění ŠVP do gymnázií: výzkum tohoto tématu v ČR chybí, díky projektu mohou být získány důležité informace, jejichž znalost může ovlivnit další úspěšné pokračování kurikulární reformy v ČR.
- Odborná doporučení určená především školám a decizní sféře týkající se kvality vzdělávání: pouze na základě seriózního výzkumu je možné podat objektivní doporučení, která mohou mít vliv na úspěšné zavádění ŠVP do praxe škol.
- Standard kvalitní školy určený především školám, ČŠI, vysokým školám a zřizovatelům (detailní popis prvků a procesů, kterými se vyznačuje kvalitní škola, měla vznikat ve spolupráci se školami a dalšími partnery): tento standard chybí, jeho existence by významně pomohla především samotným školám, které by měly k čemu vztahovat kvalitu vzdělávání, a pak také např. zřizovatelům při kladení požadavků na kvalitu školy.
- 1 konference a 3 kulaté stoly, kterých se zúčastní celkem cca 500 osob.

Dle dokumentu *Souhrnné informace o realizaci projektu skutečnými výstupy v rámci jednotlivých aktivit bylo:*

Aktivita č. 1:

- V rámci modulu Sít:
 - *Klubová setkání koordinátorů ŠVP* – bylo realizováno 9 řízených návštěv na hostitelských školách. Návštěvy určeny zejména koordinátorům ŠVP z gymnázií.
 - *Metodické případové studie z Klubových setkání koordinátorů ŠVP* – 9 metodických případových studií a další materiály.
 - *Model vzájemných řízených návštěv na školách* – Popis systému vzájemných řízených návštěv na hostitelských školách.
- V rámci modulu Komunita:

- *Souhrnné informace z online diskuzí* – 30 souhrnů (místo plánovaných 24) z online diskuzí zejména k virtuálním hospitacím (souhrny zveřejněny na diskuzním fóru gymnaziálního vzdělávání na Metodickém portálu www.rvp.cz).
- *Inovované prostředí internetové komunity Gymplíště*.
- V rámci modulu Poradna:
 - *Regionální setkání koordinátorů ŠVP* – proběhlo 8 regionálních (místo plánovaných 12) setkání koordinátorů ŠVP (tzv. minikonference).
 - *Často kladené dotazy k problematice ŠVP* – soubor často kladených otázek a odpovědí konzultačního centra pro gymnázia k problematice ŠVP.
- V rámci modulu Kritický přítel:
 - *Výstupní případové studie* – 101 výstupních případových studií z 5 etap mentoringu/koučování popisující situace, které se učitelé snažili změnit. Stejný počet zapojených aktérů.

V rámci modulu Sít byl vytvořen model vzájemných řízených návštěv na školách (bylo zároveň jedním z monitorovacích indikátorů), proběhla setkání koordinátorů ŠVP, na základě kterých vznikly metodické případové studie (celkem 9, shodně s plánem). V rámci popisu plnění aktivity č. 1 **chybí zmínka o počtu zapojených koordinátorů**, který byl v rámci aktivity stanoven na 90, **nicméně z rozhovoru s manažerem projektu** vyplynulo, že od září 2009 do prosince 2011 se jenom do koučování zapojilo 100 gymnaziálních koordinátorů ŠVP. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o povinný monitorovací indikátor, přesné počty koordinátorů nebyly sledovány.

V rámci modulu Komunita byly vytvořeny souhrnné informace z online diskuzí a bylo inovováno internetové komunitní prostředí (Gymplíště). V projektové žádosti **bylo uvedeno, že bude zapojeno 120 škol a 30 škol bude aktivně a dlouhodobě přispívat do obsahu Komunity**. Vzhledem k tomu, že se nejednalo o monitorovací indikátor přesné počty škol, nebyly sledovány. V rámci modulu Poradna proběhla regionální setkání koordinátorů (minikonference), ale proběhlo jich **pouze 8 místo plánovaných 12**. Hlavním důvodem, který vyplynul z osobních jednání s učiteli, i z řady evaluačních dotazníků bylo to, že učitelé mají o projektové aktivity zájem a považují je za užitečné a přínosné. Jejich účast na projektových akcích však často znemožnila velká časová/pracovní vytíženost (např. z důvodu přípravy státních maturit, vlastních ESF projektů či dalších nadstandardních aktivit), neochota zaměstnavatele uvolnit vyučující na akce (náklady na suplování, případně na jízdné) apod. Návštěvnost projektových aktivit ovlivnila také konkurenční nabídka na trhu vzdělávacích akcí

Od srpna 2009 rovněž je v činnosti poradna pro koordinátory a učitele, funguje virtuální klubovna koordinátorů ŠVP.

V rámci modulu Kritický přítel bylo zpracováno 101 výstupních studií se stejným počtem zapojených aktérů, skutečné plnění bylo tedy v souladu s projektovou žádostí.

Výstupy aktivity č. 1 jsou dostupné na Metodickém portálu www.rvp.cz (podsekce digifolio.rvp.cz, diskuze.rvp.cz) a na stránkách www.vuppraha.cz.

Aktivita č. 2:

- v rámci modulu Virtuální hospitace:
 - *Databáze virtuálních hospitací* – byl vytvořen soubor videozáznamů vyučovacích hodin z gymnázií doplněných autoevaluací a odbornou analýzou hodiny, odkazy do diskuzních fór k hodinám apod. Zveřejněno 39 ze 40 natočených hodin (40 bylo plánováno).

■ v rámci modulu Oborové semináře:

- *Databáze výstupů z oborových seminářů* – výstupy z oborových seminářů (pracovní listy, prezentace apod.). Uskutečnil se plánovaný počet oborových seminářů, avšak s nižším zapojením aktérů, než bylo plánováno.

Z výstupů aktivity č. 2 se podařilo zprovoznit databáze virtuálních hospitací i oborových seminářů, avšak bylo zveřejněno **39 virtuálních hospitací místo 40** (jedno natočené video nebylo z důvodu velké nervozity vyučující nakonec umístěno do databáze).

V rámci modulu Oborové semináře se **realizační tým při jejich pořádání potýkal se značnými potížemi** – velké množství seminářů muselo být zrušeno (zejména z důvodů nezájmu nebo vysokého zaneprázdnění pedagogů, když byly pořádány v nevhodných termínech – např. v době příprav maturit apod.). V projektové dokumentaci chybí zmínka o počtu proškolených lektorů (v projektové žádosti byl počet nastaven na 40) a rovněž **počet zapojených pedagogů byl nižší**, než bylo plánovaných 800 proškolených učitelů – nicméně se nejednalo o povinné monitorovací indikátory, a proto přesné počty nebyly sledovány.

Výstupy aktivity č. 2 jsou dostupné na Metodickém portálu www.rvp.cz (podsekce digifolio.rvp.cz).

Aktivita č. 3:

- Zpracován materiál *K problému monitoringu implementace kurikulární reformy na gymnáziích: představení projektu Kvalitní škola*, ve kterém je představena koncepce výzkumu – vyšlo v rámci publikace *K perspektivám školního vzdělávání* (Brno: Paido, 2009).
- Zpracovány výzkumné zprávy k výzkumu *Kvalitní škola*:
 - první fáze výzkumu (*Kurikulární reforma na gymnáziích v rozhovorech s koordinátory pilotních a partnerských škol*) – popisuje výsledky rozhovorů s koordinátory ŠVP na pilotních a partnerských gymnáziích,
 - druhá fáze výzkumu (*Kurikulární reforma na gymnáziích: výsledky dotazníkového šetření*) – výsledky dotazníkového šetření popisující míru úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích (akceptace kurikulární reformy, učitelovo pojetí kurikula, možnosti využití RVP/ŠVP ve škole a ve výuce),
 - třetí fáze výzkumu (*Kurikulární reforma na gymnáziích: případové studie tvorby kurikula*) – realizace případových studií zaměřených na vytváření kurikula (ŠVP) v osmi oborech gymnaziálního vzdělávání,
 - čtvrtá fáze výzkumu (*Kurikulární reforma na gymnáziích: od virtuálních hospitací k videostudiím*) – propracování metodiky hospitačních videostudií a uskutečnění videostudií zaměřených na realizaci kurikula ve třech oborech gymnaziálního vzdělávání,
 - pátá fáze výzkumu (*Kvalita školy a kurikula: od expertního šetření ke standardu kvality*) – popis výsledků expertního šetření kvality školy a kurikula, které bylo realizováno mezi řediteli a učiteli gymnázií. Jedná se o standard kvalitní školy určený školám, ČŠI, vysokým školám a zřizovatelům,
 - studie *Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení* – souhrn hlavních zjištění výzkumu Kvalitní škola a související doporučení (vyšlo v Pedagogické orientaci č. 4/2011).

- Rovněž proběhly informační akce:
 - *Národní konference projektu KURIKULUM G* – závěrečná národní konference projektu byla zaměřená především na prezentaci výsledků výzkumu Kvalitní škola a představující i další aktivity a výstupy projektu. Konference se uskutečnila 30. 11. 2011 v Praze.
 - *Kulaté stoly Kvalitní školy* – proběhly tři diskuzní kulaté stoly týkající se výsledků jednotlivých fází výzkumu kurikulární reformy na gymnáziích. Proběhly v Praze 22. 6. 2010, 10. 12. 2010 a 23. 6. 2011.
- Výstupem projektu je také publikace *Projekt KURIKULUM G: sborník příspěvků z Národní konference* – elektronická publikace s příspěvky ze závěrečné konference projektu (dostupné na portále digifolio.rvp.cz); a brožura *Podpora učitelů gymnázií* – informační brožura o projektu KURIKULUM G – základní informace o aktivitách a výstupech projektu. Součástí výstupů a jedním z monitorovacích indikátorů projektu byla také *odborná doporučení určená školám a decizní sféře týkající se kvality vzdělávání*.

Skutečné výstupy Aktivit č. 3 jsou **plně v souladu s plánovanými výstupy dle projektové žádosti**.

Výstupy aktivity č. 3 jsou dostupné na Metodickém portálu www.rvp.cz (podsekce digifolio.rvp.cz).

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Některé cíle a zejména výstupy se nepodařilo naplnit tak, jak byly stanoveny v projektové žádosti.

B.2 - LZE IDENTIFIKOVAT FAKTORY, KTERÉ POZITIVNĚ OVLIVNILY DOSAŽENÍ CÍLŮ A VÝSTUPŮ A NAOPAK FAKTORY, KTERÉ JEJICH DOSAŽENÍ BRÁNILY?

Přestože se projektu dostalo významné publicity, cílové skupiny vnímaly aktivity projektu jako přínosné a dařilo se naplňování hodnot monitorovacích indikátorů, potýkal se projektový tým v průběhu realizace s několika problémy. Některé dílčí faktory, jež se projeví, měly vliv na momentální zpoždění některých plánovaných aktivit. Avšak až na jednu výjimku – regionální setkání koordinátorů ŠVP („minikonference“) – neměly vliv na konečné splnění cílů aktivity (nepočítáme-li posun naplnění některých výstupů do dalšího monitorovacího období). Společným jmenovatelem většiny obtíží je **špatné načasování** některých aktivit buď na období velkého vytížení členů cílových skupin (konec školního roku, období přípravy maturit), nebo naopak na prázdninové měsíce. Z toho následně plynul nízký zájem zapojených členů o nabízené aktivity. Výjimku, kdy tyto negativní faktory vplynuly v nesplnění plánovaných výstupů, tvoří **regionální setkání** koordinátorů ŠVP.

NEGATIVNÍ FAKTORY

Součástí klíčové aktivity č. 1 mělo být mimo jiné **12 regionálních setkání** koordinátorů ŠVP s periodicitou jednou za půl roku v Čechách a na Moravě. Nakonec bylo uskutečněno jen 8 regionálních setkání, tzv. minikonferencí. V období od poloviny roku 2010 již nebyly uspořádány minikonference v Čechách i na Moravě, ale vždy již pouze jedno setkání (jednou na Moravě v Brně a třikrát v Čechách – dvakrát v Praze a jednou v Srbech u Kladna). Některé plánované akce musely být z důvodu nízkého zájmu účastníků zrušeny, resp. sloučeny s akcemi, které byly plánovány na další blízký termín. Hlavními důvody pro neochotu koordinátorů ŠVP účastnit se regionálních setkání ve větší míře byla jejich velká pracovní vytíženost a nedostatek času pro tyto setkání a dle některých vyjádření také nedostatečné informování koordinátorů o přínosech těchto osobních setkání (zvláště, když většinu potřebných informací mohli získat přes diskuzní fóra rychleji a snáze – online).

Velké organizační problémy byly při organizaci **oborových seminářů** v rámci klíčové aktivity č. 2. Některé oborové semináře na začátku projektu byly zrušeny ze snahy o dobrou profilaci podoby akcí. Řada plánovaných oborových seminářů však byla zrušena z důvodu nízké účasti. Nízkou účast způsobilo – stejně jako v případě minikonferencí – naplánování seminářů na nevhodné termíny (např. velmi exponované měsíce duben – červen, kdy jsou zaměstnanci gymnázií vyčerpáni organizací maturit). Pro větší úspěšnost oborových seminářů pak bylo nutné plánovat náhradní termíny. Obecně by zájem pedagogů byl vysoký, avšak při plánování termínů bylo naráženo na vysokou časovou a pracovní vytíženost (kromě přípravy maturit se jednalo o přípravu vlastních ESF projektů nebo dalších nadstandardních aktivit) a také neochotu zaměstnavatele uvolňovat zaměstnance na tyto akce (náklady na suplování, na jízdné).

Realizaci projektu také ovlivnily **opakované změny** na pozici hlavního manažera projektu i personální změny na straně příjemce podpory (MŠMT), které často vedly k dočasnému pozastavení či zpomalení nastavených procesů. Činnost projektu podobně ovlivnilo také slučování VÚP (partnera projektu) s jinými přímo řízenými organizacemi.

Nepříznivý dopad na realizaci projektu mělo **neschválení podstatné změny projektu**, která se týkala zejména rozšíření výzkumných šetření v aktivitě Kvalitní škola a některých činností v aktivitě Podpora koordinátorů, a která měla za cíl efektivně použít alokované finanční prostředky uspořené zejména v prvním roce realizace projektu.

Problémy byly také při realizaci **výběrových řízení** – např. na dodavatele služby v modulu Virtuální hospice muselo být vyhlášeno opakovaně, protože poprvé žádný ze zájemců nesplnil formální požadavky. Natáčení prvních vyučovacích hodin tak bylo posunuto až na závěr roku 2009. Do výběrového řízení na pořádání národní konference se nepřihlásil žádný zájemce. Z časových důvodů nakonec konferenci projektový tým zajistil vlastními silami.

Byly zaznamenány i další menší obtíže, které ale neměly velký vliv na celkový harmonogram, proto jim nebyla věnována významná pozornost. Jednalo se např. o:

- Zpoždění zahájení realizace modulu Virtuální hospice a Oborové semináře.
- Spuštění některých dalších aktivit bylo naplánováno původně na prázdninové měsíce (např. zahájení služby netmoderace a poradny mělo proběhnout v srpnu 2009), z tohoto důvodu došlo k posunu na září.
- V souvislosti s výzkumem Kvalitní škola, který byl organizován v rámci klíčové aktivity č. 3, byl v první polovině výzkumu identifikován problém v souvislosti s operacionalizací výzkumných problémů a realizací samotného výzkumu – byla identifikovaná nízká úroveň rozpracovanosti souvisejících teoretických konstruktů a potřeba vyvíjení výzkumu souběžně s tvorbou teoretických rámců. Tyto potíže však neohrožily splnění cílů aktivity.

POZITIVNÍ FAKTORY

Mezi pozitivní faktory je nutné zařadit **zájem**, se kterým se členové cílových skupin do projektu zapojovali. Hlavním důvodem a zároveň motivačním prvkem pro cílové skupiny (zejm. koordinátoři ŠVP a gymnaziální pedagogové) byl snadný přístup k informacím a metodické podpoře pro tvorbu ŠVP a možnost využívat a podílet se na průběžném vývoji a inovaci prostředí internetové komunity (*Gymplíště*), jeho včlenění do diskuzního prostředí na Metodickém portálu www.rvp.cz. Pro potřeby koordinátorů ŠVP a pedagogů zde byly umístovány jednotlivé příspěvky do vznikající *databáze virtuálních hospitací* a *databáze oborových seminářů*, dále souhrny z diskuzí, odpovědi na často kladené otázky a řada metodických a dalších podpůrných materiálů. Nedůvěra části učitelů k novým technologiím neměla na realizaci projektu zásadní vliv. Někteří pedagogové sice upřednostňovali

osobní setkání před online komunikací, většina účastníků a realizátorů projevila ochotu učit se a s novými technologiemi pracovat.

Dále se také **nepotvrdily obavy** z toho, že gymnaziální učitelé **nebudou příliš ochotni** sdílet své zkušenosti a osvědčené postupy. Většina projektových aktivit byla postavena právě na výměně zkušeností, kontaktů a dobré praxe. Zpětná vazba ukázala, že učitelé vnímají tento způsob učení a spolupráce jako klíčový a velmi přínosný.

Jako pozitivní faktor je možno hodnotit také **zajištění publicity** projektu, přestože 35,5 % respondentů propagaci projektu hodnotilo pouze jako průměrnou. Pro zabezpečení publicity projektu bylo použito standardních propagačních nástrojů – vytvoření *informačních a komunikačních materiálů* (plakáty, letáky, brožury, bannery, studie vzniklé v rámci třetí klíčové aktivity), vytvoření *propagačních materiálů*, vydávání *zvláštních tiskových a mediálních zpráv* (k prezentaci konkrétních výstupů – virtuálních hospitací, mentoringu/koučování; často měly podobu placené inzerce), *mediální prezentace* (v tištěných a elektronických médiích) a pořádání *informačních akcí* (uskutečnila se celá řada informačních a vzdělávacích akcí, uskutečnila se národní konference projektu, kde došlo k prezentaci klíčových výstupů projektu – na těchto akcích také probíhala propagace projektu). K propagaci projektu došlo také na stránkách Metodického portálu www.rvp.cz a na stránkách partnera projektu (VÚP) – www.vuppraha.cz.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 4

Komentář expertního panelu k hodnocení: V průběhu realizace projektu se objevily problémy, které měly významný vliv na cíle a výstupy.

B.3 - MOHLO BÝT STEJNÝCH VÝSLEDKŮ DOSAŽENO I BEZ PODPORY Z OP VK?

Už projekt Pilot G/GP (OP RLZ/JPD3, 2004-2008) prokázal, že velká část učitelů gymnázií nedisponuje řadou nezbytných kompetencí pro efektivní plánování vzdělávání a jeho zkvalitňování, pro koncipování školních vzdělávacích programů odvíjejících se od programů rámcových (nebyli v těch dovednostech dostatečně vzděláni již při své přípravě na učitelské povolání). Potřebu zlepšování potvrdilo i šetření NIVD (Koordinátor), kde bylo zároveň ve velké míře vyjádřeno, že na vyřešení této bariéry jsou nezbytné finanční prostředky. Jinými slovy, nebylo dosud reálné proces zdokonalování v předmětné oblasti spustit bez dostatečné materiální podpory.

Podobně jako u posuzování otázky u jiných evaluovaných projektů, i pro tento platí, že vedle finančních nároků, které byly vynaloženy na náklady nepersonální, je nutné vzít v úvahu, že pro nově vytvořené nebo inovované produkty, navíc s celostátním dosahem a zacílením na kvalitu, je nezbytné zapojit do řešení – požádat o spolupráci řadu špičkových odborníků, kteří musí být motivováni, aby si ve svých náročně sestavovaných harmonogramech vytvořili prostor i pro další činnost.

Ze zprávy prezentované v závěru řešení projektu zároveň vyplývá, že v jisté etapě řešení došlo k úspoře finančních prostředků a ty byly následně použity na rozšíření a změnu plánovaných aktivit. Jen porovnáním původně formulovaných cílů ve Finální verzi žádosti a cílů, kterými se projekt řídil po provedení změn (s přesným zaměřením na hlavní aktéry procesu zkvalitňování výuky na gymnáziích) lze konstatovat, že změna byla užitečná a uspořené finance vynaloženy efektivně.

Závěrečná monitorovací zpráva konstatuje přebytek projektového rozpočtu i v závěru řešení zhruba 9 milionů Kč s doporučením opřeným o zájem cílových skupin – využít finanční prostředky na pokračování vybraných aktivit, prohlubování stanovených cílů a rozšiřování uživatelů výstupů.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Bez podpory z OP VK by nemohlo být dosaženo stejných výsledků.

B.4 - DO JAKÉ MÍRY BYLY V RÁMCI PROJEKTU REALIZOVÁNY KLÍČOVÉ AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN, PRO NĚŽ BYL PROJEKT URČEN?

Jako stěžejní přínosy projektu byly v projektové žádosti zmíněny následující oblasti:

1. Koordinátoři a učitelé získají a prohloubí **kompetence**, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. Získání kompetencí vede u učitelů ke zvýšení jejich motivace k dalšímu profesnímu růstu a k lepšímu vnímání reformy jako celku.
 1. Vznik originálních **metodických materiálů** založených na autentické zkušenosti škol, volně dostupných i po skončení projektu.
 2. Vznik nových možností pro vzájemnou **výměnu zkušeností** mezi školami. Plánovaná vzdělávání formou „peer aktivit“, kdy dochází k přenosu zkušeností mezi členy stejné skupiny lidí.
 3. Objektivní **vyhodnocení** míry úspěšnosti **zavádění ŠVP** na gymnáziích a vznik doporučení pro gymnázia i decizní sféru, jak dále zkvalitňovat vzdělávání na tomto typu škol.

ZHODNOCENÍ REALIZACE KLÍČOVÉ AKTIVITY Č. 1 VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

V rámci první klíčové aktivity byla realizována *Klubová setkání koordinátorů ŠVP* (z nichž vznikly Metodické případové studie) a byl vytvořen a odzkoušen *Model vzájemných řízených návštěv na školách*. Dále v rámci modulu Komunita byla vytvořena internetová komunita *Gymplíště* a *Souhrnné informace z online diskuzí*. Probíhala také *Regionální setkání koordinátorů ŠVP* (tzv. „minikonference“), byly formulovány *často kladené dotazy* a vznikly také *výstupní případové studie* ze všech etap mentoringu/koučování.

Jednou z potřeb cílové skupiny (konkrétně koordinátorů ŠVP) byl **zisk a prohloubení kompetencí**, k čemuž výstupy první klíčové aktivity dopomohly. K posilování kompetencí koordinátorů ŠVP byly nastaveny akce, kde docházelo k vzájemnému setkávání jednotlivých koordinátorů a pedagogů z různých škol (klubová setkání, „minikonference“), prezentací problémů z praxe. Významný prostor tedy byl věnován **vzájemné výměně zkušeností** mezi jednotlivými školami, koordinátory, pedagogy.

Ze všech setkání vznikly výstupy (metodické případové studie, podklady z minikonferencí, často kladené dotazy), které jsou volně k dispozici i nyní po skončení projektu. Tím je naplňován i další z přínosů projektu, který využijí všechny cílové skupiny. V průběhu projektu bylo vyvíjeno online prostředí, internetová komunita pro volné sdílení **metodických materiálů**, které vznikaly právě na základě těchto konkrétních zkušeností zapojených členů cílových skupin.

ZHODNOCENÍ REALIZACE KLÍČOVÉ AKTIVITY Č. 2 VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

Výstupem druhé klíčové aktivity byly zejména zpracované *virtuální hospitace* do podoby ucelené databáze videonahrávek konkrétních příkladů vedení vyučovací hodiny na gymnáziu. Druhým stěžejním výstupem aktivity byla *databáze oborových seminářů*. Vývojem těchto dvou databází vzniká opět jeden z **metodických materiálů**, prostřednictvím nichž dochází k **vzájemné výměně zkušeností**

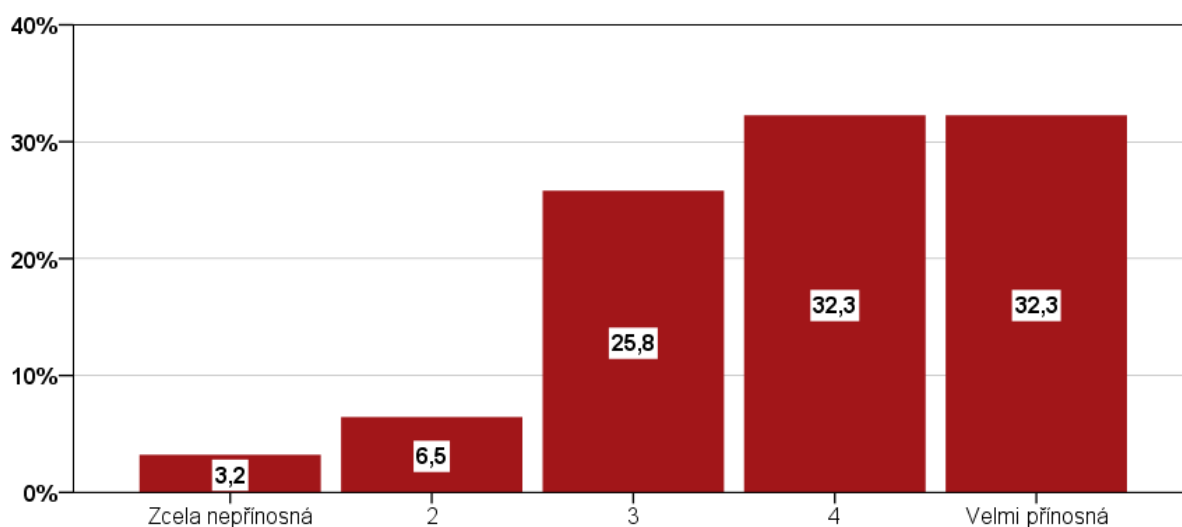
tentokrát zejména mezi gymnaziálními pedagogy. K tomu sloužilo také diskuzní prostředí (k virtuálním hospitacím byla vytvořena offline i online diskuze v prostředí DIMDIM).

ZHODNOCENÍ REALIZACE KLÍČOVÉ AKTIVITY Č. 3 VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN

V rámci třetí klíčové aktivity proběhl výzkum *Kvalitní škola*. Jedním z plánovaných přínosů projektu bylo **vyhodnocení míry úspěšnosti zavádění ŠVP** na gymnáziích a formulace doporučení pro gymnázia i decizní sféru. Významnou součástí cílových skupin jsou také školy jako instituce a jejich potřebám je tato aktivita, jejímž hlavním cílem je vyhodnocení a optimalizace zavádění ŠVP na gymnázia, uzpůsobena. Mezi klíčové výstupy patří jednotlivé dokumenty popisující fáze výzkumu, finální studie *Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení* a také odborná doporučení školám a decizní sféře týkající se kvality vzdělávání. Celý výzkum byl navíc popularizován díky národní konferenci a pořádání kulatých stolů k výzkumu.

Z výše popsaných zjištění nelze přijmout hypotézu, že *některé aktivity jsou z hlediska cílových skupin nevyužitelné*. Klíčové aktivity byly realizovány právě tak, aby co nejlépe naplňovaly přínosy projektu a pokrývaly tak potřeby cílových skupin – klíčové aktivity byly koncipovány, aby došlo k *zisku a prohloubení kompetencí* koordinátorů a pedagogů, *vzniku metodických materiálů*, aby byla podpořena možnost *výměny zkušeností mezi členy cílové skupiny* a v rámci výzkumu *Kvalitní škola* došlo také k *vyhodnocení míry úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích*.

Graf 17: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry byla pro Vás účast v projektu KURIKULUM G přínosem?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Z pohledu zapojených členů cílových skupin jich téměř **65 % považuje projekt za přínosný nebo velmi přínosný**. Oceňováno je především to, že pod odborným vedením a ve spolupráci s jinými školami byla zvládnuta tvorba školních vzdělávacích programů. Pozitivně byla vnímána také možnost spolupráce, předávání zkušeností, možnosti práce na zlepšení kompetencí vedoucích pracovníků (přip. koordinátorů).

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Realizace aktivit byla vzhledem k potřebám cílových skupin přínosná.

C. EFEKTIVITA

C.1 - ODPOVÍDAJÍ FINANČNÍ NÁKLADY DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM?

Celkové výdaje projektu byly před začátkem projektu plánovány na **39 947 814,62 Kč**, přičemž 48,34 % bylo vyhrazeno na první klíčovou aktivitu (Podpora koordinátorů), 26,24 % na druhou klíčovou aktivitu (Podpora učitelů) a 25,42 % na třetí klíčovou aktivitu (Kvalitní škola).

Dle závěrečného vyúčtování finančních prostředků, ze kterého je patrné čerpání financí v rámci jednotlivých položek druhů výdajů rozpočtu vykázaných v jednotlivých monitorovacích obdobích (i za jednotlivé roky 2009, 2010 a 2011), činily celkové výdaje projektu **30 595 141,51 Kč**, došlo tedy k úspoře **9 052 873,62 Kč**. Úspora činí **22,66 %** plánovaného rozpočtu.

Úspory se týkaly především osobních výdajů, kde nebyla dočerpána finanční částka ve výši 4 410 512,12 Kč. K největšímu skluzu v čerpání osobních nákladů došlo během prvního roku realizace projektu. K druhé největší úspoře došlo v položce nákupu služeb, úspora byla způsobena tím, že zakázky byly vysoutěženy za menší cenu, než byla původně plánována. Výběrové řízení na zajištění závěrečné národní konference se z důvodu nepřihlášení zájemce mělo opakovat, ale z časových důvodů byl realizační tým nucen konferenci zajistit vlastními silami. V rámci cestovních náhrad bylo vyčerpáno pouze 25 % finančních prostředků oproti plánu.

Úspory, které vznikly zejména v prvním roce projektu, mohly být efektivně použity na jiném místě projektu, příp. pro rozšíření některých aktivit nebo pro financování pokračování některých aktivit projektu i po jeho skončení. Je třeba zmínit, že v rámci projektu došlo k neschválení podstatné změny projektu, která se týkala rozšíření výzkumných šetření v aktivitě Kvalitní škola a některých činností v aktivitě Podpora koordinátorů a která měla za cíl efektivně použít alokované finanční prostředky uspořené zejména v prvním roce realizace projektu.

Skutečnost, že v průběhu prvního roku realizace projektu byly žádosti o platbu i méně než poloviční oproti tomu, jaký byl plán, ukazuje na pomalejší rozjezd projektu, který byl způsoben i častou změnou manažerů, a i když bylo dosaženo všech hodnot monitorovacích indikátorů, tak skutečná realizace jednotlivých aktivit se liší od plánu v projektové žádosti. Naplnění některých definovaných kritérií z projektové žádosti není zřejmé, a to konkrétně v rámci aktivity č. 1 **chybí zmínka o počtu zapojených koordinátorů**, který byl v rámci aktivity stanoven na 90, **naplnění tohoto kritéria není zřejmé**. V projektové žádosti **bylo uvedeno, že bude zapojeno 120 škol a 30 škol bude aktivně a dlouhodobě přispívat do obsahu Komunity**, v rámci skutečných výstupů však **tato kritéria nejsou popsána**. Místo **12** plánovaných setkání regionálních koordinátorů jich proběhlo jen **8**.

Z plánovaných výstupů aktivity č. 2 bylo zveřejněno **39 virtuálních hospitací místo 40**. V rámci oborových seminářů nebylo dosaženo nastaveného počtu 40 proškolených lektorů a 40 zrealizovaných kurzů (chybí jakákoliv zmínka v projektové dokumentaci) a 800 proškolených učitelů, počet učitelů je v projektové dokumentaci uváděn jako nižší, ale není uveden přesný počet.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Realizace jednotlivých aktivit byla v částečném nesouladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu ve výši cca 9 mil. Kč je odpovídající, monitorovací indikátory byly naplněny.

C.2 - BYLY KLÍČOVÉ AKTIVITY IMPLEMENTOVÁNY TAK, JAK JSOU (BYLY) POPSÁNY V PROJEKTOVÝCH ŽÁDOSTECH?

V projektové žádosti byly nastaveny celkem 3 klíčové aktivity (Podpora koordinátorů, Podpora učitelů a Kvalitní škola), které byly následně v průběhu realizace projektu implementovány.

PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM A SKUTEČNOST

V projektové žádosti bylo pro všechny tři klíčové aktivity plánováno období realizace **říjen 2008 – září 2011**, ve skutečnosti však byl projekt realizován v období **7. ledna 2009 – 6. ledna 2012**. Termín realizace projektu (počátek i konec) se posunul o tři měsíce.

Tabulka 24: Porovnání plánované a skutečné realizace klíčových aktivit projektu

Klíčová aktivita / 2008	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Podpora koordinátorů										x	x	x
Podpora učitelů										x	x	x
Kvalitní škola										x	x	x
Klíčová aktivita / 2009	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Podpora koordinátorů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Podpora učitelů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kvalitní škola	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klíčová aktivita / 2010	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Podpora koordinátorů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Podpora učitelů	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kvalitní škola	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Klíčová aktivita / 2011	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Podpora koordinátorů	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Podpora učitelů	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Kvalitní škola	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
Klíčová aktivita / 2012	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Podpora koordinátorů												
Podpora učitelů												
Kvalitní škola												

Zdroj: IS MONIT 7+, projektová žádost, harmonogram realizace klíčových aktivit

Vysvětlivky:

x – Plánovaná realizace klíčové aktivity

■ – Skutečná realizace klíčové aktivity

PLÁNOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE A SKUTEČNOST

Z hlediska aktérů, jejichž zapojení do projektových aktivit bylo před začátkem realizace projektu plánováno, došlo k účasti všech nadefinovaných aktérů (jedná se zejm. o mentory, netmoderátory, metodiky, experty, lektory, manažera výzkumu a výzkumné experty atd.). Realizaci projektu ovlivnily změny na pozicích **hlavního manažera projektu** i další personální změny (na straně příjemce podpory, ale také na pozicích manažerů jednotlivých modulů atd.).

PLÁNOVANÉ FINANČNÍ ZDROJE A SKUTEČNOST

Porovnání finančních zdrojů a skutečnosti bylo zhodnoceno v rámci evaluační otázky C.1.

PLÁNOVANÁ RIZIKA A SKUTEČNOST

Před začátkem projektu KURIKULUM G byla pomocí SWOT analýzy identifikovaná tato ohrožení, resp. rizika:

- *Přetrvávající nedůvěra pedagogických pracovníků na gymnáziích ke smyslu reformy* – Někteří zapojení účastníci sice vyjadřovali své pochyby o smyslu kurikulární reformy (prokázala to zpětná vazba v šetření mezi zapojenými gymnázii), avšak nemělo to významný dopad na motivaci koordinátorů a pedagogů zapojených do projektu.
- *Nízká ochota pedagogů ke sdílení zkušeností (obava z konkurenčního prostředí a ztráty vlastního know-how, nejisté výhody sdílení)* – většina projektových aktivit byla založena na výměně zkušeností, kontaktů a dobré praxe. Zpětná vazba ukázala, že učitelé vnímají tento způsob učení a spolupráce jako klíčový a velmi přínosný. Řada účastníků potvrzovala, že možnost sdílení zkušeností je pro ně pozitivní, neprojevila se neochota vzájemné komunikace z obavy ze ztráty know-how.
- *Únava pedagogických pracovníků gymnázií po náročné práci na ŠVP pro nižší stupeň víceletého gymnázia* – riziko nebylo naplněno, nemělo vliv na realizaci projektu.
- *Nízká informovanost vysokých škol o realizaci reformy (zvláště VŠ připravující pedagogy)* – riziko nebylo naplněno, nemělo vliv na realizaci projektu.
- *Nízká informovanost zřizovatelů o podstatě reformy a kritériích kvality škol* – riziko nebylo naplněno, nemělo vliv na realizaci projektu.
- *Nedůvěra učitelů k novým informačním a komunikačním technologiím* – Část pedagogů skutečně nemá důvěru k novým technologiím, jejich skepse vzhledem k informačním a komunikačním technologiím použitým v projektu však neměla na realizaci projektu zásadní vliv. Někteří zapojení účastníci upřednostňovali osobní setkání před online komunikací, většina účastníků a realizátorů projektových aktivit však projevila ochotu učit se s novými technologiemi pracovat.

PLÁNOVANÁ NÁPLŇ AKTIVIT A SKUTEČNOST

Klíčová aktivita č. 1 – Podpora koordinátorů

Bylo realizováno 9 řízených návštěv na hostitelských školách, které byly určeny koordinátorům ŠVP z gymnázií (Klubová setkání koordinátorů ŠVP). Z návštěv vznikly metodické případové studie a další materiály.

Bylo inovováno prostředí internetové komunity Gymplíště, byly shromažďovány a zveřejňovány souhrnné informace z online diskuzí (celkem 30 souhrnů zveřejněno na Metodickém portálu www.rvp.cz).

Probíhala regionální setkání koordinátorů ŠVP (celkem 8 místo plánovaných 12), vznikl přehled FAQ (často kladených dotazů), fungovala poradenská služba pro koordinátory a učitele ze zapojených gymnázií.

V celkových pěti etapách probíhal mentoring/koučování koordinátorů ŠVP, z něhož vzniklo celkem 101 výstupních případových studií.

Skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 1 odpovídá plánu s výjimkou nižšího počtu realizovaných regionálních setkání koordinátorů ŠVP („minikonferencí“), kterých bylo 8 místo plánovaných 12.

Klíčová aktivita č. 2 – Podpora učitelů

Ve druhé klíčové aktivitě se podařilo zprovoznit databáze virtuálních hospitací i oborových seminářů. Bylo zveřejněno 39 místo 40 plánovaných virtuálních hospitací. Pořádání oborových seminářů se potýkalo s významnými organizačními potížemi (řada termínů musela být zrušena a nahrazena jiným termínem z důvodů nízké účasti zapojených členů cílových skupin).

Skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 2 odpovídá plánu s výjimkou zveřejnění 39 místo 40 videonahrávek z virtuálních hospitací.

Klíčová aktivita č. 3 – Kvalitní škola

V rámci třetí klíčové aktivity byly zpracovány všechny materiály dle plánu včetně výzkumných zpráv k výzkumu Kvalitní škola, výsledné studie Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení (souhrn hlavních zjištění výzkumu). Proběhly rovněž informační akce k výzkumu – národní konference projektu a tři diskuzní kulaté stoly. (Pro bližší informace k výstupům aktivity viz evaluační otázka B1).

Skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 3 odpovídá plánu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Klíčové aktivity byly až na některé výjimky implementovány tak, jak byly popsány v projektových žádostech.

C.3 - JAKÉ BYLY HLAVNÍ ZMĚNY V PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTŮ A JAK OVLIVNILY VÝSTUPY PROJEKTŮ?

V průběhu projektu byly zaznamenány následující podstatné změny.

Tabulka 25: Podstatné změny v průběhu projektu

Monitorovací období 1	13. 2. 2009 byl vydán dodatek č. 1 k Opatření vrchního ředitele Sekce IV č. 06/02/2008 a 20. 2. 2009 byl podepsán dodatek č. 1 partnerské smlouvy mezi VÚP a MŠMT, kterým se mění práva a povinnosti při zadávání zakázek na dodávky zboží a služeb. Podle nové úpravy bude zadavatelem při výběrových řízeních v rámci projektu VÚP.
	31. 3. 2009 byl uzavřen dodatek č. 2 Smlouvy o partnerství (mezi MŠMT a VÚP), který řešil změnu názvu partnera, jeho adresy a sídla. K tomuto datu mělo dojít je sloučení VÚP s Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV). Na základě Opatření MŠMT č. j. 7 443/2009 ze dne 31. 3. 2009 posunulo datum sloučení VÚP a NIDV z 1. 4. 2009 na 1. 7. 2009.
	1. 4. 2009 byl Dodatkem č. 3, vzhledem k odloženému sloučení VÚP a NIDV, zrušen dodatek č. 2 k partnerské smlouvě (mezi MŠMT a VÚP) a k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/02/2008.
Monitorovací období 2	Na základě Dodatku č. 4 ze dne 13. 5. 2009 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/01/2008 byl dne 26. 5. 2009 podepsán Dodatek č. 4 ke Smlouvě o partnerství s VÚP, kterým dochází ke změně v rozpočtu: VÚP - rozpočet organizace se snižuje o 210 tis. Kč na celkovou částku 38 749 398,62 Kč. Částka 210 tis. Kč se převádí do rozpočtu MŠMT. MŠMT – rozpočet se navyšuje o částku 210 tis. Kč na celkovou částku 1 198 416 Kč. Částka 210 tis. Kč je určena na úhradu cestovního, telefonních poplatků, materiálu, energií, služeb a

	režijních výdajů. Celkový rozpočet projektu se nemění. Na základě Dodatku č. 5 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/01/2008, byl dne 15. 6. 2009 vydán Dodatek č. 5 ke Smlouvě o partnerství uzavřené dne 7. 1. 2009 s VÚP, kterým se mění: - příjemce podpory v pozici statutárního orgánu s účinností od 15. 6. 2009 v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 24/2009. Tímto příkazem došlo k převodu odboru administrace ESF a rozvojových programů ze skupiny všeobecného, odborného a dalšího vzdělání do sekce kabinetu ministryně. Zastoupení náměstkem ministra školství, mládeže a tělovýchovy skupiny II RNDr. Jindřichem Kitzbergerem se mění na zastoupení vrchním ředitelem sekce kabinetu ministryně Mgr. Petrem Roupcem. - změna u partnera VÚP spočívá ve změně statutárního orgánu v souvislosti s rezignací ředitele VÚP PhDr. Jaroslava Jeřábka, CSc. na funkci ředitele společnosti a jmenování PhDr. Stanislavy Krčkové ředitelkou VÚP.
Monitorovací období 3	Na základě dodatku č. 6 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/01/2008 byl dne 3. 8. 2009 uzavřen dodatek č. 6 k partnerské smlouvě mezi VÚP a příjemcem, kterým se mění příjemce podpory z K5 na skupinu VII a zastoupení příjemce podpory v pozici statutárního orgánu (Mgr. Jakub Dürr). Současně tento dodatek umožňuje partnerovi projektu přistoupit ke smlouvám MŠMT u dodávek a služeb vysoutěžených MŠMT za výhodných podmínek. Na základě dodatku č. 7 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/01/2008 byl dne 11. 09. 2009 vydán dodatek č. 7 k partnerské smlouvě mezi VÚP a příjemcem, kterým se mění příjemce podpory v pozici statutárního orgánu s účinností od 5. 9. 2009 v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 35/2009. Tímto příkazem došlo ke změně názvu skupiny pro evropské záležitosti na skupinu strategie reformy vzdělávací soustavy. Zastoupení náměstkem ministryně skupiny pro evropské záležitosti Mgr. Jakubem Dürrem se mění na zastoupení náměstkyní ministryně skupiny strategie reformy vzdělávací soustavy Ing. Janou Matesovou.
Monitorovací období 6	Na základě Dodatku č. 8 ze dne 15. 4. 2010 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/02/2008 byl dne 15. 4. 2010 podepsán Dodatek č. 8 ke Smlouvě o partnerství s VÚP, kterým se mění název skupiny příjemce podpory ze skupiny strategie reformy vzdělávací soustavy na skupinu všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání a zastoupení v pozici statutárního orgánu s účinností od 15. 4. 2010 v důsledku vydání Příkazu ministryně č. 9/2010. Zastoupení náměstkyní ministryně skupiny strategie reformy vzdělávací soustavy Ing. Janou Matesovou se mění na zastoupení náměstkem ministryně skupiny všeobecného, odborného a dalšího vzdělávání Ing. Petrem Špirhanzlem.
MO 7	2. 9. 2010 zaslal odbor 29 informaci o změně statutárního zástupce odboru CERA. Žádost o podstatnou změnu byla předložena odboru CERA.
Monitor. období 8	Žádost o podstatnou změnu projektu byla předložena odboru CERA (MŠMT) 19. 10. 2010. 3. 12. 2010 byl návrh představen Expertní skupině na odboru CERA. Expertní skupina návrh podstatné změny schválila. Ke schválení byla žádost o podstatnou změnu projektu doporučena také zpravodajem projektu, PaedDr. Tomášem Boudou. Dne 14. 12. 2010 byla podstatná změna projektu pozastavena.
Monitorovací období 9	Na základě Dodatku č. 9 k Opatření vrchního ředitele sekce IV č. 06/02/2008 ze dne 3. 3. 2011 byl dne 25. 3. 2011 podepsán Dodatek č. 9 ke Smlouvě o partnerství s VÚP, kterým dochází ke změnám v partnerské smlouvě v pozici statutárního orgánu, v článku III – Práva a povinnosti smluvních stran, v článku IV – Financování projektu a v článku VI – Další práva a povinnosti smluvních stran, ke změnám v nastavení hodnot monitorovacích indikátorů na základě aktuální metodiky jejich stanovení platné od 1. října 2009 a ke změnám v rozpočtu zahrnutím nepodstatných změn schválených v Monitorovacích zprávách od poslední

	podstatné změny rozpočtu a přesunem finančních prostředků na úhradu závěrečného auditu projektu s účinností od 25. 3. 2011.
	Žádost o podstatnou změnu projektu, jejíž součástí byly i zamýšlené změny v obsahu některých aktivit, byla předložena odboru CERA (MŠMT) již v rámci 8. monitorovacího období (19. 10. 2010). 3. 12. 2010 byl návrh představen Expertní skupině na odboru CERA. Expertní skupina návrh podstatné změny schválila. Ke schválení byla žádost o podstatnou změnu projektu doporučena také zpravodajem projektu, PaedDr. Tomášem Boudou. Dne 14. 12. 2010 byla podstatná změna projektu pozastavena. Podstatná změna projektu byla rozhodnutím náměstka ministra Ing. Ladislava Němce z 1. 2. 2011 (Č.j. 19 520/2010-29) zamítnuta (příloha č. 26/1). Podstatná změna v upravené podobě (návrh týkající se pouze změn v partnerské smlouvě, monitorovacích indikátorech a změn v rozpočtu) byla rozhodnutím z 1. 3. 2011 schválena (příloha č.26/2).
	Změny v obsahové části, které byly požadovány v rámci neschváleného návrhu žádosti podstatné změny projektu, se měly týkat zejména výzkumné aktivity Kvalitní škola, kde bylo záměrem zrealizovat plánované aktivity v širším měřítku (na větším výzkumném vzorku). Neschválení podstatné změny bude znamenat, že bude do výzkumu zapojeno méně respondentů, bude vytvořen menší počet některých studií apod. Neschválení podstatné změny (obsahové části) však neovlivní realizaci plánovaných aktivit a výstupů. Aktivity budou realizovány v souladu se schválenou projektovou žádostí.
MO 10	V 10. monitorovacím období (na základě Příkazu ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. 13/2011) došlo od 1. 7. 2011 ke sloučení třech ostatních přímo řízených organizací MŠMT, a to Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV), Výzkumného ústavu pedagogického v Praze (VÚP) a Institutu pedagogicko- psychologického poradenství (IPPP). Nově vzniklá organizace nese název Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Uskutečněním této transakce došlo ke zrušení partnerské organizace VÚP. Její úkoly v projektu převzala nástupnická organizace NÚV, pod kterou VÚP nadále vystupuje jako divize.

Z výše uvedené tabulky je patrné, že jednou z podstatných změn projektu byla změna monitorovacích indikátorů provedená v 9. a 10. monitorovacím období.

Tabulka 26: Změny monitorovacích indikátorů v průběhu projektu

MI před změnou		MI po změně	
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů	194	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů	8
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem	2	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s celostátním dopadem	2
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání	190	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání	6
Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ICT	2	Počet nově vytvořených/inovovaných produktů s komponentou ICT	0

PŮVODNÍ VÝSTUPY PŘED ZMĚNOU V DEVÁTÉM MONITOROVACÍM OBDOBÍ

Dle projektové žádosti bylo nadefinováno celkem **194 monitorovacích indikátorů** – 2 nově vytvořené/inovované produkty s celostátním dopadem, 190 nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání a 2 nově vytvořené/inovované produkty s komponentou ICT.

VÝSTUPY PROJEKTU PO PODSTATNÉ ZMĚNĚ V DEVÁTÉM MONITOROVACÍM OBDOBÍ

Původně nadefinované monitorovací indikátory byly redefinovány na **8 monitorovacích indikátorů**. Struktura indikátorů zůstala stejná, avšak změnil se jejich počet. Byl redefinován počet nově vytvořených/inovovaných produktů vedoucích ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání – jako monitorovací indikátor nebyl počítán každý jednotlivý výstup, ale sada výstupů (např. souhrn doporučení školám a decizní sféře týkající se kvality vzdělávání, databáze Virtuálních hospitací apod.).

Další důležitou změnou (1. července 2011) bylo sloučení partnera projektu, organizace VÚP (Výzkumný ústav pedagogický) s dalšími organizacemi – IPPP (Institutem pedagogicko-psychologického poradenství) a NÚOV (Národním ústavem odborného vzdělávání). Organizace byly sloučeny do jedné nástupnické organizace: *Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků* (NÚV). I přes určitý vliv na průběh projektu lze konstatovat, že toto sloučení nakonec nemělo významný vliv na jeho výstupy.

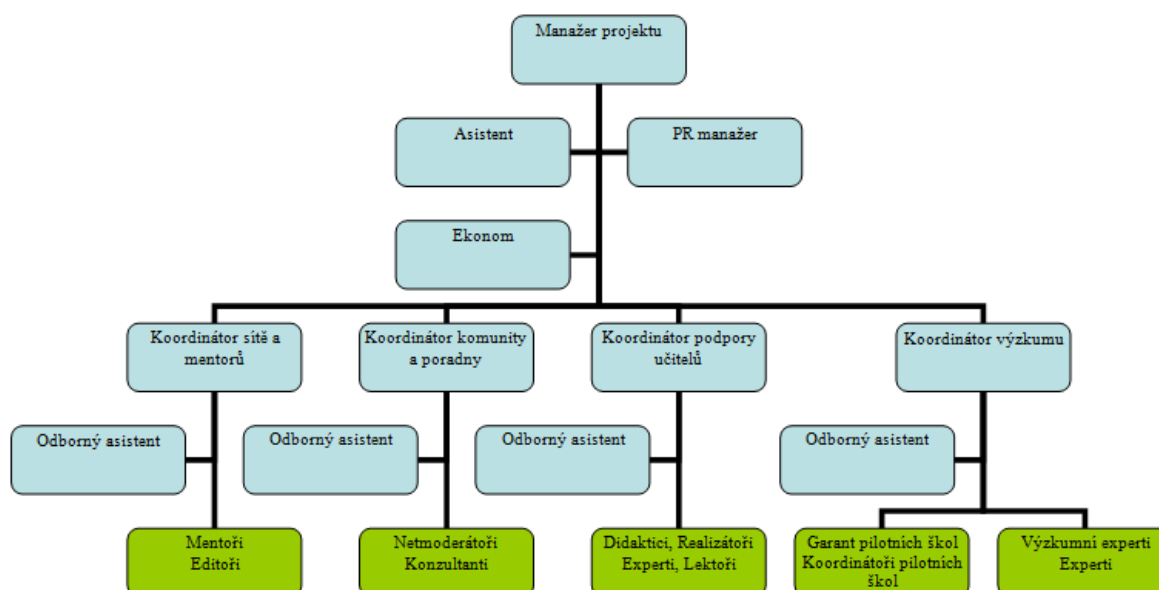
Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Podstatné změny neměly ve většině případů vliv na výstupy projektů, kromě změny monitorovacích indikátorů.

C.4 - NA JAKÉ ÚROVNI PROBÍHALO PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ IPn?

Řešitelem projektu KURIKULUM G bylo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, které projekt zpracovávalo ve spolupráci s partnerem **Výzkumným ústavem pedagogickým** v Praze (po změnách v průběhu projektu se partnerem stal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků). Dle níže uvedených informací má MŠMT řadu zkušeností v oblasti realizace projektu KURIKULUM G, rovněž tak byla úspěšně realizovaná řada projektů ve spolupráci s partnerem (VÚP), což vytváří oprávněný předpoklad **úspěšné realizace projektu**.

Schéma 2: Organizační schéma realizačního týmu projektu KURIKULUM G

Zdroj: www.msmt.cz

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT HLAVNÍHO ŘEŠITELE – MŠMT

MŠMT je ústředním správním orgánem, který řídí ve spolupráci se samosprávnými orgány – obcemi a kraji – oblast vzdělávání, a s dalšími subjekty se podílí na rozvoji lidských zdrojů obecně. V této oblasti se MŠMT přímo nebo ve spolupráci s přímo řízenými organizacemi podílelo na realizaci těchto projektů:

- *SP HODINA (2004-2006)*: úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřujících k rozvoji klíčových kompetencí žáků. Partnerem VÚP.
- *SP PILOT Z (2004-2007)*: pilotní ověřování ŠVP na 2. stupni vybraných základních škol. Cílem projektu bylo ověřit fungování systému dvojstupňového kurikula a funkčnost školami vytvořených ŠVP. Partnerem VÚP.
- *SP PILOT G (2005-2008)*: tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných gymnáziích. Ve dvou etapách nejprve vybraná gymnázia vytvořila své školní vzdělávací programy, následně pilotní školy své ŠVP ověřovaly ve výuce. Partnerem VÚP.
- *SP PILOT S (2005-2008)*: tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných středních odborných školách a středních odborných učilištích. Vybrané SOŠ vytvářely pod metodickým vedením NÚOV (Národní ústav odborného vzdělávání) své školní vzdělávací programy a ty se posléze ověřovaly. Získané poznatky byly následně poskytnuty dalším středním školám, které vyučují ve stejných programech.
- *METODIKA (2006-2008)*: systém metodické podpory učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Cílem projektu bylo prostřednictvím veřejně přístupného metodického internetového portálu poskytnout autorům ŠVP zkušenosti a teoretické zázemí pro zpracování konkrétních oblastí ŠVP a jejich realizaci.

MŠMT je hlavním garantem v oblasti školství a vzdělávání v České republice. Podílí se na vytváření programů, strategií a opatření na podporu rozvoje počátečního i dalšího vzdělávání. S cílovou skupinou projektu pracuje především prostřednictvím svých přímo řízených organizací. Jedna z nich (Výzkumný ústav pedagogický v Praze) je partnerem projektu. MŠMT má zkušenosti **relevantní pro řízení tohoto projektu**.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT PARTNERA PROJEKTU - VÚP

Výzkumný ústav pedagogický v Praze (VÚP) je přímo řízenou organizací MŠMT. Ve spolupráci s ministerstvem vytváří koncepci a strategii rozvoje všeobecného vzdělávání. Analyzuje domácí i zahraniční trendy v této oblasti a na jejich základě zpracovává strategické a koncepční dokumenty a podílí se na jejich prosazení do praxe. Pracovníci VÚP vytvořili státní úroveň kurikulárních dokumentů pro základní a gymnaziální vzdělávání (tzv. rámcové vzdělávací programy), na jejichž základě si školy následně vytvářejí své ŠVP a zavádějí je do praxe. Tato práce je pro pedagogické týmy náročná a VÚP jí je schopen poskytnout metodickou podporu. Kromě vlastních odborných kapacit disponuje VÚP rozsáhlou sítí spolupracovníků z řad odborníků v oblasti pedagogických věd, didaktiky, metodologie atd. VÚP má v oblasti řešení projektu KURIKULUM G zkušenost s řadou mezinárodních a národních projektů, např.

- 1993-1998: hlavní řešitel mezinárodních výzkumných studií TIMSS a RLS,
- 1998-1999: realizátor celorepublikové sondy Maturant 1999,
- *METODIKA (2006-2008)*: systém metodické podpory učitelů při utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Cílem projektu bylo prostřednictvím veřejně přístupného metodického internetového portálu poskytnout autorům ŠVP zkušenosti a teoretické zázemí pro zpracování konkrétních oblastí ŠVP a jejich realizaci.

- *SP HODINA (2004-2006)*: úprava vzdělávacích programů 7. ročníků škol směřujících k rozvoji klíčových kompetencí žáků.
- *SP PILOT Z (2004-2007)*: pilotní ověřování ŠVP na 2. stupni vybraných základních škol. Cílem projektu ověřit fungování systému dvojstupňového kurikula a funkčnost školami vytvořených ŠVP.
- *SP PILOT G (2005-2008)*: tvorba a ověřování pilotních ŠVP na vybraných gymnáziích. Ve dvou etapách nejprve vybraná gymnázia vytvořila své školní vzdělávací programy, následně pilotní školy své ŠVP ověřovaly ve výuce.

Zapojení do řešení projektu: Realizace předchozích projektů partnera VÚP umožnilo uplatnění zkušeností v průběhu projektu a zásadním způsobem tak došlo k podpoření implementace a rozvoje uplatňovaných změn, jež do českého školství zavedla kurikulární reforma. Partner se zapojoval také do praktického řešení většiny pracovních úkolů.

V průběhu projektu došlo **ke sloučení přímo řízených organizací MŠMT**. VÚP (Výzkumný ústav pedagogický) spolu s IPPP (Institutem pedagogicko-psychologického poradenství) a NÚOV (Národním ústavem odborného vzdělávání). Organizace byly sloučeny do jedné nástupnické organizace: *Národního ústavu pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků* (NÚV). Nedá se však identifikovat nějaké problémy, které by z tohoto sloučení vyplývaly směrem k řízení projektu.

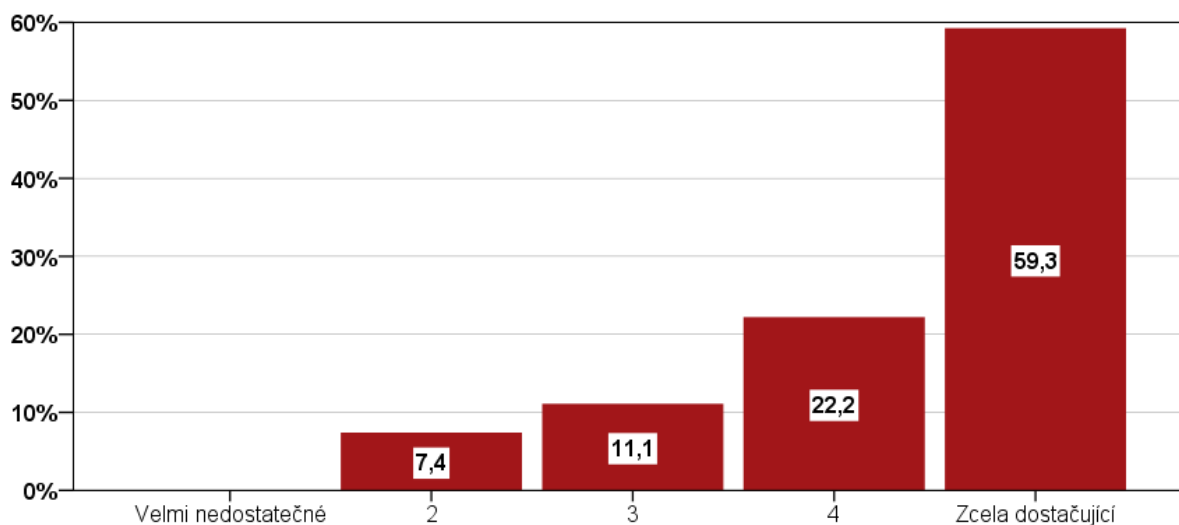
REALIZAČNÍ TÝM PROJEKTU

Realizační tým projektu (výše viz organizační schéma) tvoří celkem 25 zapojených osob s různou formou právního vztahu (pracovní smlouva, DPP, DPČ) s různou formou úvazku – stoprocentní úvazek měl např. manažer projektu, manažer sítě a mentorů, manažer podpory učitelů, manažer výzkumu nebo PR manažer. Realizační tým je blíže popsán v projektové žádosti.

ZHODNOCENÍ ŘÍZENÍ PROJEKTU

K projektovému řízení a organizačnímu zajištění projektu se vyjadřovali také respondenti z řad cílových skupin v dotazníkovém šetření spojeným s tímto hodnocením projektu KURIKULUM G.

Většina dotazovaných (59,3 %) označila organizační zajištění projektu za „zcela dostačující“, dalších 22,2 % vybrala druhé nejvyšší hodnocení kvality organizačního zajištění. Celkem tedy přes 80 % (**81,5 %**) zapojených členů cílových skupin bylo s organizací projektu nadprůměrně spokojených. Pro odůvodnění byly uváděny skutečnosti jako „dostatek míst pro účastníky, dobrá organizace akcí, uživatelská vřidnost, kvalitní lektori, hodně aktivit ponechaných přímo na učitelích, kvalitní profesionální zázemí“. Pokud se objevily výtky, jednalo se např. o „problém s místem a termínem konání některých aktivit, jinak bez poznámek“, ale objevila se i poznámka o „pozdním financování aktivit“.

Graf 18: Odpovědi na otázku „Jak hodnotíte organizační zajištění projektu?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Přes pozitivní hodnocení organizačního zajištění projektu se objevily nedostatky, které byly popsány již v tomto dokumentu na jiném místě. Pro organizační problémy nebylo uspořádáno 12 regionální setkání koordinátorů ŠVP, ale pouze 8 (některá plánovaná regionální setkání – „minikonference“ musely být sloučeny s jinými nebo zrušeny). Podobně tomu bylo při organizaci oborových seminářů, řada plánovaných termínů musela být zrušena pro nezáměr pedagogů. Resp. pedagogové zájem o semináře měli vysoký, avšak řada termínů byla naplánovaná na nevhodné období (konec školního roku, období maturit), pedagogové se nemohli uvolnit z důvodů jiných aktivit (příprava a práce na vlastních projektech) nebo je nechtěli uvolnit zaměstnavatelé (náklady na cestovné, suplování apod.). Oborové semináře i přes tyto komplikace proběhly nakonec podle plánu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Úroveň projektového řízení byla velmi dobrá

D. DOPAD

D.1 - V JAKÉ MÍŘE PŘÍSPĚLY PROJEKTY K DOSAŽENÍ CÍLŮ PRIORITNÍ OSY 4 OP VK?

Globálním cílem **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007-2013** je dle revidované verze podmínek OP VK (schválená Evropskou komisí dne 18. prosince 2012 – k dispozici na stránkách MŠMT) *rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.*

Specifické cíle představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle. Specifickými cíli OP VK jsou:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.
2. Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, k zatraktivnění

podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

3. Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.
4. Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Všechny specifické cíle tvoří konzistentní celek obsahového návrhu a zaměření prioritních os OP VK.

Prioritní osa 4 (**Systémový rámec celoživotního učení**) se dělí na **prioritní osu 4a** a **prioritní osu 4b**.

- *Prioritní osa 4a* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Konvergence.
- *Prioritní osa 4b* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Systémové aktivity jsou neoddělitelné z hlediska geografické příslušnosti a mají vždy dopad na území celé ČR. Obě prioritní osy mají z toho důvodu identický obsah. Cílem těchto prioritních os je realizace systémových aktivit na národní úrovni dotýkajících se věcných priorit 1, 2 a 3. Jedná se o specifické prioritní osy vytvořené za účelem podpory a financování aktivit podporujících budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

- *V oblasti počátečního vzdělávání* kladen důraz na zajištění vybraných aktivit systémovým přístupem s důrazem na kurikulární reformu, evaluaci, další vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění rovných příležitostí dětí a žáků.
- *V oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje* bude usilováno o vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve VaV činnosti.
- *Klíčovou aktivitou v oblasti dalšího vzdělávání* je vytvoření systémového a institucionálního rámce pro poskytování dalšího vzdělávání včetně ověřování a uznávání jeho výsledků a jeho podpůrného informačního a poradenského systému.

Prioritní osa 4 (4a a 4b) navazuje na specifický cíl 4: *Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.*

Dopady v porovnání s výstupy jsou zcela mimo kontrolu příjemce dotace. Příjemce může přispět k dosažení definovaných dopadů, nicméně je nemůže konkrétně ovlivnit. Pokud však je projekt správně postaven a existuje společenská relevance projektu, je dopad možné zjistit expertním odhadem. Klíčovou otázkou z pohledu evaluační otázky D1 je to, zdali evaluovaný projekt má vztah k některému ze specifických cílů.

Projekt KURIKULUM G má dopady na specifický cíl 4, na který navazuje prioritní osa 4. Projekt má dopady na oblast počátečního vzdělávání a to zejména na:

- **Kurikulární reformu** – Problematicke kurikulární reformy se věnuje klíčová aktivita č. 3 – viz popis výstupů jednotlivých fází výzkumu (jiné místo dokumentu).
- **Systémový přístup s důrazem na evaluaci** – Jedním z cílů klíčové aktivity č. 3 je také vyhodnocení úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnázia. Výzkum Kvalitní škola byl zaměřen na kurikula a jejich zavádění na gymnázia. Z pohledu evaluace jsou podstatné zejména dva výstupy výzkumu –

Kvalita školy a kurikula: od expertního šetření ke standardu kvality (výstup páté fáze výzkumu – bližší popis viz jiné místo dokumentu) a Kurikulární reforma na gymnáziích: výzkumná zjištění a doporučení (souhrn hlavních zjištění výzkumu a související doporučení – bližší popis viz jiné místo dokumentu).

- **Další vzdělávání pedagogických pracovníků** – Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se věnují klíčové aktivity č. 1 (Podpora koordinátorů) a č. 2 (Podpora učitelů). Klíčová aktivita č. 1 je zaměřena zejména na podporu koordinátorů ŠVP (jimiž mohou být i gymnaziální učitelé), klíčová aktivita č. 3 je pak zaměřena na podporu učitelů (zejm. virtuální hospitace, oborové semináře). Náplň klíčových aktivit – viz jiné místo dokumentu.

Na základě těchto informací je nutno konstatovat, že výstupy projektu KURIKULUM G **přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK** a mají dopad na cíle OP VK (konkrétně se jedná o specifický cíl 4). Nutno také zmínit závěr evaluační otázky A1, kdy bylo konstatováno, že projekt KURIKULUM G byl navržen v souladu s cíli Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt přispěl k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK.

D.2 - JSOU OČEKÁVANÉ I NEOČEKÁVANÉ DOPADY OBECNĚ USPOKOJIVÉ Z POHLEDU PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH PŘÍJEMCŮ PODPORY?

Za *přímé příjemce* podpory jsou považovány školy (resp. pedagogové a relevantní skupiny v nich), které byly zapojené do projektu KURIKULUM G v době realizace projektu.

Nepřímými příjemci podpory se rozumí školy, které by potenciálně mohly výsledky projektu využít, které projekt v řadě případů znají, ale neúčastnily se jej nebo školy, které by se mohly zapojit do dalšího projektu podobného charakteru.

Dopad na přímé i nepřímé příjemce podpory byl zkoumán primárním průzkumem provedeným v první polovině roku 2013 a vyplynuly z něj následující poznatky. V celém dotazovaném souboru bylo 23 % zástupců přímých příjemců a 77 % nepřímých.

U přímých příjemců odpovídali na otázky průzkumu především ředitelé škol a jejich zástupci (70 % ze všech respondentů), 24 % učitelů, zbytek tvořila kategorie „jiné“. Bylo zároveň zjištěno, že 46 % odpovídajících (nejvíce mezi zástupci ředitele) působí na škole zároveň jako koordinátor školních vzdělávacích programů. 58 % z odpovídajících působí ve školství již déle než 20 let, v každém případě se jedná o respondenty zkušené, což zajišťuje potřebnou hodnotu jejich odpovědí. Nicméně na druhé straně zcela absentují pohledy nezátížené rutinou, protože nikdo ze souboru respondentů nepracuje ve školství kratší dobu než 6 let.

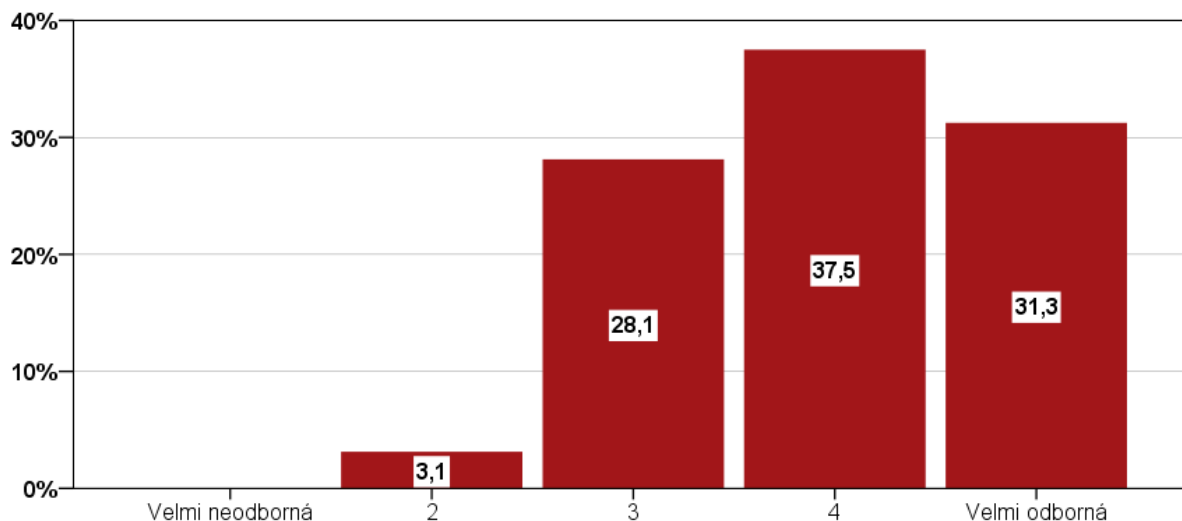
90 % respondentů ze skupiny přímých příjemců podpory hodnotí svou účast v projektu a přínosy z ní plynoucí **pozitivně**, případně velmi pozitivně (včetně těch, kteří ji označují průměrnou hodnotou, ale těch není v uvedené skupině převaha). Oceňovány jsou především následující přínosy: zlepšení kompetencí, získávání konkrétních informací, podnětné schůzky koordinátorů, zapojení celého pedagogického týmu, profesionální úroveň virtuálních hospitací, spolupráce s kolegy z jiných gymnázií, vybudování banky angloamerické knihovny, pomoc při tvorbě ŠVP, nové výukové metody.

Téměř stejný podíl kladných a záporných stanovisek jako u hodnocení účasti v projektu se projevil i u odpovědi na dotaz, zda projekt splnil očekávání respondenta – jen 7 % uvádí, že nesplnil, případně vůbec nesplnil. Oceňováno je především to, že pod odborným vedením a ve spolupráci s jinými

školy byla zvládnuta tvorba školních vzdělávacích programů. Naopak kritizováno je to, že učitelé byli málo, špatně a pozdě informováni, že se řada věcí měnila za pochodu (uvedeno již v předchozí části) a chyběla motivace k pozitivní změně. Jedna odpověď sděluje, že projekt nebyl přínosem v ničem.

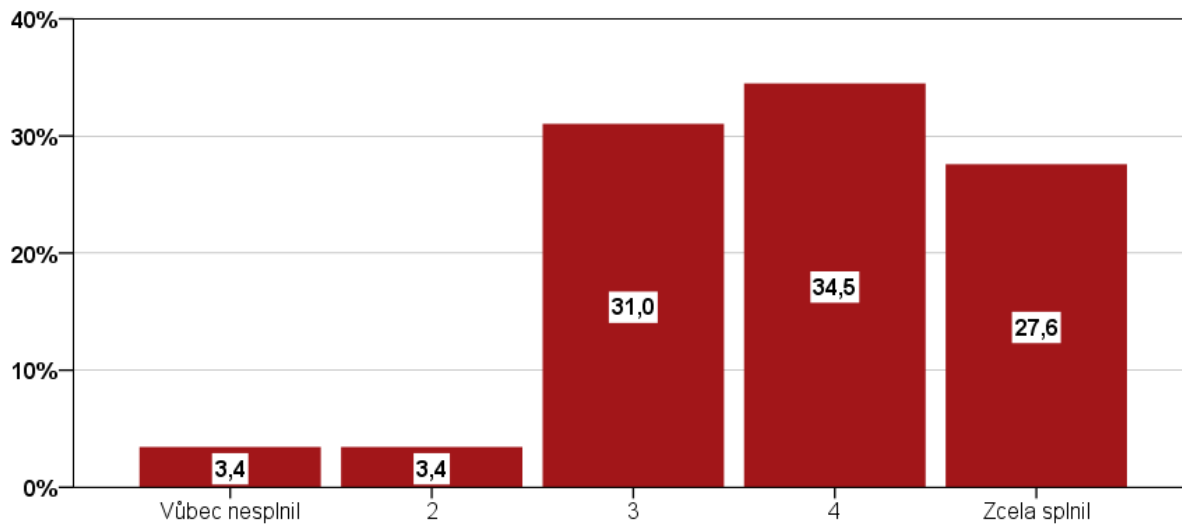
Podobně se přímí účastníci vyjádřili k odborné náplni projektu, markantně převažuje kladné stanovisko (v menší míře průměrné) a jen 3 % soudí, že náplň odborná nebyla. (Viz níže uvedené grafy)

Graf 19: Odpovědi na otázku: „Jak hodnotíte odbornou náplň projektu?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Graf 20: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry splnil projekt Vaše očekávání?“

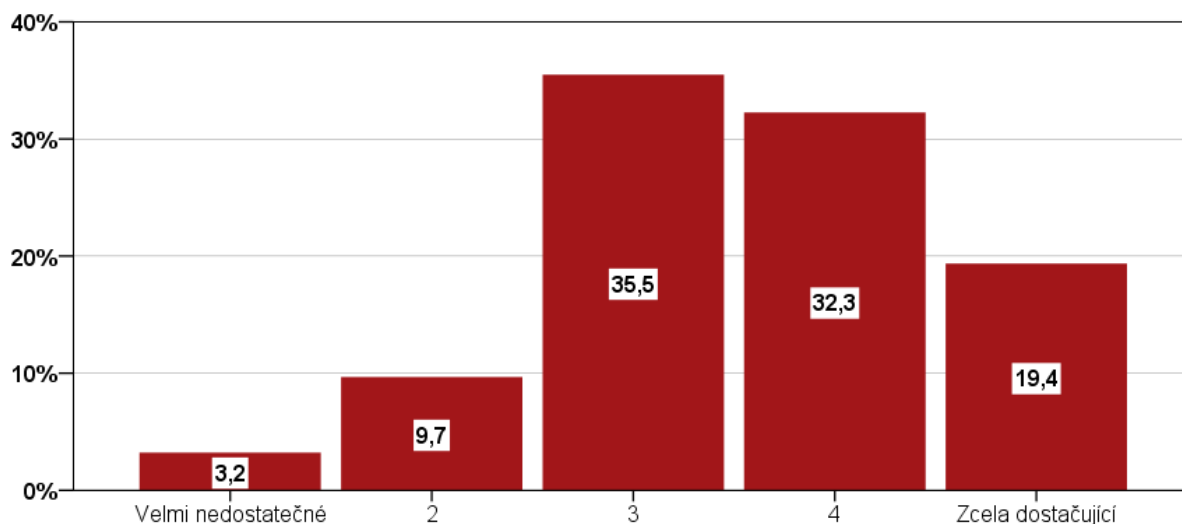
Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Vlastní realizace projektu KURIKULUM G je posuzována respondenty z hlediska jeho organizace a z hlediska propagace projektu. 59 % odpovídajících hodnotí jeho organizaci nejvyšším stupněm – jako „zcela dostačující“, 22 % jako „celkem dostačující“ a 11 % jako „průměrnou“. 7 % pak jako „nedostatečnou“. Pozitivně hodnocena je „uživatelská vlivnost“, kvalita lektorů, kritizováno je pozdní financování aktivit.

Hodnocení propagace projektu již není celkově tak příznivé a dominuje v něm stanovisko, že je „průměrná“ (36 %), jen 19 % ji vidí jako „zcela dostačující“, naopak 3 % odpovídajících se vyjádřilo, že je

„velmi nedostatečná“. Kritizováno je mj. i to, že bylo více nabízeno, než bylo dodáno. Zajímavým přiznáním jednoho z respondentů je konstatování, že není lehké gymnáziím něco „vnutit“. (Viz níže uvedené grafy)

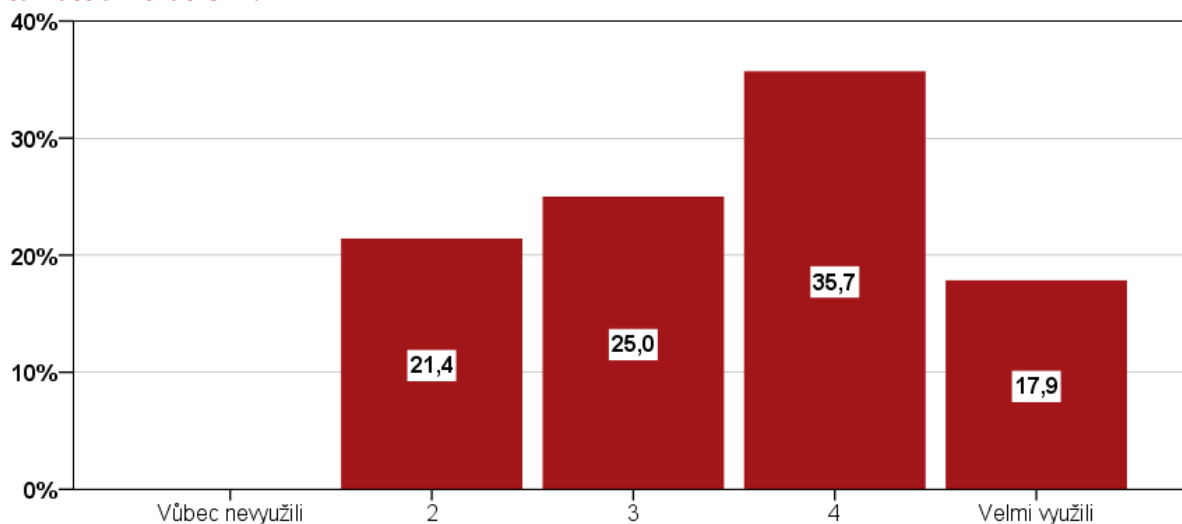
Graf 21: Odpovědi na otázku: „Jak hodnotíte propagaci projektu?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Na důležitou evaluační otázku, která zjišťovala, do jaké míry využili respondenti získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizaci a inovaci školních vzdělávacích programů, respondenti nejčastěji odpovídali, že je využili, event. velmi využili (celkem u obou kategorií se jedná o 55 %). Nicméně 25 % uvádí, že je využili průměrně a 21 % dokonce „málo“. Možná odpověď „vůbec nevyužili“ se neobjevila. Využití je uznáváno především v souvislosti s tvorbou ŠVP, ale také při vedení lidí ke spolupráci, při komunikaci, ve výuce, v kontaktech s ostatními kolegy.

Graf 22: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry jste využili získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizace a inovaci ŠVP?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Jaké dovednosti získali přímí účastníci projektu? Mnohé odpovědi reflektují fakt výrazného zastoupení vedoucích zaměstnanců mezi respondenty. Proto jsou uváděny např.: zkušenosti při řešení problémů, koučování lidí, vedení strukturovaných rozhovorů a provádění strukturovaného hodnocení, příprava

designu a zpracování kvalitativních i kvantitativní výsledků výzkumu, týmová práce, delegování, tvorba písemností, prezentace, legislativa.

A pro jaké činnosti jsou podle vyjádření respondentů tyto nově získané dovednosti užitečné? Při rozvoji vlastní školy, snížení administrativy ředitelů, vedení školního týmu, při spolupráci s jinými školami, pro vlastní seberozvoj, zdokonalení rozhodovacích kompetencí, pro inovace školních vzdělávacích projektů.

Projekt sestával z 8 modulů a respondenti měli možnost posoudit jejich odborné přínosy na pětibodové škále (od 1 jako nejnižšího po 5 jako nejvyššího přínosu). Všechny moduly byly hodnoceny nadprůměrnými hodnotami (3,5 a výše). Nejvýše hodnoceny byly přínosy modulu OBOROVÉ SEMINÁŘE, v těsném závěsu pak moduly KOMUNITA (Gymplíště) a VIRTUÁLNÍ HOSPITACE. V dalším pořadí pak PORADNA – MINIKONFERENCE, KLUBOVÁ SETKÁNÍ KOORDINÁTORŮ ŠVP, PORADNA – KONZULTAČNÍ CENTRUM a KOUČOVÁNÍ získaly hodnocení nejnižší, byť také nadprůměrné.

Tabulka 27: Hodnocení odborného přínosu na škále za jednotlivé moduly projektu KURIKULUM G

Moduly projektu	Průměrný postoj na škále 1-5
KOUČOVÁNÍ	3,5
KLUBOVÁ SETKÁNÍ KOORDINÁTORŮ ŠVP	3,8
PORADNA – MINIKONFERENCE	3,9
PORADNA – KONZULTAČNÍ CENTRUM	3,5
KOMUNITA (GYMPLIŠTĚ)	4,0
VIRTUÁLNÍ HOSPITACE	4,0
OBOROVÉ SEMINÁŘE	4,1
KVALITNÍ ŠKOLA	4,0

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Nadpoloviční většina respondentů (52 %) nevnímá změny v podpoře učitelů gymnázií v rámci realizace projektu a 61 % je přesvědčeno, že vnímané změny v podpoře učitelů gymnázií by nastaly i bez realizace projektu, jedním z respondentů vyjádřeno slovy „samotný projekt na změny nestačí“.

Tabulka 28: Odpovědi na otázku: „Vnímáte nějaké změny v podpoře učitelů gymnázií v rámci realizace tohoto projektu?“

Odpověď	%
Ano	48,4
Ne	51,6

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Tabulka 29: Odpovědi na otázku: „Nastaly by podle Vás vnímané změny v podpoře učitelů gymnázií i bez realizace tohoto projektu?“

Odpověď	%
Ano	39,3
Ne	60,7

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Metodický portál RVP.cz je znám 97 % respondentům z řad přímých účastníků a některé výstupy projektu Metodika II jsou podle vyjádření 82 % odpovídajících využívány. Jedná se především o výukové materiály, virtuální hospitace, publikace výzkumu Kvalitní škola, pracovní listy, oborové semináře. Ojediněle se objevila odpověď „nenašla jsem nic vhodného“.

61 % respondentů ze skupiny nepřímých příjemců zná projekt KURIKULUM G. Pokud by měli možnost se ho zúčastnit, měli by největší zájem o OBOROVÉ SEMINÁŘE a MODUL KVALITNÍ ŠKOLA. 80 % nepřímých příjemců nevyužívá výstupy projektu KURIKULUM G. Ti, kteří výstupy využívají, se soustřeďují především na Virtuální hospitace, výstupy z oborových seminářů. Metodický portál RVP.cz ovšem zná 98 % odpovídajících nepřímých příjemců a některé výstupy projektu KURIKULUM G na Metodickém portálu využívá 39 % respondentů. Jedná se především o výukové materiály, virtuální hospitace, DUM, Škola 21. Objevily se ovšem také otevřené odpovědi ve smyslu, že materiály na rvp.cz jsou nepotřebné a pro výuku neproduktivní. Pokud by vznikl nový podobný projekt, účast v něm si dovede představit 40 % respondentů. Záleželo by ovšem na obsahu a užitečnosti pro výuku a na tom, zda nabídne pro školu potřebné výstupy. Jinak jsou především zmiňovány časové důvody neúčasti.

Tabulka 30: Odpovědi na otázku: „Znáte projekt KURIKULUM G?“

Odpověď	%
Ano	60,6
Ne	39,4

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Tabulka 31: Odpovědi na otázku: „Využíváte některé výstupy projektu KURIKULUM G?“

Odpověď	%
Ano	20,4
Ne	79,6

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Tabulka 32: Odpovědi na otázku: „Pokud by vznikl nový podobný projekt, zúčastnili byste se jej?“

Odpověď	%
Ano	40,4
Ne	59,6

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KURIKULUM G, 2013

Z výše uvedeného je zřejmé, že větší dopad mají výstupy projektu na přímé příjemce, ale ani dopad na nepřímé, není zanedbatelný. Zdá se, že výraznou překážkou intenzivnějšího dopadu je ne zcela dostatečná publicita projektu, ale do jisté míry i slabší podpora učitelů gymnázií realizaci projektu KURIKULUM G a podle řady vyjádření i přemíra aktivit, která údajně odvádí učitele od vlastního poslání na škole.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Pozitivní dopad mají výstupy projektu na přímé příjemce, ale ani dopad na nepřímé není zanedbatelný.

D.3 - DO JAKÉ MÍRY OVLIVNILY VÝSTUPY JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ PODMÍNKY NEBO KONTEXT CÍLOVÝCH SKUPIN?

Již v průběhu realizace projektu byla zjišťována zpětná vazba od cílové skupiny, zejména od učitelů, vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP z gymnázií. Zpětná vazba nesloužila jen k průběžnému hodnocení spokojenosti členů cílové skupiny, ale byla také nástrojem pro zjišťování aktuálních potřeb cílové skupiny projektu.

Učitelé vnímali poskytované služby jako důležité a prospěšné pro praxi, oceňovali nové formy vzdělávání a osobního rozvoje (např. virtuální hospitace, mentoring/koučování), vítali možnost setkávání s kolegy z gymnázií, výměnu zkušeností a námětů, příležitost diskutovat a hledat společně

možná řešení problémů. Pozitivně hodnocená byla také skutečnost, že byly aktivity a služby v rámci projektu poskytovány bezplatně. Specifickou zpětnou vazbu týkající se úspěšnosti kurikulární reformy na gymnáziích získal výzkumný tým aktivity Kvalitní škola. Na základě zjištění bylo popsáno deset problémových okruhů kurikulární reformy a formulována doporučení pro aktéry reformy.

Na tomto místě je vhodné také zmínit informace uvedené v předchozí evaluační otázce. Jedná se o vyhodnocení následujících otázek primárního průzkumu v cílové skupině projektu, který probíhal s časovým odstupem po skončení projektu:

- „Do jaké míry byla pro Vás účast v projektu KURIKULUM G přínosem?“ Jako přínosný hodnotí projekt téměř 65 % členů cílové skupiny projektu a jako nepřínosný jen zhruba 10 %. Na otázku „v čem konkrétně byl projekt přínosný“ odpovídají členové cílových skupin různě: někteří vidí přínos v posílení kompetencí na své pozici, další vidí pozitivně zapojení pedagogického týmu do realizace ŠVP, řada zúčastněných oceňuje vzájemné setkávání členů cílových skupin, interakci, předávání zkušeností a spolupráci. Vysoce hodnoceny byly virtuální hospitace – „byly zpracovány na profesionální úrovni“.
- „Do jaké míry splnil projekt Vaše očekávání?“ Projekt splnil očekávání u zhruba 62 % respondentů, jen zhruba 3 procenta dotázaných odpovědělo, že projekt vůbec nesplnil očekávání. Když měli dotázaní svou odpověď rozvést, uváděli, že projekt „přispěl ke zkvalitnění vzdělávání, díky projektu vznikly materiály ke studiu a také metodická pomoc na webu“, což byly aspekty, které od projektu dotázaní očekávali. Na druhou stranu byla kritizována přílišná administrativa.
- „Do jaké míry jste využili získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizace a inovaci ŠVP?“ Poznatky získané v rámci projektu využilo zhruba 53 % respondentů, dalších 25 % respondentů primárního průzkumu nedokázalo specifikovat, zda poznatky využili nebo nevyužili. Respondenti pozitivně hodnotili zejména praktičnost poznatků plynoucích z projektu, které využijí při organizování tvorby ŠVP.

Je třeba také ještě znovu podtrhnout, jaká byla plánovaná přidaná hodnota projektu:

- Pedagogové získají informace a profesní kompetence v odborně garantované kvalitě: v současné době je k dispozici řada informací, ne u všech je ale vždy garantovaná odborná úroveň a stává se, že pedagogové získají mylné nebo zavádějící informace.
- Pedagogové se dostanou i k takovým informacím a materiálům, které by jinak získávali velmi obtížně nebo by na jejich získání museli vynaložit značné úsilí a náklady (inspirativní materiály a nápady z jiných, mnohdy velmi vzdálených škol, videozáznamy ukázkových hodin – virtuální hospitace).
- Pedagogové získali metodické materiály, které v České republice dosud nejsou v oblasti vzdělávání a řízení lidí ve školství k dispozici (případové studie pro koordinátory).
- Pedagogové budou moci využívat materiály a některé služby tak, aby nenarušovaly chod škol – odpadá např. nutnost uvolňovat učitele ze školy během pracovního dne a zajišťovat za něj suplování (videozáznamy ukázkových hodin – virtuální hospitace s online diskuzemi).
- Zveřejňování výstupů na internetu umožňuje udržet trvalou aktuálnost informací, která bývá problematická v tištěných publikacích a médiích.

Tuto plánovanou přidanou hodnotu, u které je možno konstatovat, že byla v průběhu projektu naplněna, je možné popsat pomocí následujících parametrů:

- *Růst významu pracovního postavení konkrétních jedinců (zejm. metodiků ŠVP)* – na začátku kurikulární reformy a v průběhu zavádění školních vzdělávacích programů bylo těmto novým aktivitám vystavena řada pracovníků, kteří se stali koordinátory ŠVP, avšak neměli s podobou

činností mnoho zkušeností. Projekt je zaměřen jednou ze svých klíčových aktivit také na posílení těchto pracovníků gymnázií.

- *Ulehčení každodenní práce učitelů formou sdílení informací* – podstatná část projektu a výstupů projektu byla zaměřena na sdílení informací, zkušeností, tipů a triků pedagogů mezi sebou. Nebyly naplněny obavy, že se učitelé nebudou chtít zbavit svého know-how, naopak, většina zapojených ocenila možnost vzájemné komunikace a sdílení zkušeností. Pro dosažení tohoto cíle bylo využito v podstatné míře virtuálního prostředí, řada aktivit se konala online, takže došlo k omezení nutnosti cestovat a vytvářet tak nároky na čas.

Je možno formulovat i další parametry, např. *nárůst finančního ohodnocení vybraných jedinců* nebo *vznik zcela nových pracovních pozic na školách*, avšak zda došlo projektem k ovlivnění těchto parametrů, je velmi těžké zjistit a ohodnotit.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výstupy projektu měly pozitivní vliv na cílovou skupinu.

E. UDRŽITELNOST

E.1 - DO JAKÉ MÍRY BUDOU POZITIVNÍ PŘÍNOSY PROJEKTŮ POKRAČOVAT POTÉ, CO BUDE/BYLO UKONČENO FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ZE STRANY OP VK?

Řešitelé projektu ve zprávě o jeho udržitelnosti jednoznačně prohlašují, že plnění cílů a výstupy projektu jsou i po jeho skončení udržitelné bez další finanční podpory ze státního rozpočtu ČR.

Rovněž při evaluaci lze s tímto stanoviskem souhlasit, i když ne zcela bezvýhradně s prohlášením „bez další finanční podpory ze státního rozpočtu ČR“.

Jestliže bylo podstatou – klíčovým cílem projektu – poskytnout pedagogům na gymnáziích specifické profesní dovednosti spojené především s tvorbou školních výukových programů, pak to, že projekt tento cíl splnil, umožní, aby tato nová kompetence byla i v budoucnu využívána. Míra a úroveň využívání bude záležet především na motivaci pedagogů, na vedení gymnázií a zakladatelích škol. Je ovšem třeba připomenout, že potřebné profesní dovednosti nebyly předány všem učitelům, takže dozdělení těch ostatních (výrazně početnější skupina) bude rovněž užitečné, ale zároveň ne bezplatné. Projekt sice předpokládá, že „poučení“ pedagogové budou předávat své znalosti a zkušenosti dalším (jsou pro to také projektem připravené aktivity podporující vzájemnou spolupráci na regionální i národní úrovni), ale takový proces bez náležité organizace a splnění dalších realizačních podmínek pro spolupráci a sdílení zkušeností nelze předpokládat v plném rozsahu.

Oporou pro spolupráci a sdílení zkušeností mohou být např. internetová komunita umístěná na Metodickém portálu www.rvp.cz, a konzultační centrum. Mohou existovat i po skončení projektu, pokud MŠMT tyto aktivity podpoří a zařadí je do svých standardních činností (tímto je popřeno stanovisko, že bez podpory ze státního rozpočtu ČR).

Výraznou pomocí pro další udržitelnost rozhodně bude akreditována služba koučování pro koordinátory ŠVP a vedoucí pracovníky na gymnáziích, ta bude po skončení projektu nabízena jako placená služba.

Na Metodickém portálu www.rvp.cz naplní požadavky udržitelnosti dokumenty vytvořené projektem s možností jejich aktualizace (jak to Metodický portál umožňuje), takže opět by mělo být zájmem vedení

a zřizovatelů škol, aby byly nabízené možnosti využívány – motivačním nástrojem může být jeden z aspektů hodnocení učitelů. Informace o projektu a odkazy na projektové výstupy budou k dispozici také na webových stránkách realizátora projektu www.vuppraha.cz.

Udržitelnost výstupů projektu by se i podle mínění jeho řešitelů měla v každém případě promítnout také na vysokých školách připravujících budoucí učitele. Absence dovedností souvisejících s kvalitním plánováním vyučovacího procesu u absolventů by rozhodně neměla pokračovat.

Strategickou rovinu udržitelnosti výstupů projektu představují data zjištěná v rámci výzkumného šetření na gymnáziích. Ta budou dále využívána Ministerstvem mládeže a tělovýchovy ČR a dalšími subjekty při plánování vzdělávací politiky.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Pozitivní přínosy budou pokračovat i po ukončení projektu, ovšem ne bez finanční podpory.

3.5. SHRNTÍ EVALUACE PROJEKTU KURIKULUM G

Klíčová zjištění evaluátora projektu KURIKULUM G jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt Kurikulum G se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivita projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vzájemné setkávání a komunikace mezi členy cílové skupiny, vytvoření snadno dostupných metodických materiálů.
- A.3 Pokud MŠMT zařadí některé aktivity do svých standardních činností, může řada výstupů projektu (např. internetová komunita) fungovat i po skončení projektu.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak byly podstoupeny kroky k minimalizaci překryvů a zajištění synergií mezi projekty.
- A.5 Výstupy projektu jsou použitelné v dalším programovacím období zejména pro související oblasti zabývající se trhem práce.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Bylo dosaženo cíle, který byl zadavateli projektu stanoven (všechny skupiny podílející se na růstu kvality gymnaziálního vzdělávání dostaly řadu podnětů a nástrojů k zvládnutí kurikulární reformy). S drobnými výhradami bylo dosaženo také plánovaných výstupů.
- B.2 Projektový tým čelil v průběhu projektu některým negativním faktorům (např. nevhodné načasování termínů některých aktivit, které vyplynulo v nízkou nebo žádnou účast členů cílové skupiny), které však neměly v konečném důsledku nijak výrazně negativní vliv.
- B.3 Nedá se předpokládat, že by stejných výsledků bylo dosaženo i bez podpory z OP VK.
- B.4 Klíčové aktivity projektu byly realizovány optimálně vzhledem k potřebám cílových skupin.

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Realizace jednotlivých aktivit byla v částečném nesouladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu ve výši cca 9 mil. Kč je odpovídající, monitorovací indikátory byly naplněny.
- C.1 Projekt (a jeho klíčové aktivity) byl implementován tak, jak bylo popsáno v projektové žádosti – s výjimkou: časového období řešení projektu (začátek i konec projektu posunut o tři měsíce), došlo k již výše zmíněné úspoře finančních prostředků. Také je nutno podotknout, že plánovaná rizika neměla vliv na řešení projektu.
- C.2 V rámci projektu bylo zaznamenáno několik podstatných změn, z nichž mezi nejvýznamnější patří změna partnera projektu, když původní partner VÚP se sloučil s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT a následně figuroval pod názvem Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků. Další změnou byla změna počtu monitorovacích indikátorů.
- C.3 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.

D.2 Z primárního průzkumu v cílové skupině projektu vyplývá, že větší dopad mají výstupy projektu na přímé příjemce, avšak i na nepřímé příjemce není dopad zanedbatelný.

D.3 Vliv výstupů projektu na podmínky a kontext cílových skupin lze charakterizovat zejména dvěma parametry, jež byly naplněny – došlo k růstu významu pracovního postavení konkrétních jedinců a došlo k ulehčení každodenní práce učitelů formou sídlení informací.

■ **E: Hodnocení udržitelnosti**

E.1 Jedním z klíčových cílů projektu je poskytnout pedagogům specifické profesní dovednosti spojené především s tvorbou ŠVP. Cíl byl naplněn, bude tedy tato kompetence v budoucnu využívána. Projekt sice předpokládá přenos dovedností dál, avšak náležitě organizace a splnění realizačních podmínek to nelze plně předpokládat. Řešitelé jednoznačně prohlašují, že plnění cílů a výstupy jsou i po jeho skončení udržitelné, ovšem je třeba zmínit, že ne zcela bez další finanční podpory ze státního rozpočtu ČR.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

■ *Hospodárnost* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož původní rozpočet počítal s náklady ve výši 39 947 814,62 Kč, došlo k úspoře 9 052 873,62 Kč (22,66 % plánovaného rozpočtu).

■ *Efektivnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.

■ *Účelnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (všichni pedagogové – i koordinátoři a školy jako instituce – podílející se na růstu kvality středoškolského, konkrétně gymnaziálního vzdělání dostali řadu podnětů a konkrétních nástrojů, aby kurikulární reformu cestou ŠVP zvládli, při čemž se nejedná pouze o nástroje s krátkodobou využitelností), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly s drobnými výhradami (nižší počet "minikonferencí" z důvodů organizačních obtíží apod.) rovněž plněny.

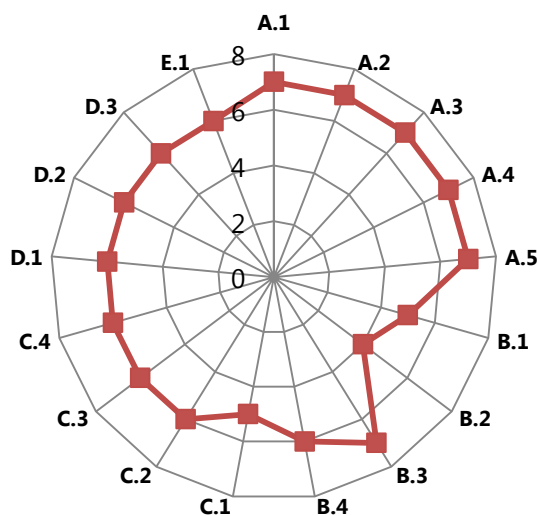
Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt KURIKULUM G formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

Tabulka 33: SWOT analýza projektu KURIKULUM G

Silné stránky	Slabé stránky
• Vysoký zájem členů cílové skupiny o účast v projektu. • Zapojení cílové skupiny do realizace vývoje a inovace prostředí internetové komunity a jeho implementace na Metodický portál www.rvp.cz. • Nenaplnění obav z nedůvěry části pedagogů k novým technologiím. • Ochota pedagogů k vzájemnému setkávání a předávání zkušeností a informací.	• Špatné načasování aktivit – buď na období velkého vytížení členů cílových skupin (konec školního roku, příprava maturit), nebo na prázdninové měsíce. • Ostatní faktory, kvůli kterým se cílová skupina nemohla aktivit zúčastnit (neochota zaměstnavatele umožnit zaměstnancům tyto aktivity). • Opakované změny na pozici hlavního manažera projektu i personální změny na

• K úspěšné realizaci projektu pomohlo také zajištění publicity projektu, přestože byla částí respondentů hodnocena jen jako průměrná. Byla vytvořena řada publikací, propagačních materiálů a proběhly informační akce.	straně příjemce podpory (MŠMT). • Částečný vliv na projekt mělo také slučování partnera projektu (VÚP) s dalšími přímo řízenými organizacemi MŠMT. • Neschválená podstatná změna projektu – nebyla možnost efektivně využít finance uspořené v prvním roce realizace projektu. • Problémy při realizaci výběrových řízení – zájemci na dodavatele služeb nesplňovali požadavky a bylo nutné výběrové řízení opakovat.
Příležitosti	Hrozby
• Umožnění koordinátorům a učitelům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na svých školách. • Vznik originálních metodických materiálů založených na autentické zkušenosti škol volně dostupných i po skončení projektu. • Vznik nových možností pro vzájemnou výměnu zkušeností mezi školami. Vzdělávání formou „peer aktivit“, kdy dochází k přenosu zkušeností mezi členy stejné skupiny lidí. Zkušenosti ze zahraničí potvrzují, že se jedná o velmi efektivní způsob. Naplnění prostřednictvím – řízených návštěv, internetové komunity, virtuálních hospitací. • Objektivní vyhodnocení míry úspěšnosti zavádění ŠVP na gymnáziích a vznik doporučení pro gymnázia a decizní sféru – výzkum Kvalitní škola.	• Přetrvávající nedůvěra pedagogických pracovníků na gymnáziích ke smyslu reformy. • Nízká ochota pedagogů ke sdílení zkušeností (obava z konkurenčního prostředí a ztráty vlastního know-how). • Únava pedagogických pracovníků gymnázií po náročné práci na ŠVP pro nižší stupeň víceletého gymnázia. • Nízká informovanost škol o realizaci reformy. • Nízká informovanost zřizovatelů o podstatě reformy a kritériích kvality škol. • Nedůvěra učitelů k novým informačním a komunikačním technologiím.

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 23: Hodnocení evaluačních otázek projektu KURIKULUM G

A.1 - Do jaké míry byly navržené projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?

A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?

A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?

B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?

B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?

B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?

C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?

C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?

C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?

D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?

D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

4 KOORDINÁTOR S 1

4.1. IDENTIFIKACE PROJEKTU

Název projektu:	Koordinátor S 1 – Příprava vedoucích pracovníků a koordinátorů středních odborných škol na tvorbu a realizaci ŠVP
Zkratka projektu:	Koordinátor S 1
Příjemce:	MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
IČ příjemce:	00022985
Partneři projektu:	Národní ústav odborného vzdělávání v Praze (NÚOV), Národní institut pro další vzdělávání (NIDV)
Číslo projektu:	CZ.1.07/4.1.00/06.0004
Číslo operačního programu:	CZ.1.07
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
Číslo prioritní osy:	7.4a
Název prioritní osy:	Systémový rámec celoživotního učení (Konvergence)
Číslo oblasti podpory:	7.4a.1
Název oblasti podpory:	Systémový rámec počátečního vzdělávání
Datum zahájení realizace:	1. 2. 2009
Datum ukončení realizace:	31. 10. 2009
Doba trvání projektu:	9 měsíců
Plánovaná finanční podpora:	12 247 501,- Kč
Plátce DPH vůči aktivitám:	Ne

4.2. POPIS PROJEKTU

CÍLE PROJEKTU

1. Realizovat systémové aktivity na národní úrovni s důrazem na kurikulární reformu
2. Kvalitní přípravou vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP posílit kompetence pedagogických pracovníků středních odborných škol.
3. Připravit vedoucí pracovníky a koordinátory ŠVP na tvorbu a zavádění ŠVP v jednotlivých SOŠ a SOU.
4. Navození příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu založeného na týmové spolupráci.

CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

Vedoucí pracovníci středních odborných škol a středních odborných učilišť a koordinátoři ŠVP na středních odborných školách

ZAPOJENÍ A MOTIVACE CÍLOVÝCH SKUPIN DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

V rámci proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby ŠVP SOŠ a SOU byly zařazeny pracovní aktivity související s klíčovými kompetencemi a odbornými kompetencemi absolventa školení. Byli seznámeni s jednotlivými částmi ŠVP – s formulací vzdělávacích cílů, s novými výchovně vzdělávacími strategiemi, s odbornými i klíčovými kompetencemi, se začleněním průřezových témat do učebního plánu a osnov.

Motivací pro zmiňovanou cílovou skupinu byl vzdělávací proces na vlastní škole, resp. jeho modernizace a přizpůsobení vlastním konkrétním podmínkám ve škole i regionu se zřetelem na profilaci a specifiku dané školy.

PŘÍNOSY PRO CÍLOVOU SKUPINU DLE PROJEKTOVÉ ŽÁDOSTI

1. Jednotná informovanost cílové skupiny o kurikulární reformě
2. Možnost konzultace s odborným lektorem, s lektorem pilotní školy, osobní kontakt
3. Výměna informací o zkušenostech při přípravě ŠVP i vzájemná diskuse
4. Podtržení systémovosti při zavádění kurikulární reformy do českého školství
5. Příprava vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP na tvorbu kvalitního a efektivního ŠVP

PLÁNOVANÉ KLÍČOVÉ AKTIVITY PROJEKTU

V rámci projektu byly nastaveny celkem tři klíčové aktivity. Dle harmonogramu, který byl upraven (projekt nezačal v původně plánovaném termínu v lednu 2009, ale až o měsíc později, v únoru 2009), probíhaly klíčové aktivity v období únor 2009 – říjen 2009. Na rozdíl od zbývajících hodnocených IPn neprobíhají aktivity po celou dobu realizace paralelně.

KLÍČOVÁ AKTIVITA Č. 1 (SETKÁNÍ ŠKOLITELŮ ŠVP SOŠ A SOU)

Aktivita je zaměřena na proškolení vybraných školitelů tvorby ŠVP pro odborné vzdělávání v rámci jejich práce na projektu.

KLÍČOVÁ AKTIVITA Č. 2 (PROŠKOLENÍ VEDOUCÍCH PRACOVNÍKŮ A KOORDINÁTORŮ TVORBY A REALIZACE ŠVP V SOŠ A SOU)

Aktivita je zaměřena na proškolení 2 500 pedagogických pracovníků (1 800 koordinátorů a 700 vedoucích pracovníků), kteří se podíleli na tvorbě a realizaci ŠVP v SOŠ a SOU.

KLÍČOVÁ AKTIVITA Č. 3 (EVALUAČNÍ AKTIVITY)

Aktivita měla za cíl vyhodnotit požadavky a potřeby cílové skupiny, které měly být východiskem a podkladem pro stanovení aktuálního obsahu klíčových aktivit projektu. Součástí klíčové aktivity mělo být také vypracování závěrečné evaluační studie a související publicita.

POPIS PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTU

Klíčová aktivita č. 1

Klíčová aktivita proběhla v souladu s obsahovou strukturou projektu. Lektorský tým seznámil účastníky nejen s plánovaným harmonogramem hlavní klíčové aktivity KA 02, ale i s úskalími, která se mohou vyskytnout při tvorbě, ověřování či implementaci ŠVP. Byl vytvořen seznam oslovených lektorů, který byl na základě výsledků výběrového řízení upraven a následně aktualizován. Celkem bylo proškolen 107 účastníků - školitelů, z nichž každý obdržel metodickou příručku Tvorba ŠVP v SOŠ a SOU (která je monitorovacím indikátorem) pro lektorování klíčové aktivity 02 a pracovní manuál školitele.

Na realizaci klíčové aktivity 01 Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU se podílelo MŠMT a partneři projektu NIDV a NÚOV. V době přípravy KA 01 byl manažerkami aktivit sestaven lektorský tým znalý kurikulární reformy pro odborné školství, včetně ovládání problematiky tvorby ŠVP na středních odborných školách. Tým byl tvořen erudovanými lektory, konzultanty NÚOV a řediteli středních odborných škol, kteří mají zkušenosti s tvorbou ŠVP na své škole. Společně s oslovenými lektory byl upřesněn harmonogram pro klíčovou aktivitu 02 Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU (KA 02), s nímž byli seznámeni i všichni účastníci - školitelé. Zástupcům pilotních škol a potenciálním školitelům proškoleným v rámci projektu Pilot S byl rozeslán kontaktní dotazník týkající se jejich zájmu o účast v projektu. Konkrétní zájemci byli následně osloveni informativním dopisem a pozvánkou na Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU. Jednodenní Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU v rozsahu 8 hodin byla realizována v pěti krajských městech ČR. Náplní těchto školení bylo představení IPn Koordinátor S1 včetně jeho realizačního týmu a seznámení s obsahem i rozsahem hlavní klíčové aktivity (KA 02). V rámci Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU byla podrobněji specifikována vybraná témata postavená do 5 modulů:

- A. Manažerské dovednosti školitele (Praha - 27. 2.)
- B. Průřezová témata, modulární konstrukce ŠVP (Pardubice - 9. 2.)
- C. Sociální partneři a SOŠ, zkušenosti z pilotních škol (Karlovy Vary - 11. 2.)
- D. Klíčové kompetence, metody a formy práce (Zlín - 13. 2.)
- E. Evaluace, autoevaluace (Olomouc - 4. 3.)

Jako problematická se jevila počáteční nechuť řady oslovených lektorů proškolených v rámci projektu Pilot S aktivně se účastnit realizace IPn Koordinátor S1. Na základě telefonického i osobního jednání se manažerkám aktivit Ing. Mgr. R. Klimentové a Mgr. M. Effenberkové podařilo sestavit nejen lektorský tým, ale ve spolupráci s nimi i celý tým školitelů. Další komplikací byl i posun vlastního zahájení projektu – projekt byl odsouhlasen k zahájení 18. 12. 2008 s termíny realizace od 1. 1. 2009 do 30. 9. 2009, (následně byla jeho realizace o 1 měsíc posunuta s ohledem na nutnost vytvořit legislativní podmínky pro uznatelnost výdajů (uzavření smlouvy o partnerství a vydání rozhodnutí VŘ sekce IV). Z těchto důvodů se musel plánovaný harmonogram KA 01 upravit a realizovat v nových termínech, který byl součástí monitorovací zprávy.

Přestože mnozí účastníci jednodenního setkání (školitelé pro následnou KA 02) byli pedagogové, kteří mají dostatek zkušeností s tvorbou a realizací ŠVP (zástupci pilotních škol a školitelé proškolení v rámci projektu Pilot S), byla z jejich strany časová osmihodinová dotace modulů KA 01 vnímána jako nedostačující. Uvítali by rozšíření jednotlivých témat.

V průběhu Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU bylo zjištěno, že ne všichni školitelé jsou na stejné kvalitativní úrovni, a proto se někteří rozhodli nepokračovat v lektorování při realizaci KA 02. Všechny uvedené problémy se podařilo vyřešit a zajistit tak zdárné ukončení celého průběhu klíčové aktivity 01. Manažerky aktivit a posléze i lektorský tým následně vznesl řadu doporučení a námětů. Tyto podněty začal ŘV řešit v průběhu KA 02 (duben 2009) a postupně je tak začal eliminovat.

Klíčová aktivita č. 2

Z důvodu časového posunu realizace projektu byla školení KA 02 zahájena později (několik školení proběhlo koncem března, ostatní až během dubna).

V rámci ČR bylo za měsíc duben proškoleny pouze 169 účastníků, v červnu 2009 již 785 vedoucích pracovníků a koordinátorů – pedagogických pracovníků, kteří koordinují tvorbu, ověřování, realizaci a inovaci školního vzdělávacího programu (ŠVP) ve středním odborném školství.

Na základě propočtů se předpokládalo, že výsledný počet proškolených účastníků převýší plánovaných 900 účastníků, takže výsledných 1626 proškolených frekventantů značně převýšilo plánovaný počet účastníků. Výstup klíčové aktivity byl tedy splněn na cca 180%.

Realizaci vlastních školení zajišťovalo 14 krajských manažerů v jednotlivých regionech. Záměrem školení bylo, aby si vedoucí pracovníci a koordinátoři tvorby ŠVP na SOŠ a SOU osvojili základní znalosti, metody i postupy tvorby a zavádění ŠVP na vlastních školách.

V úvodu každého semináře byla účastníkům upřesněna základní terminologie. Dalším krokem bylo pojmenování očekávání a konkrétních potřeb frekventantů. Obsahově byly všechny semináře zaměřeny na soulad RVP s ŠVP, rozpracování obsahu vzdělávání, formulaci a konkretizaci vzdělávacích cílů, evaluaci apod. Svým obsahem semináře reagovaly na časový posun zahájení projektu. Vzdělávací aktivity podporovaly sdílení zkušeností a aktivní spolupráci frekventantů s lektory.

Obsah školení byl koncipován jako soubor informací (z teorie i praxe), jehož prostřednictvím účastníci získali potřebné znalosti a dovednosti s přihlédnutím k jejich dosavadním zkušenostem při tvorbě ŠVP.

Součástí školení byla např. i tato témata: klíčové a odborné kompetence, průřezová témata, včetně jejich vazby na učební plán. Dále byly řešeny otázky manažerských dovedností; týmové spolupráce; profilu absolventa; očekávaných výstupů; spolupráce se sociálními partnery, výchovně vzdělávacích cílů a strategií, inovativních metod a forem práce, rozvoje dovedností studentů. Účastníci byli též seznámeni s www portály, kde mohou najít metodiku a příklady dobré praxe.

Velké procento účastníků vnímalo realizaci školení v rámci klíčové aktivity 02 Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU velmi kladně. Opakované připomínky byly převážně k pozdnímu zahájení realizace projektu, přesto byla školení hodnocena účastníky jako velmi přínosná.

Účastníci byli spokojeni s organizací školení, s lektory, u nichž oceňovali jejich odbornost a vstřícný postoj.

Během školení bylo účastníkům zdůrazňováno, že již vytvořený ŠVP je dynamický dokument, který reaguje na potřeby trhu práce tak, aby se absolventi SOŠ a SOU úspěšně zapojili do pracovního procesu.

Klíčová aktivita 02 byla akreditována MŠMT jako vzdělávací program NIDV (a zároveň je vedena jako monitorovací indikátor) a je po skončení realizace projektu nabízena v oblasti DVPP.

Klíčová aktivita č. 3

V rámci IPn Koordinátor S1 průběžně probíhala evaluační aktivita. Účastníci realizovaného vzdělávacího programu hodnotili jeho kvalitu formou dotazníku. V závěru projektu krajští manažeři provedli sumarizaci těchto dat a předali je ke zpracování. Výstupy z nich jsou zapracovány do evaluační zprávy projektu. Evaluační aktivita byla vyhodnocena v závěru projektu a odpovědi na otázky zněly velmi pozitivně.

Evaluační dotazník určený frekventantům realizovaného vzdělávacího programu ke zhodnocení jeho kvality poskytl informaci o složení účastníků projektu z hlediska jejich praxe. Mimo jiné se ukázalo, že projektu se zúčastnily převážně větší školy. Klíčovým výstupem evaluační aktivity bylo, že cíle projektu - poskytnout pomoc v oblasti tvorby a korekce ŠVP byly splněny – osmdesátiprocentní odezva účastníků potvrzuje, že projekt měl vysokou přidanou hodnotu. Jako doplňující, ale neméně důležitá je vysoce pozitivní informace z uvedeného šetření - o přínosu profesního setkávání pedagogů s obdobnými pracovními problémy.

Časový prostor pro zpracování a vyhodnocení této aktivity nebyl dostatečný – zejména vzhledem k velmi krátké době trvání projektu.

PUBLICITA PROJEKTU

Publicita projektu probíhala prostřednictvím informačních akcí, mediálních prezentací, zveřejňovaných zpráv, na internetu (průběžná aktualizace internetových stránek projektu a nabídka akcí ve všech krajích), prostřednictvím informačních a komunikačních materiálů, propagačních předmětů, zvláštních tiskových a mediálních zpráv.

UDRŽITELNOST PROJEKTU

Veškeré profesní a odborné kompetence, které koordinátoři ŠVP získali v průběhu trvání celého projektu, jsou dlouhodobě využitelné i po jeho ukončení. Dovednosti spojené s plánováním a tvorbou ŠVP jsou využity při revizích a úpravách učebních dokumentů, které jsou na jednotlivých školách pravidelně prováděny. I ostatní dovednosti a znalosti mohou využít ve své práci, která pokračuje i po ukončení projektu, a to v oblasti zkvalitnění a inovace vzdělávání ve středním odborném školství. Podrobnější popis udržitelnosti se nachází v hodnocení evaluační otázky E.1.

HORIZONTÁLNÍ TÉMATA

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI

Realizace projektu byla zajištěna na základě principu rovných příležitostí. Vzdělávání v rámci projektu bylo nabízeno všem vedoucím pracovníkům a koordinátorům ŠVP na SOŠ a SOU, kteří zodpovídají nebo se podílejí na tvorbě a realizaci ŠVP. Rovné příležitosti byly v plné míře respektovány i při sestavení školitelského týmu.

UDRŽITELNÝ ROZVOJ

V klíčových aktivitách projektu se pracuje s průřezovými tématy (občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce, informační a komunikační technologie), která jsou inovací a povinnou součástí RVP a ŠVP, a přímo se dotýkají problematiky udržitelného rozvoje. Během projektu získali vedoucí pracovníci a koordinátoři ŠVP další odborné znalosti a dovednosti v oblasti environmentální výchovy, které aplikovali do vzdělávacích programů. Environmentální výchova je nedílnou součástí počátečního i obecného vzdělávání.

VÝSTUPY PROJEKTU

- Proškolení 100 lektorů vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU
- Proškolení 2 500 pracovníků tvorby a realizace ŠVP v odborném vzdělávání
- Materiály pro tvorbu a realizaci ŠVP v odborném vzdělávání
- Vzdělávací program DVPP „Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU

4.3. EVALUACE PROJEKTU

ZÁKLADNÍ DATA K EVALUACI

PROJEKTOVÁ ŽÁDOST

V rámci evaluace slouží jako výchozí podklad pro komparaci dalších dokumentů. Projektová žádost je vyplňována žadatelem o finanční podporu v rámci operačního programu pro navrhovaný projekt a je vytvářena na základě elektronického formuláře v systému Benefit7+, který slouží spolu se systémem Monit7+ k dalšímu předávání monitorovacích zpráv, žádostí o platbu apod.

Projektová žádost obsahuje podrobný návrh realizace projektu, včetně identifikace projektu, informací o žadateli a partnerech, složení realizačního týmu, území dopadu a realizace, popisu a harmonogramu klíčových aktivit, plánovaného rozpočtu projektu, vlivu na horizontální témata apod.

MONITOROVACÍ ZPRÁVY

Ke zhodnocení průběhu projektu byly využity monitorovací zprávy, které byly pravidelně odevzdávány ke schválení řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem monitorovacích zpráv jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, informace o vzniklých problémech, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. Spolu s monitorovacími zprávami se odevzdávají také žádosti o platbu. V projektu KOORDINÁTOR S1 vznikly celkem 3 monitorovací zprávy.

SOUHRNNÉ INFORMACE O PROJEKTU

Dokument, který je přílohou závěrečné monitorovací zprávy, shrnuje stav realizace projektu k datu jeho ukončení, jeho vliv na cílovou skupinu a její zpětnou vazbu a udržitelnost projektu.

ZPRÁVA O UDRŽITELNOSTI PROJEKTU

Jedná se o vymezení způsobu udržitelnosti, které má zajistit funkčnost výstupů a zachovat pozitivní přínosy i po ukončení realizace projektu KOORDINÁTOR S1.

DATA ZE SYSTÉMU MONIT7+

V systému MONIT7+ jsou shromažďovány veškeré podkladové materiály a informace o projektu – zejm. projektová žádost a monitorovací zprávy. Systém slouží při evaluaci jako zdroj doplňujících informací.

ZHODNOCENÍ PROJEKTU PO SKONČENÍ REALIZACE

Zhodnocení vypracoval zpravodaj projektu Ing. Petr Jadrný. Shrnuje základní fakta o realizaci projektu – jeho věcné a finanční části a zajištění udržitelnosti. Dokument slouží pro doplnění informací o realizaci projektu.

ZPRÁVA Z VÝZKUMU ÚČASTNÍKŮ ŠKOLENÍ PROJEKTU

Zpráva obsahuje výsledky z šetření postojů a zkušeností účastníků vzdělávacího programu Koordinátor S1. Výsledky se zaměřují na samotné hodnocení projektu Koordinátor S1 a na reálné charakteristiky implementovaných ŠVP jednotlivých respondentů.

DATA Z PRIMÁRNÍHO PRŮZKUMU

Součástí evaluace byl primární průzkum mezi cílovou skupinou (všechny střední odborné školy a střední odborná učiliště v ČR). Potenciální skupina se v tomto IPn nevyčleňuje, projekt byl určen pro všechny SOŠ a SOU v ČR, některé školy se ovšem neúčastnily školení z důvodu nepotřebnosti projektu (na těchto školách byl již ŠVP vytvořen a zaběhnut). Minimální velikosti výběrového souboru byly stanoveny a odsouhlaseny zadavatelem ve vstupní zprávě. Původně byl ve vstupní zprávě stanoven minimální vzorek 30 SOŠ a 30 SOU, což vzhledem k faktu, že značná část škol je sloučena (a rejstřík škol a školských zařízení ani tyto typy škol od sebe vzájemně nerozlišuje), neumožnilo relevantně výsledky rozčlenit. Údaje tedy byly sloučeny a minimální návratnost za tyto školy je celkově 60 středních odborných škol a učilišť. Podrobný popis struktury primárního průzkumu je shrnut v následující tabulce:

Tabulka 34: Struktura primárního průzkumu projektu KOORDINÁTOR S1

Uživatelé (zapojení)	Základní soubor (osloven celý základní soubor)	Minimální velikost výběrového souboru	Skutečná velikost	Míra návratnosti
SOŠ a SOU	903	60	110	12,18 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

4.4. EVALUAČNÍ OTÁZKY

A. RELEVANCE

A.1 - DO JAKÉ MÍRY BYLY NAVRŽENÉ PROJEKTY V SOULADU S CÍLI PRIORITY OSY 4 OPVK?

Zásadním cílem Prioritní osy 4.1 je vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení. Výsledné produkty Individuálního projektu KURIKULUM G vytvářejí jak s uvedeným cílem, tak s realizací plánovaného záměru projektu soulad ve všech ohledech:

- Projekt přispěl k rozvoji dalšího vzdělávání pedagogů na středních odborných školách a středních odborných učilištích a v souladu s cíli Prioritní osy 4. 1 přispěl jak k rozvoji jeho modernizace, tak kvality i k efektivitě systému.
- Projekt se neopíral tak intenzivně jako jiné evaluované projekty o využití Metodického portálu RVP.cz, ale stavěl na zvýšení motivace koordinátorů školních vzdělávacích programů k tvůrčímu přístupu a týmové práci při tvorbě a zavádění ŠVP, na podpoře moderních a aktivizačních metod, které povedou k efektivitě při výuce a podpoře sdílení zkušeností a aktivní spolupráce mezi pilotními školami, koordinátory, učiteli, sociálními partnery a rodiči (což považujeme za velmi přínosné právě pro skupinu pedagogů na středních odborných školách a učilištích).
- Motivační, kreativní a týmové zaměření vzdělávání bylo zvoleno velmi vhodně pro účastníky především z řad vedoucích pracovníků a koordinátorů škol, protože ti disponují hlavními motivačními nástroji (hmotnými i nehmotnými) a jsou klíčovými podněcovateli kreativity a týmových řešení pedagogů jimi řízených škol.

Projekt Koordinátor S 1 je zcela a ve všech ohledech v souladu s cíli PO 4.1. Hodnocení míry souladu, na kterém se usnesl expertní panel, je znázorněno níže.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Lze konstatovat, že Individuální projekt Koordinátor S 1 se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.

A.2 - DO JAKÉ MÍRY JSOU AKTIVITY PROJEKTŮ KONZISTENTNÍ S PLÁNOVANÝMI CÍLI A S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY?

Všechny tři klíčové aktivity projektu na sebe navzájem navazovaly, a tudíž neprobíhaly souběžně. Dle upraveného harmonogramu (projekt nezačal v původně plánovaném termínu v lednu 2009, ale až o měsíc později, v únoru 2009), probíhaly klíčové aktivity v období únor 2009 – říjen 2009. **Klíčová aktivita č. 1 (Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU)** je zaměřená na proškolení vybraných školitelů tvorby ŠVP pro odborné vzdělávání v rámci jejich práce na projektu Konzistence aktivit s plánovanými cíli projektu. **Klíčová aktivita č. 2 (Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU)** je hlavní aktivitou projektu a je zaměřena na pedagogické pracovníky (koordinátory a vedoucí pracovníky), kteří měli být proškoleni na metodiku tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU. Obsahem **klíčové aktivity č. 3. (Evaluační aktivity)** bylo vyhodnotit požadavky a potřeby cílové skupiny a vypracování závěrečné evaluační studie a související publicita.

KONZISTENCE AKTIVIT S PLÁNOVANÝMI CÍLI PROJEKTU

V projektové žádosti byly nadefinovány tyto cíle projektu, které byly porovnány se zjištěnými skutečnostmi. V následujícím textu jsou konkrétně popsány aktivity a výstupy projektu včetně toho jakým způsobem sloužily k naplnění daných cílů (byly konzistentní).

1. Realizovat systémové aktivity na národní úrovni s důrazem na kurikulární reformu

Pro realizaci systémových aktivit na národní úrovni s důrazem na kurikulární reformu byl určen zejména vytvořený **Vzdělávací program Další vzdělávání pedagogických pracovníků**, který je zaměřený na vyškolování vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU v rámci celé ČR. Vzdělávací program mohl být kvalitně připraven na základě **diskuze** mezi účastníky jednotlivých kurzů o potřebnosti kurikulární reformy a nastavení moderních a aktivizačních metod, které povedou k efektivitě při výuce a podpoření sdílení zkušeností a aktivní spolupráce mezi pilotními školami, koordinátory, učiteli, sociálními partnery a rodiči. Program byl po skončení realizace projektu akreditován MŠMT jako vzdělávací program NIDV. Mezi další aktivity, které přispěly k naplnění tohoto cíle, patří seznámení vedoucích pracovníků SOŠ a SOU s obsahem RVP pro odborné vzdělávání.

2. Kvalitní přípravou vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP posílit kompetence pedagogických pracovníků středních odborných škol.

Vedoucí pracovníci a koordinátoři ŠVP středních odborných škol se vzdělávali a posilovali své kompetence prostřednictvím realizované **aktivity č. 2** a jednotlivých výstupů. Hlavní vliv pro naplnění tohoto cíle měly také výstupy **aktivity č. 1** **vyškolení lektorů**, kteří se následně podíleli na **vzdělávání pedagogických pracovníků formou realizovaných školení**. V největší míře přispěl k posílení kompetencí pedagogických pracovníků **4. Modul** tematicky zaměřený na „Klíčové kompetence, metody a formy práce“, který umožnil účastníkům školení získat základní znalosti, metod a postupů pro tvorbu a zavádění ŠVP na vlastních školách.

3. Připravit vedoucí pracovníky a koordinátory ŠVP na tvorbu a zavádění ŠVP v jednotlivých SOŠ a SOU.

Hlavními aktivitami, které byly konzistentní s plánovaným cílem, byla realizace **aktivity č. 2** a **proškolení 1 626 vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP** na odborných školách. Důležitou krokem bylo také **vytvoření Průvodce metodikou tvorby ŠVP v odborném vzdělávání** a poskytnutí dalších **metodických materiálů** pro tvorbu ŠVP umístěných na www portálech.

4. Navození příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu založeného na týmové spolupráci.

Stanovené klíčové aktivity (**hlavně realizovaná školení**) podporovaly sdílení zkušeností a týmovou spolupráci, která vedla k naplnění stanoveného cíle. Tím, že se mohli účastníci aktivně zapojovat do průběhu školení a sdílet informace ze své praxe, získávali tyto účastníci potřebné znalosti a dovednosti, které vedly k navození sociálního, emočního a pracovního klimatu.

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní a vedou k dosažení plánovaných cílů.

KONZISTENCE AKTIVIT S OČEKÁVANÝMI PŘÍNOSY PRO CÍLOVÉ SKUPINY

Přínos cílovým skupinám byl plánován zejména v následujících oblastech:

1. Jednotné informování cílových skupin o kurikulární reformě

Hlavní činnost/aktivita, která vedla ke společnému a jednotnému informování cílových skupin - vedoucích pracovníků středních odborných škol a středních odborných učilišť a koordinátorů ŠVP na středních odborných školách – byla realizace **školení**, kde jednotliví aktéři dostávali ucelené, komplexní a jednotné informace. Školení byla doplněna **tvorbou a distribucí metodických materiálů**, které byly k dispozici nejen samotným účastníkům, ale také prostřednictvím Metodického portálu RVP.cz ostatním zájemcům a pedagogickým pracovníkům v ČR. Nutno podotknout, že vytvoření a publikování odborných materiálů mělo na požadovaný přínos vliv největší z důvodů již uvedených (dostupnost pro všechny pedagogy).

2. Umožnění konzultací s odborným lektorem, s lektorem pilotní školy, osobní kontakt

V průběhu projektu měli zapojení aktéři možnost pokládat své dotazy a konzultovat své názory **s proškolenými odbornými lektory** (v rámci aktivit č. 1), a to jednak osobně (na školeních), tak prostřednictvím e-mailové komunikace. Po skončení projektu je umožněno ostatním (v projektu nezapojeným školám) konzultovat veškeré záležitosti při tvorbě ŠVP s lektory zapojenými do projektu.

3. Zajištění výměny informací o zkušenostech při přípravě ŠVP i vzájemné diskuse

Výměna informací a diskuse byly součástí školení a seminářů, kde byly tyto činnosti podporovány. Možnost výměny informací je zachována také po skončení projektu.

4. Podtržení systémovosti při zavádění kurikulární reformy do českého školství

Přínos navazuje na plánovaný cíl 1. K jeho dosažení tak byly realizovány stejné aktivity - vytvoření a akreditování **Vzdělávacího programu Další vzdělávání pedagogických pracovníků**. Aktivity projektu mají vazbu na ostatní projekty, čímž dochází k systematické podpoře realizace kurikulární reformy na jednotlivých školách v ČR.

5. Příprava vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP na tvorbu kvalitního a efektivního ŠVP

Přínos je zajištěn aktivitou č. 2 (v návaznosti na proškolení lektorů v aktivitě 1) **školením vedoucích pracovníků a koordinátorů pro tvorbu a realizaci ŠVP na SOŠ a SOU**. V rámci projektu bylo proškolen 1 626 vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP na odborných školách. Současně byl vytvořen Průvodce metodikou tvorby ŠVP v odborném vzdělávání, který rovněž pomohl při přípravě pedagogických pracovníků na tvorbu ŠVP. Na závěr projektu byl realizován **evaluační dotazník** určený zapojeným účastníkům a vzdělávacího programu na základě, kterého mohly být vyhodnoceny další požadavky a potřeby cílové skupiny. Na základě této zpětné vazby mohlo dojít ke zkvalitnění přípravy dalších pedagogických pracovníků v budoucnu (např. v navazujících projektech).

Na základě těchto zjištění konstatujeme, že aktivity a výstupy projektu jsou plně konzistentní s očekávanými přínosy.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Bylo zjištěno, že všechny aktivity a výstupy projektu jsou v plné míře konzistentní s jeho plánovanými cíli a očekávanými přínosy, neboť bez realizace některé z aktivit či některého výstupu, by nemohly být cíle naplněny a přínosy projektu dosaženy.

A.3 - JE STÁLE RELEVANTNÍ POKRAČOVAT V DALŠÍCH PROJEKTOVÝCH AKTIVITÁCH VZHLÉDEM K OBLASTEM, KTERÉ BYLY V PROJEKTECH ŘEŠENY?

Vzhledem k dokončení tvorby ŠVP již nejsou další projektové aktivity podporující tvorbu ŠVP relevantní. Školy mají ŠVP již zpracovány a většinou i dobře zaběhnuty.

Jediný přínos dalších potenciálních projektových aktivit tak spočívá v jejich dalším zdokonalování, v rámci inovace, doplnění nebo opravy stávajících ŠVP se tedy jeví další projektové aktivity jako možné. Podpořeny by mohly být prostřednictvím výstupů evaluovaného projektu.

Členové cílové skupiny (zejména vedoucí pracovníci a koordinátoři ŠVP na SOŠ a SOU), kteří měli zájem se v projektu účastnit, mohou specifické profesní dovednosti, jež získali v průběhu realizace projektu, uplatnit při práci i po skončení projektu (zejména v již zmíněné inovaci, doplnění nebo opravě stávajících ŠVP, případně v pomoci při realizaci ŠVP na školách).

V projektu byly organizovány aktivity, které podporují vzájemnou spolupráci pedagogů na regionální i národní úrovni. Školy navázaly v rámci těchto aktivit kontakty, které budou moci využívat pro spolupráci a sdílení zkušeností i po skončení projektů.

Udržitelnost je v současné době zajištěna zejména formou realizace vzdělávacích programů pro oblast středního vzdělávání, obsažených v programové nabídce NIDV, které se váží k výstupům projektu KOORDINÁTOR S 1. Vzdělávání probíhá v rámci kmenové činnosti NIDV a je hrazeno z účastnických poplatků.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Další projektové aktivity jsou možné, ale jsou limitovány na aktualizaci stávajících ŠVP, případně konzultaci proškolených pracovníků.

A.4 - BYLY IPN VZÁJEMNĚ PROPOJENY, PŘEKRÝVALY SE PŘÍPADNĚ CÍLOVÉ SKUPINY, CÍLE A AKTIVITY S JINÝMI PROJEKTY, AŽ UŽ Z OP VK NEBO HRAZENÉ Z JINÝCH ZDROJŮ? DO JAKÉ MÍRY BYLO VYUŽITO SYNERGIE?

Byly identifikovány vazby s dalšími projekty. Nejužší vazba existuje s národním projektem Koordinátor, na jehož výstupy hodnocený projekt KOORDINÁTOR S 1 přímo navazuje.

Byla zjištěna vazba na systémový projekt PILOT S, v jehož rámci došlo ke spolupráci s lektory, proškolenými v rámci tohoto projektu. V projektové žádosti byla uvedena také přímá vazba na projekt KURIKULUM S, který probíhal od 1. 4. 2009.

NIDV čerpal také ze zkušeností z realizace rozvojových programů jako např. Koordinátor ŠVP – studium k výkonu specializovaných činností dle vyhlášky č. 317/2005 Sb. v rozsahu 250 hodin.

Všechny projekty jsou vzájemně provázané, některé činnosti se ovšem prolínají a jsou duplicitní, nabízí se tedy otázka, zda nebyly projekty vyhlášovány a realizovány neefektivně.

CZ.04.1.03./3.1.00.3/0003 – KOORDINÁTOR

Národní projekt „**Zavádění Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání do praxe**“ (zkratka projektu „**Koordinátor**“) měl za cíl poskytovat všem školám poskytujícím úplné základní vzdělávání v České republice metodickou podporu při tvorbě ŠVP. Projekt probíhal v období od 1. června 2005 do 30. listopadu 2007. Projekt KOORDINÁTOR S 1 navazuje na některé výsledky tohoto projektu a optimalizuje je na prostředí středního odborného školství.

CZ.04.1.03/3.1.00.2/0006 – PILOT S

Projekt „**Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů ve vybraných SOŠ a SOU**“ (zkratka projektu „**PILOT S**“) je předchůdcem projektu KOORDINÁTOR S 1. Cílem bylo vytvořit a ověřit pilotní ŠVP na vybraných školách. Na tento projekt hodnocené IPn přímo navazuje, přičemž využívá výsledků i kontaktů projektu pro aplikaci na všechny SOŠ a SOU v ČR, namísto škol pouze vybraných (ačkoli pro značnou část škol, které se do projektu KOORDINÁTOR S 1 mohly zapojit, byl projekt zbytečný, a to z již výše uvedených důvodů).

CZ.1.07/4.1.00/06.0012 – KURIKULUM S

Projekt je zaměřen na plošné zavádění dvoustupňové tvorby vzdělávacích programů v odborném školství jako prostředku pro zlepšování jeho kvality. Projekt poskytoval metodickou a konzultační pomoc odborným školám, tj. jejich pracovníkům a vedoucím pracovníkům, při tvorbě a zavádění ŠVP zpracovaných podle rámcových vzdělávacích programů (RVP). Projekt čerpá zejména výsledků z přímé zkušenosti zejména pilotních škol, z tvorby a realizace pilotních ŠVP v rámci projektu Pilot S.

Z analýzy projektové dokumentace je zjevné, že některé činnosti v projektu KURIKULUM S jsou duplicitní s činnostmi prováděnými v rámci projektu KOORDINÁTOR S 1. Nabízí se zde tedy otázka, jestli realizace projektu KOORDINÁTOR S 1 byla efektivní. Navíc se projekt KURIKULUM S potýkal se stejnými problémy nezájmu škol, jelikož jeho realizace přišla pozdě, v době, kdy velké množství škol mělo své ŠVP již vytvořené a zaběhnuté.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 4

Komentář expertního panelu k hodnocení: Lze konstatovat, že projekt přišel se zpožděním, navíc některé činnosti jsou řešeny duplicitně v jiných projektech.

A.5 - DO JAKÉ MÍRY MOHOU BÝT VÝSTUPY PROJEKTU VYUŽITELNÉ V DALŠÍM PROGRAMOVÉM OBDOBÍ?

Výstupy evaluovaného projektu jsou v dalším programovém období využitelné především z toho důvodu, že potřeba zvyšování kvality v přípravě na výuku i cestou vhodně vypracovaných školních vzdělávacích programů na středních odborných školách a středních odborných učilištích, je již neměnnou realitou. Projekt KOORDINÁTOR S 1 zároveň v řadě svých dokumentů a ve vzdělávacích aktivitách pro pedagogy a koordinátory zdůrazňoval potřebu trvalé inovace a přizpůsobování školních vzdělávacích programů změnám, které jsou s ohledem na vývoj trhu práce nezbytné, což využitelnost výstupů jako základu pro další zdokonalování rozhodně může zvýšit.

Využitelnost již tímto projektem vytvořených výstupů zvyšuje také fakt, že vzdělávacími aktivitami, které byly klíčovou součástí, prošel jen omezený počet účastníků na 25 školách a toto číslo pokrývá jen nepatrnou část ze zhruba 1 050 středních odborných škol v ČR. Připravení školitelé a zpracované dokumenty, které umožňují aktualizaci, mohou být využity dále (např. v navazujících projektech)

Lektorský tým prakticky prověřil svou znalost kurikulární reformy pro odborné školství, včetně ovládání problematiky tvorby ŠVP na středních odborných školách a středních odborných učilištích. Jeho členové jsou vybaveni metodickou příručkou pro lektorování předmětné problematiky s obsahy: týmová spolupráce, legislativní rámec, seznámení s rámcovými vzdělávacími programy pro obory vzdělání, metodika tvorby školních vzdělávacích programů (ŠVP), východiska pro tvorbu ŠVP, struktura a postup tvorby ŠVP, začlenění klíčových a odborných kompetencí, náměty na aplikace průřezových témat, příklady dobré praxe, spolupráce se sociálními partnery.

Vyhodnocený dotazník, který vyplňovali účastníci vzdělávání, potvrzuje vysokou přidanou hodnotu realizovaného kursu i kvalitně připravené školitele a posiluje tak další podmínky pro využitelnost jeho výstupů.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Využitelnost výstupů do dalšího programovacího období je vysoká, při zachování stávajícího stavu kurikulární reformy však není již možno uvažovat o tvorbě nových ŠVP, což využití snižuje.

B. EFEKTIVNOST

B.1 - DO JAKÉ MÍRY SE V PROJEKTECH PODAŘILO DOSÁHNOUT STANOVENÝCH CÍLŮ A PLÁNOVANÝCH VÝSTUPŮ?

DOSAŽENÍ CÍLŮ

Cílem projektu KOORDINÁTOR S 1 je realizovat systémové aktivity na národní úrovni s důrazem na kurikulární reformu. Uvedeného cíle má být dosaženo:

- Kvalitní přípravou vedoucích pracovníků a koordinátorů školního vzdělávacího programu (ŠVP), která posílí kompetence pedagogických pracovníků středních odborných škol.
- Přípravou uvedené skupiny na tvorbu a zavádění ŠVP na jednotlivých středních odborných školách (SOŠ) a středních odborných učilištích (SOU).
- Návazností na projekt KOORDINÁTOR, jenž poskytl základním školám metodickou podporu při tvorbě ŠVP podle Rámcových vzdělávacích programů (RVP) pro základní vzdělávání.
- Zohledněním cílů středoškolského vzdělávání, organizací výuky podle jednotlivých potřeb oborů za současného respektování možností studentů a aktuálního vývoje společnosti.
- Navozením příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu založeného na týmové spolupráci.

Naplnění cílů je realizováno přes:

- Poskytnutí dalšího vzdělávání pedagogickým pracovníkům pro tvorbu ŠVP v SOŠ a SOU.
- Seznámení vedoucích pracovníků SOŠ s obsahem Metodického portálu RVP.cz pro odborné vzdělávání a vzájemné diskuse o potřebnosti kurikulární reformy.
- Motivování koordinátorů k tvůrčímu přístupu a týmové práci při tvorbě a zavádění ŠVP.
- Podporu moderních aktivizačních metod, které povedou k efektivitě při výuce.
- Podporu sdílení zkušeností a aktivní spolupráci mezi pilotními školami, koordinátory, učiteli, sociálními partnery a rodiči.

Ve Finální verzi projektové žádosti jsou nastaveny 2 základní aktivity (Setkání školitelů ŠVP středních odborných škol středních odborných učilišť a Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP na uvedených školách), třetí jsou aktivity evaluační.

Aktivity navržené v žádosti předpokládaly vyšší parametry, ty ale byly po nařízeném zkrácení doby řešení projektu a s tím souvisejícími úpravami rozpočtu změněny. Do jisté míry se změny dotkly i obsahu a upřesnění cílů a výstupů tak, aby celý projekt získal na inovativnosti (uvedeno v Souhrnné informaci o realizaci IPn KOORDINÁTOR S 1) – původní verze je uvedena v závorce:

- Proškolení 100 školitelů tvorby ŠVP pro odborné vzdělávání s vybavením účastníků metodickou příručkou pro lektorování vedoucích pracovníků a koordinátorů SOŠ a SOU. U této klíčové aktivity nedošlo k redukci a podle Souhrnné informace o realizaci projektu bylo proškoleny 107 školitelů a to i přesto, že v průběhu školení školitelů se ukázalo, že ne všichni jsou na dostatečné kvalitativní úrovni, řada jich svou participaci na dalším průběhu vzdala a byla nahrazena jinými lektory.
- Proškolení 900 pedagogických pracovníků a vybavit je materiály v tištěné a elektronické podobě (původní záměr činil 2 500 pedagogických pracovníků - 1 800 koordinátorů a 700 vedoucích pracovníků). Podle Souhrnné informace o realizaci projektu bylo nakonec i při zkrácení projektu proškoleny 1 626 osob v kursu s hodinovou dotací 32 hodin rozdělených do 4 výukových dnů. Poměrně vysoký počet proškolených školitelů umožňoval, aby souběžně působili při vzdělávání 2 lektori, což činí výuku aktivnější a zajímavější.
- Vytvoření vzdělávacího programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, ten byl akreditován MŠMT a bude dále nabízen v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

V rámci výstupů jsou monitorovací indikátory stanoveny na 3 nově vytvořené produkty ke zvyšování kvality počátečního vzdělávání: Metodická příručka pro školitele Individuálního národního programu KOORDINÁTOR S 1, Vzdělávací program pro pedagogické pracovníky „Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU“. Třetím monitorovacím indikátorem byla závěrečná evaluační studie dalších vzdělávacích potřeb pedagogů SOŠ a SOU v oblasti tvorby a realizace ŠVP. Monitorovací indikátory byly úspěšně naplněny.

Vzhledem k tomu, že reakce na vzdělávání, které prováděli proškolení lektori, byla vesměs hodnocena pozitivně, lze konstatovat, že uvedené upravené cíle a výstupy byly splněny, v kvantitativní rovině dokonce překročeny (jak v počtu školitelů, tak v upraveném počtu účastníků vzdělávání, který byl nakonec splněn na 180 %). Proškolení pedagogové se rekrutovali z 25 škol situovaných do 5 krajů. Naplněn byl také stanovený monitorovací indikátor, byl vytvořen a akreditován vzdělávací program DVPP „Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU“.

DOSAŽENÍ VÝSTUPŮ

V projektové žádosti byly plánovány následující výstupy klíčových aktivit:

Aktivita č. 1

- Proškolení 100 školitelů tvorby ŠVP v odborném vzdělávání
- Metodická příručka pro lektorování klíčové aktivity č. 2

Aktivita č. 2

- Proškolení 2 500 pedagogických pracovníků (1 800 koordinátorů a 700 vedoucích pracovníků)
- Průvodce metodikou tvorby ŠVP v odborném vzdělávání
- Účastníci obdrží metodické materiály pro tvorbu ŠVP (metodiky tvorby ŠVP, příklady učebních osnov a učebních plánů, pracovní a praktické návody související s klíčovými a odbornými

kompetencemi, příklady dobré praxe, informační letáky, případně jiné reklamní předměty a event. podklady lektorů.

- Z této aktivity vytvoření vzdělávacího programu DVPP „Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU.

Aktivita č. 3

- Vyhodnocené požadavky a potřeby cílové skupiny
- Závěrečná evaluační studie

Ve skutečnosti bylo dosaženo následujících výstupů:

Aktivita č. 1

- Proškolení 107 školitelů tvorby ŠVP v odborném vzdělávání
- Metodická příručka pro lektorování klíčové aktivity č. 2

V rámci aktivity se podařilo naplnit všechny plánované výstupy.

Aktivita č. 2

- Proškolení 1 626 vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP na odborných školách
- Účastníci obdrželi informace a odkazy na www portály, kde naleznou metodické materiály.
- Z této aktivity byl vytvořen vzdělávací program DVPP „Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU.

V rámci 2. aktivity se nepodařilo splnit původně plánovaný počet proškolených vedoucích pracovníků a koordinátorů ŠVP z důvodu pozdní realizace projektu a následného nezájmu těchto pracovníků o projekt.

Průvodce metodikou tvorby ŠVP v odborném vzdělávání byl vytvořen a informace o jejich nalezení byla předána lektorům a účastníkům na jednotlivých školeních (původně měli účastníci dle plánovaných výstupů obdržet metodické materiály v tištěné nebo elektronické podobě, a nikoliv pouze odkazem na www portál).

Výstup Vzdělávací program DVPP se podařilo úspěšně splnit.

Aktivita č. 3

- Vyhodnocené požadavky a potřeby cílové skupiny pomocí dotazníku
- Závěrečná evaluační studie

Oba plánované výstupy 3. aktivity se podařilo splnit.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Některé cíle a zejména výstupy se nepodařilo naplnit tak, jak byly stanoveny v projektové žádosti.

B.2 - LZE IDENTIFIKOVAT FAKTORY, KTERÉ POZITIVNĚ OVLIVNILY DOSAŽENÍ CÍLŮ A VÝSTUPŮ A NAOPAK FAKTORY, KTERÉ JEJICH DOSAŽENÍ BRÁNILY?

V rámci realizace projektu se objevilo několik problémů, některé z nich zapříčinily úpravu plánované náplně aktivit a výstupů.

POZITIVNÍ FAKTORY

Mezi pozitivní faktory, které pomáhaly dosáhnout plánovaných cílů a výstupů patří bezesporu dobré organizační zajištění projektu a publicita.

Vedoucí pracovníci a koordinátoři ŠVP, kteří ještě v době realizace projektu neměli vytvořen ŠVP pro svoji školu, hodnotili projekt jako užitečný, což je motivovalo k aktivní účasti. Účastníci školení byli spokojeni s organizací školení a také s lektory, u nichž oceňovali jejich odbornost a vstřícný postoj.

Dalším nesporným pozitivem je využití výsledků z projektu PILOT S, kdy byla navázána spolupráce nejen s pilotními školami, ale zejména se školiteli koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků, kteří získali zkušenosti právě z projektu PILOT S.

NEGATIVNÍ FAKTORY

Velmi zásadním bodem, který výrazně ovlivnil průběh a tím i naplňování cílů a výstupů projektu, bylo posouvání realizace projektu, která byla dle vyjádření managementu projektu posunuta o 6 měsíců (přičemž rozdíl mezi skutečným počátkem realizace a datem uvedeným ve finální projektové žádosti je 1 měsíc). Původní obsah klíčové aktivity č. 2 se tak stal nepřilíš inovativním, a tak bylo přistoupeno k jeho aktualizaci. Posun v zahájení projektu navíc nedovoloval prodloužení termínu jeho ukončení za stanovený termín z důvodu povinnosti škol pracovat podle nového ŠVP od 1. 9. 2009, což mohlo mít také významný vliv na původně plánovanou kvalitu i kvantitu výstupů.

Posunutím realizace projektu dále došlo k jeho souběhu se společnou maturitou, kde se angažuje stejná cílová skupina. Školy tak neměly kapacitu uvolňovat pedagogy pro školení v rámci ŠVP, jelikož školení v oblasti realizace maturit mělo vyšší prioritu. Situace se zlepšila až v posledním monitorovacím období, kdy se projevil zvýšený zájem škol.

Již v prvním monitorovacím období tak bylo jasné, že plánovaný počet 2 500 proškolených koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků nebude možné dosáhnout, bylo tedy přistoupeno k podání žádosti o podstatnou změnu, kde byly tyto výstupy poníženy na 900 proškolených osob (nejedná se o monitorovací indikátor).

Dalším problémem bylo zrušení výběrového řízení na zajištění ubytování a stravování účastníků školení v rámci 2. klíčové aktivity (zrušení bylo provedeno v návaznosti na stanovisko odboru právního a legislativního k dělení zakázky), na základě této skutečnosti bylo nutné požádat o podstatnou změnu projektu – změnu v rozpočtu (přesun financí z kapitoly služby do kapitoly přímé podpory). V souvislosti s ubytováním a stravováním se navíc objevil nezáměr stravovacích zařízení o získání zakázky z důvodu přílišné administrativní náročnosti. Veřejná zakázka byla rozdělena na 14 částí, ale ve lhůtě stanovené zadavatelem pro podání nabídek bylo doručeno pouze 5 nabídek, z nichž každá reagovala na jinou část veřejné zakázky. Služba tak byla zajištěna pouze v 5 krajích. Na zbývajících 9 částí veřejné zakázky již nebylo vyhlašováno další nové výběrové řízení, jelikož by se zejména z časového hlediska mělo účinkem.

Nově vyhlášené zadávací řízení posunulo termíny pro školení. Tato skutečnost způsobila problémy pro školy i lektory, vedla ke zkrácení období pro školení, a tím i ke kumulaci činností. Pedagogové byli

nucení z tohoto důvodu absolvovat kurzy v rámci celého týdne (původně byly kurzy plánovány na pátky a soboty), což souviselo s problematickým uvolňováním pedagogů k účasti na školení.

Přes uvedené problémy lze konstatovat, že všechny monitorovací indikátory a výstupy (po jejich změně v první polovině realizace projektu) uvedené v projektu byly naplněny.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: V souvislosti s pozdním příchodem projektu se jeho část stala neinovativní, což nakonec vyústilo ve snížení plánovaných proškolených osob.

B.3 - MOHLO BÝT STEJNÝCH VÝSLEDKŮ DOSAŽENO I BEZ PODPORY Z OP VK?

Podobně jako u jiných evaluovaných projektů je oprávněný předpoklad, že stejných výsledků bez podpory z OP VK by ani u projektu KOORDINÁTOR S 1 nebylo dosaženo.

Dokladem pro toto tvrzení je fakt, že kurikulární reforma začala být připravována již v devadesátých letech a samotná změna kurikula započala tvorbou rámcových vzdělávacích programů (RVP), na které školní vzdělávací programy navazují, pro předškolní a základní vzdělávání (schváleny v roce 2004). Legislativa z roku 2005 zakotvuje nové pojetí kurikulárních dokumentů – **rámcové a školní vzdělávací programy** – pro každý obor vzdělání se vydávají rámcové vzdělávací programy, závazné pro přípravu školních vzdělávacích programů. Je tedy zřejmé, že se nejedná o zásadně novou záležitost a i s vědomím nutného časového odstupu od legislativy k praxi za dobu necelých 10 let stále platí, že tvorba a realizace školních vzdělávacích programů stále není plně zvládnutou praxí učitelů na středních školách a učilištích – a nejen tam. Jednou z nesporných příčin je jistě také ta finanční.

Ze zprávy prezentované v závěru řešení projektu KOORDINÁTOR S 1 zároveň vyplývá, že v jisté etapě řešení došlo k úspoře finančních prostředků a ty byly následně použity na změnu a inovaci plánovaných aktivit. Změna časového harmonogramu (délky trvání projektu) a související změna finančního plánu (snížení rozpočtu) způsobily poměrně zásadní redukci v počtu proškolených osob, což je jistě také důkaz pro nezbytnost financování takových aktivit z OP VK (počet proškolených osob je v přímé úměře k rozsahu financí). Lze jen pozitivně ocenit, že zvýšenou aktivitou řešitelů projektu se podařilo upravené snížení mírně navýšit.

Přestože je podporou z Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost povětšinou míněna podpora finanční, nelze opomenout ani podporu strategickou (vedle jiných rovin podpory, např. organizační, expertní), která se u řady evaluovaných projektů promítla především v podpoře synergie mezi jednotlivými individuálními projekty.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Většina aktivit by nemohla být realizována bez podpory OP VK, projekt tedy z tohoto aspektu nebyl zbytečný.

B.4 - DO JAKÉ MÍRY BYLY V RÁMCI PROJEKTU REALIZOVÁNY KLÍČOVÉ AKTIVITY VZHLEDEM K POTŘEBÁM CÍLOVÝCH SKUPIN, PRO NĚŽ BYL PROJEKT URČEN?

V rámci realizace projektu KOORDINÁTOR S1 bylo zpracovávalo hodnocení potřebnosti prostřednictvím dotazníkového šetření na středních odborných školách, na základě kterého byl přehodnocen a aktualizován obsah klíčové aktivity č. 2.

Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU bylo možné považovat za klíčový moment pro vytvoření podmínek pro získání potřebných kompetencí pro zpracování ŠVP, podle kterých probíhá výuka od září 2009. Tato skutečnost byla limitující pro dobu realizace aktivit, což znemožnilo ji prodloužit za stanovený termín.

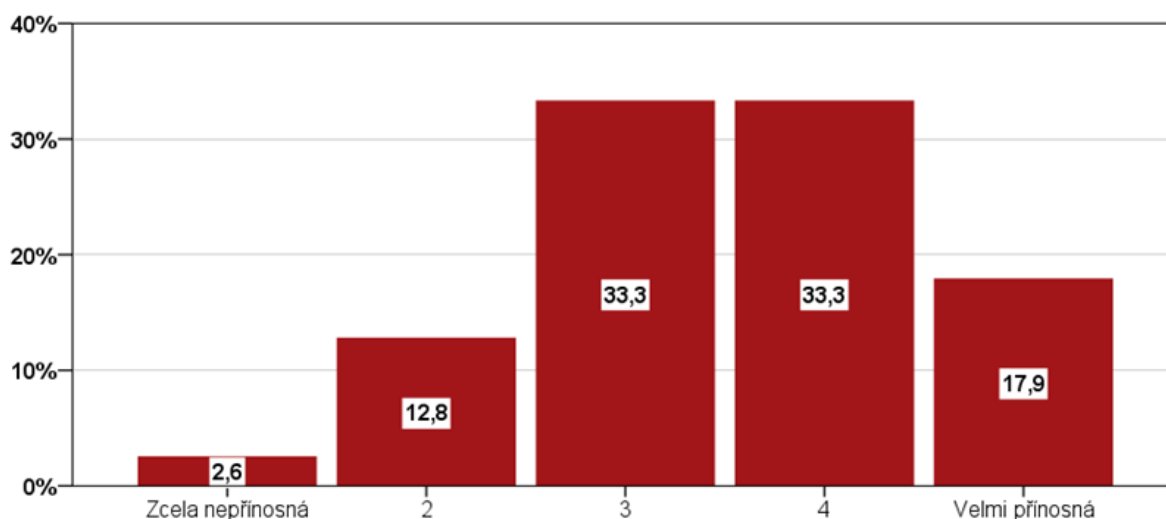
Znalosti získané v souvislosti s absolvováním školení, které umožnilo pochopit souvislosti mezi RVP pro odborné vzdělávání a strukturou ŠVP, vymezení pojmů klíčové a odborné kompetence, průřezová témata, charakteristiku vzdělávacího programu, naučil frekventanty rozpracovat obsah vzdělávání, formulovat a konkretizovat vzdělávací cíle, řešení otázek manažerských dovedností, týmové spolupráce, profilu absolventa, očekávaných výstupů, spolupráce se sociálními partnery. Blok věnovaný zkušenostem z pilotních odborných škol a blok praktických cvičení měl vytvořit předpoklady, které v uvedených oblastech umožní zpracovat kvalitní ŠVP, případně jejich následné úpravy. Na základě zhodnocení obsahu projektu, potřeb a stanovených cílů bylo rozhodnuto, že dokončení aktivit projektu dle projektového záměru bylo potřebné. Po projednání vzniklé situace s řídicím orgánem bylo jako akceptovatelné řešení k dalšímu pokračování projektu navrženo provést přesun v nákladech projektu tak, aby bylo možno stanovené cíle naplnit, tj. proškolení tvůrce ŠVP v potřebných kompetencích. Byla zvolena pro partnera administrativně náročnější varianta, tj. dodavatelsky zajistit pouze stravování, ostatní náklady na školení čerpat z kapitoly přímé podpory. Školící prostory vč. míst pro konzultace poskytne partner ve svých zařízeních. Z kapitoly V do kapitoly VII jsou přesouvány náklady ve výši 20 % celkových nákladů, celkové náklady projektu se nemění, stanovené závazné limity jsou dodrženy.

Na základě provedeného výzkumu účastníků školení projektu a primárního průzkumu z roku 2013 bylo porovnáno stanovisko cílové skupiny k průběhu školení a jeho dopadu tak, jak ho viděli respondenti v roce 2009 a z pohledu respondentů v roce 2013.

Na tomto místě je třeba zdůraznit, že nelze rozdělit cílovou skupinu na přímé a nepřímé příjemce, jelikož projekt byl i dle vyjádření hlavní projektové manažerky zaměřen pro všechny SOŠ a SOU v ČR a školy, které se projektu neúčastnily, tak činily z drtivé většiny proto, že již měly svůj ŠVP zpracovaný a zaběhnutý. V rámci primárního průzkumu se zjistila účast jen zhruba čtvrtiny dotazovaných respondentů (SOŠ a SOU) na projektu, což dokládá pozdní příchod projektu vzhledem k jeho představovaným aktivitám.

Z hlediska míry přínosu, jaký měla pro respondenty samotná účast na školeních, vycházelo v roce 2009 hodnocení pozitivně, když 70 % uvádělo, že byl projekt přínosný. Pouze 6 % respondentů uvedlo, že přínos byl malý.

Graf 24: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry byla pro Vás účast v projektu KOORDINÁTOR S1 přínosem?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

V roce 2013 se pak tento názor u respondentů posměnil, pozitivní přínosy vidí u projektu cca 50 % respondentů, zatímco pro 15,5 % nebyl projekt zvláště přínosný. Respondenti oceňovali zejména možnost sdílení zkušeností mezi pedagogy, získání přehledu o RVP, tvorbě ŠVP a jeho realizaci a s tím zvýšené kompetence koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků při těchto aktivitách.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 4

Komentář expertního panelu k hodnocení: Pro školy, kde ještě nebyl plně vytvořen a zaběhnut ŠVP byly aktivity projektu přínosné. Pro zbytek přínosné příliš nebyly, jelikož se většina z nich ani projektu neúčastnila. Někteří využili poznatky k aktualizaci a zdokonalení ŠVP a při zavádění samotného ŠVP (více v kapitole se zhodnocením evaluační otázky D.2).

C. EFEKTIVITA

C.1 - ODPOVÍDAJÍ FINANČNÍ NÁKLADY DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM?

Celkové výdaje projektu byly v projektové žádosti plánovány na **19 999 999,50 Kč**, přičemž 92,13 % bylo vyhrazeno na 2. klíčovou aktivitu (Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU), 3,75 % na 1. klíčovou aktivitu (Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU) a 4,12 % na 3. klíčovou aktivitu (Evaluační aktivity).

Začátek realizace projektu byl posunut, čímž se původní obsah 2. aktivity stal nepříliš inovativní – mnoho škol si již muselo v předchozí době vytvořit ŠVP. Délka realizace projektu byla navíc velmi krátká, a to 9 měsíců (z toho 2 měsíce v prázdninovém termínu) a nebylo možné ji prodloužit. Posunutím zahájení realizace projektu došlo i k souběhu s přípravnými pracemi na společnou maturitu, které byly vyhlášeny pro stejnou cílovou skupinu. Z tohoto důvodu nebylo možné proškolit v rámci KA02 původně plánovaných 2 500 osob, proto byl počet proškolených osob snížen změnou rozpočtu prostřednictvím dodatku č. 5 – změna výstupu klíčové aktivity č. 2 – na 900, v souvislosti s tím došlo ke snížení původního rozpočtu na částku **12 247 501 Kč**.

V rámci projektu bylo vyčerpáno celkem **10 195 522,14 Kč**.

Projekt tak vykázal úsporu ve výši **2 051 978,86** oproti sníženému rozpočtu, což je zhruba **16,8 %** plánovaných výdajů.

V rámci 1. aktivity se podařilo naplnit všechny plánované výstupy.

V rámci 2. aktivity se podařilo překročit počet proškolených osob, který byl v rámci podstatné změny projektu snížen na 900 osob, celkem došlo k proškolení 1 626 osob. V projektové dokumentaci není zmínka o vytvoření Průvodce metodikou tvorby ŠVP v odborném vzdělávání, naplnění tohoto kritéria není zřejmé. Účastníci měli dle původně plánovaných výstupů obdržet metodické materiály v tištěné nebo elektronické podobě, ve skutečnosti byli pouze odkázáni na www portály, kde mohou uvedené materiály najít. Výstup Vzdělávací program DVPP se podařilo úspěšně splnit.

V rámci aktivity č. 3 se podařilo všechny plánované výstupy splnit.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Realizace jednotlivých aktivit byla v souladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu byla ve výši cca 2 mil. Kč. Nevhodným načasováním projektu (doba realizace 9 měsíců) bylo proškoleno 36 % osob oproti původnímu plánu při zahájení realizace projektu. Monitorovací indikátory byly naplněny.

C.2 - BYLY KLÍČOVÉ AKTIVITY IMPLEMENTOVÁNY TAK, JAK JSOU (BYLY) POPSÁNY V PROJEKTOVÝCH ŽÁDOSTECH?

V projektové žádosti byly nastaveny celkem 3 klíčové aktivity (Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU, Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU, Evaluační aktivity), které byly následně v průběhu realizace projektu implementovány.

PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM A SKUTEČNOST

V projektové žádosti byl plánován termín realizace projektu na termín **leden 2009 – září 2009**, ve skutečnosti však byl projekt realizován v období **1. 2. 2009 – 31. 10. 2009**. Dle provedené analýzy projektových žádostí a vyjádření managementu byl projekt oproti původním plánům posunut dokonce o 6 měsíců. Posunutí termínu zapříčinila zejména nutnost vytvořit legislativní podmínky pro uznatelnost výdajů (uzavření smlouvy o partnerství a vydání rozhodnutí VŘ sekce IV).

Tabulka 35: Porovnání plánované a skutečné realizace klíčových aktivit projektu

Klíčová aktivita / 2008	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU	x	x	x									
Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU		x	x	x	x	x	x	x	x			
Evaluační aktivity	x							x	x			

Zdroj: IS MONIT 7+, projektová žádost, harmonogram realizace klíčových aktivit

Vysvětlivky:

x – Plánovaná realizace klíčové aktivity

■ – Skutečná realizace klíčové aktivity

PLÁNOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE A SKUTEČNOST

Z hlediska aktérů, jejichž zapojení do projektových aktivit bylo před začátkem realizace projektu plánováno, došlo k naplnění účasti lektorů koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků (původní záměr byl proškolit 100 lektorů, ve skutečnosti jich bylo proškoleno 107). Původně plánovaný počet 2 500 proškolených koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků SOŠ a SOU nebyl původně naplňován, a tak došlo ke změně počtu těchto proškolených osob (stanoven byl počet 900 osob), ke konci projektu jich bylo proškoleno 1 626. V průběhu realizace projektu byly zaznamenány změny na pozicích hlavního manažera projektu i další personální změny, tyto změny ale neměly na průběh projektu významný vliv.

PLÁNOVANÉ FINANČNÍ ZDROJE A SKUTEČNOST

Porovnání finančních zdrojů a skutečnosti bylo zhodnoceno v rámci evaluační otázky C.1.

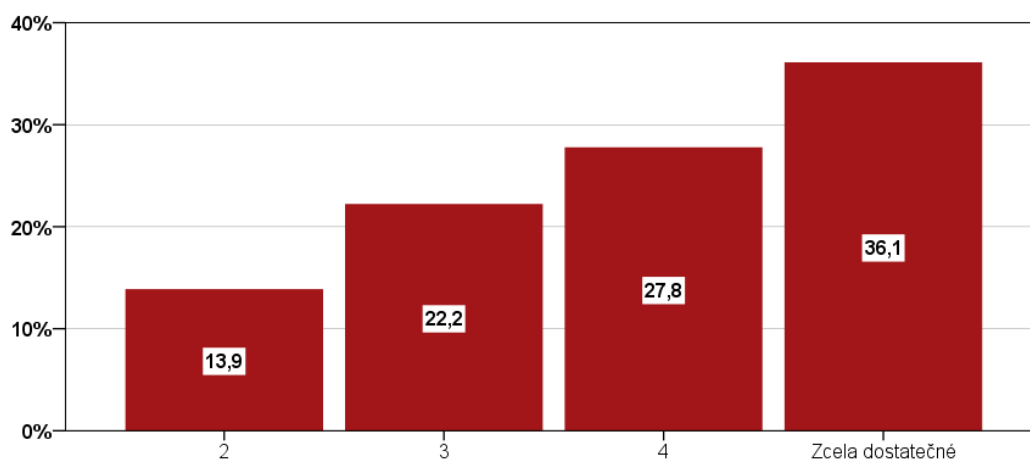
PLÁNOVANÁ RIZIKA A SKUTEČNOST

Před začátkem projektu byla prostřednictvím mapy rizik, přiložené k finální verzi projektové žádosti, vydefinována následující rizika projektu:

■ Lidská rizika

- **Nekompetentnost členů realizačního týmu, zneužití pravomoci** – Riziko mělo být eliminováno kvalitním výběrem členů realizačního týmu a kvalitním řízením projektu. Z hodnocení vyplývá, že projekt byl velmi dobře organizačně zajištěn a i přes vzniklé problémy realizován. Na projektu pracovaly subjekty, které mají s podobnými projekty značné zkušenosti.
- **Neinformovanost veřejnosti o cílech, aktivitách a výstupech** – Opatřením na eliminaci nebo snížení rizika měla být změna PR strategie nebo PR manažera. Veřejnost byla dle primárního průzkumu v roce 2013 informována dle vyjádření respondentů dostatečně (cca 64 % uvedlo, že propagace byla dostatečná, 14 % vnímá propagaci jako spíše nedostatečnou):

Graf 25: Odpovědi respondentů na otázku: "Jak hodnotíte propagaci školení?"

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

- **Negativní postoj pedagogických pracovníků ke kurikulární reformě** – Riziko mělo být sníženo tím, že realizace projektu měla být dostatečným motivačním faktorem pro vedoucí pracovníky škol a koordinátory ŠVP k tomu, aby pochopili význam a užitečnost ŠVP a působili na ostatní pedagogické pracovníky ve prospěch kurikulární reformy. Pro účastníky zapojené v projektu toto platilo, pro ostatní nebyly výsledky projektu příliš užitečné.
- **Nekvalifikovanost lektorů** – Riziko mělo být sníženo nebo eliminováno tím, že mělo být provedeno proškolení lektorů, zajištěny metodické materiály pro lektory a v posledním případě vyřazením nekvalitního lektora z lektorského týmu. Toto riziko se i díky splnění výše uvedeného podařilo eliminovat např. pomocí převzetí velké části lektorů, kteří měli zkušenost s účastí v podobných projektech (např. PILOT S).

■ Provozní rizika

- **Nepříjemné postupy a operace při realizaci projektu** – Riziko mělo být eliminováno díky poskytnutí kvalifikovaného a úplného popisu pracovních postupů. I přes splnění výše uvedeného se však při realizaci ukázalo (což bylo způsobeno i díky některým vzniklým problémům), že náplň a výstupy některých aktivit je nutno pozměnit.

- **Aktivity prováděné ve vzájemném nesouladu** – Opatřením na eliminaci rizika mělo být vypracování harmonogramů činností, aktivit a postupů. Přestože toto opatření bylo splněno, nakonec i harmonogram byl z důvodů vzniklých problémů přepracován.
- **Nedostatek účastníků ve vzdělávacích aktivitách** – Opatřením pro eliminaci rizika měla být lepší propagace projektu, jiné formy oslovení cílové skupiny, přiblížení obsahu aktivit cílové skupině. Toto opatření se nakonec ukázalo v rámci celé cílové skupiny (SOŠ a SOU v celé ČR) jako nedostatečné, neboť skutečný důvod nezájmu o aktivity byla nepotřeba projektu (školy, které měly svůj ŠVP již vytvořen a ověřen). V rámci zapojených uživatelů do projektu lze hovořit o opatření dostatečném, jelikož se počítalo s jejich pozitivní motivací k aktivní účasti v projektu a šlo spíše o informování, kdy a kde školení proběhne, popřípadě co uživatelům přinese (téma jednotlivých školení byla různá).
- **Konkurence dalších vzdělávacích institucí** – Riziko mělo být sníženo profesně odbornou a celkově kvalitní činností spojenou s realizací projektu. Opatření se jeví jako dostatečné, subjekty, které se podílely na realizaci projektu, mají mnoho zkušeností s předchozími podobnými projekty. Na tomto místě je ale nutno dodat, že i přes toto opatření probíhaly projekty, jejichž částečná náplň byla tomuto projektu velmi podobná (např. projekt KURIKULUM S).

■ Politická rizika

- **Změny v řízení MŠMT, vliv jednotlivých politických stran** – K tomuto riziku nebylo uvedeno opatření na jeho eliminaci nebo snížení, nutno však dodat, že v rámci evaluace nebylo zjištěno, že by se toto riziko nějak projevilo.

■ Právní rizika

- **Rozpočtová pravidla, účetnictví** – Opatřením pro eliminaci nebo snížení rizika bylo zajistit soulad s právními předpisy, kvalitní a odpovědné ekonomické pracovníky. Opatření lze považovat za adekvátní, nebylo ani zaznamenáno, že by se toto riziko nějak projevilo při realizaci projektu.
- **Veřejné zakázky** – Opatření na eliminaci rizika souvisejícím s veřejnými zakázkami měl být soulad se zákony, harmonogram a kvalitní výběrová řízení. Přes adekvátnost tohoto opatření se nakonec objevily některé problémy, které znemožnily některá výběrová řízení dotáhnout do plánovaného konce (např. výběrové řízení na stravování, kde bylo málo zájemců z důvodu administrativní náročnosti).
- **Přechodný nedostatek finančních prostředků** – Riziko bylo eliminováno včasným odevzdáváním monitorovacích zpráv se správnými podklady a údaji.

■ Informační rizika

- **Bezpečnost informací** – Opatřením na eliminaci tohoto rizika mělo být využití kvalitního systému informační bezpečnosti a kvalifikovaný IC pracovník. Opatření je dostačující, nebyl zaznamenán žádný únik citlivých informací.

PLÁNOVANÁ NÁPLŇ AKTIVIT A SKUTEČNOST

■ Klíčová aktivita č. 1 – Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU

Klíčová aktivita proběhla v souladu s obsahovou strukturou projektu. Lektorský tým seznámil účastníky dle plánu. Celkem bylo proškoleny 107 lektorů (původně plánováno 100 lektorů). Každý z nich obdržel metodickou příručku „Tvorba ŠVP v SOŠ a SOU“ a pracovní manuál školitele.

Lze tedy konstatovat, že **skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 1 odpovídá pozměněnému plánu.**

■ **Klíčová aktivita č. 2 – Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU**

Vzhledem k problémům uvedeným již výše v této závěrečné zprávě byl pozměněn počet plánovaných proškolených vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU z 2 500 na 900, s čímž souvisela změna obsahu aktivity a harmonogramu projektu. Aktivita byla nakonec úspěšně naplněna.

Lze tedy konstatovat, že **skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 2 odpovídá pozměněnému plánu.**

■ **Klíčová aktivita č. 3 – Evaluační aktivity**

Evaluační aktivita probíhala průběžně. Účastníci realizovaného vzdělávacího programu hodnotili jeho kvalitu formou dotazníku, v závěru byla provedena sumarizace těchto dat a předána ke zpracování do formy evaluační zprávy projektu. Evaluační aktivita byla zhodnocena v závěru projektu a odpovědi na kladené otázky zněly velmi pozitivně. Evaluační dotazník určený frekventantům realizovaného vzdělávacího programu ke zhodnocení jeho kvality poskytl informaci o složení účastníků projektu, o složení účastníků z hlediska jejich praxe. Mimo jiné se ukázalo, že projektu se zúčastnily převážně větší školy. Klíčovým výstupem EA bylo, že cíle projektu - poskytnout pomoc v oblasti tvorby a korekce ŠVP byly splněny – osmdesátiprocentní odezva účastníků potvrzuje, že projekt měl vysokou přidanou hodnotu.

Jako doplňující, ale neméně důležitá je vysoce pozitivní informace z uvedeného šetření - o přínosu profesního setkávání pedagogů s obdobnými pracovními problémy.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že **skutečná náplň aktivit v klíčové aktivitě č. 3 odpovídá pozměněnému plánu.**

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Klíčové aktivity byly až na některé výjimky implementovány tak, jak byly popsány v projektových žádostech.

C.3 - JAKÉ BYLY HLAVNÍ ZMĚNY V PRŮBĚHU REALIZACE PROJEKTŮ A JAK OVLIVNILY VÝSTUPY PROJEKTŮ?

V průběhu projektu byly zaznamenány následující podstatné změny:

Tabulka 36: Podstatné změny v průběhu projektu

MO 1	Dodatek č. 1, kterým došlo ke změně zadavatele veřejných zakázek
	Dodatek č. 2, kterým se měnil rozpočet projektu: žádost o podstatnou změnu č.2: přesun částky 3 999 999,90 Kč z kapitoly 5 Nákup služeb z položky 5.4 Podpora účastníků do kapitoly 7 Přímá podpora, položky 7.2 Cestovné a ubytování.
Monitorovací období 2	Dodatkem č. 3 Smlouvy o partnerství se změnil v článku I Smluvní strany text - zastoupené „RNDr. Jindřichem Kitzbergerem, náměstkem ministra školství, mládeže a tělovýchovy skupiny II“ na zastoupené „Mgr. Petrem Roupcem, vrchním ředitelem kabinetu ministryně“
	Dodatek č. 4, kterým se změnil statutární zástupce NIDV - na straně partnera, Národního institutu pro další vzdělávání, nastala změna v zastoupení organizace. Místo Mgr. Jiřího Nekoly, který odstoupil ze své funkce k 30. 6. 2009, zastupoval NIDV od 1. 7. 2009 Ing. Bc.

	Milan Bareš. Tím se od 1. 7. 2009 změnilo znění Článku I Smlouvy o partnerství ze dne 31. 3. 2009 ze „zastoupená Mgr. Jiřím Nekolou“ na „zastoupená Ing. Bc. Milanem Barešem“.
	Dodatek č. 5 - změna výstupu KA 02 – z 2 500 na 900 proškolených osob. V souvislosti s tím byl snížen původní rozpočet na částku 12 247 501 Kč.

Největší vliv na výstupy projektů měla podstatná změna č. 5, kdy došlo snížení počtu proškolených osob z 2 500 na 900 z důvodu nízkého zájmu pracovníků škol o projekt. Ostatní změny neměly významný vliv na výstupy projektu.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: V projektu existovaly podstatné změny, kdy jedna měla zásadní vliv na předem stanovený obsah klíčové aktivity a harmonogram, ostatní změny neměly významný vliv na realizaci projektu.

C.4 – NA JAKÉ ÚROVNI PROBÍHALO PROJEKTOVÉ ŘÍZENÍ IPn?

Řešitelem projektu KOORDINÁTOR S1 bylo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, které projekt zpracovávalo ve spolupráci s partnery **Národním ústavem odborného vzdělávání v Praze (NÚOV)** a **Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV)**.

Dle níže uvedených informací má MŠMT řadu zkušenosti v oblasti realizace projektu, rovněž tak byla úspěšně realizována řada projektů ve spolupráci s partnery (NÚOV a NIDV), což vytváří oprávněný předpoklad úspěšné realizace projektu.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT HLAVNÍHO ŘEŠITELE – MŠMT

MŠMT je ústředním správním orgánem, který řídí ve spolupráci se samosprávnými orgány - obcemi a kraji – oblast vzdělávání, a s dalšími subjekty se podílí na rozvoji lidských zdrojů obecně. V rámci OP RLZ MŠMT jako Zprostředkující subjekt a Konečný příjemce realizovalo v době podávání projektové žádosti ve spolupráci s přímo řízenými organizacemi zejména tyto systémové a národní projekty z oblasti RLZ:

- **SP PILOT S** – Tvorba a ověřování pilotních ŠVP ve vybraných SOŠ a SOU, partnerem MŠMT byl NÚOV. Doba realizace: květen 2005 – červenec 2008. Celkový rozpočet projektu: 39 843 453,- Kč.
- **SP PILOT G, PILOT GP** - Tvorba a ověřování školních vzdělávacích programů ve vybraných gymnáziích. Projekt se soustředil na ověření tvorby a realizace školních vzdělávacích programů na 16 pilotních gymnáziích z celé ČR (z nichž dvě gymnázia se nachází na území hlavního města Prahy - Pilot GP). Projekt realizoval VÚP jako partner MŠMT a Magistrátu hl. m. Prahy. Doba realizace: září 2004 - září 2008. Celkový rozpočet SP Pilot G: 46 843 538,00 Kč.
- **SP KVALITA I** - Vytvoření systému externího monitorování a hodnocení včetně zřízení Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání (včetně informační a poradenské činnosti). Projekt vytváří systém externího monitorování a hodnocení na několika úrovních: žáka, školy a systému. Nová závěrečná zkouška pro učební obory s výučním listem. Partnerem MŠMT při realizaci projektu byli: ÚIV od 2. 5. 2005, CZVV od 1. 3. 2006, NÚOV (Nová závěrečná zkouška pro učební obory s výučním listem), od 2. 5. 2005. Celkový rozpočet projektu: 125 724 223,00 Kč.
- **SP KVALITA II** - Národní šetření (včetně informační a poradenské činnosti), žadatel - MŠMT, dodavatelem se stala UK v Praze. Celkový rozpočet projektu: 9 899 863,00 Kč.

MŠMT je hlavním garantem v oblasti školství a vzdělávání v České republice. Podílí se na vytváření programů, strategií a opatření na podporu rozvoje počátečního i dalšího vzdělávání. S cílovou

skupinou projektu pracuje především prostřednictvím svých přímo řízených organizací. Jedna z nich (Výzkumný ústav pedagogický v Praze) je partnerem projektu. MŠMT má zkušenosti **relevantní pro řízení tohoto projektu**.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT PARTNERA PROJEKTU – NÚOV

Jedním ze dvou partnerů projektu, Národní ústav odborného vzdělávání v Praze (NÚOV), byl přímo řízenou organizací MŠMT s celostátní působností v oblasti středního a vyššího odborného vzdělávání. Od roku 2001 měl zkušenosti v testování, pilotáži a podpoře tvorby ŠVP na středních odborných školách a učilištích. Přínos pro projekt měl partner zejména díky jeho zkušenostem při vytváření strategie a koncepce odborného vzdělávání a jejich naplňování v praxi, dále tvorbou a inovací kurikulárních dokumentů pro střední odborné školy a podporou jejich implementace. NÚOV má také zkušenosti s monitoringem uplatnění absolventů na trhu práce a sledováním vývojových trendů odborného vzdělávání v rámci EU.

NÚOV disponoval mnohaletými zkušenostmi z intenzivní spolupráce s odbornými školami, učiteli, vedoucími a ostatními pracovníky. Do přípravy RVP zapojoval kromě odborníků a zástupců zaměstnavatelů také vybrané pedagogické pracovníky odborných škol. Školám poskytuje expertní, konzultační a poradenské služby.

NÚOV byl později sloučen s VÚP a IPPP. Nástupnická organizace nese název Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

NÚOV měl před realizací projektu bohaté zkušenosti s realizací národních i mezinárodních projektů, v oblasti RLZ na pozici řídící i partnerské.

- V evropském programu **Phare** byl zapojen od počátku (1992, projekt PhareVET) až do konce, např. projekt POSUN (ukončen 2003), v němž se ověřovala tvorba ŠVP.
- Také do evropského programu **Leonardo da Vinci** se NÚOV zapojoval pilotními nebo mobilitními projekty od zahájení v ČR.
- Významným doplněním účasti v mezinárodních projektech je zastupování ČR v aktivitách OECD.
- Od roku 2005 NÚOV v pozici partnera MŠMT úspěšně realizoval pět systémových projektů podpořených z ESF. Tematicky nejvýznamnější jsou dva z nich.
 - **Pilot S** - Tvorba a ověřování pilotních školních vzdělávacích programů na vybraných SOŠ a SOU
 - **Kvalita** - Nová závěrečná zkouška
- Kromě inovativních projektů v oblasti RLZ je NÚOV zapojen do projektů sítí pro podporu RLZ na národní i mezinárodní úrovni, zejména Europass, ReferNet, TT-Net, SkillsNet.

Dle výše zmíněného lze konstatovat, že **řešitel je odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu**.

MANAŽERSKÝ A ODBORNÝ ASPEKT PARTNERA PROJEKTU – NIDV

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV) je přímo řízenou organizací MŠMT s celostátní působností. Partner realizoval tento projekt s finanční účastí, jelikož má zkušenosti s přípravou a realizací projektů. V období 2004-2007 v rámci OP RLZ připravilo a realizovalo národní projekty zaměřené na zavádění kurikulární reformy v základním školství (KOORDINÁTOR), na rozvoj jazykových kompetencí pedagogických a odborných pracovníků (BRÁNA JAZYKŮ) a na vytvoření nového modelu systémové

přípravy pro vedoucí pracovníky škol a školských zařízení (ÚSPĚŠNÝ ŘEDITEL). Přínosem pro projekt je, že pracovníci NIDV – metodici pro vzdělávání, znají podrobně problematiku školství, připravují a organizují na všech krajských pracovištích vzdělávací programy DVPP v oblastech: management, kariérní vzdělávání, předškolní, základní a střední vzdělávání, jazykové vzdělávání. Metodici při přípravě vzdělávacích programů spolupracují s pilotními školami, krajskými úřady, vysokými školami a certifikovanými odbornými lektory.

NIDV vytvořil pracovní tým, který byl zodpovědný za realizaci, monitoring, evaluaci a administraci projektu. Hlavní manažer projektu sestavil realizační tým a byl odpovědný za celkovou koordinaci projektu. Manažeři aktivit vybudovali kvalitní lektorský tým školitelů, kteří znají RVP pro odborné vzdělávání, prakticky ovládají problematiku tvorby ŠVP na středních odborných školách. Manažeři aktivit zajistili ve spolupráci s NÚOV setkání a jednotné proškolení těchto školitelů, byli zodpovědní za evaluační aktivity. V rámci krajských pracovišť realizovali krajské manažeři hlavní aktivitu projektu - proškolení 900 vedoucích pracovníků a koordinátorů k tvorbě ŠVP v SOŠ a SOU.

Partner před realizací projektu realizoval národní projekty podpořené z OP RLZ:

- *NP KOORDINÁTOR* – Hlavním cílem bylo poskytnout školám metodickou pomoc při tvorbě školních vzdělávacích programů podle RVP ZV.
- *NP BRÁNA JAZYKŮ* – Hlavním cílem bylo zvýšení jazykových a metodických kompetencí pedagogických a odborných pracovníků ve školství za účelem formování profesního profilu pedagogické veřejnosti a rozšíření její komunikační operativnosti v evropském kontextu.
- *NP ÚSPĚŠNÝ ŘEDITEL* – Hlavním cílem bylo vytvoření nového modelu přípravy pro vedoucí pracovníky škol a školských zařízení v rámci České republiky a jeho ověření v praxi.

NIDV se dlouhodobě věnuje práci s cílovou skupinou – pedagogickými pracovníky, a to formou DVPP. V DVPP se zaměřuje převážně na vzdělávací oblasti: management, RVP, cizí jazyky, další vládní priority a specializované programy, střední školství a kariérní systém. Dále se NIDV ve vztahu k cílové skupině průběžně zaměřuje na následující činnosti: Analýza vzdělávacích potřeb pedagogických pracovníků, autoevaluace vzdělávacích programů, publikační činnost zaměřená především na vydávání odborně metodických materiálů využívaných v DVPP, odborná pomoc školám a školským zařízením při tvorbě školních vzdělávacích programů a jejich zavádění do praxe, konzultační a poradenská činnost pro pedagogické pracovníky, lektorská činnost pracovníků NIDV ve vzdělávacích programech DVPP, školení lektorů a jejich školitelů v rámci DVPP, organizace setkávání pedagogů v ČR formou minikonferencí a workshopů a výměna zkušeností mezi nimi, účast v mezinárodních projektech zaměřených na vzdělávání pedagogů a jejich podporu, organizace a realizace stáží a zahraničních pobytů pro učitele ve spolupráci se zahraničními partnery, sledování trendů v různých oblastech vzdělávání pedagogů v rámci Evropské unie i mimo ni, shromažďování a analýza zkušeností od zahraničních partnerů zahrnující informace o zahraničních vzdělávacích systémech a získávání podnětů pro zlepšení a modernizaci systému DVPP v ČR.

Dle výše zmíněného lze konstatovat, že **řešitel je odborně a manažersky způsobilý k úspěšné realizaci zadaného projektu.**

REALIZAČNÍ TÝM PROJEKTU

Realizační tým projektu byl složen z hlavního manažera projektu, dvou manažerů aktivit, 14 krajských manažerů, finančního manažera, projektového manažera, PR manažera, účetní projektu, PAM, asistentky a administrátorky projektu, 13 krajských koordinátorů (vedoucí krajského pracoviště), 14 administrativních pracovníků krajského pracoviště, konzultanta realizačního týmu, dvou lektorů, ICT manažera a ekonoma.

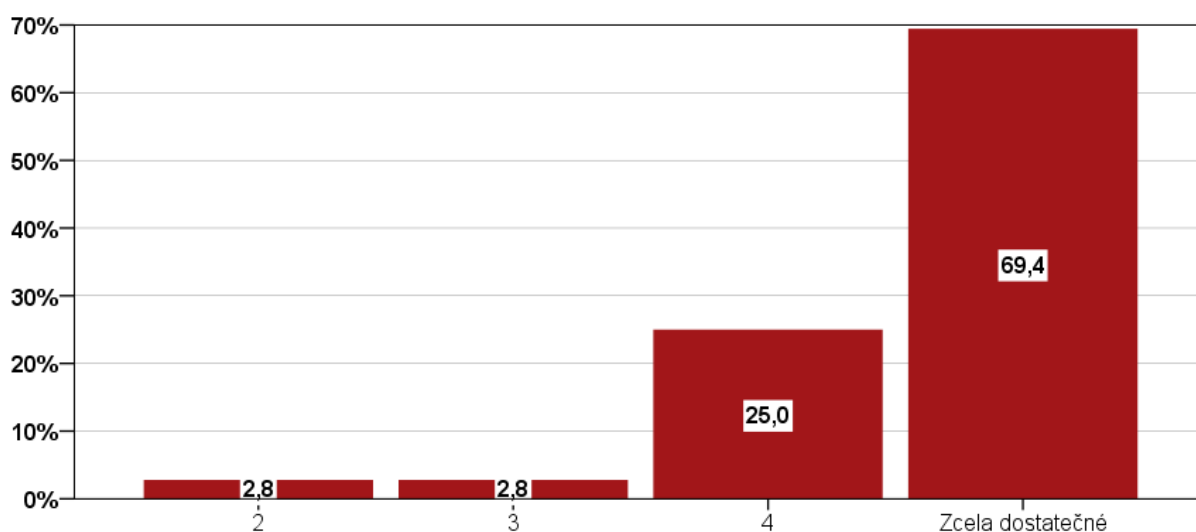
Proškolení koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků v SOŠ a SOU provádělo celkem 107 proškolených lektorů.

ZHODNOCENÍ ŘÍZENÍ PROJEKTU

K projektovému řízení a organizačnímu zajištění projektu se vyjadřovali také respondenti z řad cílových skupin v dotazníkovém šetření spojeným s tímto hodnocením projektu KOORDINÁTOR S1.

Většina dotazovaných (69,4 %) označila organizační zajištění projektu za „zcela dostačující“, dalších 25 % vybralo druhé nejvyšší hodnocení kvality organizačního zajištění. Celkem tedy téměř 95 % zapojených členů cílových skupin bylo s organizací projektu nadprůměrně spokojených.

Graf 26: Odpovědi na otázku: "Jak hodnotíte organizační zajištění?"

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 7

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projektové řízení probíhalo na výborné úrovni.

D. DOPAD

D.1 - V JAKÉ MÍŘE PŘÍSPĚLY PROJEKTY K DOSAŽENÍ CÍLŮ PRIORITNÍ OSY 4 OP VK?

Globálním cílem **Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost 2007-2013** je dle revidované verze podmínek OP VK (schválená Evropskou komisí dne 18. prosince 2012 – k dispozici na stránkách MŠMT) *rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.*

Specifické cíle představují cesty, které povedou k naplnění globálního cíle. Specifickými cíli OP VK jsou:

1. Rozvoj a zkvalitňování počátečního vzdělávání s důrazem na zlepšení klíčových kompetencí absolventů pro zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k dalšímu vzdělávání.
2. Inovace v oblasti terciárního vzdělávání směrem k propojení s výzkumnou a vývojovou činností, větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice, k zatraktivnění

podmínek pro výzkum a vývoj a k vytvoření komplexních a efektivních nástrojů, které by podporovaly inovační proces jako celek.

3. Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky a udržitelného rozvoje ČR prostřednictvím podpory dalšího vzdělávání jak na straně nabídky, tak poptávky.
4. Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.

Všechny specifické cíle tvoří konzistentní celek obsahového návrhu a zaměření prioritních os OP VK.

Prioritní osa 4 (**Systémový rámec celoživotního učení**) se dělí na **prioritní osu 4a** a **prioritní osu 4b**.

- *Prioritní osa 4a* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Konvergence.
- *Prioritní osa 4b* zahrnuje podíl systémových aktivit programu v regionech Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Systémové aktivity jsou neoddělitelné z hlediska geografické příslušnosti a mají vždy dopad na území celé ČR. Obě prioritní osy mají z toho důvodu identický obsah. Cílem těchto prioritních os je realizace systémových aktivit na národní úrovni dotýkajících se věcných priorit 1, 2 a 3. Jedná se o specifické prioritní osy vytvořené za účelem podpory a financování aktivit podporujících budování systému na úrovni počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání.

- *V oblasti počátečního vzdělávání* kladen důraz na zajištění vybraných aktivit systémovým přístupem s důrazem na kurikulární reformu, evaluaci, další vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění rovných příležitostí dětí a žáků.
- *V oblasti terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje* bude usilováno o vytvoření systémového a institucionálního rámce pro oblast terciárního vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů ve VaV činnosti.
- *Klíčovou aktivitou v oblasti dalšího vzdělávání* je vytvoření systémového a institucionálního rámce pro poskytování dalšího vzdělávání včetně ověřování a uznávání jeho výsledků a jeho podpůrného informačního a poradenského systému.

Prioritní osa 4 (4a a 4b) navazuje na specifický cíl 4: *Vytvoření moderního, kvalitního a efektivního systému celoživotního učení prostřednictvím rozvoje systému počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání včetně propojení těchto jednotlivých částí systému celoživotního učení.*

Dopady v porovnání s výstupy jsou zcela mimo kontrolu příjemce dotace. Příjemce může přispět k dosažení definovaných dopadů, nicméně je nemůže konkrétně ovlivnit. Pokud však je projekt správně postaven a existuje společenská relevance projektu, je dopad možné zjistit expertním odhadem. Klíčovou otázkou z pohledu evaluační otázky D1 je to, zdali evaluovaný projekt má vztah k některému ze specifických cílů.

Projekt KOORDINÁTOR S1 má dopady na specifický cíl 4, na který navazuje prioritní osa 4. Projekt má dopady zejména na oblast počátečního vzdělávání, jejíž součástí jsou:

- **Kurikulární reforma** – Problematika kurikulární reformy je v rámci tohoto projektu řešena školením koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků pro tvorbu a realizaci ŠVP na SOŠ a SOU. Pozitivní dopady na kurikulární reformu zapříčiňují i proškolení lektorů, vytvoření metodických materiálů.
- **Systémový přístup s důrazem na evaluaci** – v rámci tohoto projektu se evaluací zabývala aktivita č. 3, která umožňovala monitorovat průběh projektu, stav problematiky na zapojených

školách, potažmo v širším okolí a která částečně umožňovala predikovat vývoj v budoucích obdobích.

- **Další vzdělávání pedagogických pracovníků** – Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků se věnuje aktivita č. 2 (Vzdělávání poradenských pracovníků).

Na základě těchto informací je nutno konstatovat, že výstupy projektu KOORDINÁTOR S1 přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle OP VK (konkrétně se jedná o specifický cíl 4). Nutno také zmínit závěr evaluační otázky A1, kdy bylo konstatováno, že projekt KOORDINÁTOR S1 byl navržen v souladu s cíli Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Projekt přispěl k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK.

D.2 - JSOU OČEKÁVANÉ I NEOČEKÁVANÉ DOPADY OBECNĚ USPOKOJIVÉ Z POHLEDU PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH PŘÍJEMCŮ PODPORY?

Již v **průběhu řešení** projektu KOORDINÁTOR S 1 bylo provedeno šetření 530 účastníků vzdělávání metodou na přínos vzdělávání. 32 % dotázaných uvedlo, že přínos vzdělávání hodnotí na 100 %, 38 % se vyjádřilo, že přínos byl zhruba tříčtvrtinový, pouze 6 % hovoří pouze o čtvrtinovém přínosu – nulový nebyl uveden ani v jednom případě. Zhruba jedna čtvrtina respondentů hodnotí přínos jako průměrný. Nejvíce ceněny při tomto typu šetření byly následující přínosy: výměna zkušeností s kolegy řešícími podobné problémy, pomoc vyučujících při řešení problémů ŠVP a pomoc při tvorbě ŠVP. Mimořádně pozitivně se respondenti dívali jak na kvalitu lektorů (82 %), tak na organizaci školení. Je třeba zmínit, že z Monitorovacích zpráv projektu je patrné, že jak se zajištěním školitelů, tak také s organizací vzdělávání měli řešitelé projektu nemalé problémy vyvolané změnami v projektu. Výsledky šetření ukázaly, že se s nimi vyrovnali výborně.

Následný dopad na příjemce podpory **po skončení projektu**, byl zkoumán primárním průzkumem provedeným v první polovině roku 2013 a vyplynuly z něj následující poznatky.

Cílovou skupinu nelze dělit na zapojené a potenciální příjemce, jelikož byly osloveny všechny SOŠ a SOU v České republice, participovat odmítly ty, pro které byl projekt zbytečný (ŠVP již na škole byl vytvořen a zaběhnut). V dotazovaném souboru primárního průzkumu 2013 se projektu zúčastnilo 24 % účastníků.

Tabulka 37: Odpovědi na otázku: „Účastnil/a jste se Vy nebo Vaše škola projektu KOORDINÁTOR S1?“

Odpověď	%
Ano	23,6 %
Ne	76,4 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Na otázky průzkumu odpovídali především ředitelé škol a jejich zástupci (84 % ze všech respondentů), 13 % učitelů, zbytek tvořila kategorie „jiné“. 52 % odpovídajících působí na škole zároveň jako koordinátor školních vzdělávacích programů (častěji na střední odborné škole než na učilišti). 66 % z odpovídajících působí ve školství již déle než 20 let, 33 % v časovém rozmezí 6 – 20 let. Pouze 1 respondent ze 109 není ve školství déle, než 5 let.

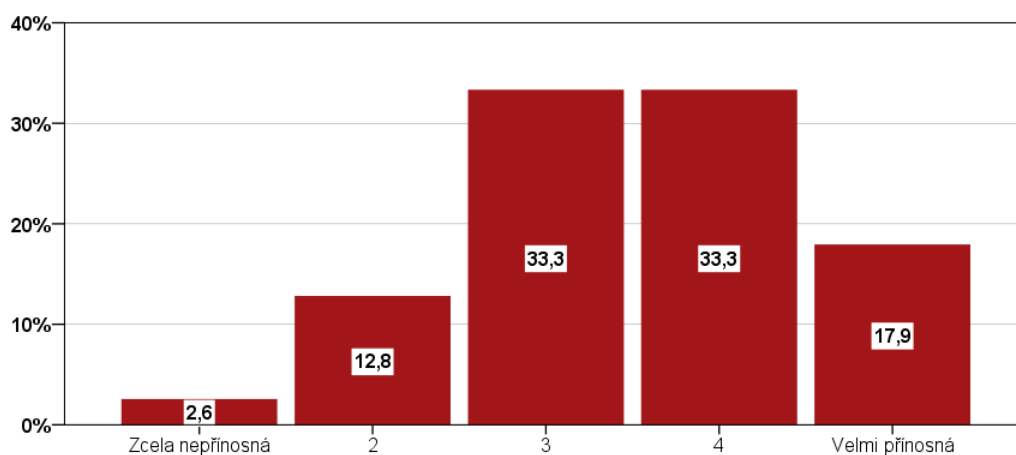
Tabulka 38: Délka praxe respondentů ve školství

		2-5 let	6-20 let	Déle než 20 let	Celkem
Druh školy	SOŠ	0,0 %	13,8 %	38,5 %	52,3 %
	SOU	0,9 %	19,3 %	27,5 %	47,7 %
Celkem		0,9 %	33,0 %	66,1 %	100,0 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Převaha respondentů ze skupiny přímých příjemců podpory hodnotí svou účast v projektu a přínosy z ní plynoucí pozitivně a průměrně (67 %), 18 % velmi pozitivně. Mírně lepší hodnocení přínosů je zřejmé na středních odborných školách. Celkově jsou oceňovány především následující přínosy: získané zkušenosti od ostatních účastníků, přehled o rámcových vzdělávacích programech, návody na postup při tvorbě školních vzdělávacích programů, seznámení s novými aktivizačními metodami, posílení osobních kompetencí. Za negativum je ovšem považováno, že projekt byl realizován pozdě, vlastně až v době, kdy již na škole musely být ŠVP vytvořeny, to jeho efekt rozhodně snižuje.

Graf 27: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry byla pro Vás účast na školeních přínosem pro tvorbu ŠVP?“

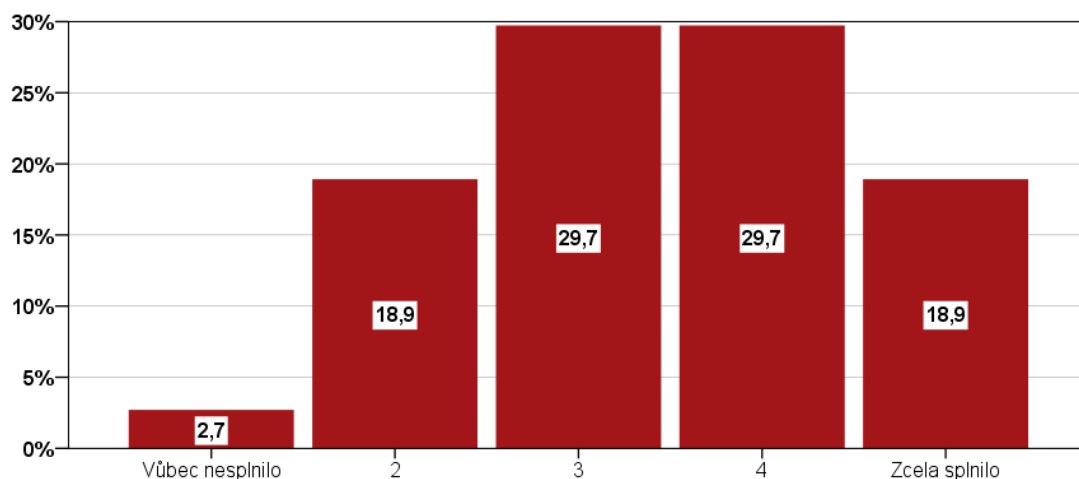
Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Tabulka 39: Průměrný postoj respondentů k otázce: „Do jaké míry byla pro Vás účast na školeních přínosem pro tvorbu ŠVP?“

Druh školy	Průměrný postoj na škále 1-5
SOŠ	3,8
SOU	3,3
Celkem	3,5

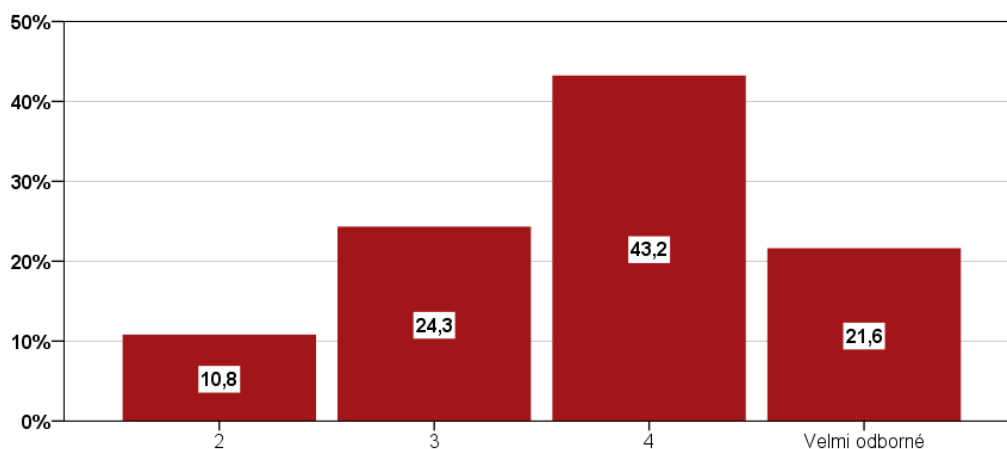
Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

U 22 % respondentů se očekávání od projektu nesplnilo („vůbec nesplnilo“ + „nesplnilo“), u ostatních ano, nicméně nejčastěji odpovídali „splnilo se průměrně“ a „splnilo“, jen 20 % odpovědělo, že se jim očekávání „splnilo zcela“. Ti, kteří byli zklamaní, hodnotí účast jako: ztrátu času, očekávání jiných informací (pod vlivem jiného realizovaného studia), poskytnutí pouze základních informací, příliš teoretické. Vadilo jim, že některé dotazy nebyly zodpovězeny vůbec, chyběly konkrétní příklady. Pozitivní vyjádření jsou v menšině nebo jen obecně vyjádřená ve smyslu, že školení přineslo potřebné poznatky a zkušenosti.

Graf 28: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry splnilo školení Vaše očekávání?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Účastníci vzdělávání se rovněž vyjádřili k odborné náplni projektu, markantně převažuje kladné stanovisko (v menší míře průměrné) a jen 11 % soudí, že náplň dostatečně odborná nebyla. Z konkrétních negativních reakcí: většina informací byla nepřesná, školitelé odtrženi od reální praxe a bez znalostí potřeb výrobní sféry, sporné otázky vysvětleny nejasně. Mnoho volných odpovědí ovšem hodnotí výkon, připravenost, erudovanost přednášejících jako velmi dobrou. Rozsah kursu byl jen pro 11% nedostatečný, jeden z účastníků uvedené stanovisko konkretizuje tak, že během 6 hodin nelze probrat celou problematiku a bylo tedy nutné absolvovat další individuální studium a konzultace.

Graf 29: Odpovědi na otázku: „Jak hodnotíte odbornou náplň školení?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Tabulka 40: Průměrný postoj respondentů k otázce: „Jak hodnotíte odbornou náplň školení?“

Druh školy	Průměrný postoj na škále 1-5
SOŠ	3,7
SOU	3,8
Celkem	3,8

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Vlastní realizace projektu KOORDINÁTOR S 1 je posuzována respondenty z hlediska jeho organizace a z hlediska propagace projektu. Jen 6 % respondentů neocenilo organizaci kursu jako pozitivní a vyjádřilo se, že byla buď průměrná, nebo mírně nedostatečná – např. opětovně připomenuté opožděné pozvání do kursu za situace, kdy již měla škola ŠVP zpracované. Nejlépe hodnotí organizaci

vzdělávání účastníci ze středních odborných učilišť, ale nadprůměrná hodnocení organizace převažují i u respondentů ze SOŠ a dosahují téměř nejvyšší možné hodnoty 4,61 bodů na pětibodové škále (graf spokojenosti s organizačním zajištěním se nachází ve vyhodnocení evaluační otázky C.2).

Hodnocení propagace projektu již není celkově tak příznivé (3,86 bodů z pětibodové škály) a 14 % respondentů uvádí, že je nedostatečné. Kritizováno je mj. i to, že nebyl důsledně zveřejněn obsah a zaměření vzdělávání, informace o školení přišly se značným zpožděním, dokonce, že "o školení jsme se dozvěděli náhodou".

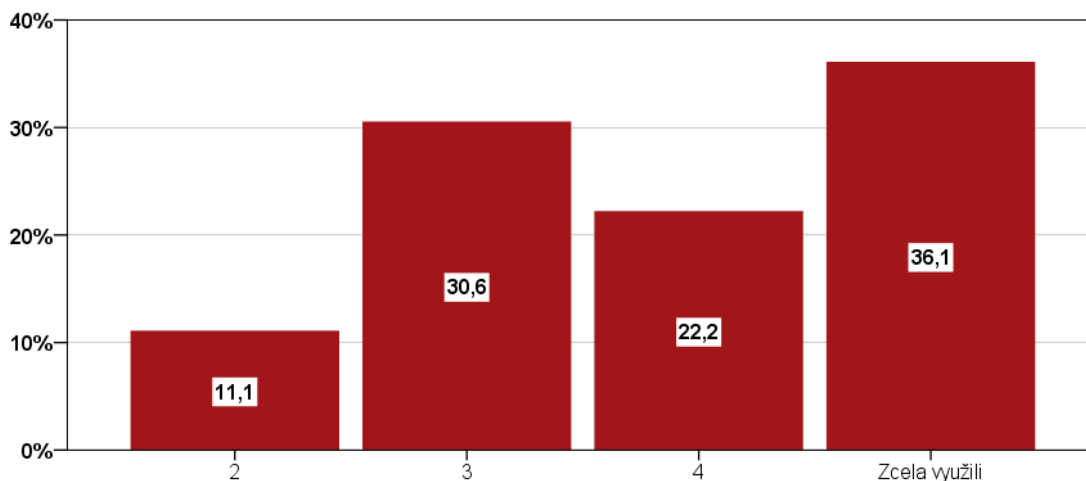
Tabulka 41: Průměrný postoj respondentů k otázce: „Jak hodnotíte propagaci školení?“

Druh školy	Průměrný postoj na škále 1-5
SOŠ	3,7
SOU	4,1
Celkem	3,9

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Na otázku, jaké dovednosti získali přímí účastníci projektu, respondenti odpovídali, že jde především o dovednosti potřebné pro přípravu, tvorbu a řízení realizace ŠVP, možnost širšího využití moderních a aktivizačních vyučovacích metod, organizační schopnosti pro týmovou práci, organizace práce tvůrců. A pro jaké činnosti jsou podle vyjádření respondentů tyto nově získané dovednosti užitečné? Převaha odpovědí souvisela se školními vzdělávacími projekty a to jak v pozitivní, tak negativní poloze. V té první se odpovědi týkají především vytvoření předpokladů pro optimální tvorbu ŠVP, v rovině negativních vyjádření se vyskytovaly odpovědi, že získané dovednosti nebudou užitečné nebo že by ŠVP měly být zrušeny apod.

Graf 30: Odpovědi na otázku: „Do jaké míry jste využili získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizace a inovaci ŠVP?“

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Tabulka 42: Průměrný postoj respondentů k otázce: „Do jaké míry jste využili získané poznatky ze školení ve tvorbě, ověřování, realizace a inovaci ŠVP?“

Druh školy	Průměrný postoj na škále 1-5
SOŠ	4,0
SOU	3,7
Celkem	3,8

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Pokud by se konalo podobné školení znovu, větší část odpovídajících by se již neúčastnila.

Tabulka 43: Odpovědi na otázku: „Zúčastnili byste se opět dalšího podobného školení?“

Odpověď	Druh školy		
	SOŠ	SOU	Celkem
Ano	41,2 %	43,3 %	42,2 %
Ne	58,8 %	56,7 %	57,8 %

Zdroj: Primární průzkum v cílové skupině projektu KOORDINÁTOR S1, 2013

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Očekávané i neočekávané dopady na přímé i nepřímé příjemce byly mírně pozitivní.

D.3 - DO JAKÉ MÍRY OVLIVNILY VÝSTUPY JEDNOTLIVÝCH PROJEKTŮ PODMÍNKY NEBO KONTEXT CÍLOVÝCH SKUPIN?

Již v průběhu realizace projektu byla zjišťována zpětná vazba od cílové skupiny, zejména od koordinátorů ŠVP a vedoucích pracovníků SOŠ a SOU. Zpětná vazba nesloužila jen k průběžnému hodnocení spokojenosti členů cílové skupiny, ale byla také nástrojem pro zjišťování aktuálních potřeb cílové skupiny projektu.

Zapojení účastníci cílové skupiny vnímali jako prospěšnou přípravu na tvorbu a realizaci ŠVP na SOŠ a SOU. Získané znalosti a dovednosti mohou využít ve zdokonalování vytvořených ŠVP a jejich úpravu, navíc došlo k navázání nových kontaktů mezi účastníky a k posilování týmové spolupráce. Proškolení lektori v rámci projektu využijí získané znalosti v budoucnu k metodické podpoře ŠVP.

Je třeba také ještě znovu podtrhnout, jaká byla plánovaná přidaná hodnota projektu:

- Hlavní přidanou hodnotou projektu KOORDINÁTOR S 1 bude přenos informací (zkušeností s tvorbou a ověřováním ŠVP) přímo z pilotních škol na vedoucí pracovníky a koordinátory SOŠ a SOU, kteří zodpovídají nebo se podílejí na tvorbě a realizaci ŠVP. Vzhledem k tomu, že lektori v projektu budou proškoleni v rámci systémových projektů NÚOV (PILOT S, KURIKULUM S) a bude využit potenciál třiceti pilotních škol, dojde k využití všech zkušeností, které lektori získali a pilotní školy učinily v předcházejících systémových projektech a předejde se tak možným chybám, které by ostatní školy opakovaly. Zároveň se inspirojí postupy a metody a formy práce, které se ukázaly jako funkční a efektivní.
- Další přidanou hodnotou projektu je využití profesních kompetencí koordinátorů, kteří budou přenášet své znalosti na ostatní pedagogické pracovníky středních škol. Koordinátoři budou připraveni vhodně motivovat a proškolit pedagogické pracovníky tak, aby proces přípravy a tvorby ŠVP byl efektivní a vznikl kvalitní a jedinečný vzdělávací program, který respektuje kvalitu žáků, regionální podmínky a požadavky sociálních partnerů. Vzdělávání se promítne do metod a forem práce učitelů a pozitivně tak ovlivní zavádění ŠVP do praxe.

Tuto plánovanou přidanou hodnotu, u které je možno konstatovat, že byla v průběhu projektu naplněna, je možné popsat pomocí následujících parametrů:

- *Růst významu pracovního postavení konkrétních jedinců (zejm. metodiků ŠVP)* – na začátku kurikulární reformy a v průběhu zavádění školních vzdělávacích programů bylo těmto novým aktivitám vystavena řada pracovníků, kteří se stali koordinátory ŠVP, avšak neměli s podobou činností mnoho zkušeností.
- *Ulehčení každodenní práce učitelů formou sdílení informací* – podstatná část projektu a výstupů projektu byla zaměřena na sdílení informací, zkušeností, tipů a triků pedagogů mezi sebou.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 6

Komentář expertního panelu k hodnocení: Výstupy projektu měly pozitivní vliv na cílovou skupinu.

E. UDRŽITELNOST

E.1 - DO JAKÉ MÍRY BUDOU POZITIVNÍ PŘÍNOSY PROJEKTŮ POKRAČOVAT POTÉ, CO BUDE/BYLO UKONČENO FINANCOVÁNÍ PROJEKTU ZE STRANY OP VK?

Předpokladem realizace plánovaných aktivit po ukončení financování ze strany OP VK vyjádřeným ve Finální verzi žádosti (VK-IP) je, že veškeré profesní a odborné kompetence získané projektem, budou dlouhodobě využitelné i po ukončení jeho financování. Získané dovednosti spojené s plánováním a tvorbou školních vzdělávacích programů budou využity při revizích a úpravách učebních dokumentů. Předpokládá se, že budou využity i další dovednosti a znalosti získané v průběhu projektu. Partner projektu NIDV v žádosti plánoval poskytování poradenského servisu pro střední odborné školy a realizaci systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků reagujících na aktuální otázky kurikulární reformy a potřeby SOŠ.

Podle Zprávy o udržitelnosti projektu z roku 2010 (tedy po skončení financování projektu ze strany OP VK) probíhají vzdělávací aktivity pro oblast středního vzdělávání obsažené ve vzdělávací nabídce NIDV, jsou hrazeny z účastnických poplatků. Jedná se především o tyto programy:

- Učitel střední školy a tvorba ŠVP
- Výukové metody ve vyučování odborných předmětů
- Inovace ve vzdělávacím procesu v SOŠ
- Fórum koordinátorů
- Inovační metody v práci učitele SŠ
- Kompetence v kurikulární reformě
- Školní vzdělávací program pro střední školy v každodenní praxi

Zpráva o udržitelnosti projektu z roku 2010 zároveň konstatuje, že v rámci udržitelnosti dosud nevznikly žádné problémy.

Zpráva o udržitelnosti projektu z roku 2011 uvádí pokračování udržitelnosti ve stejných podmínkách, jako bylo popsáno v roce 2010. Rovněž nabízená a realizovaná témata jsou až na drobné výjimky stejná. Nově přibyla tematika:

- Modely řízení kvality a jejich využití pro vlastní hodnocení školy
- Hodnocení a sebehodnocení
- Pedagogická evaluace – videotrénink evaluace vzdělávání
- Jak vyučovat odborný výcvik

Zpráva z roku 2011 konstatuje mírně omezený zájem středních škol o aktivity navazující na projekt, školy byly limitované přípravami na novou státní maturitu. Snížený zájem se projevoval jak ze strany pedagogů, tak ze strany managementu.

Zpráva o udržitelnosti projektu z roku 2012 rovněž uvádí pokračování udržitelnosti v nastaveném režimu. Obsahem nabízených vzdělávacích aktivit jsou jak témata již dříve realizovaná, tak problematiky zcela nové, které reflektují aktuální potřeby – např. Využití počítačů ve výuce matematiky a fyziky. Zpráva také konstatuje velmi silný zájem středních škol o průřezová témata školních vzdělávacích programů. Vzhledem k časovému posunu od ukončení projektu jsou zařazována také další nová, aktuální témata – např. Čtenářská gramotnost, Finanční gramotnost, Alternativní metody výuky.

Je tedy zřejmé, že pozitivní přínosy projektu budou pokračovat i nadále, i když již bylo ukončeno jeho financování ze strany OP VK v souladu s tím, jak pokračuje kurikulární reforma a potřeba propojení rámcových a školních vzdělávacích programů. Vše je navíc akcentováno potřebou výrazné aktualizace témat s ohledem na potřeby trhu práce a to zvláště ve vztahu k odbornému školství, včetně středních odborných učilišť. Je ale nutno zvážit efektivitu vypisovaných projektů, u kterých se překrývají některé činnosti.

Lze předpokládat, že bude pokračovat vzdělávání školitelů (původně připravená skupina se jistě mění), vzdělávání vedoucích pracovníků a koordinátorů pro tvorbu ŠVP, ale i aktivity výměny zkušeností mezi pedagogy tak, jak byly projektem nastaveny.

Hodnocení evaluační otázky, na kterém se usnesl expertní panel (na škále 1-7): 5

Komentář expertního panelu k hodnocení: Pozitivní přínosy budou pokračovat i po ukončení projektu.

4.5. SHRNTÍ EVALUACE PROJEKTU KOORDINÁTOR S1

Klíčová zjištění evaluátora projektu KOORDINÁTOR S1 jsou následující:

■ A: Hodnocení účelnosti (relevance)

- A.1 Lze konstatovat, že Individuální projekt Koordinátor S1 se svým zaměřením a všemi svými výslednými produkty dostal plně do souladu s cíli PO 4.1.
- A.2 Aktivita projektu jsou v plné míře konzistentní jak s cíli projektu, tak s přínosy pro cílové skupiny projektu. Pro naplnění přínosů pro cílové skupiny bylo stěžejní zejména vhodné metodické vedení od zkušených školitelů a poskytnutí vhodných metodických materiálů.
- A.3 Další projektové aktivity jsou možné, ale jsou limitovány na aktualizaci stávajících ŠVP, případně konzultaci proškolených pracovníků.
- A.4 Byly identifikovány vazby s dalšími IPn, avšak lze konstatovat, že projekt přišel se zpožděním, navíc některé činnosti jsou řešeny duplicitně v jiných projektech.
- A.5 Využitelnost výstupů do dalšího programovacího období je vysoká, při zachování stávajícího stavu kurikulární reformy však není již možno uvažovat o tvorbě nových ŠVP, což využití snižuje.

■ B: Hodnocení efektivnosti

- B.1 Některé cíle a zejména výstupy se nepodařilo naplnit tak, jak byly stanoveny v projektové žádosti.
- B.2 V souvislosti s pozdním realizací projektu se jeho část stala neinovativní, což spolu s krátkou dobou trvání nakonec vyústilo ve snížení plánovaných proškolených osob.
- B.3 Většina aktivit by nemohla být realizována bez podpory OP VK, projekt tedy z tohoto aspektu nebyl zbytečný.
- B.4 Pro školy, kde ještě nebyl plně vytvořen a zaběhnut ŠVP, byly aktivity projektu přínosné. Pro zbytek přínosné příliš nebyly, většina z nich se ani projektu neúčastnila. Někteří využili poznatky k aktualizaci a zdokonalení ŠVP a při zavádění samotného ŠVP (více v kapitole se zhodnocením evaluační otázky D.2).

■ C: Hodnocení hospodárnosti

- C.1 Realizace jednotlivých aktivit byla v souladu s projektovou žádostí, úspora v rámci projektu byla ve výši cca 2 mil. Kč. Nevhodným načasováním projektu (doba realizace 9 měsíců) bylo proškoleny 36 % osob oproti původnímu plánu při zahájení realizace projektu. Monitorovací indikátory byly naplněny.
- C.2 Klíčové aktivity byly až na některé výjimky implementovány tak, jak byly popsány v projektových žádostech.
- C.3 V projektu existovaly podstatné změny, kdy jedna měla zásadní vliv na předem stanovený obsah klíčové aktivity a harmonogram, ostatní změny neměly významný vliv na realizaci projektu.
- C.4 Projektové řízení probíhalo bez významných připomínek, řešitel projektu i partner projektu měli dostatek relevantních zkušeností s řešením obdobných projektů.

■ D: Hodnocení dopadů

- D.1 Výstupy projektu přispívají k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK a mají dopad na cíle prioritní osy 4 (konkrétně specifický cíl 4). Má to také návaznost na evaluační otázku A1, kdy bylo konstatováno, že projekt byl navržen v souladu s cíli OP VK.

D.2 Očekávané i neočekávané dopady na přímé i nepřímé příjemce byly mírně pozitivní.

D.3 Výstupy projektu měly pozitivní vliv na cílovou skupinu.

■ **E: Hodnocení udržitelnosti**

E.1 Pozitivní přínosy budou pokračovat i po ukončení projektu.

Je možné konstatovat, že projekt byl zpracován dle **principů 3E**, tedy byl efektivní, hospodárný a účelný.

- *Hospodárnost* je míněno (dle Zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve znění pozdějších předpisů, § 2 bod m) „použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů“. Tento princip byl zachován, jelikož upravený rozpočet počítal s náklady ve výši 12 247 501 Kč, došlo k úspoře 2 051 978,86 (zhruba 16,8 % plánovaných výdajů).
- *Efektivnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod n) „takové použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění“. Tento princip byl také zachován. Bylo dosaženo výstupů dle plánu v požadované kvalitě při úspoře původně plánovaných výdajů.
- *Účelnost* je míněno (dle zákona o finanční kontrole, § 2 bod o) „takové použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažených cílů při plnění stanovených úkolů“. Byl splněn stanovený cíl (všichni pedagogové – i koordinátoři a školy jako instituce – podílející se na růstu kvality středoškolského, konkrétně středního odborného vzdělání dostali řadu materiálů a dalšího vzdělávání, aby kurikulární reformu cestou ŠVP zvládli), plánované úkoly v rámci jednotlivých klíčových aktivit byly s některými výhradami rovněž plněny.

Na základě všech zjištěných informací v rámci evaluace projektu a na základě předem nadefinovaných rizik projektu se dá pro projekt KOORDINÁTOR S1 formulovat jako jeden z výstupů evaluace níže uvedená SWOT analýza:

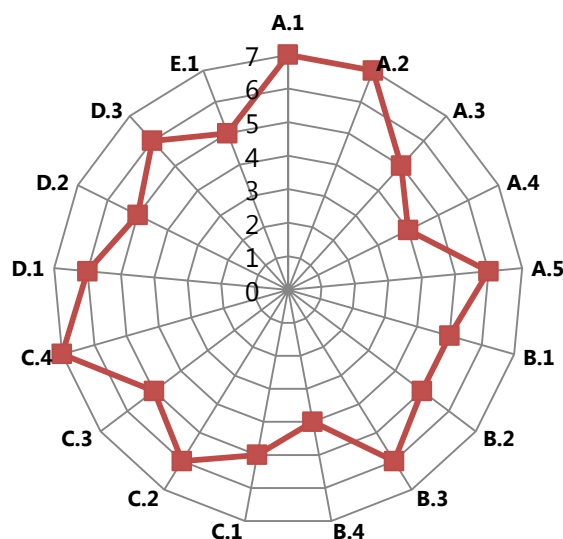
Tabulka 44: SWOT analýza projektu KOORDINÁTOR S1

Silné stránky	Slabé stránky
• Využití výsledků z předchozích pilotních projektů. • Proškolení 107 lektorů tvorby a realizace ŠVP na SOŠ a SOU. • Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP na SOŠ a SOU. • Ochota pedagogů k vzájemnému setkávání a předávání zkušeností a informací. • Vznik metodických materiálů zavádění ŠVP. • Dobrá publicita projektu.	• Nízký zájem o účast v projektu, většina škol už měla svůj ŠVP vytvořen a zaveden. • Špatné načasování projektu, realizace projektu byla odkládána a projekt přišel pozdě (většina škol už měla svůj ŠVP vytvořen a zaveden). • Ostatní faktory, kvůli kterým se cílová skupina nemohla aktivně zúčastnit (neochota zaměstnavatele umožnit zaměstnancům tyto aktivity). • Z důvodu nezájmu byly sníženy počty proškolených pracovníků tvorby ŠVP. • Problémy při realizaci výběrových řízení z důvodu administrativní náročnosti.
Příležitosti	Hrozby
• Umožnění koordinátorům a vedoucím pracovníkům získat kompetence, které potřebují pro zvýšení kvality vzdělávání na	• Přetrvávající nedůvěra pedagogických pracovníků na SOŠ a SOU ke smyslu kurikulární reformy.

svých školách.	
Vznik originálních metodických materiálů založených na autentické zkušenosti škol volně dostupných i po skončení projektu.	

Výsledná hodnocení evaluačních otázek projektu, na kterém se usnesl expertní panel, je zobrazeno v paprskovitém grafu (tzv. améba):

Graf 31: Hodnocení evaluačních otázek projektu KOORDINÁTOR S1

A.1 - Do jaké míry byly navrženy projekty v souladu s cíli prioritní osy 4 OP VK?

A.2 - Do jaké míry jsou aktivity projektů konzistentní s plánovanými cíli a s očekávanými přínosy pro cílové skupiny?

A.3 - Je stále relevantní pokračovat v dalších projektových aktivitách vzhledem k oblastem, které byly v projektech řešeny?

A.4 - Byly IPn vzájemně propojeny, překrývaly se případně cílové skupiny, cíle a aktivity s jinými projekty, ať už z OP VK nebo hrazené z jiných zdrojů? Do jaké míry bylo využito synergie?

A.5 - Do jaké míry mohou být výstupy jednotlivých projektů využitelné v dalším programovém období?

B.1 - Do jaké míry se v projektech podařilo dosáhnout stanovených cílů a plánovaných výstupů?

B.2 - Lze identifikovat faktory, které pozitivně ovlivnily dosažení cílů a výstupů a naopak faktory, které jejich dosažení bránily?

B.3 - Mohlo být stejných výsledků dosaženo i bez podpory z OP VK?

B.4 - Do jaké míry byly v rámci projektů realizovány klíčové aktivity vzhledem k potřebám cílových skupin, pro něž byly jednotlivé projekty určeny?

C.1 - Odpovídají finanční náklady dosaženým výsledkům?

C.2 - Byly klíčové aktivity implementovány tak, jak jsou (byly) popsány v projektových žádostech?

C.3 - Jaké byly hlavní změny v průběhu realizace projektů a jak ovlivnily výstupy projektů?

C.4 - Na jaké úrovni probíhalo projektové řízení jednotlivých IPn?

D.1 - V jaké míře přispěly projekty k dosažení cílů prioritní osy 4 OP VK?

D.2 - Jsou očekávané i neočekávané dopady obecně uspokojivé z pohledu přímých i nepřímých příjemců podpory?

D.3 - Do jaké míry ovlivnily výstupy jednotlivých projektů podmínky nebo kontext cílových skupin?

E.1 - Do jaké míry budou pozitivní přínosy projektů pokračovat poté, co bude/bylo ukončeno financování projektu ze strany OP VK?

5 EVALUAČNÍ ÚKOLY

5.1. KOMPLEXNÍ ZHODNOCENÍ IPN A JEJICH PŘÍNOSU PRO SYSTÉM POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Jestliže vymezujeme obsah počátečního vzdělávání jako veškerou přípravu na povolání ve školách, jako přípravu, která se uskutečňuje v rámci povinné školní docházky a soustavné přípravy na budoucí povolání před prvním vstupem jednotlivce na trh práce, jako proces, který vede k získání určitého stupně vzdělání a zahrnuje vzdělávání základní, střední a terciární (viz § 5, písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), nebo jako vzdělávání základní, střední, vyšší odborné a vysokoškolské,³ pak klíčový přínos všech hodnocených Individuálních projektů národních (dále IPn) směřuje především do vzdělávání základního a středního.

Přínosy pro systém počátečního vzdělávání vyplývající z evaluovaných IPn mají dvojí rovinu: rovinu přímou, která se promítne (resp. již promítá) do bezprostřední a současné každodenní praxe a dále rovinu strategickou, která pro své naplnění vyžaduje řadu následných kroků a může při jejich naplnění přinést efekty, nicméně s časovým odstupem. V tomto ohledu jednotlivé projekty hodnotíme.

METODIKA II

Klíčovým výstupem projektu je Metodický portál RVP.cz, primárně sloužící pro dynamickou tvorbu a sdílení obsahu týkajícího se různých forem a způsobů vzdělávání, jeho prostřednictvím jsou provozovány nebo prezentovány i výsledky dalších projektů, což jeho přínos pro systém počátečního vzdělávání multiplikuje.

Jestliže je globálním cílem OP VK 2007-2013⁴ rozvoj vzdělanostní společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti ČR prostřednictvím **modernizace systémů počátečního**, terciárního a dalšího vzdělávání, lze oprávněně konstatovat, že projekt k uvedenému cíli výrazně přispěl rozšířením používání moderních technologií a internetu u učitelů. Pomohl a při naplnění jeho udržitelnosti bude dále pomáhat nejen při rychlejšímu přenosu informací mezi učiteli, ale především jim umožní aktivní participaci na obsahu dle předem stanovených a zveřejněných pravidel. Učitelé pak mohou být lépe informováni o moderních přístupech ve vzdělávání, posílí to jejich tvůrčí kompetence, urychlí výměnu zkušeností s kolegy. Postupně dochází také ke zlepšení jejich úrovně v oblasti ICT. To vše jistě přispívá ke zvyšování kvality pedagogického působení a znamená přínos pro systém počátečního vzdělávání. Podstatná je vysoká míra využívání Metodického portálu a propojení na Evropské úložiště LRE – to vytváří potenciální možnost dalšího rozvoje jazykových kompetencí učitelů. Dá se předpokládat, že tento aspekt přinese určitý posun ve stále neuspokojivém zapojení českých škol do mezinárodních projektů, jehož příčinou jsou mimo jiné i jazykové bariéry a omezené kompetence.

Nejen všechny strategické dokumenty, ale i sama praxe vyvolávají silnou **potřebu dalšího vzdělávání učitelů**. Ve školách sice narůstá podíl učitelů, kteří splňují nároky na kvalifikaci, ty se však stále rozšiřují spolu se zvyšujícími se nároky na finanční a časové zabezpečení jejich dalšího vzdělávání. Proto vytvoření možnosti zajistit alespoň část vzdělávacích potřeb široce a aktivně koncipovaným produktem,

³ Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)

⁴ Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, MŠMT ČR, Revidovaná verze, schválená Evropskou komisí dne 18. prosince 2012

kterým Metodický portál je, znamená přínos pro celý systém počátečního vzdělávání. Mají-li pedagogičtí pracovníci rozvíjet nové klíčové kompetence a dovednosti u žáků, musejí je ovládat sami, Metodický portál je sice jen jednou z cest pro zdokonalování systému počátečního vzdělávání, ale ne zanedbatelnou.

V systému počátečního vzdělávání je kladen důraz na takové změny výuky ve školách, která umožní vedle budování základů odbornosti také zlepšení klíčových kompetencí žáků v rovině jejich vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot. To by jim pak mělo usnadnit aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě, následně přinést posilování konkurenceschopnosti ČR. Aktivní využívání všech přínosů poskytovaných Metodickým portálem pro to rozhodně vytváří dobrý základ.

RŠPP-VIP II

Významnou prioritní oblastí, která nemůže být zvláště v systému počátečního vzdělávání v současnosti opomíjena, je potřeba systematického **vytváření podmínek pro uplatnění rovných příležitostí ke vzdělávání**. Jedná se konkrétně především o překonávání problémů se začleňováním dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávání nebo o pomoc s nasměrováním jejich lepší profesní či studijní orientace. Skupin žáků, kterým je v tomto ohledu třeba věnovat pozornost přibývá. Vedle žáků se zdravotním postižením a sociálním znevýhodněním přibývají žáci etnické různorodosti či jiné státní příslušnosti s jazykovou nedostatečností a další. Zároveň se uvedené skupiny početně zvětšují, zvláště pod vlivem vývoje ekonomické situace, růstu nezaměstnanosti a rozšiřujícího se sociálně patologického chování v rodinách. Ve větší intenzitě také vzrůstá zájem vzdělávacích systémů o mimořádně nadané děti, které ovšem paradoxně rovněž vyžadují specifickou pozornost zajišťovanou poradenskými pracovišti.

Potřebu cíleného rozšíření systému počátečního vzdělávání o funkční systém (subsystém) poradenský naplňuje IPn Rozvoj školních poradenských pracovišť – VIP II (dále VIP II), který již navázal na předchozí projekty směřované do stejné předmětné oblasti.

Klíčovým cílem projektu bylo pokračovat v zavádění úplných a integrovaných školních poradenských pracovišť s poskytováním služeb školních psychologů a školních speciálních pedagogů a napomoci tak začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního výchovně-vzdělávacího proudu a tím k **zavádění principů inkluzivního školství**. Naplnění uvedeného klíčového cíle vyžadovalo podchytit širokou škálu aktérů, kteří s fungováním školních poradenských pracovišť nějak souvisejí, což vyžadovalo kombinaci různých druhů činností: přiblížit služby žákům, kontaktovat rodiče, pracovat s učiteli a asistenty ve školách, zdokonalit potřebné znalosti a dovednosti školních psychologů a speciálních pedagogů. Odborníci se věnovali práci se systémem školy, pozornost byla věnována procesům vzdělávání, přípravě na výuku u žáků i pedagogů, otázkám psychodidaktiky, komunikaci s pedagogy, s rodiči žáků. Záměrně bylo zvoleno téma projektu tak, aby umožňovalo zachycení všech aktérů a jejich rolí v poradenském systému, ale také postihnoutí celé škály „rizik“, která vznikají v procesech počátečního vzdělávání. Pro systém počátečního vzdělávání tím byla naplněna potřeba **motivace aktérů působících ve vzdělávání ke vzájemné spolupráci**⁵.

Právě v komplexnosti pojetí projektu dotýkající se jak aktérů, kteří v poradenských procesech vykonávají nebo by měli vykonávat nějakou roli, tak v šíři aktuálních postižených rizik spočívá přínos projektu pro systém počátečního vzdělávání. Zamýšlené komplexnosti napomohlo také to, že projekt zasáhl nejen jeho přímé účastníky, ale řada dokumentů se rozesílala elektronicky na školy ostatní a rozšíření potřebných znalostí a zkušeností sloužila i dobře nastavená publicita.

⁵ Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)

Zřetelnými přínosy pro systém počátečního vzdělávání je to, že ověřil funkčnost poskytování služeb školními psychology a školními speciálními pedagogy, potvrdil velký význam metodického vedení odborníků, jejich dalšího vzdělávání a supervize, potvrdil rovněž soulad s požadavky mezinárodních profesních sdružení na obsah, strukturu a kvalitu poskytovaných poradenských služeb ve školství a přesně definoval zásady nezbytné pro zajištění informovaného souhlasu a s tím souvisejících okolností poskytování poradenských služeb v režimu diagnostiky, intervencí a následných doporučení pro žáka, školu a rodinu. Projekt ale také upozornil na fakt nižšího zájmu o danou problematiku na středních učňovských školách.

Mezi přínosy je nutné zařadit i to, že zvláště tento projekt zdůraznil a do jisté míry se zaměřil na navození příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu ve školách založeného na týmové spolupráci. Nicméně kultivace uvedených aspektů klimatu ve školách bude vyžadovat samostatnou – specifickou pozornost.

Na uvedených základech lze budovat další rozvoj. Je třeba to ovšem zhodnotit také tak, že projekt poměrně důsledně otevřel cestu pro další propracování – zdokonalení role každého účastníka v systému poradenství a pokud by následné aktivity nepokračovaly, zůstaly by výsledky jen „na půli cesty“ (viz dále 2. kapitola zprávy).

KURIKULUM G

Základním cílem systému počátečního vzdělávání je podpora zvýšení kvality a posílení možností uplatnění absolventů na trhu práce **prioritním zaměřením na dokončení kurikulární reformy, jejíž podstatnou součástí jsou školní vzdělávací programy**. Jejich imanentní vlastností musí zároveň být otevřenost vůči nezbytným průběžným inovacím orientovaným na rozvoj klíčových kompetencí žáků vzhledem k proměnlivým potřebám trhu práce, ale také s ohledem na respektování principů udržitelného rozvoje⁶.

Prováděné SWOT analýzy ukazují, že slabými stránkami vzdělávacích programů je, že zatím nedostatečně reagují na potřeby trhu práce, nevyrovnávají se s dosud slabou úrovní znalostí cizích jazyků, ale často i nízkou počítačovou gramotností, včetně práce s informacemi. Ukazuje se také, že na potřebné úrovni zatím nejsou ani klíčové kompetence a mnohá jiná „úzká místa“, která z analýz zatím vyplývají. Uvedené jsou obsahovými i metodickými výzvami pro tvorbu školních vzdělávacích programů.

Individuální projekt národní KURIKULUM G byl zaměřen na poskytnutí komplexní metodické podpory gymnaziálním pedagogům, podpory zaměřené na rozvoj jejich specifických profesních dovedností potřebných především pro tvorbu školních vzdělávacích programů. Účelem projektu bylo vytvořit solidní základnu pro dokončení kurikulární reformy v ČR, což je jedním z klíčových cílů systému počátečního vzdělávání. V praktické rovině šlo především o to, aby učitelé zvládli metody pedagogického projektování, které tvorba a implementace školních vzdělávacích programů vyžaduje a základní problematiku vztahující se k propojování výuky (jejího obsahu a forem) s potřebami vývoje trhu, včetně nároků na vyvíjející se požadavky pracovních míst – kompetence, které se pak do inovovaných školních vzdělávacích programů budou promítat.

Kvalitativní posun v kvalitě počátečního vzdělávání jako jeden z hlavních cílů systému závisí do značné míry na realizaci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. V tomto ohledu poskytl evaluovaný

⁶ Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj České republiky (2008 – 2015)

projekt učitelům zajímavé možnosti. Vznikaly tzv. virtuální hospitace, které podnítily vzájemné učení se (sdílení) i s využitím výstupu jiného individuálního projektu – Metodického portálu. Pro učitele byly pořádány metodické oborové semináře.

Přínosem pro systém počátečního vzdělávání je fakt, že všechny skupiny (pedagogové, koordinátoři a školy jako instituce), které se na růstu kvality středoškolského – gymnaziálního vzdělávání cestou implementace kurikulární reformy a přímou tvorbou školních vzdělávacích programů podílejí, dostali řadu podnětů a konkrétních nástrojů, aby systém zvládli, přínosem je nesporně i fakt, že se nejedná pouze o přímé účastníky projektu, ale přes Metodický portál také o účastníky nepřímé. Co je třeba udělat, aby programy byly gymnaziálními pedagogy pojímány jako otevřené dokumenty a byly permanentně inovovány, je obsahem 2. kapitoly.

KOORDINÁTOR S 1

Na zdokonalení tvorby a realizace školních vzdělávacích programů je zaměřen vedle projektu, kterým jsme se zabývali v předchozí části, rovněž projekt KOORDINÁTOR S 1. Znamená to, že také tento projekt prokazuje podobné přínosy pro systém počátečního vzdělávání. Přímí účastníci projektu - vedoucí pracovníci, učitelé a koordinátoři ŠVP i účastníci nepřímí (přes Metodický portál RVP.cz, se kterým byli vedoucí pracovníci škol zapojeni do projektu cíleně seznámeni) jsou připraveni na zvládnutí podstatné části kurikulární reformy, na tvorbu a implementaci školních vzdělávacích programů a tím je opět „o krok“ posílena možnost zdárného dokončení reformy.

Přínos pro systém počátečního vzdělávání v případě projektu KOORDINÁTOR S 1 je však výrazně akcentován faktem, že jeho cílovými skupinami byli vedoucí pracovníci, koordinátoři a učitelé působící na středních odborných školách a středních odborných učilištích. Jestliže je strategickým cílem kurikulární reformy nastavit vzdělávání v těsném souladu s potřebami trhu práce a jeho vývoje, pak právě počáteční odborné vzdělávání je modelem pro ověření souladu a možností jeho dosažení. Jinak řečeno – všichni aktéři školních vzdělávacích programů na středních odborných školách a učilištích musí vytvoření uvedeného souladu zvládnout.

Zpětnovazební a evaluační aktivity realizované v průběhu projektu i po jeho skončení ukazují, že přínosy jsou zaznamenatelné a uznávají je i sami pedagogové. Je to mimo jiné i proto, že projektu KOORDINÁTOR S 1 již předcházela projekt KOORDINÁTOR s podobným zaměřením a budou jej následovat navazující projekty další. Tím se nesporně potřebné přínosy pro systém počátečního vzdělávání posílí a fixují.

Náročnost zajištění přínosů pro systém počátečního vzdělávání na středních odborných školách (včetně učilišť) je na rozdíl od gymnaziálního terénu dána jednak multioborovostí a do jisté míry i nutností respektovat širší škálu studijních možností (dispozic) studentů odborných škol v porovnání se studenty gymnázií.

Přestože hlavní pozornost projektu KOORDINÁTOR S 1 byla zaměřena na tvorbu a využití ŠVP, své efekty pro systém počátečního vzdělávání přinesly i způsoby, kterými vedoucí zaměstnanci, učitelé a koordinátoři pracovali. Posilování tvořivosti, týmové práce, využívání aktivních metod, sdílení zkušeností v interním i externím prostředí učitele se promítne i do standardních učebních postupů pedagogů, tím zvýší jejich kvalitu, ale také akceptabilitu u studentů.

5.2. NÁVRH PROCESNÍCH A VĚCNÝCH DOPORUČENÍ, JEŽ SE BUDOU TÝKAT DALŠÍ IMPLEMENTACE OP VK A OBSAHU PO 4

Vzhledem k předmětu plnění této evaluační studie jsou v této kapitole řešeny a navrhovány procesní a věcná doporučení vztahující se k další implementaci evaluovaných IPn, neboť toto považujeme za stěžejní při snaze o udržitelnost výsledků projektů a další posun směrem k cílům vzdělávací soustavy v ČR. Doporučení týkající se další implementace OP VK se zacílením na podporu počátečního vzdělávání jsou popsány v kapitole 6. 2.

Podstatným požadavkem na každý z evaluovaných projektů je, aby jejich výsledky byly dále využívány, výstupy implementovány a aby je zároveň charakterizovala patřičná míra udržitelnosti. Každý z evaluovaných projektů tento potenciál obsahuje, nicméně pro jeho reálné naplnění je nezbytné, aby byly naplněny určité podmínky, vykonány potřebná rozhodnutí a nastartovány příslušné aktivity.

Obecně pro všechny 4 Individuální projekty platí, že využití jejich výsledků a nastartování implementačních procesů se nesmí ztratit ze zřetele příslušných centrálních institucí, zvláště pak Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, kde je třeba je podepřít realitou standardních rezortních úkolů s vymezením konkrétních zadání a financování činnosti. V řadě případů je pro úspěšnou implementaci vhodné vytvoření platformy pro mezirezortní spolupráci.

Obecně je rovněž pro všechny 4 Individuální projekty nutné, aby se standardní manažerskou kompetencí vedoucích pracovníků na všech školách zahrnutých do systému počátečního vzdělávání stala motivace podřízených pedagogických zaměstnanců k využívání – implementaci výsledků a výstupů a to jak těch hmotných (Metodický portál, projekty vytvořené dokumenty a další), tak těch nehmotných (využívání týmové práce, kultivace klimatu škol, účelné udržování profesionálních kontaktů apod.). Ve všech oblastech života platí, že sebelepší výsledky jakékoliv aktivity nejsou ničím bez využívání těch, kterým jsou určeny, motivace uživatelů je pak jedním z klíčových nástrojů.

Implementaci daného obsahu usnadní také reálná podpora neformálního vzdělávání s moduly uznatelnými jako součást dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků počátečního vzdělávání.

Vytvářeny by měly být aktivizační programy a informační systémy o existujících možnostech neformálního vzdělávání na místní i regionální úrovni, pro tuto možnost by bylo užitečné mezirezortní propojení MŠMT a Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

Je ovšem nutné zároveň připomenout, že potřebné profesní dovednosti, které vyplývají ze všech evaluovaných projektů, nebyly předány všem učitelům a zaměstnancům ve školství, takže dozdělení těch ostatních (výrazně početnější skupina) bude potřebné, ale zároveň ne bezplatné. Projekty sice předpokládají, že „poučení“ pedagogové budou předávat své znalosti a zkušenosti dalším, ale takový proces bez náležité organizace a splnění dalších realizačních podmínek pro spolupráci a sdílení zkušeností nelze v plném rozsahu považovat za reálný.

METODIKA II

Vzhledem k tomu, že klíčovým výstupem projektu je Metodický portál RVP.cz, je také podstatné, aby pro jeho další implementaci (vedle obecně platných podmínek uvedených výše) bylo podpořeno:

- zachování rezortního úkolu (případně jeho řízení převedení na jiného správce), který bude zajišťovat technický stav portálu a poskytovat oporu pro odbornou garanci zveřejňovaného obsahu,

- intervalové šetření využitelnosti jednotlivých modulů portálu a v návaznosti na jeho výsledky řešeno udržování využívaných modulů s případnou podporou vytvoření nových modulů, které budou reagovat na nové potřeby rozvoje systému počátečního vzdělávání,
- občasné společné setkávání vedoucích pracovníků škol s cílem seznamovat je s aktuálním stavem metodického portálu, jeho využíváním a možnostmi jeho dalšího vývoje,
- udržování kontaktu s osobami, které garantují udržitelnost výstupů dalších projektů, které už v průběhu řešení vstupovaly do Metodického portálu se svými výsledky a výstupy a rozšiřovaly tak jeho obsah ve prospěch rozvoje celého systému počátečního vzdělávání; motivace k opakovaným vstupům,
- udržování kontaktu s aktivními účastníky portálu (autory příspěvků), zvláště těch, kteří působí na středních odborných školách a středních odborných učilištích.

RŠPP-VIP II

Pro další implementaci výsledků projektu je užitečné, aby byly dále podpořeny tyto aktivity, event. upraveny procesy (vedle obecně platných podmínek uvedených výše):

- trvalé sledování a vyhodnocování nových rizik a intenzivnějších projevů již rizik existujících, které způsobují rozšiřující se spektrum jak jednotlivých žáků, kteří potřebují poradenství, tak celých skupin, pro které je nutné koncipovat specifické metodiky pro práci směřující k jejich plnému začlenění do vzdělávacího procesu a následné umístění na trh práce (v tomto ohledu je třeba pomoci zvýraznit aktivity kariérového poradenství v součinnosti s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR); odpovídající pozornost věnovat také poradenství na středních odborných učilištích, případně středních odborných školách,
- průběžné vyhodnocování funkčnosti existujících – projektem vypracovaných metodik pro poradenské činnosti s potřebnými žáky, ale i ostatními aktéry poradenského procesu; podle výsledků vyhodnocení inovovat - aktualizovat stávající dokumenty a šířit je na relevantní místa,
- důsledné a podrobné propracování obsahu činností, okruhu působení a nezbytných odborných, metodických a osobnostních kompetencí u dvou klíčových pozic poradenského procesu v počátečním vzdělávání – u psychologů a speciálních pedagogů; na základě výstupů tohoto zadání připravit víceúrovňový systém dalšího vzdělávání pro uvedené pozice, event. inovovat – aktualizovat systém stávající, který již byl aplikován v evaluovaném projektu,
- podrobit revizi také obsah, okruh působení a nezbytný soubor kompetencí pozice asistenta pedagoga s následnými kroky, které již byly specifikovány u psychologů a speciálních pedagogů,
- podporovat účast českých zástupců v relevantních mezinárodních profesních sdruženích a dbát na odpovídající zastoupení všech skupin participantů školního poradenství,
- odpovídajícími prostředky (nástroji) dbát na dodržování zásad nezbytných pro zajištění informovaného souhlasu s poskytováním poradenských služeb v režimu diagnostiky, intervencí a následných doporučení pro žáka, školu a rodinu,
- vytvořit předpoklady pro trvalé fungování telefonické linky pro pedagogy, která by dále poskytovala informace, poradenské služby i krizové intervence; nastavit podmínky pro poskytování pravidelných signálních informací z telefonických intervencí ve struktuře, která by odhalovala vývoj a intenzitu deklarovaných potřeb poradenských zásahů „po telefonu“,
- podmínkou další implementace je zaměstnanost pracovních pozic, které jsou pro fungování systému školního poradenství nezbytné, s tím souvisí financování kvalifikované poradenské činnosti a především další hledání zdrojů na mzdy odborníků - školních psychologů a školních speciálních pedagogů, což je plně v kompetenci MŠMT ČR,

- adekvátně podpořit dlouhodobě vyvíjené snahy o ukotvení potřebných profesí ve školské legislativě a již připravený popis standardních činností pracovníků školního poradenského pracoviště s jeho nezbytnou aktualizací v duchu doporučení uvedených výše.

KURIKULUM G A KOORDINÁTOR S1

Oba uvedené projekty mají stejný cíl – zvýšit kvalitu středoškolského vzdělávání cestou zvládnutí jednoho z klíčových pilířů kurikulární reformy – školních vzdělávacích programů. Projekty se liší jen různými terény, na které obracejí pozornost: jeden se soustřeďuje na aktéry související se ŠVP na gymnáziích, druhý na středních odborných školách a středních odborných učilištích. Proto podněty, které mohou posílit a usnadnit další implementaci výstupů projektů, uvádíme společně (event. v případě potřeby s poznámkou ke specifičnosti vztahující se k některé ze skupin):

- za zásadní doporučení považujeme nutnost lepší vysokoškolské přípravy budoucích středoškolských (gymnaziálních i odborných) učitelů právě v oblastech, které s kurikulární reformou a zvláště tvorbou školních vzdělávacích programů, souvisejí; absence dovedností souvisejících s kvalitním plánováním vyučovacího procesu u absolventů by rozhodně neměla pokračovat; další vzdělávání všech zúčastněných složek (ředitelů, koordinátorů, učitelů) by pak mohlo těsněji směřovat k implementaci ŠVP, jejich nezbytným inovacím a vytváření souladu mezi ŠVP a vývojem potřeb na trhu práce,
- vyprofilovat a realizovat mezirezortní spolupráci mezi MŠMT, Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem pro místní rozvoj ČR pro oblast sledování a průřezu vývoje potřeb vývoje hospodářství ČR a trhu práce do rámcových vzdělávacích programů a následně do ŠVP,
- najít vhodnou formu pro zapojení regionálních a případně místních – obecních orgánů do společných a paralelních aktivit s mezirezortní bází zmíněnou v předchozí odrážce,
- najít také vhodnou formu intervencí, které propojení potřeb trhu práce a obsahu a forem ve středoškolském vzdělávání obecného i odborného charakteru výrazně urychlí,
- posoudit stávající model fungování koordinátorů školních vzdělávacích programů a pomocí výstupů z uvedených projektů zvýraznit jejich roli v rámci školního tvůrčího týmu, intervenovat při řešení jejich specifických problémů, na které v souvislosti se svou činností narážejí (např. neochota akceptace jejich doporučení),
- podpořit, příp. poskytnout prostor pro veřejnou publicitu akreditované službě koučování pro koordinátory ŠVP a vedoucí pracovníky na gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích a v mezích možností zvětšovat rozsah akreditované služby,
- podpořit další aktivní využívání členů lektorského týmu, který již v projektu KOORDINÁTOR S 1 prakticky prověřil svou znalost kurikulární reformy pro odborné školství, včetně ovládání problematiky tvorby ŠVP na středních odborných školách a středních odborných učilištích a členové disponují zvládnutými obsahy relevantními pro dané cílové skupiny: týmová spolupráce, legislativní rámec, seznámení s rámcovými vzdělávacími programy pro obory vzdělání, metodika tvorby školních vzdělávacích programů (ŠVP), východiska pro tvorbu ŠVP, struktura a postup tvorby ŠVP, začlenění klíčových a odborných kompetencí, náměty na aplikace průřezových témat, příklady dobré praxe, spolupráce se sociálními partnery; může být využito nejen při revizích a úpravách učebních dokumentů, při vzniku nových vzdělávacích institucí, ale obecněji při modernizaci systému počátečního vzdělávání.

5.3. KOMPARACE METODICKÉ PODPORY ZAVÁDĚNÍ ŠVP DO PRAXE STŘEDNÍCH ODBORNÝCH ŠKOL, STŘEDNÍCH ODBORNÝCH UČILIŠŤ A GYMNÁZIÍ

KURIKULUM G	KOORDINÁTOR S 1
Cíle projektů	
1. Podporovat gymnaziální učitele a koordinátory tvorby ŠVP jakožto pilíře kvalitního gymnaziálního vzdělávání prostřednictvím různých aktivit projektu 2. Zvýšit kvalitu vzdělávání na gymnáziích posílením profesních kompetencí pedagogů, které jsou potřebné pro plnohodnotné využívání a další zlepšování školních vzdělávacích programů 3. Objektivně zhodnotit úspěšnost zavádění ŠVP na gymnáziích prostřednictvím rozsáhlého plošného výzkumu	1. Cílem projektu KOORDINÁTOR S 1 je realizovat systémové aktivity na národní úrovni s důrazem na kurikulární reformu. Uvedeného cíle má být dosaženo: 2. Kvalitní přípravou vedoucích pracovníků a koordinátorů školního vzdělávacího programu (ŠVP), která posílí kompetence pedagogických pracovníků středních odborných škol 3. Přípravou uvedené skupiny na tvorbu a zavádění ŠVP na jednotlivých středních odborných školách (SOŠ) a středních odborných učilištích (SOU) 4. Návazností na projekt KOORDINÁTOR, jenž poskytl základním školám metodickou podporu při tvorbě ŠVP podle Rámcových vzdělávacích programů (RVP) pro základní vzdělávání 5. Zohledněním cílů středoškolského vzdělávání, organizací výuky podle jednotlivých potřeb oborů za současného respektování možností studentů a aktuálního vývoje společnosti 6. Navozením příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu založeného na týmové spolupráci
Cíle obou projektů vytvářejí pro metodickou podporu zavádění ŠVP dostatečný prostor, oba projekty pak akcentují v metodickém přístupu především cíleně zaměřené vzdělávání pro zlepšení tvorby a využívání ŠVP. Oba projekty již ve formulaci cílů vytvářejí prostor i pro další metody, kterými bude zdokonalována nejen záležitost ŠVP, ale zvyšována kvalita i ostatních součástí pedagogické práce, což je plně v souladu s principy systému počátečního vzdělávání.	
Návaznost na předchozí projekty s podobným zaměřením	
Projekt KURIKULUM G navázal na zkušenosti z projektu PILOT G/GP, který byl realizován v letech 2004–2008 a zaměřoval se na podporu kurikulární reformy na gymnáziích, zejména na tvorbu a ověřování školních vzdělávacích programů (ŠVP) na 16 vybraných, tzv. pilotních, gymnáziích. Úkolem evaluovaného projektu pak bylo pokračovat v podpoře kurikulární reformy na gymnáziích a vyhodnotit míru její úspěšnosti.	Projekt KURIKULUM S 1 navázal na předchozí aktivity projektu KURIKULUM směřujícího na stejné skupiny s podobným zaměřením.

Oba projekty navázaly na podobně zaměřené projekty předchozí, rozšířily jejich cílové skupiny i použité metody. Rozhodně pro ně znamenaly významnou metodickou, ale i obsahovou oporu.

Vzájemná provázanost obou projektů

Podle stanovisek řešitelů vyjádřených v Monitorovacích zprávách obou projektů jsou styčnými plochami obou především témata všeobecného vzdělávání – v tomto ohledu jsou výstupy projektů navzájem využitelné a zkušenosti přenositelné. Společným jmenovatelem jsou dále metodiky tvorby ŠVP a především jejich implementace do praxe. Střední odborné školy i učiliště musí výrazněji akcentovat potřeby vývoje trhu práce.

Metodika podpory zavádění ŠVP do praxe v řešení projektů

Podpora učitelů a vedoucích pracovníků škol (rozvoj jejich profesních kompetencí)

- Vzdělávání zaměřené na tvorbu a užití ŠVP
- Prezenční setkávání oborových učitelů
- Oborové semináře
- Internetové diskuze a setkání webinářového typu (také přes Metodický portál RVP.CZ)
- Vytvořeny a odzkoušeny nové modely spolupráce a vzájemného učení pedagogů
- Vytvořena databáze virtuálních hospitací - zveřejněny na Metodickém portálu www.rvp.cz a doplněny o písemnou autoevaluaci a odbornou analýzu hodiny

Podpora koordinátorů ŠVP

- Řízené návštěvy na hostitelských školách - vytvářeny vzájemné vazby především mezi gymnaziálními koordinátory ŠVP
- Individuální konzultace (v rámci mentoringu/koučování, prostřednictvím konzultačního centra pro gymnázia)

Součást aktivit

- Motivování účastníků k přijetí změn spojených se zaváděním ŠVP do praxe
- Snaha o propojení škol na regionální i národní úrovni

Metodický „by product“

- Videozáznamy vyučovacích hodin začaly při výuce využívat také vysoké školy připravující budoucí učitele

Setkání školitelů ŠVP SOŠ a SOU

- Proškolen dostatečný počet školitelů, kteří mohli dále vzdělávat vedoucí pracovníky a koordinátory tvorby a realizace ŠVP v SOŠ a SOU ve schváleném rozsahu

Proškolení vedoucích pracovníků a koordinátorů tvorby a realizace ŠVP

- Vzdělávání uvedených skupin účastníků byla zaměřena nejen na problematiku ŠVP, ale také na širší témata využitelná jednak v manažerské praxi vedoucích pracovníků (ředitelé škol, zástupci ředitelů škol) a na posílení týmové práce a kultivaci sociálního klimatu na školách a v třídních kolektivech

Evaluační aktivity

- Terénní průzkum zaměřený na zhodnocení kvality vzdělávání přínosů řešeného projektu

Společnou charakteristikou obou projektů je, že se jejich metodiky primárně zaměřovaly na pomoc gymnáziím, SOŠ a SOU při tvorbě a praktickém využití školních vzdělávacích programů. Další charakteristiky metodického přínosu se u jednotlivých projektů liší:

KURIKULUM G	KOORDINÁTOR S 1
Řada metodických postupů spočívala na výměně zkušeností mezi pedagogy jak v interním, tak externím prostředí. Lze to považovat za příklad dobré praxe, která by mohla být dále rozpracována a využívána. Získaná zpětná vazba ukázala, že učitelé vnímají tento způsob učení a spolupráce jako klíčový a velmi přínosný. Metodika projektu také významně spočívala na využití nových technologií, a přestože někteří učitelé upřednostňovali osobní setkání před online komunikací, většina účastníků a realizátorů projektových aktivit nakonec projevila ochotu učit se s novými technologiemi pracovat.	Přestože byl projekt v průběhu řešení „postižen“ přehodnocením vymezení rozsahu časových dotací pro jednotlivá témata a některými dalšími především organizačními problémy, je obecně konstatováno, že došlo k posílení zkušeností s tvorbou a využitím ŠVP získaných již transferem z předchozího projektu (z pilotních odborných škol a bloků praktických cvičení). V metodických přínosech je třeba pozitivně vnímat rozšíření kompetencí vedení škol v manažerských dovednostech, v týmové práci, ale také v nastavení určité „samozřejmosti“ dalšího vzdělávání učitelů odborných škol a učilišť, dokonce mimo rámec jejich základních odborností. Pozitivně oceňováno je rovněž zaměření aktivit projektu do oblasti aktivní spolupráce s lektory, vzájemného sdílení zkušeností v oblasti tvorby a implementace ŠVP. Je ale zřejmé, že metodický postup projektu výrazněji nepřispěl k tolik potřebnému propojení vzdělávání na SOŠ a SOU s vývojem trhu práce a tím k zásadní kvalitativní přeměně i školních vzdělávacích programů.

5.4. IDENTIFIKACE ZJIŠTĚNÍ Z EVALUOVANÝCH PROJEKTŮ A Z NICH VYPLÝVAJÍCÍ DOPORUČENÍ VYUŽITELNÁ PRO PŘÍPRAVU PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014 – 2020

Metodická podpora růstu kvality učitelské profese – METODIKA II	
ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ	DOPORUČENÍ PRO PŘÍPRAVU PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014 - 2020
Klíčový výstup Metodický portál RVP.cz je nastaven a udržován tak, aby byla zachována jeho funkčnost pro budoucí využívání pedagogickými pracovníky počátečního vzdělávání	→ Posílit udržitelnost Metodického portálu RVP.cz jak v rovině pasivní, tak v rovině aktivní – zde se zvláštním zřetelem na příspěvatele z terénu středních odborných škol a středních odborných škol → Inovovat obsahové bloky portálu (moduly) tak, aby umožňovaly samostatné vstupy
Metodický portál RVP.cz je koncipován tak, aby jeho pasivní i aktivní využívání podporovalo růst kvality učitelské profese	
Metodický portál RVP.cz umožňuje prezentaci výstupů i dalších projektů zaměřených na vzdělávání	
Metodický portál RVP.cz je pasivně i aktivně využíván pedagogickými pracovníky i po skončení řešení projektu	
Metodický portál RVP.cz je využíván především pro praktické	

účely pedagogických pracovníků, vedle toho má ale také strategický potenciál, tzn., že může být využíván při koncipování strategických záměrů především MŠMT ČR s ohledem na potřeby dalšího vývoje počátečního, terciárního a případně dalšího vzdělávání (např. akreditace nezbytných vzdělávacích programů s dopadem na potřeby trhu práce, směřování inspekční činnosti apod.)	hospodářských subjektů a tím vytvořit možnosti pro prezentace jejich požadavků na kvalifikace zaměstnanců pro praktické fungování na pracovních místech
Používání Metodického portálu přispívá k prohloubení kompetencí pedagogických pracovníků pro využívání moderních technologií jak pro své zdokonalování, tak pro bezprostřední využití při výuce	→ Do obsahu portálu včlenit moduly, které budou prezentovat zajímavé inovace a příklady špičkových technologií, fungování center excellence, které mohou přitáhnout zájem pedagogů i studentů
Návazností na Evropské úložiště LRE provozované v rámci projektu European schoolnet zprostředkovává Metodický portál možnosti pro sdílení zkušeností se zahraničními kolegy a posiluje komunikační dovednosti pedagogů v cizím jazyce a následně dovednosti žáků - studentů	→ Vytvářet a prohlubovat (rozšiřovat) existující programy popularizující technické a přírodovědné vzdělávání a využívat k popularizaci i Metodický portál
Metodický portál posiluje řadu klíčových kompetencí pedagogů, následně pak žáků (týmová práce, sdílení znalostí a zkušeností, vytváření účelových sítí, komunikace, selfmanagement)	
Rozvoj školních poradenských pracovišť – VIP II	
ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ	DOPORUČENÍ PRO PŘÍPRAVU PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014 - 2020
Projekt posílil předpoklady pro pokračování v zavádění úplných školních poradenských pracovišť	→ Dál pokračovat v zavádění úplných školních poradenských pracovišť s využitím výsledků a výstupů projektu VIP II i projektů tomuto předcházejících
Projekt ověřil účelnost poskytování služeb školních psychologů a školních speciálních pedagogů a potvrdil význam metodického vedení těchto odborníků, jejich dalšího vzdělávání i supervize	→ Zabezpečit pokračování metodického vedení a vzdělávání odborníků (školních psychologů a školních speciálních pedagogů) na základě upřesnění jejich potřebných kompetencí a vymezení jejich nezbytných a oprávněných rolí vůči všem aktérům péče o žáky se specifickými potřebami školního poradenství
Konkrétními aktivitami napomohl projekt začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního výchovně-vzdělávacího proudu a zavádění principů inkluzivního školství	
S využitím školních psychologů a speciálních pedagogů ve spolupráci s učiteli a asistenty pedagoga poskytujících poradenské a intervenční služby přímo ve školách přiblížil projekt služby žákům, rodičům a učitelům; ověřil vhodné způsoby spolupráce s uvedenými skupinami	→ Propracovat systém supervize a evaluace činnosti odborníků školních poradenských pracovišť
Projekt prokázal, že předmětem intervencí školských poradenských pracovišť s relevantními participanty (viz předchozí bod) může být široká škála rizik ve vzdělávání, která zahrnuje obecné označení „žáci se specifickými vzdělávacími potřebami“	→ Věnovat trvalou výzkumnou pozornost nově vznikajícím
Projekt potvrdil, že nejfrekventovanější potřebnou skupinou jsou žáci se specifickými poruchami učení a chování a že mají většinou svou příčinu v sociálním prostředí rodiny	
Projekt rovněž ukázal, že specifické (konkrétně určené) skupiny žáků, potřebujících poradenské intervence se rozrůstají, a zároveň se zvětšuje počet členů v těchto skupinách	

Projekt také částečně soustředil pozornost na poradenství pro mimořádně nadané žáky a to jak v modelu integrace, tak v modelu tříd upravených pro vzdělávání těchto žáků	sociálním rizikům, která vedou ke vzniku poruch učení a chování u dětí, definovat možnosti jejich eliminace i případných následných intervencí
Výraznější odezva a zájem o průběh a výsledky projektu se projevil především na základních školách, na SOŠ a SOU v menší míře	
Projekt potvrdil, že stále přetrvává problém žáků učilišť spojený s rizikem předčasného odchodu ze studia, příčiny tvoří široké spektrum důvodů, ale zejména špatná volba studijního oboru a neprospěch	→ Soustředit samostatnou pozornost na poradenství na SOŠ a zvláště na SOU s cílem eliminovat nevhodné formy zaměření a předcházet předčasným odchodům ze školy
Školy zapojené do projektu (a ty, které se o výstupy aktivně zajímaly) jsou seznámeny s postupem a obsahem vytváření plánů prevence jevů, které následně vyvolávají potřebu poradenských intervencí	→ Založit samostatný projekt zaměřený na vhodnou institucionalizaci relevantního poradenství pro zvláště nadané děti
Projekt prokázal užitečnost krizové telefonické linky pro pedagogy, kteří se setkají s problémovou situací vyžadující poradenství ve školách, je užitečná i pro žáky, rodiče, veřejnost	→ Věnovat pozornost dalšímu postupu škol při tvorbě a implementaci plánů prevence
Projekt potvrdil význam smluv mezi školou a rodinou jako prostředku účelné komunikace pro zabránění hlubších vzdělávacích problémů žáků	→ Zaměřit se na zlepšení kvality a dostupnosti předškolní přípravy, včetně zvláštního zřetele na znevýhodněné a vyloučené skupiny
Projekt ověřil funkčnost a možnost dalšího využití inovovaného čtyřstupňového systému vzdělávání školních poradenských pracovníků	
Podpora učitelů gymnázií jako pilířů kvality gymnaziálního vzdělávání – KURIKULUM G	
Příprava vedoucích pracovníků a koordinátorů středních odborných škol na tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů – KOORDINÁTOR S 1	
ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ	DOPORUČENÍ PRO PŘÍPRAVU PROGRAMOVÉHO OBDOBÍ 2014 - 2020
Oba projekty potvrdily potřebu a účelnost zdokonalování kompetencí pro tvorbu a využívání školních vzdělávacích programů na gymnáziích, středních odborných školách a středních odborných učilištích	→ Zaměřit se na trvalé zdokonalování kompetencí středoškolských pedagogů pro aplikaci kurikulární reformy, zvláště pak na tvorbu a využívání školních vzdělávacích programů – na jejich aktualizaci a inovaci se zvýrazněním pozornosti k potřebám trhu práce
Oba projekty upozornily na zatím nedostatečnou přípravu budoucích učitelů na vysokých školách v oblasti rozvoje kvality na středních školách a učilištích, zvláště pak s využitím kurikulární reformy a implementace školních vzdělávacích programů zvláště	→ V dalším vzdělávání středoškolských pedagogů
Oba projekty prokázaly potřebu dalšího prohlubování a rozvíjení standardu kvality na gymnáziích, na SOŠ a SOU	
Oba projekty potvrdily zatím ne zcela dostačující propojení	

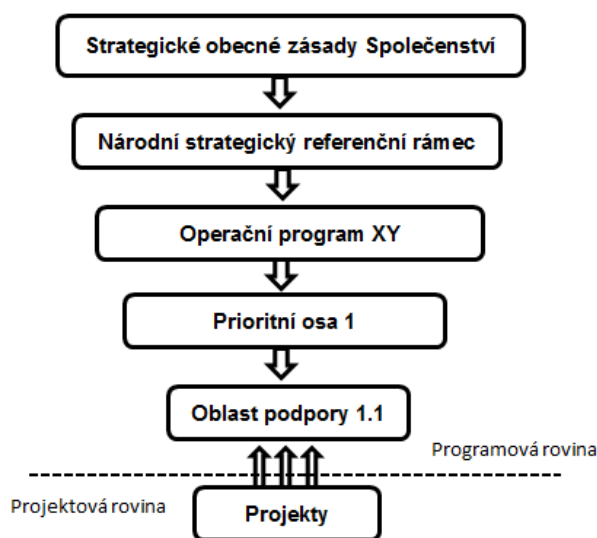
výuky na gymnáziích, SOŠ a SOU s potřebami aktuálního a budoucího vývoje trhu práce	věnovat zvýšenou, resp. specifickou pozornost především učitelům působícím na středních odborných učilištích a s respektem k jejich odborné erudici zaměřit vzdělávání na širší aspekty moderní pedagogické činnosti s důrazem na posílení soft skills těchto pedagogů
Oba projekty upozornily na potřebu věnovat se v dalším vzdělávání pedagogů (a dalších zainteresovaných participantů) nejen úvodní tvorbě školních vzdělávacích programů, ale především jejich permanentním aktualizacím a inovacím	
Projekt KOORDINÁTOR S 1 prokázal účelnost dobře připravených školitelů pro další vzdělávání pedagogů středních odborných škol a učilišť pro jejich efektivní zlepšování kvality výuky v počátečním vzdělávání	
Projekt KOORDINÁTOR S 1 poukázal na nezbytnost průběžně rozšiřovat témata vzdělávání pedagogů na SOŠ a SOU o bloky věnované jednak osobnímu rozvoji učitelů a dále o ty, které zdokonalí výuku klíčových kompetencí žáků a studentů	→ Věnovat pozornost procesům akreditace programů vysokoškolské přípravy budoucích učitelů středních škol tak, aby byly v programech dostatečně zastoupeny znalostní i dovednostní aspekty pro uplatňování kurikulární reformy v budoucí praxi učitelů, včetně potřebných kompetencí pro práci se ŠVP
Projekt KOORDINÁTOR S 1 upozornil rovněž na potřebu věnovat výraznější pozornost vzdělávání vedoucích pracovníků SOŠ a SOU v manažerských dovednostech	→ Nastavit cílově zaměřenou mezíresortní spolupráci k posílení průmětu potřeb trhu práce do školních vzdělávacích programů zvláště na středním odborném školství (učilištích)
Oba projekty upozornily na nutnost zabývat se na školách nejen záležitostmi ryze výukovými, ale věnovat se i problematice navození příznivého sociálního, emocionálního a pracovního klimatu jak mezi žáky, tak mezi pedagogy	→ Rozvíjet skupiny školitelů pro další vzdělávání středoškolských pedagogů, věnovat pozornost tvorbě používaných metodických materiálů, které jsou v dalším vzdělávání učitelů školiteli využívány → Samostatnou pozornost zaměřit na manažerský výcvik vedoucích pracovníků škol, na nastavení moderních řídicích procesů, včetně procesů řízení lidí → Připravit široce koncipovaný projekt zaměřený na poznání specifik sociálního, emocionálního a pracovního klimatu na školách počátečního vzdělávání; výsledky a výstupy využít pro ke kultivaci klimatu a zvláště posílení kvalitativního rozvoje středoškolského vzdělávání

6 NÁVRH INTERVENCE FONDŮ EU NA PODPORU POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

6.1. SOUČASNÝ STAV PODPORY POČÁTEČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Současné snižující se veřejné rozpočty a špatná ekonomická situace vyvolávají při plánování a realizaci rozvojových aktivit ve všech společenských oblastech nutnost využívat jiné dostupné zdroje. Velký význam mají finanční prostředky z evropských fondů, které lze v současném programovacím období 2007 – 2013 využít na základě existence operačních programů (OP). Operační programy, jako oficiální strategické dokumenty navržené samotnými členskými státy a schválené Evropskou komisí (EK), definují problémy, které jsou z prostředků EU řešeny a čeho chtěla Česká republika v současném programovacím období dosáhnout v různých oblastech. Cílem bylo, aby projekty byly vybírány účelně a přispívaly k naplňování cílů politiky ekonomické a sociální soudržnosti EU (PESS EU). Priority EU pro realizaci PESS definoval dokument Strategické obecné zásady Společenství, členské státy svoje priority definovaly v Národním rozvojovém plánu. Soulad těchto dokumentů představoval na území členského státu Národní strategický referenční rámec. Jak byly operační programy zařazeny do soustavy strategických dokumentů, a jak do nich zapadaly projekty, znázorňuje níže uvedené schéma. Přípravu ČR na využívání fondů EU koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj, což zůstává i v přípravě na programovací období 2014 – 2020 (viz níže).

Schéma 3: Zařazení operačních programů do soustavy strategických dokumentů

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>

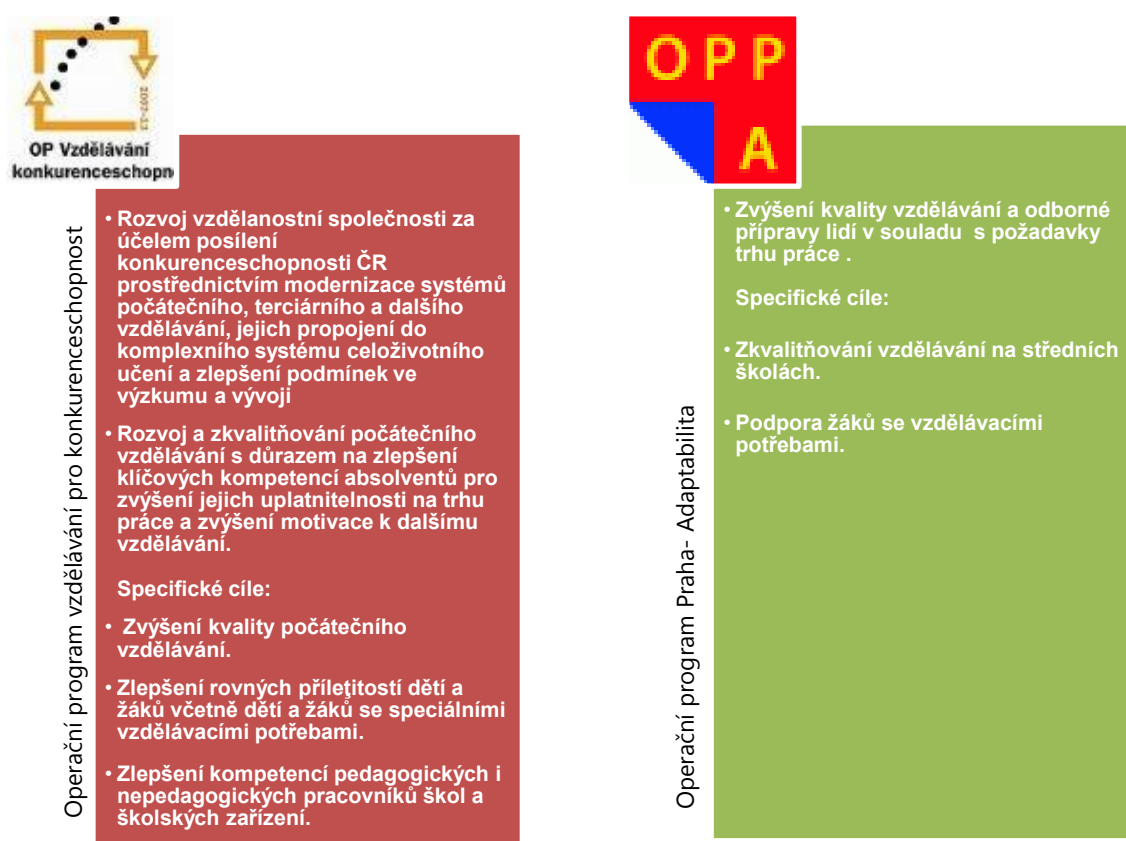
Pro rozvojové intervence na podporu vzdělávání, respektive počátečního vzdělávání, bylo na období 2007 – 2013 možno čerpat finanční prostředky z Evropského sociálního fondu (ESF), který je jedním ze tří strukturálních fondů EU. Jedním z posláních ESF je zaměření se na rozvoj lidských zdrojů prostřednictvím **vzdělávání** ve všech jeho rozmanitých formách včetně znevýhodněných skupin a zajištění podpory podnikům a institucím v oblasti vzdělávání.

V tomto programovacím období byla intervence ESF (orientovaná na podporu počátečního vzdělávání), realizována prioritně prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

(OPVK), částečně také v rámci OP Praha – Adaptabilita (OPPA), prioritní osy 3 Modernizace počátečního vzdělávání.

V rámci OPVK je přímo vytyčena *Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání*, která je zaměřena na zkvalitnění výuky na základních a středních školách. Její cíle (včetně cílů OP PA) jsou uvedeny v následujícím schématu:

Schéma 4: Cíle jednotlivých operačních programů (OPVK a OPPA) zaměřené na počáteční vzdělávání

Zdroj: Vlastní zpracování

V rámci PO 1 je podporováno především zvyšování kvality vzdělávání, práce s žáky a se školními vzdělávacími programy (ŠVP) a další vzdělávání pedagogických pracovníků – podrobněji viz tyto oblasti podpory:

- 1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání
- 1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- 1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
- 1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
- 1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

Je tedy patrné, že podpora počátečního vzdělávání má v současném období velký význam a je zaměřena na kvalitativní změnu ve výuce a v přístupu k žákům a další vzdělávání pedagogických pracovníků, což dokazuje i obsahová náplň IPn řešených v této evaluaci.

Pro nastavení intervencí na podporu počátečního vzdělávání pro další programovací období je však vhodné (a zároveň nutné) vycházet z dosavadních zkušeností a praxe tak, aby byly minimalizovány současné nedostatky v systému podpory z evropských fondů. K tomuto účelu je zpracována následující

kapitola shrnující závěry y vyhodnocení programovacího období 2007 – 2013, která zároveň reflektuje doporučení zaměřená na implementaci OP VK.

6.2. ZÁVĚRY A VYHODNOCENÍ PROGRAMOVACÍHO OBDOBÍ 2007 -2013

I přes pokrok, který byl dosažen při realizaci rozvojových aktivit v rámci OP VK (částečně také OPPA), se současný vzdělávací systém v ČR nadále potýká s několika problémy. V oblasti počátečního vzdělávání je přetrvávajícím problémem nedostatečná úroveň českých žáků a studentů v mezinárodním srovnání.

Mezi další problémy patří:

- Problematický přechod škol k využití RVP (ŠVP), které je nutné postupně řešit (standarty, apod.).
- Nízká úroveň kvalifikace a kompetence učitelů jako klíčové pozice při zvyšování kvality vzdělávání na základních a středních školách.
- Není dořešen systém kariérního a kompetenčního růstu učitelů v počátečním vzdělávání, a zároveň se učitelská profese potýká s nízkou prestiží i finančním ohodnocením.
- Problematická příprava a realizace systémových aktivit v oblasti počátečního vzdělávání.
- Výstupy počátečního vzdělávání nejsou zcela v souladu s požadavky trhu práce a zaměstnavatelů – chybí úzká spolupráce mezi školami a zaměstnavateli.

Na základě dosavadních zkušeností s implementací OP VK, naplňováním cílů a s realizací konkrétních projektů v oblasti počátečního vzdělávání a vzhledem k přetrvávajícím problémům uvedeným výše lze identifikovat obecná doporučení pro další programovací období:

- Zvyšování kvality počátečního vzdělávání - Podpora aktivit vedoucích k naplnění standardů na jednotlivých stupních, podpora kariérního poradenství a volby povolání, podpora přírodovědných, technických a řemeslných oborů, podpora žáků nadaných a mimořádně nadaných.
- Inkluzivní vzdělávání - Podpora pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami učení (SVP) a poruchami, podpora žáků ze sociálně a kulturně znevýhodňujícího prostředí, podpora individualizace výuky žáků se SVP.
- Vzdělávání pedagogických pracovníků a managementu škol a školských zařízení - podpora odborného a kompetenčního rozvoje pedagogických pracovníků, podpora odborných a manažerských kompetencí managementu škol.
- Systémová podpora počátečního vzdělávání - dobudování standardů pro jednotlivé stupně vzdělávání, podpora pro kariérní růst a postup učitelů (např. formou atestací), systémová podpora vazby poč. vzdělávání a trhu práce, kariérní poradenství.
- Podpora monitoringu a hodnocení kvality a výstupů jednotlivých stupňů vzdělávání s ohledem na požadavky trhu práce nebo dalších stupňů vzdělávání.⁷

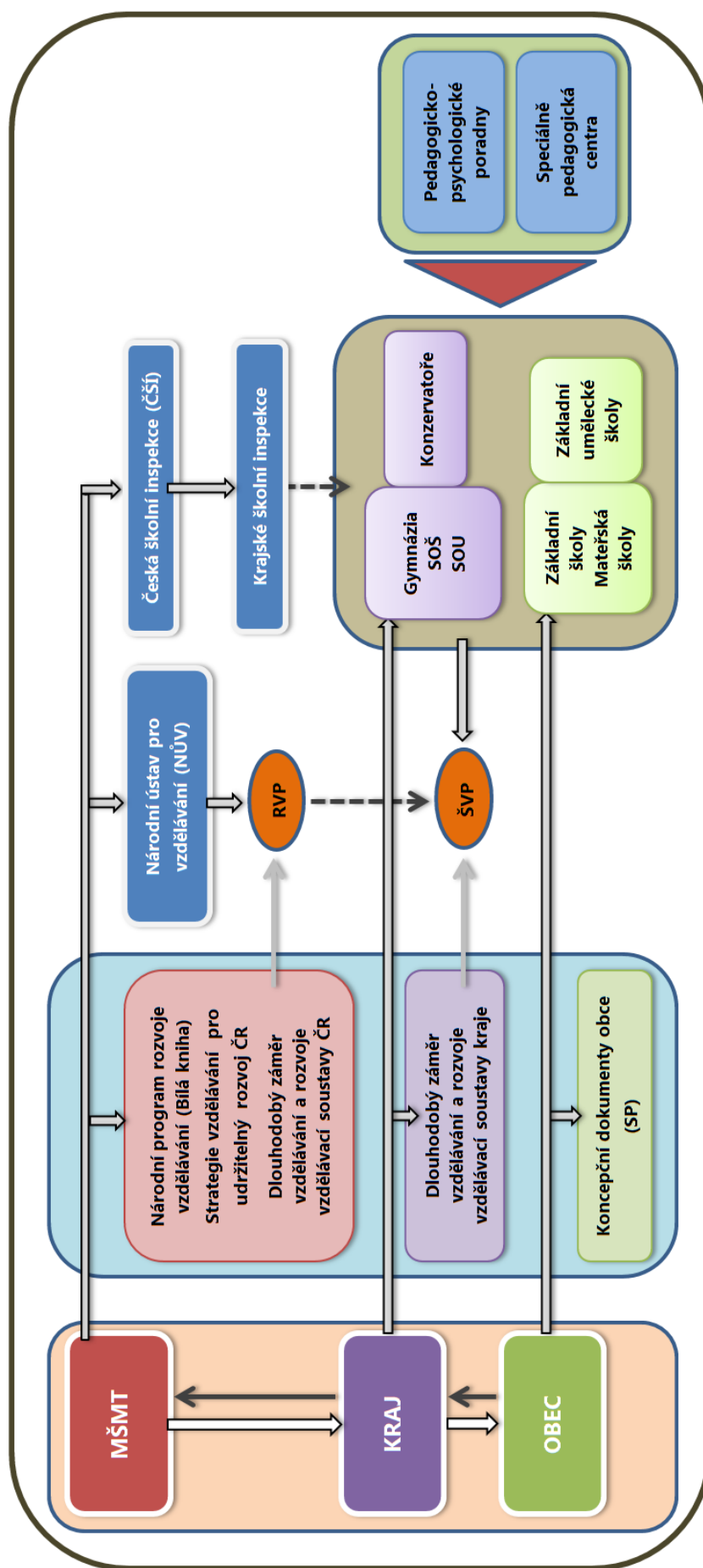
Z výše uvedeného je zřejmé, že budoucí intervence pro období 2014+ musí být směřovány na podporu kvality ve vzdělávacím systému a provázanosti vzdělávání s praxí, podporu konkurenceschopnosti absolventů a jejich adaptability na trhu práce a širokého uplatnění celoživotního učení. Důležité je se zaměřit na rozvoj klíčových i odborných kompetencí učitelů a zvýšení kvality jejich práce, vzdělávání odborníků pro kvalifikačně náročné profese, úzkou spolupráci se zaměstnavateli a podporu vzdělávacích programů odpovídajícím požadavkům trhu práce a posílení monitorovacích, evaluačních a řídicích nástrojů vzdělávacího systému. Podporována musí být také oblast inkluzivního vzdělávání,

⁷ Analýza podpory celoživotního učení, Zaměstnanosti a zaměstnatelnosti a Jejich vzájemných vazeb s důrazem na Adaptibilitu zaměstnanců a doporučení pro období 2014+ ze dne 6. 4. 2012.

neboť pro konkurenceschopný stát je důležité vytvářet taková opatření, která napomáhají sociální soudržnosti a zaměřují se na sociální inkluzi s důrazem na děti a jejich vzdělávání.

Tyto návrhy a doporučení na další rozvoj vzdělávání však vyžadují také zvýšenou pozornost na řešení problémů v efektivním a účelném zacílení investic z veřejných zdrojů, které jsou vyvolány současnou změnou ve struktuře osídlení a změnou v socioekonomické oblasti. Kraje a města procházejí transformací, která je ovlivněna procesy globalizace, suburbanizace, úbytku obyvatelstva a změnami jeho demografické struktury. V zájmu každé veřejné správy by tedy mělo být soustředit pozornost k efektivně využívaným investicím v území dle 3E principu (účelnost, efektivnost, hospodárnost). Toto platí také pro oblast školství, respektive počátečního vzdělávání na regionální a místní úrovni. Před rozhodnutím o investicích do vzdělávání musí být zohledněn stav v území, očekávaný demografický vývoj a potřeby na trhu práce, tak aby nedocházelo k neefektivnímu plýtvání nejen evropských financí. Dotace do oblasti mateřského, základního a středního školství nesmí být zaměřeny dle velikosti populace v území, ale je nutné reflektovat velikost především mladé populace do 18 let. Pro tyto účely je nutné provádět pravidelné analýzy území, vytvářet prognózy očekávaného vývoje populace, zejména dětí a mládeže, analyzovat nabídku a poptávku na trhu práce apod. Výstupy musí následně sloužit jako podklad pro rozhodování vrcholového managementu územních samospráv. Cílem nesmí být nelogické směřování investic do území, ve kterém není odpovídající velikost mladé populace a vytváření naddimenzovaných kapacit ve školních zařízeních, pokud tomu neodpovídá stav či očekávaný vývoj. Je nutné logicky investovat, koncentrovat snahy o rozvoj škol a zohlednit centra osídlení (např. obce s rozšířenou působností) a dlouhodobé trendy demografického vývoje. Větší roli by proto při rozhodování o směřování financí a investic na počáteční vzdělávání měly plnit kraje, které mají detailnější znalost o problémech a počtu dětí a mládeže na svém území. Ze strany MŠMT by tak měla být snaha o získávání zpětné vazby a co největší zapojení krajů při nastavování nových operačních programů a tvorbě priorit v oblasti vzdělávání v dalším programovacím období, přičemž musí být dodržena základní organizační struktura počátečního vzdělávání – viz schéma níže.

Konkrétní zjištění a doporučení na implementaci evaluovaných IPn v dalším programovacím období jsou popsána v rámci evaluačních úkolů v kapitole 5

Pozn. RVP – Rámcové vzdělávací programy, ŠVP – školní vzdělávací programy, SP – strategický plán, SOŠ – střední odborná škola, SOU – střední odborné učiliště

6.3. PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2014 – 2020

Na základě předchozích zjištění a závěrů z programovacího období 2007 – 2013 je vhodné se zmínit o plánovaných změnách a novinkách v systému čerpání dotací z evropských fondů na programovací období 2014+ včetně toho, v jaké fázi přípravy je sestavování nových operačních programů zaměřených na vzdělávání, respektive počáteční vzdělávání.

Základním strategickým dokumentem bude Dohoda o partnerství mezi Evropskou komisí a členským státem, na základě čehož dojde k posílení principu partnerství. Dohoda stanoví strategii, priority a opatření pro dosahování cílů Evropa 2020 a dále stanoví operační programy, jejichž obsah, struktura a způsob implementace bude základem pro naplňování Dohody. Rozložení operačních programů v Dohodě o partnerství bude muset odpovídat požadavkům na tematickou koncentraci (viz níže), přičemž budou muset být respektovány minimální podíly ESF podle kategorií regionů. V Dohodě bude vymezen rozsah, forma a účel intervence fondů EU. Obsahem partnerské dohody bude také analýza rozvojových potřeb, finanční prostředky a hlavní očekávané výsledky stejně jako podmínky pro čerpání z fondů EU.

Další novinkou od roku 2014 bude koncept tematické koncentrace, který vychází z požadavku Evropské komise koncentrovat zdroje na menší počet priorit a přesné stanovení podílů jednotlivých fondů na tematické cíle pro dosažení cílů strategie Evropa 2020. V rámci ESF jsou vytyčeny povinné priority, na které budou muset členské státy směřovat financování. V případě tematické koncentrace se jedná o nutnost nastavení intervencí tak, aby odpovídaly požadavkům specifických nařízení na soustředění intervencí na stěžejní tematické cíle a investiční priority.

Novým nástrojem pro zajištění regionálního rozvoje budou tzv. Integrované teritoriální investice (ITI - „Integrated Territorial Investment“), jejichž hlavním přínosem je možnost získávat investice z více než jedné prioritní osy jednoho nebo více operačních programů, přičemž je kladen důraz na městský rozvoj a multifundové financování. Nástroj bude dobrovolný, avšak ta města, která jej budou chtít využívat, musí být uvedena v partnerské dohodě. Samotný region bude využívat synergických účinků daných koordinovanou realizací navržené strategie.

Nejvýraznější změnou v ČR v následujícím programovacím období bude upravení počtu operačních programů, za jejichž vysoký počet je Česká republika dlouhodobě kritizována. Cílem je užší vymezení a snížení počtu podporovaných aktivit a zaměření se na takové intervence, které řeší reálné potřeby v ČR a jejích regionech.

Pro oblast počátečního vzdělávání zůstává hlavním finančním mechanismem Evropský sociální fond (ESF). V určitých oblastech bude možné na aktivity čerpat také z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR). Ve fondu ESF budou programy tvořeny podle čtyř tematických cílů: zaměstnanost a mobilita pracovních sil, vzdělání, dovednosti a celoživotní vzdělávání, podpora sociální začlenění a boj proti chudobě a budování administrativní kapacity. Činnost ESF bude ovšem přispívat i k naplňování dalších tematických cílů.

Vzhledem k podmínce redukce počtu operačních programů bude pro oblast počátečního vzdělávání formulován nový operační program – **OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV)**, který vznikne na základech stávajícího OP VK a OP Výzkum a vývoj pro inovace. Odpovědným orgánem za rozdělování evropských peněz bude Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Základ pro přípravu OP VVV tvoří Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, dále Tematické okruhy zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj, Priority pro oblasti v gesci MŠMT v budoucím období kohezní politiky EU 2014-2020 a Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR (2011 – 2015). Na evropské úrovni vychází OP VVV především z dokumentu Strategie Evropa 2020.

Nový OP VVV spadá do tematického cíle Evropské unie č. 10 Investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení a má úzkou vazbu na tyto investiční priority:

- ESF čl. 3 bod 1 (c) i) předcházení a omezování předčasného ukončování školní docházky a podpora rovného přístupu ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání.
- ESF čl. 3 bod 1 (c) ii) zlepšení kvality, účinnosti a otevřenosti terciárního a rovnocenného vzdělávání, aby se zvýšila účast a úroveň dosaženého vzdělání.
- ESF čl. 3 bod 1 (c) iii) zlepšování přístupu k celoživotnímu učení, zdokonalování dovedností a schopností pracovníků, včetně apprenticeship⁸, a zvyšování významu systémů vzdělávání a odborné přípravy pro trh práce.
- EFRR čl. 5, bod 10: investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení rozvíjením infrastruktury pro vzdělávání a odbornou přípravu.

Současný stav přípravy tohoto OP je ve stádiu vymezování obsahu definovaných prioritních os, kterých pracovní tým přípravy operačních programů na další programovací období rozdělil do 5 celků, přičemž pro oblast počátečního vzdělávání je určena prioritní osa 4:

- **Prioritní osa 1** - Posilování kapacit pro kvalitní výzkum
- **Prioritní osa 2** - Rozvoj prostředí pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody
- **Prioritní osa 3** - Rozvoj vysokých škol
- **Prioritní osa 4** - Rozvoj celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání
- **Prioritní osa 5** - Technická pomoc

Podpora v rámci prioritní osy 4 bude směřována na zvýšení kvality vzdělávání na všech úrovních regionálního školství i dalšího vzdělávání, posílení rovného přístupu ke vzdělávání a rozvoj inkluzivního vzdělávání, rozvoj celoživotního učení.

Rozvojové aktivity budou tedy směřovány zejména na zlepšení kvality a dostupnosti předškolní přípravy s důrazem na znevýhodněné a vyloučené skupiny, zvýšení kvality počátečního i dalšího vzdělávání (dokončení standardů vzdělávání na jednotlivých stupních vzdělávání, dokončení systémů hodnocení škol a jejich monitoring, zlepšení infrastruktury a vybavení vzdělávacích zařízení, zlepšení kvality profesního rozvoje pedagogických pracovníků a pedagogického řízení, posílení mobility v rámci studia i profesních stáží, zkvalitňování vzdělávacích programů s důrazem na znalostní ekonomiku, jazykové vybavení a využití ICT, zapojování širokého partnerství do správy a strategií škol - rodiče, samospráva, firemní sféra).

Hlavním cílem je tedy transformování české vzdělávací soustavy směrem k zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání a prostřednictvím finanční podpory dospět ke stavu ekonomiky, která bude založená na vzdělané, motivované a kreativní pracovní síle, produkci kvalitních výsledků výzkumu a využívání těchto výsledků jako motoru konkurenceschopnosti a růstu ČR.

Program bude vícefondový a umožní efektivní propojení intervencí z fondů EFRR a ESF v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje tak, aby se intervence v těchto oblastech vzájemně podporovaly a

⁸ Apprenticeship (apprenticeship training) – Systém přípravy kvalifikovaných dělníků či řemeslníků, organizovaný jak na pracovišti, tak mimo pracoviště, během něhož si učni osvojují teoretické znalosti a praktické dovednosti potřebné k vykonávání konkrétní kvalifikované dělnické práce, řemesla či prodeje zboží

doplňovaly. OP VVV dále přímo provazuje opatření v oblasti vzdělávání a zkvalitňování lidského potenciálu se zvýšením výkonnosti národního výzkumného a inovačního systému, pro jehož fungování je zvyšování úrovně vzdělávání a kvalitní příprava odborníků jedním z hlavních předpokladů. Z pohledu regionálního bude nově připravovaný OP přispívat k vytváření adekvátního prostředí v regionech prostřednictvím podpory strategií inteligentní specializace, které budou vycházet z důkladné místní znalosti a zaměřit se na posilování výhod regionu vhodnou místně specifickou kombinací investic do vzdělávacích, výzkumných a inovačních aktivit.

Oproti současnému OP VK je tedy nový OP VVV zaměřen a jeho cílem je:

- Propojit počáteční a další vzdělávání, rozvíjet talenty a implementovat inkluzivní opatření tam, kde je to potřeba, zejména na úrovni předškolního a školního vzdělávání.
- Doplnit investice tam, kde chybí (zejména podvybavenost v základním školství apod.), a zároveň soustředit orientaci na rozvoj lidských zdrojů (včetně managementu škol).
- Vhodně rozčlenit vzdělávání přímo pro trh práce od obecného vzdělávání (obecná adaptabilita) a od ryze inkluzivních opatření (nicméně se zachováním inkluzivního přístupu na úrovni předškolního a školního vzdělávání, aby nedocházelo ke ztrátě talentů).
- Zacílit intervence vedoucí k dostatku porovnatelných dat o vzdělávání a jeho kvalitě (srovnávací testy, možnost hodnocení škol podle výsledků, apod.).
- Rozvíjet internacionalizaci školství (mezinárodní spolupráce) a vzdělávání pedagogů.
- Zavést nové metody vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, rozvíjet nesegregační lokální sítě předškolního a primárního vzdělávání.

Tyto cíle jsou pro zvyšování životní úrovně společnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky ČR stěžejní, stejně jako vytváření kvalitních lidských zdrojů zejména pro potřeby znalostní ekonomiky již od základního stupně, a to včetně podpory a popularizace technických a přírodovědných oborů.

Nastavení kvalitního systému čerpání prostředků z EU fondů včetně nastavení operačních programů je tedy stěžejním předpokladem pro efektivní, hospodárné a účelné investice v území. Proto musí být dbáno na důkladný a pečlivý přístup při stanovování návrhů na implementaci a intervence nových OP. Pro tyto účely tak může být výše uvedený text velmi užitečný jako podklad pro pracovní tým přípravy operačních programů pro další programovací období.